

บทที่ 4
การวิเคราะห์ข้อมูล

จากสภาพปัญหา นิยาม แนวความคิด สมมุติฐาน หลักการทั่วไป และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 และบทที่ 2 ในบทที่ 4 นี้จะเป็นการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ จากประสบการณ์ และจากเอกสารมาทำการวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมุติฐาน ว่าเป็นไปตามที่ตั้งไว้หรือไม่

การวิเคราะห์ในบทนี้ จะเรียงเสนอความลำดับดังต่อไปนี้ คือ ลักษณะของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา สาเหตุ หรือเหตุผล ที่ประชาชนชาวตำบลคูลาด อำเภอรามมูล จังหวัดยโสธร ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง เป็นลำดับไป

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ ประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีลักษณะรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	111	61.0
หญิง	71	39.0
<u>อาชีพ</u>		
รับราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	24	13.2
ค้าขายหรือประกอบอาชีพส่วนตัว	30	16.5
เกษตรกร	104	57.1
รับจ้าง	24	13.2
<u>อายุ</u>		
20-30 ปี	36	19.8
31-50 ปี	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	55	30.2
<u>การศึกษา</u>		
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	14	7.7
<u>รายได้ทั้งครอบครัว/เดือน</u>		
ต่ำกว่า 2,000 บาท	130	71.4
2,000-4,000 บาท	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	20	11.0
รวม	182	100.0

จากการแบ่งกลุ่มประชากรในการศึกษา ตามฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวมาแล้ว ก็เพราะว่าบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันย่อมได้รับประสบการณ์แตกต่างกัน ประสบการณ์สร้างสมลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคน ผสมผสานเข้ากับลักษณะที่ติดตัวมาทางพันธุกรรม กลายเป็นบุคลิกภาพและท่าทีต่อการแสดงของบุคคล กล่าวในเชิงสมมุติฐานก็คือ บุคคลที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันมักจะสนองตอบต่อสิ่งเร้าในลักษณะที่แตกต่างกัน กล่าวในเชิงพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ก็คือผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน ย่อมมีแบบแผนของพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงที่แตกต่างกัน

ปัจจัยที่นำมาพิจารณาเป็นองค์ประกอบของฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษาและรายได้ ปัจจัยสามอย่างหลัง คือ อาชีพ การศึกษา และรายได้ นั้นมักจะมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาสูง มักจะมีอาชีพมั่นคง และมีรายได้มาก ในทำนองเดียวกัน คนที่ครอบครัวมีรายได้ดีก็มักจะมีการศึกษาสูงและมีอาชีพที่มั่นคงด้วย

ทางด้านเพศนั้น จากการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทั่วไป พบว่าเพศชายมักจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง เพราะส่วนใหญ่ชนบทรวม นิยมของประเทศไทยต่าง ๆ เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้ชาย การบ้านเป็นเรื่องของผู้หญิง เพศชายจึงมักจะผูกพันทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง

ทางด้านอายุ การวิจัยส่วนใหญ่พบว่า อัตราการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจะเพิ่มขึ้นตามลำดับการเพิ่มของอายุ เรื่อยขึ้นไปจนถึงวัยกลางคน แล้วอัตราจะลดต่ำลง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอีกอย่างหนึ่ง ได้แก่ การศึกษากับอาชีพ โดยทั่วไปแล้วพบว่า พลเมืองที่มีระดับการศึกษาสูง มีอัตราการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าพวกที่มีระดับการศึกษาค่ำ และในขณะที่เดียวกันระดับการศึกษาของพลเมืองแต่ละประเทศนั้นมีอัตราสูงขึ้นเรื่อย ๆ จึงน่าจะกล่าวได้ว่าอัตราการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองในแต่ละประเทศน่าจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยเช่นกัน ใน

ด้านอาชีพ ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับการศึกษา อาชีพของบุคคลมีผลมาจากการศึกษาอบรม ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักจะมีตำแหน่งการงานสูง และอาจจะเป็นส่วนให้การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงตามไปด้วย ในด้านรายได้ก็เช่นกัน บุคคลที่มีรายได้สูง ซึ่งจะสัมพันธ์กับระดับการศึกษาและอาชีพก็จะมีโอกาสมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีรายได้ในระดับต่ำ เพราะผู้ที่มีเงินทองมากมักจะไม่ต้องวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ ทำให้มีเวลาสนใจเรื่องการเมืองได้มากขึ้น ในการศึกษาคำนี้ที่แบ่งฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมตามเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และรายได้ เพื่อที่จะทราบว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน จะมีเหตุผลไปเลือกตั้งและกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต่างกันบ้างหรือไม่

เหตุผลที่ประชาชนตำบลคูลาด อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้ ผลปรากฏว่า ตำบลคูลาด อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร มีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงร้อยละ 100 เต็ม ซึ่งการที่ประชาชนมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกคนนี้ สิ่งที่น่าสนใจคือ ปัจจัยเกี่ยวกับสาเหตุหรือเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงของประชาชนว่า ในการไปลงคะแนนเสียงพวกเขา มีจุดมุ่งหมายอย่างไรหรือไม่ในการไปลงคะแนนเสียง ไปลงคะแนนเสียงเพราะสาเหตุอะไรบ้าง สาเหตุของการไปลงคะแนนเสียงมีน้ำหนักทางการเมืองบ้างหรือไม่ อีกสิ่งหนึ่งที่ที่น่าสนใจคือ การดำเนินการจัดการเลือกตั้งของอำเภอทรายมูลว่ามีวิธีการดำเนินการอย่างไรบ้าง จึงทำให้มีผู้ไปใช้สิทธิทุกคน ทั้งสองส่วนนี้เป็นผลที่ทำให้ประชาชนชาวตำบลคูลาดไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกคน การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และประสบการณ์ที่เคยมีส่วนรับผิดชอบในเรื่องนี้มาก่อนระยะหนึ่งด้วย

ประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการพิจารณาอันดับแรก คือผู้ที่ตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีเหตุผลอย่างไรบ้าง ความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่

เพศ อายุ อาชีพ การศึกษาและรายได้ มีผลต่อความแตกต่างในเหตุผล ของการไปลงคะแนนเสียงมากน้อยเพียงใด

ในการศึกษาการเลือกตั้งทั่วไป ในปี พ.ศ. 2522 ของสุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้ตรวจสอบถึงเหตุผลของผู้ที่ไปลงคะแนนเสียงว่าเป็นอย่างไร ผลปรากฏว่า ผู้ไปเลือกตั้งส่วนใหญ่ ทั้งที่อยู่ในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัด ไปลงคะแนนเสียงเพราะเห็นว่า เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีมากกว่าที่จะไป เพราะต้องการผลักดันให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนพอใจได้เข้าไปบริหารประเทศ¹ และจากการศึกษาการเลือกตั้งทั่วไป ในปี พ.ศ. 2526 ของสุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ก็ได้ผลการศึกษาในลักษณะเดียวกัน ผู้ไปลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ เพราะถือว่าเป็นหน้าที่หรือไปเพราะความเคยชินมากกว่าไป เพราะต้องการผลักดันให้คนที่ตนพอใจได้รับเลือกตั้ง การเลือกตั้งยังไม่ใช่งานกรรมซึ่งเป็นการแสดงออกของความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง (political efficacy) ของคนไทยมากนัก โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาสูง อยู่ในกรุงเทพมหานคร และมีอาชีพเป็นข้าราชการหรือนักธุรกิจ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ควรจะเป็นกลุ่มที่มีความรู้สึกว่าคุณมีประสิทธิภาพทางการเมืองสูง และเห็นว่า การไปลงคะแนนเสียงเป็นเรื่องของการแสดงศักยภาพทางการเมือง แต่สำหรับกรณีของคนไทยนั้น ความเป็นผู้มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง มีผลทำให้เขามีความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองมากขึ้นเท่านั้น แต่ไม่ได้เห็นว่าการเลือกตั้งสำคัญกว่าผู้มีสถานภาพต่ำกว่า²

จากการศึกษาถึงเหตุผลที่ประชาชนชาวตำบลคูลาด ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งครั้งนี้ ปรากฏว่า เป็นการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่เรียกว่า "เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม" มากกว่าจะเป็นการลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "เป็นการเมือง" ซึ่งเป็น

¹สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, รายงานการวิจัย เรื่องพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย : ศึกษาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 22 เมษายน 2522, หน้า 79-83.

²สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, พฤติกรรม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, หน้า 128-135.

การไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกของตนเองกล่าวคือ มีผู้ลงคะแนนเสียงที่ระบุว่าต้องการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลในการบริหารประเทศ และต้องการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการบริหารประเทศ ให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของตนเองให้มากที่สุด ทั้งสองเหตุผลนี้รวมกันแล้ว เพียงร้อยละ 9.3 (ร้อยละ 3.3 และ 6.0 ตาม ลำดับ) เหตุผลทั้งสองลักษณะนี้เป็นเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงที่ถูกต้องกับระบอบการ ปกครองแบบประชาธิปไตย คือ ความมั่นใจของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งว่า มีความสามารถที่จะผลักดันบุคคล หรือพรรคการเมืองที่ตนเองพอใจให้เข้าไปบริหารประเทศได้ ซึ่งเป็นการลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกของตนเองส่วนผู้ลงคะแนนเสียงอีกกลุ่มหนึ่งที่มีอยู่เป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 90.7 ไปลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ว่า " เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม" และไปด้วยความเคยชิน ทั้งนี้โดยอ้างเหตุผลว่าเป็นหน้าที่ของพล เมืองดีที่พึงกระทำ, สร้างและสนับสนุนประชาธิปไตย, ทางราชการชักชวน, ผู้อื่นชักชวนไป เช่น ญาติพี่น้อง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้นไป เพราะเพื่อตอบแทนการได้รับสิ่งของและเงินทอง, เห็นคนอื่นไปเลยไปด้วย, หรือต้องการได้คนที่พอใจไปเป็นปากเสียงแทน (ร้อยละ 28.6, 7.7, 1.1, 11.0, 1.7, 1.1 และ 39.6 ตามลำดับ) การไปลงคะแนนเสียงตามเหตุผลดังกล่าวมานี้ เป็นการลงคะแนนเสียงที่ยังไม่มีน้ำหนักทางการเมืองมากนัก และบางครั้งมีลักษณะของการไปลงคะแนนเสียงเพราะถูกระดมอีกด้วย เพราะผู้ลงคะแนนเสียงยังไม่ได้เห็นความสำคัญของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากนัก รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 เหตุผลในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 ของประชาชนตำบลคูลาด อำเภอรามมูล จังหวัด ยโสธร จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้ (1 = ต้องการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลในการบริหารประเทศ, 2 = ต้องการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการบริหารประเทศ, 3 = ถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดีที่พึงกระทำ, 4 = สร้างและสนับสนุนประชาธิปไตย, 5 = ทางราชการชักชวน, 6 = มีคนชักชวนให้ไป, 7 = ไปเพื่อตอบแทนการได้รับสิ่งของและเงินทอง, 8 = เห็นคนอื่นไปเลยไปด้วย, 9 = ต้องการได้คนที่พอใจไป เป็นปากเสียงแทน)

จำแนกตาม	เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง									จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
เพศ											
ชาย	3.6	9.9	18.9	6.3	1.8	2.7	1.8	-	55.0	111	61.0
หญิง	2.8	-	43.7	9.9	-	23.9	1.4	2.8	15.5	71	39.0
อาชีพ											
รับราชการฯ	16.7	16.7	4.2	12.5	4.2	-	-	-	45.8	24	13.2
ค้าขาย	3.3	3.3	40.0	13.3	-	10.0	3.3	-	26.7	30	16.5
เกษตรกร	1.0	4.8	26.0	6.7	1.0	11.5	1.9	1.9	45.2	104	57.1
รับจ้าง	-	4.2	50.0	-	-	20.8	-	-	25.0	24	13.2
อายุ											
20-30 ปี	2.8	5.6	38.9	11.1	-	8.3	2.8	2.8	27.8	36	19.8
31-50 ปี	5.5	6.6	28.6	6.6	-	8.8	2.2	1.1	40.7	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	-	5.5	21.8	7.3	3.6	16.4	-	-	45.5	55	30.2

(มีต่อ)

จำแนกตาม	เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง									จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
การศึกษา											
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	1.4	3.5	32.2	5.6	1.4	14.0	2.1	1.4	38.5	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	4.0	16.0	20.0	12.0	-	-	-	-	48.0	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	21.4	14.3	7.1	21.4	-	-	-	-	35.7	14	7.7
รายได้/เดือน											
ต่ำกว่า 2,000 บาท	0.8	4.6	31.5	4.6	0.8	15.4	2.3	1.5	38.5	130	71.4
2,000-4,000 บาท	-	9.4	25.0	12.5	3.1	-	-	-	50.0	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	25.0	10.0	15.0	20.0	-	-	-	-	30.0	20	11.0
จำนวน	6	11	52	14	2	20	3	2	72	182	100.0
ร้อยละ	3.3	6.0	28.6	7.7	1.1	11.0	1.7	1.1	39.6		100.0
		9.3					90.7				

เมื่อจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ที่น่าสนใจบางประการของผู้ลงคะแนนเสียงแล้ว มีลักษณะที่น่าสนใจ ดังนี้คือ ในด้านเพศ เพศชายมีเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียง ที่มีแนวโน้ม "เป็นการเมือง" มากกว่าเพศหญิงบ้างเล็กน้อย กล่าวคือ เพศชาย ให้คำตอบว่าไปลงคะแนนเสียง เลือกตั้งเพื่อต้องการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลในการบริหารประเทศร้อยละ 3.6 และต้องการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการบริหารประเทศ ให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของตนเองมากที่สุด ร้อยละ 9.9 รวมเป็นร้อยละ 13.5 ในขณะที่เพศหญิงให้คำตอบในสองลักษณะนี้รวมกันเพียงร้อยละ 2.8 แสดงว่า เพศชาย มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงที่ "เป็นการเมือง" มากกว่าเพศหญิง

ถ้าพิจารณาในด้านอาชีพ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นการเมือง" มากกว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง เพราะผู้ประกอบอาชีพรับราชการ ให้คำตอบว่าต้องการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลในการบริหารประเทศ และต้องการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการบริหารประเทศ รวมกันแล้วร้อยละ 33.3 (ร้อยละ 16.7 และ 16.7 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง ให้เหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นการเมือง" ร้อยละ 6.7 (3.3, 3.3), 5.8 (1.0, 4.8) และ 4.2 (0, 4.2) ตามลำดับ

ส่วนในด้านอายุ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคน (31-50 ปี) ให้คำตอบของเหตุผลการไปลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นการเมือง" มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว (อายุ 20-30 ปี) และวัยสูงอายุ (อายุ 51 ปีขึ้นไป) บ้างเล็กน้อย ร้อยละ 12.1 (5.5 และ 6.6), 8.3 (2.8 และ 5.6), 5.5 (0 และ 5.5) ตามลำดับ แสดงว่าในด้านอายุ ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในช่วงอายุที่แตกต่างกันมีเหตุผลในการลงคะแนนเสียงที่ "เป็นการเมือง" ไม่แตกต่างกันมากนัก

ในด้านการศึกษา ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาสูง (ตั้งแต่ ม.ศ.4 ขึ้นไป) มีเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นการเมือง" มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และการศึกษาระดับต่ำ (ตั้งแต่

ป.4 ลงมา) ร้อยละ 35.7 (21.4 และ 14.3), 20.0(4.0 และ 16.0) และ 4.9 (1.4 และ 3.5) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในด้านรายได้ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ต่อเดือนสูง (สูงกว่า 4,000 บาท) มีแนวโน้มที่มีเหตุผลในการลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "เป็นการเมือง" มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับปานกลาง (2,000-4,000 บาท) และผู้ที่มีรายได้ระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) ร้อยละ 35.0(25.0 และ 10.0), 9.4 (0 และ 9.4) และ 5.4 (0.8 และ 4.6) ตามลำดับ

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเหตุผลในการลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "เป็นการเมือง" ซึ่งเป็นการลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกของตนเองแล้ว จะเห็นว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จะมีแนวโน้มในการลงคะแนนเสียงที่ "เป็นการเมือง" มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ มีการศึกษาและรายได้สูง มีแนวโน้มในการลงคะแนนเสียง เพราะต้องการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลและนโยบายในการบริหารประเทศมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ตรงกันข้าม ส่วนในด้านอายุ ไม่มีความแตกต่างกันมากมายนัก

เหตุผลในการลงคะแนนเสียงอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 90.7 ให้ความสำคัญในการลงคะแนนเสียงครั้งนี้คือ ถือว่า "เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม" ผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ ข้าราชการ ทหารการเมือง และความผูกพันที่แน่นแฟ้นทางการเมือง แต่ก็ไปลงคะแนนเสียงตามคำชักชวนร้องขอของรัฐบาล และเจ้าหน้าที่บ้านเมือง รวมทั้งการร้องขอของพรรคพวก เพื่อนฝูง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือเพราะเพื่อตอบแทนการได้รับสิ่งของและเงินทอง บางคนถือว่าไปเพราะเพียงถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ หรือไปเพราะต้องการสร้างและสนับสนุนประชาธิปไตย หรือต้องการได้คนที่พอใจ ไปเป็นปากเสียงแทน เหตุผลในการลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ถือว่าเป็นการลงคะแนนเสียงที่ "เป็นการเมือง" น้อยกว่าการลงคะแนนเสียงแบบแรก เพราะการลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ จะมีลักษณะของการถูก

"ระดม" (mobilized voting) หรือไปลงคะแนนเสียงเพราะความเคยชินหรือถือว่าเป็นหน้าที่พลเมืองดีที่พึงกระทำ กล่าวคือ เมื่อตนเองมีสิทธิที่จะลงคะแนนเสียงได้ เพราะมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีบัตรประจำตัวประชาชน และไม่ได้มีธุระจะไปไหนในวันเลือกตั้ง เมื่อถูกชักชวนหรือถูกระดมจึงไปลงคะแนนเสียงด้วย การลงคะแนนเสียงในลักษณะดังกล่าวมานี้ ยังไม่มีน้ำหนักเป็นการเมือง เหมือนกับการลงคะแนนเสียงในลักษณะแรก

เมื่อพิจารณาลักษณะการลงคะแนนเสียงที่ถือว่า "เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม" ในรายละเอียดตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม มีลักษณะที่น่าสนใจดังนี้ คือ ผู้ตอบที่เป็นเพศหญิง ระบุว่าตนไปลงคะแนนเสียงเพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 43.7 และ 18.9 ตามลำดับ) ส่วนเพศชาย ระบุว่าตนไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการให้คนที่ตนเองพอใจไปเป็นปากเสียงแทน มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 55.0 และ 15.5 ตามลำดับ) แต่เพศหญิงที่ระบุว่าไปลงคะแนนเสียงเพราะถูกชักชวนจากบุคคลต่าง ๆ มีมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 23.9 และ 2.7 ตามลำดับ)

ในด้านอาชีพ ที่น่าสนใจคือ ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการและเกษตรกรไปลงคะแนนเสียง เพราะต้องการได้คนที่ตนเองพอใจไปเป็นปากเสียงแทน มากกว่าอาชีพค้าขายหรืออาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 45.8, 45.2, 26.7 และ 25.0) อย่างไรก็ตาม น่าสังเกตว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับจ้างไปลงคะแนนเสียง เพราะถูกชักชวนจากบุคคลต่าง ๆ มากกว่าอาชีพเกษตรกร ค้าขายและรับราชการ (ร้อยละ 20.8, 11.5, 10.0 และ 0 ตามลำดับ)

ถ้าพิจารณาในด้านอายุ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละรุ่นอายุ ไปลงคะแนนเสียงโดยใช้เหตุผลที่แตกต่างกันบ้าง แต่ไม่มากนัก กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงรุ่นหนุ่มสาว (20-30 ปี) วัยกลางคน (31-50 ปี) และวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) ตอบว่าไปลงคะแนนเสียงเพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ แต่มีอัตราแตกต่างกันบ้าง คือ ร้อยละ 38.9, 28.6 และ 21.8 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่อยู่ในวัยสูงอายุ ระบุว่าไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการได้คนที่พอใจไปเป็นปากเสียงแทนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียง วัยกลางคน และ วัยหนุ่มสาว (ร้อยละ 45.5, 40.7 และ 27.8 ตามลำดับ) อย่างไรก็ตามน่า

สังเกตว่า ผู้ที่อยู่ในวัยสูงอายุ ถูกชักชวนให้ไปลงคะแนนเสียงมากกว่าผู้ที่อยู่ในวัยกลางคน และวัยหนุ่มสาว (ร้อยละ 16.4, 8.8 และ 8.3 ตามลำดับ)

ในด้านการศึกษา สิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) ไปลงคะแนนเสียงเพราะถูกชักชวนมากที่สุด ร้อยละ 14.0 ส่วนเหตุผลอื่น ๆ ในการไปลงคะแนนเสียงไม่แตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาในด้านรายได้ สิ่งที่น่าสนใจก็คือ ผู้ที่มีรายได้ในระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท/เดือน) ไปลงคะแนนเสียงเพราะถูกชักชวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ในระดับที่สูงกว่า (ร้อยละ 15.4) ส่วนเหตุผลอื่นในการไปลงคะแนนเสียงไม่แตกต่างกันมากมายนัก

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลในการลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม" แล้วจะเห็นว่า เหตุผลที่ผู้ลงคะแนนเสียงระบุมากที่สุด ในการลงคะแนนเสียงคือ ต้องการได้คนที่พอใจไป เป็นปากเสียงแทน กับถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ และถูกชักชวนให้มาลงคะแนนเสียงมากที่สุด (ร้อยละ 39.6, 28.6 และ 11.0 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน มีเหตุผลในการลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ที่ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่สิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ จะถูกชักชวนให้ไปลงคะแนนเสียงมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกล่าวคือผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง อาชีพรับจ้าง วัยสูงอายุ มีการศึกษาและรายได้ต่ำ มีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงเพราะถูกชักชวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางตรงกันข้าม

เมื่อได้ทราบถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ลงคะแนนเสียงที่ระบุว่ามาลงคะแนนเสียงเพราะถูกชักชวน ควรจะหาคำตอบต่อไปว่า ใครบ้างมีส่วนในการชักชวน และใช้วิธีการชักชวนอย่างไรบ้าง ซึ่งจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

จากการสัมภาษณ์ราษฎร ตำบลคู์ลาด อำเภอรามมูล จังหวัดยโสธร ปรากฏว่ามีผู้ไปลงคะแนนเสียงเพราะถูกชักชวนจำนวน 22 คน (ร้อยละ 12.1) จึงได้สอบถามบุคคลทั้ง 22 คน ว่าผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ.2529 มีผู้ตอบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุด ทำให้พวกเขาไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 19 คน (ร้อยละ 86.4) จากข้าราชการรองลงมา ร้อยละ 9.1 และจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 4.6 รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งปี พ.ศ.2529

ผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุด	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้าราชการ	2	9.1
2. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	19	86.4
3. ญาติพี่น้อง	1	4.6
4. เพื่อนฝูง	0	0.0
5. หัวคะแนน	0	0.0
รวม	22	100.0

เมื่อสอบถามถึงวิธีการชักชวน ที่บุคคลดังกล่าวชักชวนให้มาลงคะแนนเสียง ปรากฏว่าวิธีที่ใช้ในการชักชวนให้มาลงคะแนนเสียงมีอยู่ 2 วิธี คือ เพื่อให้มีจำนวนผู้ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในอัตราที่สูง ร้อยละ 72.7 และเพื่อการพัฒนาหมู่บ้านร้อยละ 27.3 รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 วิธีการที่ชักชวนหรือจูงใจให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

วิธีจูงใจหรือชักชวน	จำนวน	ร้อยละ
1. ใช้คำพูดอ่อนหวาน	0	0.0
2. ใช้คำพูดข่มขู่	0	0.0
3. ให้เงินหรือสิ่งของ	0	0.0
4. พัฒนาหมู่บ้าน	6	27.3
5. เพื่อจำนวนผู้มาใช้สิทธิสูง	16	72.7
รวม	22	100.0

โดยสรุปแล้ว จะเห็นว่าชาวตำบลคูลาค ไปลงคะแนนเสียงเพราะเหตุผลที่เรียกว่า "เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม" ซึ่งเป็นการไปลงคะแนนเสียงเพราะความเคยชินหรือเพราะถูกชักชวนตามเหตุผลต่าง ๆ มากกว่าการลงคะแนนเสียงที่ "เป็นการเมือง" ซึ่งเป็นการไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกของตนเอง ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือตัวบุคคลในการบริหารประเทศ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วจะเห็นว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่า กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ มีการศึกษาและรายได้สูง มีแนวโน้มที่จะไปลงคะแนนเสียง "เป็นการเมือง" มากกว่าผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมตรงกันข้าม และผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคน มีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงที่ "เป็นการเมือง" มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยอื่น แต่การไปลงคะแนนเสียงในครั้งนี้แล้ว ส่วนมาก (ร้อยละ 90.7) ไปลงคะแนนเสียงเพราะถือว่า "เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม" เป็นการไปลงคะแนนเสียงเพราะความเคยชินมากกว่าไปเพราะต้องการผลักดันให้บุคคลที่ตนเองพอใจเข้าไปบริหารประเทศ หรือต้องการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการบริหารประเทศ การเลือกตั้งยังไม่ใช้กิจกรรมซึ่งเป็นการแสดง

ออกของความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการ เมืองมากนัก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะไปลงคะแนนเสียง เพราะต้องการได้คนที่พอใจไป เป็นปากเสียงแทน และถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำมากที่สุด ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกันไม่มี เหตุผลที่แตกต่างกันมากนักในการไปลงคะแนนเสียงที่ถือว่า "เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม" แต่สิ่งที่น่าสังเกตคือผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีอาชีพรับจ้าง การศึกษา และมีรายได้น้อย มีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียง เพราะถูกชักชวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม และเพศหญิง ผู้สูงอายุ มีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง เพราะถูกชักชวนมากกว่าเพศชายและผู้ลงคะแนนเสียงในวัยอื่น ๆ เมื่อสอบถามถึงผู้มีส่วนในการชักชวนให้ไปลงคะแนนเสียงมากที่สุด ได้รับคำตอบคือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อจะให้มีความจำนวนผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียง เลือกตั้งสูง

เมื่อเปรียบเทียบกับ การเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2522 และ 2526 ซึ่ง สุจิต บุญบงการ และพรรคกิจ ผ่องแผ้ว ได้ศึกษาไว้ ปรากฏว่าผู้ไปลงคะแนนเสียงมีเหตุผลคล้ายคลึงกับการศึกษาในครั้งนี้ เพราะโดยทั่วไปแล้วผู้ที่ไปลงคะแนนเสียงไม่ได้ไป เพราะเห็นว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญ แต่ไปเพราะเห็นว่า เป็นหน้าที่อย่างหนึ่ง กับต้องการได้คนที่พอใจไป เป็นปากเสียงแทน ซึ่งนับว่าเป็นการลงคะแนนเสียงที่ยังไม่มีน้ำหนักทางการ เมืองมากนัก นอกจากนั้นผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ยังมีแนวโน้มที่ไปลงคะแนนเสียง เพราะถูกชักชวนมากอีกด้วย ซึ่งบุคคลที่มีส่วนในการชักชวนนั้น มีทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง หัวคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยเทคนิคและวิธีการที่แตกต่างกันไป เพื่อให้ประชาชนมาลงคะแนนเสียงให้กับตนเองมากที่สุด หรือต้องการให้ประชาชนมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้มากที่สุด

จากที่กล่าวมาแล้ว เป็นเหตุผลที่ประชาชนชาวตำบลคูลาค ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง เลือกตั้งที่ได้จากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในเขตตำบลคูลาค อีกสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจคือ การดำเนินการจัดการเลือกตั้งของอำเภอทรายมูล มีวิธีดำเนินการอย่างไรบ้าง จึงมีผลทำให้ชาวตำบลคูลาค มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียง เลือกตั้งทุกคน วิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมจะส่งผลกระทบต่อชาวบ้านมาลงคะแนนเสียงทุกคน การวิเคราะห์ในส่วนนี้ จะเป็นการวิเคราะห์

จากประสบการณ์ของผู้เขียน ซึ่งเคยมีส่วนรับผิดชอบมาระยะหนึ่ง จากการสัมภาษณ์กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงอีกด้วย การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะเป็นการกล่าวถึงการดำเนินการเลือกตั้งของอำเภอทรายมูลที่คิดว่ามีผลทำให้ตำบลคูลาดมีประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงถึงร้อยละ 100 เต็ม

การดำเนินการเลือกตั้งในทางปฏิบัติของอำเภอทรายมูล

ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 14 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 อำเภอทรายมูลต้องการที่จะให้การเลือกตั้งในครั้งนี้นำบริสุทธ์และยุติธรรม และให้ประชาชนมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งอำเภอก็ประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งนี้ เพราะอำเภอทรายมูลมีประชาชนมาลงคะแนนเสียงถึงร้อยละ 97.27 และในเขตตำบลคูลาด มีประชาชนมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงถึงร้อยละ 100 เต็ม ดังนั้นจึงต้องมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าที่จะให้ประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้งที่ได้ตั้งใจเอาไว้ เพราะถ้าไม่มีการยุบสภาในวันที่ 1 พฤษภาคม 2529 ก็จะต้องมีการเลือกตั้งในปี 2530 ตามปกติอยู่แล้ว

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ อำเภอทรายมูลมีการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ คือ

ก. ก่อนการเลือกตั้ง

ข. ในวันเลือกตั้ง

ค. หลังวันเลือกตั้ง เหตุการณ์หลังวันเลือกตั้งที่สำคัญก็เป็นเพียงการประเมินผลการเก็บวัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการที่ทำให้มีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากแต่อย่างไร การดำเนินการหลังวันเลือกตั้งในที่นี้จะไม่กล่าวถึง ฉะนั้น จึงจะขอกกล่าวถึง 2 ระยะ คือ ก่อนวันเลือกตั้ง และในวันเลือกตั้ง

ก. การเตรียมการก่อนการเลือกตั้ง

การเตรียมการก่อนการเลือกตั้งนั้น ทางอำเภอทรายมูล ได้ดำเนินการก่อนการเลือกตั้งประมาณ 4-5 เดือน ก่อนการประกาศยุบสภา ซึ่งมีวิธีการที่สำคัญดังนี้

1. การเตรียมการเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

การเตรียมการเกี่ยวกับเรื่องนี้ เจ้าหน้าที่ของที่ทำการปกครองอำเภอทรายมูล จะคัดบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิที่จะลงคะแนนเสียงได้ จากทะเบียนบ้านฉบับอำเภอ ทุกคนที่มีสิทธิเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดเอาไว้ หลังจากนั้นก็ให้ข้าราชการของอำเภอทรายมูล รับผิดชอบเป็นรายหมู่บ้านที่จะตรวจสอบกับราษฎรว่า จากบัญชีรายชื่อที่คัดจากทะเบียนบ้านฉบับอำเภอนี้ มีใครบ้างที่อยู่ในหมู่บ้านจริง ๆ และสามารถที่จะไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงได้ การตรวจสอบนี้ข้าราชการจะไปตรวจสอบโดยการสอบถามจากบ้าน ผู้ใหญ่บ้านอีกครั้งหนึ่ง โดยถามเรียงบุคคลตามบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่คัดมาจากทะเบียนบ้านว่า บุคคลเหล่านี้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจริงหรือไม่ หากผู้ใดมีชื่อในบัญชีรายชื่อ แต่ตัวผู้นั้นไม่อยู่ในหมู่บ้านก็ติดต่อขอให้มาแจ้งย้ายออก และกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ก็จะแจ้งให้ทางอำเภอขีดชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หลังจากผู้นั้นแจ้งย้ายออกไปแล้ว หากผู้มีชื่อตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง แต่ตัวบุคคลไม่อยู่ภายในหมู่บ้าน และผู้ใหญ่บ้านก็ไม่สามารถติดต่อกับผู้นั้นได้ ผู้ใหญ่บ้านจะพาหัวหน้าครอบครัว (เจ้าบ้าน) แจ้งย้ายผู้นั้นออกจากทะเบียนบ้านชั่วคราว ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2499 โดยเก็บค่าขอย้ายที่อยู่ไว้ที่ว่าการอำเภอทรายมูล (เพราะไม่ทราบที่อยู่ที่จะย้ายไปอยู่ใหม่) จากนั้นก็แจ้งให้ทางที่ว่าการอำเภอทรายมูลขีดชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เมื่อตัวบุคคลนั้นกลับมาจึงเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ถ้าผู้ใดไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง แต่ตัวบุคคลนั้นมีคุณสมบัติตามกฎหมายที่จะทำการเลือกตั้งได้ อยู่ในหมู่บ้าน ก็แจ้งย้ายบุคคลนั้นเข้าในทะเบียนบ้าน และเพิ่มชื่อเข้าไปในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

การตรวจสอบตัวบุคคลซึ่งอยู่ในหมู่บ้านจริง กับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะมีส่วนทำให้จำนวนของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและร้อยละของผู้ไปใช้สิทธิเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ เพราะฉะนั้นผู้ใหญ่บ้านและข้าราชการจะทำการตรวจสอบอย่างรัดกุมและสม่ำเสมอ บางครั้งจะต้องถามไปถึงว่า ในวันเลือกตั้งนั้นคิดว่าจะ

ยังอยู่บ้านแล้วไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงได้หรือไม่ ถ้าผู้นั้นไม่สามารถจะอยู่ในหมู่บ้านในวันนั้นได้ ผู้ใหญ่บ้านจะขอร้องให้ไปแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้าน และขี้ออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หลักการคือ ผู้ที่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะต้องเป็นบุคคลที่มีตัวตนอยู่ในหมู่บ้าน และสามารถไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในครั้งนี้ได้ด้วย

2. การแต่งตั้ง "อาสาสมัครเลือกตั้ง"

ในแต่ละหมู่บ้าน ทางอำเภอจะมีการแต่งตั้งอาสาสมัครเลือกตั้งขึ้น โดยถือเกณฑ์ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อ 50 คน ต่ออาสาสมัครเลือกตั้ง 1 คน อาสาสมัครเลือกตั้งเหล่านี้จะต้องรับผิดชอบให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้ได้ โดยจะมีรายชื่อของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ตนเองต้องรับผิดชอบไว้ และต้องคอยสอดส่องว่า ผู้มีสิทธิที่ตนเองรับผิดชอบนั้นอยู่ในหมู่บ้านหรือย้ายไปอยู่ที่อื่นแล้ว และต้องคอยตรวจสอบความถูกต้องตรงกันระหว่างรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจริง ๆ ให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด รวมทั้งต้องมีการชักชวนประชาชนให้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้มากที่สุดในวันเลือกตั้งอีกด้วย การแต่งตั้งอาสาสมัครเลือกตั้งนี้ โดยส่วนใหญ่จะแต่งตั้งจากบุคคลที่เคยปฏิบัติหน้าที่นี้มาแล้ว เพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่คล่องแคล่วมากขึ้น อาสาสมัครเลือกตั้งนี้ นอกจากจะต้องตรวจสอบว่า ผู้มีสิทธิที่ตนเองรับผิดชอบนั้นมีตัวตนอยู่จริง ๆ หรือไม่ ก็จะต้องคอยตรวจสอบว่า ในวันเลือกตั้งนั้นผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงที่ตนเองรับผิดชอบนั้นมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงหรือยัง ถ้ายังไม่มาก็จะต้องรับผิดชอบไปชักชวนให้บุคคลนั้นมาลงคะแนนเสียงให้ได้ แต่ส่วนใหญ่แล้วทุกคนที่อยู่ในหมู่บ้านจะมาลงคะแนนเสียง ไม่ต้องมีการติดตามตัวให้มาลงคะแนนเสียงมากนัก เนื่องจากอาสาสมัครเลือกตั้งก็เป็นบุคคลที่รู้จัก คู่กันเคยกันคืออยู่แล้วในแต่ละหมู่บ้าน

3. การเตรียมการเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

เนื่องจากประชาชน ถ้าไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนแล้วก็ไม่สามารถไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงได้ เรื่องนี้อำเภอทราบมูลได้กำชับให้เจ้าหน้าที่ที่ไปตรวจสอบบัญชีตามหมู่

บ้านว่าผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งคนใดบ้างที่ยังไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อที่จะได้เร่งให้มาจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน หากพบว่าหมู่บ้านใดไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน เป็นจำนวนมากทางอำเภอทรายมูล จะจัดเจ้าหน้าที่มาจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ ๗ หมู่บ้านนั้นอีกด้วย การดำเนินการ เช่นนี้ก็เพื่อจะให้ประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีบัตรประจำตัวประชาชนทุกคน และจะได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงได้อย่างไม่มีปัญหาเกิดขึ้น

4. การประชาสัมพันธ์และการประชุม

อำเภอทรายมูลจะจัดรถยนต์ออกประชาสัมพันธ์ ชักชวนให้ประชาชนในหมู่บ้านต่าง ๆ ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง รวมทั้งวิธีการเลือกตั้ง การกากบาทเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งอีกด้วย

ในระดับหมู่บ้าน อำเภอ ได้จัดข้าราชการไปประชุมชี้แจงให้ราษฎรในหมู่บ้าน ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนวิธีการเลือกตั้ง การกากบาทเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งด้วย โดยจะจัดเป็นทีมงานของอำเภอไปอธิบายวิธีการต่าง ๆ ในการเลือกตั้งถึงหมู่บ้าน โดยจะไปประชุมชี้แจงในวันที่ใกล้วันเลือกตั้งให้มากที่สุด ส่วนในคืนก่อนวันเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านจะต้องตีเกราะประชุมให้ชาวบ้านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง วิธีการต่าง ๆ ในการเลือกตั้ง การกากบาทเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้ง และกำชับให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงทุกคนไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงในวันรุ่งขึ้นอีกด้วย

ข. การดำเนินการในวันเลือกตั้ง

ในวันเลือกตั้ง "อาสาสมัครเลือกตั้ง" ซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามหมู่บ้านต่าง ๆ จะตรวจสอบบุคคลในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิที่ตนเองรับผิดชอบว่าบุคคลเหล่านั้น ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้วหรือยัง อาสาสมัครเลือกตั้งเหล่านี้จะทำการชักชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง หากว่ามีประชาชนคนใดไม่มาเพราะติดธุระ อาสาสมัครเลือกตั้งจะทำการช่วยเหลือจนเสร็จธุระ เพื่อให้ผู้นั้นไปทันใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง แต่การที่ต้องมา

ตามกันเข้าไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นไม่ค่อยเกิดขึ้น เพราะว่าอาสาสมัครเลือกตั้งมักจะแต่งตั้งจากบุคคลที่เป็นที่นับถือของชาวบ้าน และบุคคลเหล่านี้ก็ทำการแทนในนามของผู้ใหญ่บ้าน จึงเป็นที่เกรงอกเกรงใจของชาวบ้าน ดังนั้นในวันเลือกตั้งถ้าหากว่าบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิกับผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถูกต้องตรงกันแล้ว ปัญหาในการติดตามตัวให้มาลงคะแนนเสียงแทบจะไม่เกิดขึ้น ความสำคัญจึงอยู่ที่ผู้ที่มีรายชื่อในบัญชีรายชื่อนั้น จะต้องมีความอยู่อย่างแท้จริงในวันเลือกตั้ง ซึ่งขั้นตอนนี้ก็ได้รับการตรวจสอบมาหลายครั้งแล้ว

การดำเนินการเลือกตั้งได้กล่าวมาแล้ว เป็นความพยายามของอำเภอทรายมูลที่จะทำให้มีประชาชนมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้มากที่สุด ขั้นตอนที่สำคัญ คือ จะต้องจัดทำบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงกับประชาชนผู้มีสิทธิที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้นอย่างแท้จริง และสามารถที่จะไปลงคะแนนเสียงได้ในวันเลือกตั้ง การย้ายเข้าย้ายออกที่มีประสิทธิภาพ การเร่งรัดจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ทุกคนมีบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อจะได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การประชุมและการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการแต่งตั้งอาสาสมัครเลือกตั้ง 1 คน รับผิดชอบผู้ลงคะแนนเสียง 50 คน เป็นความพยายามที่จะทำให้ประชาชนชาวอำเภอทรายมูลมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้มากที่สุด จากการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของอำเภอทรายมูลดังกล่าวมาแล้ว และเหตุผลส่วนตัวในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาตั้งแต่ตอนต้นของประชาชนชาวตำบลคูลาด ที่มีเหตุผลในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเกิดผลที่ "เป็นการเมือง" หรือ "เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม" จากองค์ประกอบทั้งสองประการนี้ ย่อมจะมีส่วนทำให้ชาวตำบลคูลาดมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งถึงร้อยละ 100 เดิม แต่การดำเนินการจัดการเลือกตั้งของอำเภอทรายมูลมีความประสงค์ที่จะให้ประชาชนมาลงคะแนนเสียงให้มากที่สุด ไม่ว่าจะการมาลงคะแนนเสียงจะมีลักษณะ "เป็นการเมือง" หรือ "เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคม" ก็ตาม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วควรจะ เน้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งให้มากยิ่งขึ้น

กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในขณะนี้จะเป็นการกล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะเป็นการกล่าวถึงขั้นตอนต่าง ๆ ในการที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัคร

รับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง จากขั้นตอนที่ 1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง และขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ตามลำดับโดยใช้กลุ่มประชากร คาบลคูลาดเป็นตัวอย่งในการศึกษาครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนแรกในกระบวนการตัดสินใจ คือการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง กล่าวคือ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากแหล่งข่าวสารใด ตั้งแต่เมื่อไร ข่าวสารว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ทราบจากแหล่งข่าวใดว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ทราบตั้งแต่เมื่อใด และข่าวสารเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวในด้านต่าง ๆ หรือนโยบายต่าง ๆ ที่นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง

จากการสัมภาษณ์ประชาชนในเขตคาบลคูลาดว่า ท่านทราบข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้นในวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 จากแหล่งข่าวใดมากที่สุด ในการศึกษาครั้งนี้ได้รับคำตอบว่า ทราบข่าวการเลือกตั้งจากวิทยุมากที่สุด คือ ร้อยละ 58.2 รองลงมาทราบข่าวจากกานัน ผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 16.5 ถัดมาทราบมาจากโทรทัศน์ ร้อยละ 15.4 ส่วนที่เหลือตอบว่าได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ของทางราชการ, หนังสือพิมพ์, เพื่อนฝูง, ญาติพี่น้อง และโบสถ์ตามลำดับ (ร้อยละ 5.0, 2.2, 1.7, 0.6 และ 0.6 ตามลำดับ) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ในวันที่ 27 กรกฎาคม 2529
 จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษา และรายได้ (1 = วิทยุ,
 2 = โทรทัศน์, 3 = หนังสือพิมพ์, 4 = วิทยุผ่านโฆษณา และ
 โปสเตอร์, 5 = ชาติพันธุ์, 6 = เพื่อนฝูง, 7 = กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 8 = ครู, 9 = เจ้าหน้าที่ทางราชการ

จำแนกตาม	การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจาก									จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
เพศ											
ชาย	62.2	18.0	1.8	-	-	0.9	9.0	-	8.1	111	61.0
หญิง	52.1	11.3	2.8	1.4	1.4	2.8	28.2	-	-	71	39.0
อาชีพ											
รับราชการ	75.0	16.7	4.2	-	-	-	-	-	4.2	24	13.2
ค้าขาย	56.7	23.3	6.7	-	3.3	-	10.0	-	-	30	16.5
เกษตรกร	52.9	15.4	1.0	-	-	1.9	21.2	-	7.7	104	57.1
รับจ้าง	66.7	4.2	-	4.2	-	4.2	20.8	-	-	24	13.2
อายุ											
20-30 ปี	66.7	13.9	-	-	-	-	19.4	-	-	36	19.8
31-50 ปี	63.7	8.8	3.3	1.1	1.1	1.1	13.2	-	7.7	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	43.6	27.3	1.8	-	-	3.6	20.0	-	3.6	55	30.2

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

จำแนกตาม	การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจาก									จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
การศึกษา											
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	53.9	14.7	1.4	0.7	0.7	2.1	20.3	-	6.3	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	72.0	24.0	-	-	-	-	4.0	-	-	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	78.6	7.1	14.3	-	-	-	-	-	-	14	7.7
รายได้/เดือน											
ต่ำกว่า 2,000 บาท	54.6	13.1	1.5	0.8	-	2.3	21.5	-	6.2	130	71.4
2,000-4,000 บาท	62.5	28.1	-	-	3.1	-	3.1	-	3.1	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	75.0	10.0	10.0	-	-	-	5.0	-	-	20	11.0
จำนวน	106	28	4	1	1	3	30	-	9	182	100.0
ร้อยละ	58.2	15.4	2.2	0.6	0.6	1.7	16.5	-	5.0		100.0

เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียด การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ได้มีขึ้นในวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 เมื่อจำแนกตามเพศ ปรากฏว่า เพศหญิง ทราบข่าวสารเลือกตั้งจากการบอกเล่าของกานัน ผู้ใหญ่บ้าน มากกว่าเพศชายในอัตราที่สูง (ร้อยละ 28.2 และ 9.0 ตามลำดับ) ในด้านอาชีพ ผู้ที่ประกอบอาชีพ รับจ้างและเกษตรกร ทราบข่าวสารการเลือกตั้งจากกานัน ผู้ใหญ่บ้าน มากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขายและรับราชการ (ร้อยละ 20.8, 21.2, 10.0 และ 0 ตามลำดับ) อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกร อาจจะไม่ทักท้วงสนใจข่าวสารการเมืองมากนัก หรือไม่ค่อยมีเวลาที่จะรับฟังจึงทราบข่าวสารเลือกตั้งจากการบอกเล่าของกานัน ผู้ใหญ่บ้านมากกว่าอาชีพอื่น ๆ เมื่อวิเคราะห์ตามอายุ ไม่แตกต่างกันมากนัก ในการได้รับข่าวสารการเลือกตั้งจากกานัน ผู้ใหญ่บ้าน ในด้านการศึกษา ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4

ลงมา) ทราบข่าวการเลือกตั้งจากกานัน ผู้ใหญ่บ้านมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และระดับสูง (ตั้งแต่ ม.ศ.4 ขึ้นไป) (ร้อยละ 20.3, 4.0 และ 0 ตามลำดับ) ในด้านรายได้ ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนในระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) ทราบข่าวการเลือกตั้งจากการบอกเล่าของกานันผู้ใหญ่บ้าน มากกว่าผู้ที่มีรายได้ระดับปานกลาง (2,000-4,000 บาท) และระดับสูง (สูงกว่า 4,000 บาท) (ร้อยละ 21.5, 3.1 และ 5.0 ตามลำดับ) ส่วนการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากแหล่งข่าวอื่น ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ แต่ละแหล่งข่าวสารผู้ลงคะแนนเสี่ยงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันได้รับข่าวสารจากแหล่งข่าวทั้งสองไม่แตกต่างกันมากนัก

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งในครั้งนี้ ประชาชนส่วนใหญ่จะรับรู้จากวิทยุ มากที่สุด ซึ่งอาจจะวิเคราะห์ได้ว่า วิทยุเป็นแหล่งข่าวสารที่เข้าถึงประชาชนได้อย่างมากนั้น น่าจะเป็นเพราะวิทยุเป็นสื่อที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด แม้แต่ในชนบทที่ห่างไกล และทุรกันดารก็ยังสามารถใช้วิทยุในการรับฟังข่าวสาร และรายการต่าง ๆ ได้ โดยสภาพภูมิประเทศไม่เป็นอุปสรรค เนื่องจากใช้ระบบทรานซิสเตอร์ และการที่มีสถานีวิทยุกระจายเสียงอยู่กันท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเครื่องรับวิทยุมีราคาไม่แพงจนเกินความสามารถของชาวชนบทที่จะเป็นเจ้าของได้ นอกจากนี้การศึกษายังไม่เป็นอุปสรรคต่อการรับฟังวิทยุ กล่าวคือประชาชนส่วนใหญ่ในชนบทยังมีการศึกษาค่ำ แต่การรับฟังวิทยุไม่จำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานด้านการศึกษาแต่อย่างใด และการรับฟังวิทยุนี้ ผู้ฟังไม่ต้องใช้ความตั้งใจ หรือมีความเคร่งเครียดในการเปิดรับ เหมือนการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ ผู้รับสารสามารถทำงานหรือดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ไปได้ด้วยขณะที่รับฟังวิทยุ ด้วยเหตุนี้ทำให้วิทยุเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนชนบทได้มากที่สุด และทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบ้าน เมือง ข่าวสารต่าง ๆ มากที่สุด รวมทั้งทำให้ชาวชนบทได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งมากที่สุดด้วย

สำหรับโทรทัศน์ก็เป็นแหล่งข่าวสารที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่งที่ทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง แต่อาจจะมีข้อจำกัดทางฐานะทางเศรษฐกิจ จึงทำให้ไม่แพร่หลายมากนักในชนบท เพราะมีราคาที่ค่อนข้างจะแพงสำหรับชาวชนบท โทรทัศน์ ยังเป็นสื่อมวลชนที่กระจายอยู่ในเมืองหลวงมากกว่าในชนบท แต่อย่างไรก็ดี เนื่องจากหมู่บ้านต่าง ๆ

ในปัจจุบันนี้ กระแสไฟฟ้ากระจายไปถึงมากขึ้น ชาวบ้านที่มีฐานะดี หรือปานกลาง ก็เริ่มมีโทรทัศน์ใช้กันบ้างแล้ว

การได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ และโทรทัศน์ ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน ได้รับข่าวสารการเลือกตั้งที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

การได้รับข่าวสารการเลือกตั้ง แหล่งข่าวสารที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ได้รับข่าวสารจากการบอกเล่าของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นผู้นำอย่างเป็นทางการของตำบล และหมู่บ้าน จะต้องเป็นตัวประสานระหว่างทางราชการกับประชาชน จะต้องเป็นคนนำข่าวสารจากทางราชการไปสู่ประชาชน และนำข่าวสารจากประชาชนไปสู่ทางราชการ การที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นแหล่งข่าวสารที่สำคัญอย่างหนึ่งในการนำข่าวสารไปสู่ประชาชน ทั้งนี้เพราะว่าหลังจากประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2529 วันรุ่งขึ้นคือวันที่ 2 พฤษภาคม 2529 ก็เป็นวันประชุมประจำเดือนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทางอำเภอได้บอกถึงข่าวการเลือกตั้งซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 ให้ที่ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทราบด้วย และได้กำชับให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นำข่าวสารที่จะมีการเลือกตั้งมาแจ้งให้กับประชาชนในหมู่บ้านได้ทราบด้วย หลังจากกลับจากการประชุม จึงทำให้ประชาชนชาวตำบลคูลาดส่วนหนึ่งให้คำตอบว่าได้รับข่าวสารการเลือกตั้งจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยเฉพาะประชาชนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ กล่าวคือผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง อาชีพรับจ้าง หรือเกษตรกร การศึกษาและรายได้ต่ำ จะมีแนวโน้มได้รับข่าวสารการเลือกตั้งจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากความสนใจในด้านข่าวสารการเมืองยังมีไม่มากนัก ต้องได้รับข่าวสารที่เป็นการย้ำเตือนจากการบอกเล่าจากบุคคลต่าง ๆ อีก โดยเฉพาะจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ในช่วงนี้สรุปได้ว่า การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งชาวตำบลคูลาดทราบข่าวว่าจะมีการเลือกตั้งทุกคน แต่อาจจะทราบจากแหล่งข่าวสารที่แตกต่างกันบ้าง ส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านจะรู้ข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้งจากวิทยุ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และโทรทัศน์ เป็นส่วนใหญ่ แหล่งข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและ

สังคมแตกต่างกัน รับรู้ข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทั้งสองไม่แตกต่างกันมากนัก แต่การได้รับข่าวสารจากกานัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำที่เป็นเพศหญิง อาชีพรับจ้างและเกษตรกร มีระดับการศึกษาและรายได้ต่ำ มีแนวโน้มที่จะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากการบอกเล่าของกานัน ผู้ใหญ่บ้านมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพตรงกันข้าม แต่อย่างไรก็ตามการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งของชาวตำบลคูลาคนี้ อาจจะแยกกันไม่ได้ชัดเจนว่าทราบข่าวสารการเลือกตั้งจากแหล่งข่าวสารใดโดยเด็ดขาด ทั้งนี้เพราะว่าข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองหรือข่าวสารต่าง ๆ ที่ชาวบ้านได้รับมานั้น มักจะผ่านมาจากช่องทางทั้งสองช่องทาง ทั้งสื่อมวลชนและการสื่อสารระหว่างบุคคล ในลักษณะที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน กล่าวคือ เมื่อได้รับข่าวสารครั้งแรกโดยการสื่อสารระหว่างบุคคลก็อาจจะมีการเปิดรับสื่อมวลชน เพื่อติดตามรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ อีก และถ้าได้รับข่าวครั้งแรกโดยการเปิดรับสื่อมวลชน ก็จะมีการนำไปพูดคุย กระจายข่าวกันต่อไปในลักษณะของการสื่อสารระหว่างบุคคล จนกระทั่งทำให้ข่าวสารนั้นแพร่ไปสู่ประชาชนชาวตำบลคูลาค ทำให้ได้ทราบถึงข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่มีขึ้นในวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 กันทุกคน

ประเด็นต่อไปที่จะทำการศึกษา คือ ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ได้รับจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ นั้น ชาวบ้านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่รวดเร็วเพียงใด จากการศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏว่าประชาชนชาวตำบลคูลาค ทราบข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้งก่อนข้างจะรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะว่าปัจจุบันชาวชนบทมีวิทยุ โทรทัศน์ ที่สามารถจะรับฟังข่าวสารได้รวดเร็ว เช่นเดียวกับท้องที่ต่าง ๆ ดังนั้นการได้รับรู้ว่าจะมีการเลือกตั้งจึงค่อนข้างรวดเร็ว คือ มีผู้ตอบว่าทราบข่าวว่าจะมีการเลือกตั้งตั้งแต่ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2529 ร้อยละ 72.0 และตอบว่ารู้ว่าจะมีการเลือกตั้งก่อนการเลือกตั้งตั้งแต่ 1 สัปดาห์ขึ้นไปอีก ร้อยละ 26.4 ส่วนที่เหลือตอบว่า รู้ว่าจะมีการเลือกตั้งภายใน 1 สัปดาห์ ก่อนการเลือกตั้ง ร้อยละ 1.7 ดังรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระยะเวลาที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้
(1 = ตั้งแต่ประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2529, 2 = ก่อนวันเลือกตั้งตั้งแต่ 1 สัปดาห์ ขึ้นไป, 3 = ก่อนวันเลือกตั้งภายใน 1 สัปดาห์ 4 = ในวันเลือกตั้ง)

จำแนกตาม	ระยะเวลาที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง				จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4		
เพศ						
ชาย	81.1	17.1	1.8	-	111	61.0
หญิง	57.8	40.9	1.4	-	71	39.0
อาชีพ						
รับราชการฯ	91.7	8.3	-	-	24	13.2
ค้าขาย	80.0	20.0	-	-	30	16.5
เกษตรกร	68.3	28.9	2.9	-	104	57.1
รับจ้าง	58.3	41.7	-	-	24	13.2
อายุ						
20-30 ปี	75.0	22.2	2.8	-	36	19.8
31-50 ปี	72.5	27.5	-	-	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	69.1	27.3	3.6	-	55	30.2

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

จำแนกตาม	ระยะเวลาที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง				จำนวน ร้อยละ	
	1	2	3	4		
การศึกษา						
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	67.1	31.5	1.4	-	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	88.0	8.0	4.0	-	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	92.9	7.1	-	-	14	7.7
รายได้/เดือน						
ต่ำกว่า 2,000 บาท	65.4	33.1	1.5	-	130	71.4
2,000-4,000 บาท	90.6	6.3	3.1	-	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	85.0	15.0	-	-	20	11.0
จำนวน	131	48	3	-	182	100.0
ร้อยละ	72.0	26.4	1.7	-	-	100.0

เมื่อวิเคราะห์หารายละเอียด ถ้าจำแนกตามเพศ ปรากฏว่า เพศชายทราบว่าจะมีการเลือกตั้งรวดเร็วกว่าเพศหญิง เพศชายทราบว่าจะมีการเลือกตั้งตั้งแต่ประกาศยุบสภา เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2529 มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 81.1 และ 57.8) เมื่อจำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ ทราบข่าวว่าจะมีการเลือกตั้งตั้งแต่ประกาศยุบสภา มากกว่าผู้ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง (ร้อยละ 91.7, 80.0, 68.3 และ 58.3 ตามลำดับ) ในด้านอายุ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว วัยกลางคน และวัยสูงอายุ ทราบข่าวการเลือกตั้งตั้งแต่ประกาศยุบสภาในจำนวนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก (ร้อยละ 75.0, 72.5 และ 69.1 ตามลำดับ) ในด้านการศึกษา ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) และ

การศึกษาปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) ทราบว่าจะมีการเลือกตั้งตั้งแต่ประกาศยุบสภามากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับที่ต่ำกว่า(ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) (ร้อยละ 92.9, 88.0 และ 67.1 ตามลำดับ) เช่นเดียวกันถ้าพิจารณาตามรายได้ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีระดับรายได้สูง (สูงกว่า 4,000 บาท) และระดับปานกลาง (2,000-4,000 บาท) ทราบว่าจะมีการเลือกตั้ง ตั้งแต่ประกาศยุบสภามากกว่าผู้มีรายได้ระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 85.0, 90.6, และ 65.4 ตามลำดับ) การทราบข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้งเร็วช้ากว่ากันนี้ อาจจะเนื่องมาจากความสนใจที่จะติดตามข่าวสารบ้านเมืองที่แตกต่างกัน การศึกษาคั้งนี้ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่า กล่าวคือ เพศชาย อาชีพรับราชการ การศึกษาและรายได้สูง และค่อนข้างสูง มีแนวโน้มที่จะทราบข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้งได้รวดเร็วมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม ซึ่งคงจะเป็นการสนใจข่าวสารการเมืองที่แตกต่างกันบ้างเท่านั้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงทราบข่าวสารที่จะมีการเลือกตั้งค่อนข้างจะรวดเร็ว คือเมื่อประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2529 ก็จะสามารถทราบว่าจะมีการเลือกตั้ง เพราะปัจจุบันนี้การสื่อสารวิทยุ โทรทัศน์ กระจายทั่วถึงทั้งประเทศ ประชาชนสามารถจะหาซื้อมาเป็นเครื่องใช้ประจำบ้านได้ ดังนั้นข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้งจึงถึงชาวบ้านอย่างรวดเร็ว เมื่อจำแนกในรายละเอียดปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำ กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง อาชีพรับจ้าง การศึกษาและรายได้ต่ำ ทราบว่าจะมีการเลือกตั้งค่อนข้างช้ากว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมตรงกันข้าม แสดงถึงการสนใจข่าวสารการเมืองที่แตกต่างกันบ้าง เท่านั้น ดังนั้นผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงทุกคนจึงทราบว่าจะมีการเลือกตั้งในระยะ เวลาที่ค่อนข้างเร็ว

ประเด็นต่อไปที่จะพิจารณาคือ การได้รับข่าวสารว่าใคร เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้างในเขตของตนเอง ทราบมาจากแหล่งข่าวใด การทราบข่าวว่าใคร เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ไม่จำเป็นจะต้องทราบว่าใคร เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดทุกคน ในเขตการเลือกตั้งนั้น อาจจะ เป็นการทราบว่าใคร เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่เพียงบางส่วน เท่านั้นก็

ได้ การสัมภาษณ์ในช่วงนี้จะเป็นการสอบถามว่า ได้รู้ว่าใคร เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง จากแหล่งข่าวสารใด ในระยะเวลารวดเร็วเพียงใด

จากการศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงชาวตำบลคูลาด รู้ว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง จากแหล่งข่าวสารที่แตกต่างกัน ทั้งแหล่งข่าวสารที่เป็นสื่อมวลชน หรือการติดต่อระหว่างบุคคล แหล่งข่าวสารที่ประชาชนทราบว่าใคร เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้างมากที่สุด คือ โปสเตอร์ติดประกาศของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ร้อยละ 39.6 โปสเตอร์ติดประกาศเหล่านี้จะติดประกาศหลังจากที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไปลงสมัครรับเลือกตั้งแล้ว และได้หมายเลขประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งมาแล้ว (วันสมัครรับเลือกตั้ง 9-13 มิถุนายน 2529) หลังจากนั้นผู้สมัครรับเลือกตั้งก็จะเริ่มติดโปสเตอร์หาเสียงสำหรับตนเอง ตามตำบลและหมู่บ้านโดยทั่วไป ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจะมีผู้ช่วย หรือผู้สนับสนุน หรือผู้รับจ้างไปติดโปสเตอร์ตามแหล่งต่าง ๆ จึงเป็นแหล่งข่าวสารที่ประชาชนรู้ว่า ใคร เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้างที่สำคัญที่สุด แหล่งข่าวที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนทราบว่าใคร เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้างคือ หน่วยเลือกตั้งที่จะลงคะแนนเสียง ร้อยละ 18.7 ที่หน่วยเลือกตั้งทางอำเภอจะนำรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คณะกรรมการตรวจนับคะแนน เจ้าหน้าที่คะแนนรายชื่อ และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง โปสเตอร์ประกาศไว้ที่หน่วยเลือกตั้งแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งเป็นแหล่งข่าวสารที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ที่ทำให้ประชาชนทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงอีกร้อยละ 17.0 ที่ตอบว่าทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง จากการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในลักษณะนี้ อาจจะเป็นการปราศรัยหาเสียงกับชาวบ้านโดยตรง หรือการหาเสียงโดยการขั้รถตระเวนหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือการเข้าไปพบปะกับประชาชนโดยตรง นอกจากนี้ยังมีแหล่งข่าวสารต่าง ๆ อีกที่ทำให้ประชาชนทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง เช่น การพูดคุยกับเพื่อนฝูง การฟังวิทยุ ก็เป็นแหล่งข่าวสารที่ทำให้ทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง (ร้อยละ 9.3 และ 8.2 ตามลำดับ) การพูดคุยกับเพื่อนฝูง ญาติพี่น้องหรือพูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ ก็เป็นแหล่งข่าวสารที่ทำให้ทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้อีกทางหนึ่ง เพราะประชาชนบางคนอาจจะ เป็นบุคคลที่สนใจ และติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นพิเศษ เมื่อรับข่าวสารใด ๆ มาจากแหล่งข่าว

สารต่าง ๆ เช่น วิทยุ หรือการพูดคุยกับคนกลุ่มต่าง ๆ ก็อาจจะนำมาเผยแพร่ต่อประชาชน โดยทั่วไปอีกครั้งหนึ่ง ยังมีแหล่งข่าวสารต่าง ๆ อีกที่จะทำให้ทราบได้ว่ามีใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ผู้ลงคะแนนเสียง บางส่วนตอบว่าทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง จากหัตถ์คะแนน, ชาติพันธุ์, หนังสือพิมพ์ และจากกานันผู้ใหญ่นบ้าน แต่มีเป็นจำนวนน้อย (ร้อยละ 2.8, 1.7, 1.7 และ 1.1 ตามลำดับ) จากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ ที่ทำให้ประชาชนทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ทั้งแหล่งข่าวสารที่เป็นสื่อมวลชนหรือจากการบอกเล่า พูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ แหล่งข่าวสารเหล่านี้คงจะแยกอย่างเด็ดขาดไม่ได้ว่า ทราบจากแหล่งข่าวใดคงจะมีลักษณะผสมผสานกันมากกว่า รายละเอียดของการรับข่าวสารว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง บ้าง ปรากฏตามตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แหล่งข่าวสารที่ทำให้ทราบว่า ใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้ (1 = วิทยุ, 2 = โทรทัศน์, 3 = หนังสือพิมพ์, 4 = การหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง, 5 = หัตถ์คะแนน, 6 = หน่วยเลือกตั้ง, 7 = ชาติพันธุ์, 8 = เพื่อนฝูง, 9 = กานัน ผู้ใหญ่นบ้าน, 10 = ครู, 11 = โปสเตอร์ติดประกาศ)

จำแนกตาม	แหล่งข่าวสารที่ทำให้ทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง											จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
เพศ													
ชาย	10.8	-	1.8	17.2	0.9	14.4	0.9	8.1	1.8	-	44.1	111	61.0
หญิง	4.2	-	1.4	16.9	5.6	25.4	2.8	11.3	-	-	32.4	71	39.0
อาชีพ													
รับราชการ	4.2	-	-	29.2	-	29.2	4.2	-	-	-	33.3	24	13.2
ค้าขาย	3.3	-	3.3	16.7	3.3	16.7	-	6.7	-	-	50.0	30	16.5
เกษตรกร	12.5	-	1.9	14.4	3.9	15.4	0.7	11.5	1.9	-	37.5	104	57.1
รับจ้าง	-	-	-	16.7	-	25.0	4.2	12.5	-	-	41.7	24	13.2

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

จำแนกตาม	แหล่งข่าวสารที่ทําให้ทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง											จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
อายุ													
20-30 ปี	11.1	-	2.7	13.9	2.7	33.3	2.7	5.6	-	-	27.8	36	19.8
31-50 ปี	7.7	-	2.2	18.7	3.3	12.1	2.2	5.5	1.1	-	47.3	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	7.3	-	-	16.4	1.8	20.0	-	18.2	1.8	-	34.6	55	30.2
การศึกษา													
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	8.4	-	1.4	16.8	3.5	18.9	1.4	9.1	1.4	-	39.2	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	8.0	-	4.0	16.0	-	12.0	4.0	12.0	-	-	44.0	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	7.1	-	-	21.4	-	28.6	-	7.1	-	-	35.7	14	7.7
รายได้/เดือน													
ต่ำกว่า 2,000 บาท	10.0	-	0.8	17.7	3.9	17.7	1.5	11.5	1.5	-	35.4	130	71.4
2,000-4,000 บาท	3.1	-	6.3	18.8	-	15.6	-	3.1	-	-	53.1	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	5.0	-	-	10.0	-	30.0	5.0	5.0	-	-	45.0	20	11.0
จำนวน	15	-	3	31	5	34	3	17	2	-	72	182	100.0
ร้อยละ	8.2	-	1.7	17.0	2.8	18.7	1.7	9.3	1.1	-	39.6		100.0

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษา และรายได้ ปรากฏว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันมากนักในการที่จะรับรู้ว่ามีใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง จากแหล่งข่าวสารใด ซึ่งในความเป็นจริงแล้วประชาชนแต่ละคนคงจะรับรู้ข่าวสารว่า ใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้างจาก

แหล่งข่าวสารในหลาย ๆ ทาง แต่แหล่งข่าวสารที่ผู้ลงคะแนนเสียงระบุออกมา นั้นอาจจะ เป็นข่าวสารที่ได้ยินได้ฟังอยู่เป็นประจำ จึงให้ความสำคัญมากกว่าแหล่งข่าวสารต่าง ๆ

ในขั้นนี้สรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียง ทราบว่าใคร เป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งบ้าง จากแหล่งข่าวสารที่แตกต่างกันบ้าง แต่ทุกคนยอมรับว่าทราบว่ามีใคร เป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้ง ถึงแม้จะไม่ทราบทุกคน แต่ก็ทราบว่าใครสมัครรับ เลือกตั้ง เป็นบางคน

ประเด็นต่อไปที่จะพิจารณาคือ ระยะเวลาที่ทราบว่ามีใคร เป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้ง บ้าง รวดเร็ว มากน้อยเพียงใด จากการศึกษาในครั้งนี้ปรากฏว่า การรับรู้ข่าวสารว่ามีใคร เป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งบ้าง ส่วนใหญ่แล้วประชาชนจะยังไม่รู้ทันทีหลังจากปิดสมัครรับ เลือก ตั้งแล้ว (วันสมัครรับ เลือกตั้ง 9-13 มิถุนายน 2529) ประชาชนส่วนใหญ่จะทราบว่าใคร สมัครรับ เลือกตั้งบ้าง หลังจากปิดรับสมัครไปแล้วระยะหนึ่ง ร้อยละ 70.3 ตอบว่าทราบว่ามีใคร เป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งบ้าง ก่อนวัน เลือกตั้งตั้งแต่ 1 สัปดาห์ขึ้นไป ร้อยละ 17.6 ตอบ ว่าทราบตั้งแต่วันปิดสมัครรับ เลือกตั้ง ส่วนที่เหลือระบุว่าทราบก่อนวัน เลือกตั้งภายใน 1 สัปดาห์ และทราบในวัน เลือกตั้ง (ร้อยละ 5.5 และ 6.6 ตามลำดับ) รายละเอียด ของการทราบข่าวสารว่ามีใคร เป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งบ้าง ปรากฏ ในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ระยะเวลาที่ทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง จำแนกตาม เพศ อาชีพ อายุ การศึกษา และรายได้ (1 = ตั้งแต่วันปิดสมัครรับเลือกตั้ง, 2 = ก่อนวันเลือกตั้ง 1 สัปดาห์ขึ้นไป, 3 = ก่อนวันเลือกตั้งภายใน 1 สัปดาห์, 4 = ในวันเลือกตั้ง)

จำแนกตาม	ระยะเวลาที่ทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง				จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4		
เพศ						
ชาย	23.4	72.1	1.8	2.7	111	61.0
หญิง	8.5	67.6	11.3	12.7	71	39.0
อาชีพ						
รับราชการฯ	33.3	62.5	4.2	-	24	13.2
ค้าขาย	20.0	66.7	10.0	3.1	30	16.5
เกษตรกร	16.4	72.1	3.9	7.7	104	57.1
รับจ้าง	4.2	75.0	8.3	12.5	24	13.2
อายุ						
20-30 ปี	19.4	63.9	5.6	11.1	36	19.8
31-50 ปี	17.6	73.6	5.5	3.3	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	16.4	69.1	5.5	9.1	55	30.2

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

จำแนกตาม	ระยะเวลาที่ทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง				จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4		
การศึกษา						
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	14.7	72.0	6.3	7.0	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	28.0	64.0	-	8.0	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	28.6	64.3	7.1	-	14	7.7
รายได้/เดือน						
ต่ำกว่า 2,000 บาท	13.9	73.1	4.6	8.5	130	71.4
2,000-4,000 บาท	21.9	68.8	6.3	3.1	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	35.0	55.0	10.0	-	20	11.0
จำนวน	32	128	10	12	182	100.0
ร้อยละ	17.6	70.3	5.5	6.6	-	100.0

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด โดยการจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ปรากฏว่าเพศชายทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ตั้งแต่วันปิดสมัครรับเลือกตั้งมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 23.4 และ 8.5 ตามลำดับ) ส่วนในด้านอาชีพปรากฏว่า ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ ระบุว่าทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้างตั้งแต่วันปิดสมัครรับเลือกตั้งมากกว่าผู้ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง (ร้อยละ 33.3, 20.0, 16.4 และ 4.2 ตามลำดับ) ส่วนในด้านอายุ ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันมากนัก เพราะผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวันหนุ่มสาว (20-30 ปี), วัยกลางคน (31-50 ปี) และวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) ระบุว่าทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้างแล้วตั้งแต่วันปิดสมัครรับเลือกตั้งในอัตราที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 19.4, 17.6 และ 16.4 ตามลำดับ) ส่วนในด้าน

การศึกษา ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนที่มีการศึกษาค่อนข้างสูงหรือการศึกษาสูง จะทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้างเร็วกว่าผู้ที่มีการศึกษาค่ำกว่า ผู้ที่มีการศึกษา ม.ศ.4 ขึ้นไป และผู้ที่มีการศึกษา ป.5-ม.ศ.3 ระบุว่า ทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ตั้งแต่ปิดสมัครรับเลือกตั้ง ร้อยละ 28.6 และ 28.0 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาค่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) ระบุในลักษณะดังกล่าว ร้อยละ 14.7 สำหรับในด้านรายได้ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้สูง (สูงกว่า 4,000 บาท/เดือน) ระบุว่าทราบข่าวว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ตั้งแต่วันปิดสมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ปานกลาง (2,000-4,000 บาท) และรายได้ต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 35.0, 21.9 และ 13.9 ตามลำดับ)

ดังนั้นจะเห็นว่า การทราบข่าวสารว่าใครเป็นผู้รับสมัครเลือกตั้งบ้าง ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะทราบข่าวสารเกี่ยวเรื่องนี้ก่อนวันเลือกตั้ง ตั้งแต่ 1 สัปดาห์ขึ้นไป และมีบางส่วนที่ทราบข่าวสารนี้ตั้งแต่วันปิดสมัครรับเลือกตั้ง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่ามีแนวโน้มจะทราบว่า ใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง รวดเร็วกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ในทางตรงกันข้าม โดยเฉพาะสถานภาพที่กำหนดโดยเพศชาย อาชีพรับราชการ การศึกษา และรายได้สูง ที่ระบุว่าทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ตั้งแต่วันปิดสมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม ในด้านตรงกันข้าม การรับรู้ข่าวสารว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้างที่แตกต่างกันนี้อาจจะแสดงถึงความสนใจในข่าวสารการเมืองที่แตกต่างกันบ้างเท่านั้น

ประเด็นต่อไปที่จะพิจารณา คือ ข่าวสารเกี่ยวกับจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งและจำนวนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดยโสธร จากการศึกษาในเรื่องนี้ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ตอบได้ถูกต้องทั้งจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง และจำนวนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยตอบว่ามีผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 36 คน สังกัดพรรคการเมือง 12 พรรค มีผู้ลงคะแนนเสียงที่ตอบถูกต้อง ร้อยละ 41.2 ส่วนที่ตอบไม่ถูกต้องมีจำนวนร้อยละ 58.8 ผู้ที่ตอบไม่ถูกนี้สามารถบอกจำนวนที่แสดงว่ารู้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหลายคนและหลายพรรคการเมืองจนจำไม่ได้ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การรับรู้จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง
จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้

จำแนกตาม	การรับรู้จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง และจำนวนพรรคการเมือง		
	ระบุได้ถูกต้อง	ระบุไม่ถูกต้อง	จำนวน ร้อยละ
เพศ			
ชาย	55.9	44.1	111 61.0
หญิง	18.3	81.7	71 39.0
อาชีพ			
รับราชการ ฯ	79.2	20.8	24 13.2
ค้าขาย	50.0	50.0	30 16.5
เกษตรกร	35.6	64.4	104 57.1
รับจ้าง	16.7	83.3	24 13.2
อายุ			
20-30 ปี	30.6	69.5	36 19.8
31-50 ปี	49.5	50.6	91 50.0
51 ปีขึ้นไป	34.6	65.5	55 30.2
การศึกษา			
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	32.2	67.8	143 78.6
ป.5-ม.ศ.3	68.0	32.0	25 13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	85.7	14.3	14 7.7

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

จำแนกตาม	การรับรู้จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง และจำนวนพรรคการเมือง ระบุได้ถูกต้อง			จำนวน ร้อยละ
	ระบุได้ถูกต้อง	ระบุไม่ถูกต้อง		
รายได้/เดือน				
ต่ำกว่า 2,000 บาท	33.1	66.9	130	71.4
2,000 - 4,000 บาท	59.4	40.6	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	65.0	35.0	20	11.0
จำนวน	75	107	182	100.0
ร้อยละ	41.2	58.8		100.0

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด โดยจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ในด้านเพศ ปรากฏว่าเพศชาย ระบุจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งและจำนวนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ถูกต้องมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 55.9 และ 18.3 ตามลำดับ) ในด้านอาชีพ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีอาชีพรับราชการ ระบุได้ถูกต้องมากกว่าผู้ที่มีอาชีพค้าขาย เกษตรกรและรับจ้าง (ร้อยละ 79.2, 50.0, 35.6 และ 16.7 ตามลำดับ) ในด้านอายุ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคน (31-50 ปี) ระบุได้ถูกต้องมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงในวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) และวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) (ร้อยละ 49.5, 30.6 และ 34.6 ตามลำดับ) ในด้านการศึกษา ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) ระบุได้ถูกต้องมากกว่าผู้ที่มีการศึกษา ป.5-ม.ศ.3 และ ตั้งแต่ ป.4 ลงมา (ร้อยละ 85.7, 68.0 และ 32.2 ตามลำดับ) สำหรับในด้านรายได้ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้สูง (สูงกว่า 4,000 บาท) ระบุได้ถูกต้องมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับปานกลาง (2,000-4,000 บาท) และรายได้ระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 65.0, 59.4 และ 33.1 ตามลำดับ)

จากที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมที่สูงจะระบุจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง และจำนวนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ถูกต้องมากกว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในด้านตรงกันข้าม โดยเฉพาะสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ระบุโดยเพศชาย อาชีพรับราชการ วิทยาลัยกลางคน การศึกษาและรายได้สูง ระบุจำนวนพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้ถูกต้องมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้ามสำหรับผู้ลงคะแนนเสียงที่ระบุจำนวนไม่ถูกต้องนั้น อาจจะเป็นเพราะว่าจำไม่ได้แน่นอนว่ามีผู้สมัครรับเลือกตั้งและจำนวนพรรคการเมืองจำนวนเท่าใด เพราะเวลาผ่านมานานแล้ว แต่ก็สามารถระบุได้ว่ามีผู้สมัครรับเลือกตั้งหลายคน และหลายพรรคการเมือง แต่ระบุจำนวนไม่ถูกต้องเท่านั้นเอง ส่วนผู้สมัครที่สามารถระบุได้ถูกต้องนั้น อาจจะเป็นบุคคลที่ค่อนข้างจะสนใจข่าวสารการเมืองจึงสามารถระบุจำนวนได้ถูกต้องแน่นอน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็เป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูง นั่นเอง

เมื่อสอบถามถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จังหวัดยโสธรพึงมีได้ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ระบุได้ถูกต้องทุกคน ว่ามีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 3 คน ดังนั้นเมื่อบุคคลรู้จำนวนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง จึงทำให้รู้จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ด้วย เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงทุกคนทราบว่าจังหวัดยโสธร มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 3 คน แต่มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่า 3 คน ดังนั้นผู้ลงคะแนนเสียงทุกคนจึงทราบว่า การลงคะแนนเสียงในครั้งนี้สามารถลงคะแนนเสียงได้เพียง 3 คนเท่านั้น หรือเท่าที่จำนวนต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ แต่ต้องไม่เกิน 3 คน สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้นี้ ถ้าผู้ลงคะแนนเสียงมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้ที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้นั้น ย่อมเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผู้ลงคะแนนเสียงคนนั้นพอใจมากที่สุด ความหลักเกณฑ์ของแต่ละคน สำหรับผู้ลงคะแนนเสียงที่ไม่มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็อาจจะเป็นการลงคะแนนเสียงให้แล้วเสร็จไป หรือลงคะแนนเสียงในลักษณะต่าง ๆ ที่ไม่ได้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ ซึ่งจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

ประเด็นต่อไปที่จะกล่าวถึงคือ ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง และนโยบาย ส่วนตัวหรือนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ข่าวสารต่าง ๆ เหล่านี้ อาจจะเป็นข่าวสารเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผลงานต่าง ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เคยปฏิบัติมาแล้ว ชื่อเสียง ความรู้ ความสามารถ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เคยปรากฏมาก่อนซึ่งข่าวสารเหล่านี้ผู้ลงคะแนนเสียงอาจจะได้รับรู้มานานแล้ว เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง หรือมีผลงานดีเด่น ในด้านใดด้านหนึ่ง มาก่อนแล้ว หรือ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผ่านการสมัครรับเลือกตั้งมาหลายครั้งหลายหนแล้ว ดังนั้นในช่วงต่อไปนี้จะเป็นการกล่าวถึง ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณสมบัติ ส่วนตัวในด้านต่าง ๆ หรือนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ว่าข่าวสารเหล่านี้ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีวิธีการอย่างไรบ้างที่จะทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงได้รับทราบข่าวสารในด้านต่าง ๆ ของตนเองให้มากที่สุดและผู้ลงคะแนนเสียงรับข่าวสารนั้นอย่างไร จนนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการคิด เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้ในที่สุด

การที่ผู้ลงคะแนนเสียงจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งได้นั้น วิธีการหนึ่งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้มากที่สุด คือ การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง วิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งนี้เป็นเรื่องที่คล้ายคลึงกับการโฆษณา คือ เป็นวิธีการที่ทำให้รู้จักตัวผู้สมัคร เลื่อมใสนิยมในตัวผู้สมัคร และท้ายที่สุดตัดสินใจที่จะเลือกตัวผู้สมัคร และในหลายกรณีที่ไม่ต้องให้เลื่อมใส หรือรู้จักก็ได้ แต่ขอให้ไปลงคะแนนเสียงให้ก็แล้วกัน ซึ่งมักใช้วิธีการ "เก็ท" หรือ "จ้างวาน" ให้ไปลงคะแนนเสียงให้ที่เรียกกันในภาษาชาวบ้านว่า "ซื้อเสียง" นั่นเอง

จากการวิจัยของสุจิต บุญขงการ ในเรื่อง "การใช้งบประมาณในการหาเสียงเลือกตั้ง" ได้กล่าวถึงแบบแผนของการรณรงค์หาเสียง ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ใช้ในการหาเสียง มีวิธีการที่จะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไปนี้^๑

^๑สุจิต บุญขงการ, การใช้งบประมาณในการรณรงค์หาเสียงและการเลือกตั้ง (โครงการศึกษานโยบายสาธารณะ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, กันยายน 2528), หน้า 41-49.

1. การปรากฏตัวของผู้สมัครต่อประชาชนผู้ลงคะแนนเสียง

การปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ถือได้ว่ามีประสิทธิภาพมากที่สุด และเป็นวิธีการพื้นฐานที่นิยมใช้กันมาก ยิ่งปรากฏตัวได้มากครั้ง และให้ผู้เลือกตั้งเป็นจำนวนมากได้พบเห็นพูดคุยและสัมผัส ในประเทศตะวันตกการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งมักจะมีการจับมือกับประชาชนที่มาร่วมชุมนุม ถือว่าเป็นการให้เกียรติแก่ประชาชน และถือว่าเป็นการทำตัวให้ใกล้ชิด เป็นกันเองกับประชาชน สำหรับกรณีของการหาเสียงของไทยนั้น ลักษณะของการปรากฏตัวมีอยู่หลายลักษณะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของชุมชน เป็นเกณฑ์

ลักษณะแรกของการปรากฏตัว คือ การปราศรัยต่อผู้เลือกตั้ง การปราศรัยหาเสียงต่อประชาชน การปราศรัยนี้อาจมีตั้งแต่ประชาชนไปฟังประมาณ 200 คนถึง 10,000 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ การปราศรัยมักจะกระทำในตัวอำเภอ และในเขตจังหวัด ซึ่งมีประชากรหนาแน่นพอสมควร ความสำคัญของการชุมนุมปราศรัยหาเสียง มีหลายประการที่สำคัญ คือ เป็นโอกาสที่ผู้สมัครจะได้สร้างความประทับใจแก่ผู้ลงคะแนน การพูด การแสดงออกและบุคลิกภาพเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างความนิยม ผู้สมัครที่มีบุคลิกดี พูดเก่ง ย่อมได้เปรียบ เพราะจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างความนิยมแก่ผู้ลงคะแนนเสียง

ในประการต่อมา การปราศรัยเป็นโอกาสที่ผู้สมัครและผู้แทนของพรรคจะได้มาแถลงนโยบายของตนให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งชี้แจงว่าตนจะสามารถช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างไรบ้าง การปราศรัยเช่นนี้นอกจากจะใช้เป็นเวทีเผยแพร่ นโยบายและสรรพคุณของตัวเองแล้วยังเป็นการโจมตีคู่แข่งชั้นด้วย โดยการหยิบยกเอาข้อบกพร่องของคู่แข่งขึ้นมาพูดโจมตี

อีกประการหนึ่ง การปราศรัยหาเสียง โดยเฉพาะในเขตชุมชนหนาแน่นต้องการหวังผลทางด้านจิตวิทยา คือสร้างกระแสความนิยม ให้ขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว และมีน้ำหนักโดยมีลักษณะดังนี้คือ จะต้องมิใช่มาชุมนุมรับฟังเป็นจำนวนมาก และจะต้องมีผู้พูดระดับฝีปากกล้า เพื่อสร้างความนิยมและประทับใจแก่ผู้ฟังรวมทั้งการปรากฏตัวอย่างพร้อมเพรียง

ของสมาชิกขึ้นๆในพรรค ลักษณะของการปราศรัยเช่นนี้จะสร้างกระแสทางจิตวิทยาในแง่ที่ว่า ถ้ามีคน เป็นจำนวนมากจะสร้างกระแสความรู้สึกว่าทางพรรคและผู้สมัครนั้นได้รับความนิยมสูง และมีผลกระทบทำให้ผู้อื่นพลอยนิยมตามไปด้วย ความพร้อมเพรียงของกลุ่มผู้นำพรรค เป็นการแสดงถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในพรรค ยิ่งในการอภิปรายสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ฟังแล้ว ย่อมสร้างกระแสความนิยมให้กว้างขวางออกไป ถ้าการปราศรัยมีผู้ฟังเป็นจำนวนมาก สื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ จะช่วยกระพือทำให้เกิดความรู้สึกว่าพรรคนั้นกำลังได้เปรียบ เป็นการสร้างความนิยมแก่ผู้ลงคะแนนเสียงได้อีกทางหนึ่งด้วย

สำหรับการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งเป็นการเลือกตั้งพร้อมกันทั่วประเทศ การปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยการปรากฏตัวจะให้ทั่วถึงทุกตำบล หมู่บ้าน ย่อมเป็นไปได้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงเลือกที่จะปรากฏตัวในแหล่งชุมชนที่ตัวเองเห็นว่า อาจจะมีค่ากับการที่ต้องมาปราศรัยหาเสียงมากที่สุด สำหรับในเขตตำบลคูลาค อําเภอรายมุล จังหวัดยโสธร มีผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มาปรากฏตัวและปราศรัยให้ประชาชนฟังบ้าง เป็นบางพรรคการเมืองเท่านั้น ที่สำคัญคือ พรรคปวงชนชาวไทย ของพลตรีระวี วันเพ็ญ ได้มาปรากฏตัวและปราศรัยหาเสียงที่หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 9 ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ประชาชนอาศัยอยู่ค่อนข้างหนาแน่นมากกว่าหมู่บ้านอื่น ๆ ในเขตตำบลคูลาค การปราศรัยนั้นได้นำหมอลำมาเล่นให้ชาวบ้านได้ชมด้วย ผลของการปราศรัย จากการสอบถามชาวบ้านแล้ว ปรากฏว่าชาวบ้านส่วนใหญ่มักมีความพอใจที่จะมาฟังการหาเสียงเลือกตั้ง เพราะจะได้รับรู้ถึงแนวนโยบายหรือความตั้งใจที่จะเข้าไปทำงาน โดยประชาชนจะสังเกตลักษณะท่าทาง การพูดการแสดงออกว่าเป็นบุคคลที่มีลักษณะเอาจริงเอาใจในการทำงานหรือไม่ มีลักษณะกล้าพูดกล้าทำหรือไม่ ถ้าเป็นบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวจะเป็นที่ชื่นชอบของชาวบ้านมาก

การปรากฏตัวโดยการปราศรัยหาเสียงในการเลือกตั้งครั้งนี้ ในเขตตำบลคูลาค ผู้สมัครที่มาหาเสียงในลักษณะนี้มีอยู่พรรคการเมืองเดียว คือพรรคปวงชนชาวไทยของ พล.ต.ระวี วันเพ็ญ แต่อย่างไรก็ตามการหาเสียงโดยการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งในลักษณะดังกล่าวก็ยังมีที่ตัวอําเภอรายมุล หรือตัวจังหวัดยโสธร ซึ่งผู้ลงคะแนนเสียงในเขตตำบลคูลาค ก็ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งในลักษณะนี้ เพราะจากการสอบถามบางคนก็เหมาะโดยสารถีมาฟังการหาเสียงในลักษณะนี้บ้างเหมือนกัน ซึ่ง

จะเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้ชาวตำบลคูลาดมีโอกาสดำเนินการในด้านต่าง ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง จากการปรากฏตัวหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา มาแล้ว เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคน เคยสมัครและ เคยหาเสียงเลือกตั้งมาหลายครั้งแล้ว ซึ่งจะเป็นอีกหนทางหนึ่งที่ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงจะสามารถที่จะรับรู้ข่าวสารในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งได้

นอกจากการปรากฏตัวด้วยการปราศรัยหาเสียงตามที่ชุมชนแล้ว การปรากฏตัวโดยการไปหาผู้ลงคะแนนเสียงถึงที่บ้าน หรือหมู่บ้าน หรือชุมชนของผู้ลงคะแนนเสียงตามบ้าน ก็เป็นสิ่งที่ทำกันอย่างแพร่หลาย การไปพบกับชาวบ้านนี้อาจมีการชุมนุมปราศรัยย่อมนำด้วยในหมู่บ้านนั้น ๆ ลักษณะการพบกับชาวบ้านในเมืองกับชนบทมีลักษณะต่างกัน เนื่องจากในเมืองมีคนอยู่หนาแน่นมักพบง่าย ดังนั้นผู้นำพรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้งมักเลือก เขตที่มีคนพลุกพล่าน ซึ่งมักจะ เป็นตลาดและ เป็น เวลา เข้า เดินทักทายหาเสียงกับคนในบริเวณตลาดนั้น

ส่วนการ เข้าถึงชาวบ้านใน เขตชนบทนั้น ทำได้ยากกว่า เพราะอยู่กระจัดกระจายเสียเวลามาก และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย เพราะต้องเสียค่าเดินทางและการ เลี้ยงดูชาวบ้าน หรือผู้นำหมู่บ้านที่มาพบปะ ผู้สมัครรับเลือกตั้งใน เขตนี้หลายคนได้ใช้วิธีการนี้ในการหาเสียงเลือกตั้งอย่างมากเช่นกัน โดยเข้าไปในหมู่บ้านต่าง ๆ การเข้าไปมัก เข้าพบกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แล้วมีการเรียกลูกบ้านมาประชุม หลังจากนั้นผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ขึ้นปราศรัยหาเสียง การปราศรัยหาเสียงมักมีการกินเลี้ยงผสมไปด้วย ทั้งนี้เพราะถ้า เข้าไปทักทายกับลูกบ้านเฉย ๆ เป็นการฉาบฉวยเกินไป มักไม่ได้ประโยชน์มากนัก ต้องมีการสังสรรค์มากกว่านี้ จึงจะผูกใจผู้นำหมู่บ้านและชาวบ้านไว้ได้ แม้จะทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก แต่เป็นวิธีการที่ได้ผลวิธีหนึ่งใน เขตเลือกตั้งที่ไม่กว้างมากนัก วิธีนี้ทำได้ผลดี แต่ถ้าเขตเลือกตั้งกว้างเกินไปวิธีนี้ไม่ได้ผลมากนัก

นอกจากนั้นการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง อาจทำได้ในงานเลี้ยงต่าง ๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ ตลอดจนงานสังสรรค์บันเทิง งานเหล่านี้เป็นการรวมคนได้จำนวนหนึ่ง เป็นโอกาสอันดีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะมาปรากฏตัวหาเสียง

การปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งในลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ในตำบลคู์ลาดก็มี อยู่เช่นกัน ส่วนใหญ่แล้วผู้สมัครรับเลือกตั้งจะมาปรากฏตัวในช่วงก่อนมีการเลือกตั้ง แต่ก็มีผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนที่บ้านบอกว่าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มาเยี่ยม เยียนปรากฏตัวต่อ ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ คือ นายสารวย จันทนป เป็นผู้สมัครที่ชาวบ้านบอกเข้ามาเยี่ยม ชาวบ้านเป็นประจำทั้งในงานบุญ และงานพิธีต่าง ๆ หรือออกเยี่ยม เยียนชาวบ้านตามปกติ ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ ส่วนใหญ่แล้วจะมาปรากฏทหาเสียงในช่วงก่อนมีการเลือกตั้ง

จากที่กล่าวมาแล้วเป็นวิธีการต่าง ๆ ในการหาเสียง โดยการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งต่อประชาชนผู้ลงคะแนนเสียง ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงได้รับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวต่าง ๆ หรือนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ซึ่งในช่วงต่อไปจะได้สอบถามว่าผู้ลงคะแนนเสียงได้นำข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง จากการปรากฏตัวหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วไปเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้บ้างหรือไม่

2. การโฆษณาประชาสัมพันธ์

ย่อมเป็นไปได้ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะปรากฏตัวต่อผู้ลงคะแนนเสียงได้ทุกหมู่บ้าน ทุกตำบล ตลอดเวลา ดังนั้นจำเป็นต้องมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ จุดประสงค์ของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ คือการให้ผู้ลงคะแนนเสียงได้ชินหูชินตากับชื่อเสียง รูปร่าง หน้าตา และหมายเลขประจำตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้นการโฆษณาประชาสัมพันธ์จะต้องทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงได้สัมผัสกับ เรื่องดังกล่าวของผู้สมัครให้ได้บ่อยครั้งที่สุดเท่าที่จะทำได้ ลักษณะของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ มีความคล้ายคลึงกับการโฆษณาสินค้า คือมีการกล่าวขาน เพื่อให้ติดปากประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

การโฆษณาประชาสัมพันธ์ต้องใช้สื่อ และเครื่องมือคมนาคม และยานพาหนะ หนังสือพิมพ์ไม่เป็นที่นิยมใช้มากนักในการโฆษณาในต่างจังหวัด เพราะหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมี

ขอบเขตจำหน่ายจำกัด วิทยุท้องถิ่น เป็นของราชการไม่สะดวกที่จะใช้โฆษณาประชาสัมพันธ์ ส่วนโทรทัศน์ใช้ไม่ได้ เพราะ เป็นของทางราชการเช่นกัน และทางจังหวัดไม่มี ดังนั้นสื่อโฆษณาที่สำคัญคือการติดป้ายโฆษณา ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนจะมีการติดป้ายโฆษณาป้ายโปสเตอร์ของตัวเองไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ โดยติดตามรั้วบ้าน ต้นไม้ หรือตามเสาไฟฟ้า เป็นต้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งส่วนใหญ่จะบ่งบอกคุณสมบัติของตนเอง พรรคการเมืองที่สังกัด หรือความตั้งใจที่จะปฏิบัติงาน เมื่อได้รับ เลือก เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อความในแผ่นโปสเตอร์ที่ผู้สมัครติดประกาศไว้หาเสียงจะ เป็นสิ่งที่ตั้งามของผู้สมัครแต่ละคน

วิธีการประชาสัมพันธ์อีกวิธีหนึ่งคือ การใช้รถกระจายเสียงไปตามชุมชนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เป็นการชักชวนให้ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งใช้เทปอัดเสียงบุคคลสำคัญในพรรคมาช่วยหาเสียงด้วย

3. การใช้วิธีชักจูงโดยตรง

ระบบนี้เป็นระบบของการใช้หิ้วคะแนนส่งออกไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ เพื่อชักจูงชาวบ้านให้มาลงคะแนนเสียง หรือให้มาบอกหิ้วคะแนนระดับรอง ๆ ลงมาให้หาทางชักจูงชาวบ้านมาลงคะแนนเสียงให้ ในการมอบหมายให้หิ้วคะแนนเหล่านี้มาชักจูงประชาชนให้มาลงคะแนนเสียงนี้ หิ้วคะแนนจำต้องใช้วิธีการทุกอย่างที่จะทำให้ได้คะแนนตามที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะใช้สิทธิพลหรือบารมีส่วนตัว แจกเงิน เลี้ยงอาหาร และสุรา ทั้ง ๆ ที่กฎหมายได้ห้ามไว้ รวมทั้งได้มีการจัดรถรับ-ส่งผู้มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วย

วิธีการชักจูงในลักษณะดังกล่าวมานี้ จากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในเขตตำบลคูลาด ก็มีผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนใช้วิธีการนี้ในการหาเสียง เพื่อให้ผู้ลงคะแนนเสียงมาลงคะแนนเสียงให้ โดยผู้สมัครจะไปหาประชาชนซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้าน ให้มาเป็นหิ้วคะแนนให้

4. การปรับบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับความนิยมของประชาชน

การปรากฏตัวของผู้สมัครอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอที่จะรับประกันความสำเร็จในการได้รับคะแนนเสียง ลักษณะการพูดจาปฏิสันถารกับประชาชน การมีอัธยาศัยที่ร่าเริงแจ่มใส การพยายามแสดงให้เห็นว่ามีความจริงใจ การมอบน้อมถ่อมตน ล้วนแล้วแต่เป็นบุคลิกที่จำเป็นต่อการหาเสียงทั้งสิ้น เพราะในการหาเสียงนั้นประชาชนจะมองคุณลักษณะบุคลิกภาพด้วยว่าที่กล่าวมาในการหาเสียงนั้น ผู้กล่าวมีความจริงใจที่จะปฏิบัติหรือไม่

5. การทำประโยชน์ให้กับชาวบ้าน

การทำประโยชน์ให้ผู้อื่น หมายความว่ารวมทั้งการช่วยเหลือจัดงานสังสรรค์ บันเทิง และมหรสพ ตลอดจนการฉายภาพยนตร์ นอกเหนือจากการช่วยบรรเทาความเดือดร้อนหรือช่วยเหลือทางด้านการเงินให้แก่วัด โรงเรียน สร้างถนน และสะพาน สิ่งเหล่านี้ก็ถูกหมายได้ทั้งหมด แต่ก็มีการแอบทำกันอยู่ หรือทำในนามบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้สมัคร แต่รู้กันว่าผู้สมัครได้เป็นผู้สนับสนุนเรื่องการเงิน วิธีการนี้เป็นการสร้างภาพพจน์ว่าเป็นคนมีความสามารถเป็นที่พึ่งของชาวบ้านได้ ชาวบ้านในชนบทต้องการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ชาวบ้านได้

การทำประโยชน์ให้กับชาวบ้านนี้ เป็นวิธีการหาเสียงของผู้สมัครที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง เพราะชาวบ้านในชนบทต้องการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะหวังจะให้ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้ ตัวอย่าง เช่น ผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนเคยได้รับเลือกตั้งมาก่อน ในขณะที่เป็นผู้แทนราษฎรอยู่นั้นสามารถนำโครงการพัฒนาบางอย่างตามงบประมาณของผู้แทนราษฎรมาสู่ชาวบ้านได้ เช่น การขุดบ่อน้ำ การสร้างถนน หรือการซื้ออุปกรณ์การศึกษา ให้โรงเรียน หรือการช่วยสร้างซ่อมแซมวัด เป็นต้น การช่วยทำประโยชน์ในลักษณะนี้

⁴ สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, รายงานการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย ศึกษาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 22 เมษายน 2522, หน้า 89.

เป็นที่ชื่นชอบของชาวบ้าน เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะถ้าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมาก ๗ ชาวบ้านจะชื่นชมอย่างมาก บางครั้งถึงกับลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนั้น เป็นประจำทุกครั้ง ที่ผู้สมัครคนนั้นลงสมัครรับเลือกตั้ง

จากที่กล่าวมาแล้ว เป็นวิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งวิธีการต่าง ๆ เพื่อจะให้ชาวบ้านได้รับข่าวสารในด้านต่าง ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งคุณสมบัติส่วนตัว หรือนโยบายต่าง ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ วิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว เป็นวิธีการที่ผู้สมัครจะใช้กันเป็นประจำ จะใช้วิธีการใดมาก น้อยกว่ากันก็แล้วแต่วิธีการของผู้สมัครแต่ละคนที่จะให้ความสำคัญกับวิธีการใด จุดมุ่งหมายของผู้สมัครก็คือ ต้องการให้ประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียง ทากบาทลงคะแนนเสียงให้กับตนเองในที่สุด ผู้ลงคะแนนเสียงอาจจะพอใจคุณสมบัติส่วนตัวบางอย่างของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่น พยายามในความรู้ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ความคุ้นเคย ความซื่อสัตย์ การทำประโยชน์ให้กับท้องถิ่น ความมีชื่อเสียง พுக่แก่ บุคลิกภาพดี และอธยาศัยดี เป็นต้น หรือพอใจในพรรคการเมือง พยายามนโยบายของพรรคการเมือง หรือนิยมหัวหน้าพรรคการเมือง เป็นต้น ข่าวสารต่าง ๆ เหล่านี้ที่ผู้ลงคะแนนเสียงนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้ ข่าวสารเหล่านี้ส่วนหนึ่งประชาชนจะได้จากการหาเสียงของผู้สมัครตามวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว ข่าวสารบางส่วนประชาชนอาจจะได้จากการพูดคุยกันเองกับเพื่อนฝูง หรือผู้อาวุโสของหมู่บ้าน หรือจากการพูดคุยกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้นในส่วนนี้จะ เป็นการตรวจสอบว่าผู้ลงคะแนนเสียงได้รับข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ ที่ใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จากแหล่งข่าวสารใดบ้าง จากการหาเสียงโดยการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง, จากห้วคะแนน, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, โปสเตอร์, การใช้ยานพาหนะขับเคลื่อน-เวมหาเสียง หรือจากการพูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ แหล่งของข่าวสารเหล่านี้ ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงได้รับจากแหล่งข่าวสารใดบ้าง ที่ใช้ เป็นหลัก เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจากแหล่งข่าวสารใดบ้าง แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ก่อนที่จะกล่าวถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ประชาชนใช้ เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งว่า ผู้ลงคะแนนเสียงลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร หรือพรรค การเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง และมีหลักเกณฑ์ในรายละเอียด

อย่างไรบ้าง ช่วงนี้จะสอบถามถึงแหล่งข่าวสารที่มาจากหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งว่า มาจากแหล่งข่าวสารใดบ้าง

จากการสอบถามประชาชนชาวตำบลคูลาด ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้ว่าได้รับข่าวสารที่นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งจากแหล่งใดบ้าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 30.2 ตอบว่า ได้รับข่าวสารมาจากการหาเสียงโดยการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ความรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว ถัดมาคือได้รับข่าวสารจากการพูดคุยกับชาวบ้าน พรรคพวกเพื่อนฝูง ผู้อาวุโสของหมู่บ้าน ร้อยละ

19.8 ต่อมาคือข่าวสารจากการโฆษณาพาหนะขับเคลื่อนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ร้อยละ 17.0 ส่วนที่เหลือให้คำตอบว่ารับข่าวสารที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมาจากห้วคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง, แผ่นโฆษณา ใบปลิว หรือป้ายโปสเตอร์ และจากกานัน ผู้ใหญ่บ้าน (ร้อยละ 13.7, 13.2 และ 6.0 ตามลำดับ) ข่าวสารที่ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนี้ ประชาชนอาจจะได้รับหลาย ๆ ทางจนยากที่จะแยกจากกันให้เด็ดขาดไป แหล่งข่าวสารต่าง ๆ เหล่านี้ อาจจะส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้ข่าวสารนั้นน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ข่าวสารที่ประชาชนยอมรับว่าเป็นแหล่งข่าวสารที่สำคัญที่สุด คือการหาเสียงโดยการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งอาจจะ เป็นจากการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครหรือจากการที่ผู้สมัครไปพบปะกับประชาชนโดยตรง แหล่งข่าวสารนี้มีความสำคัญก็อาจจะ เป็นเพราะว่าผู้ลงคะแนนเสียงสามารถที่จะสังเกตลักษณะท่าทางของผู้พูดปราศรัยหาเสียง ว่าลักษณะการพูดจ่าน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด พอจะเชื่อถือได้หรือไม่ การหาเสียงโดยการปรากฏตัวสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปอาจจะมีได้ไม่บ่อยนัก หรือไม่ทั่วถึง แต่การเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคน เคยสมัครมาแล้ว ถ้าเป็นการปรากฏตัวที่ผู้ลงคะแนนเสียงประทับใจ ย่อมส่งผลถึงการเลือกตั้งครั้งต่อ ๆ ไปด้วย อีกแหล่งข่าวสารหนึ่งที่มีความสำคัญที่ผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าเป็นที่มาของหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัคร คือ จากการพูดคุยกับพรรคพวกเพื่อนฝูงหรือผู้อาวุโสของหมู่บ้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า แหล่งข่าวสารในลักษณะนี้ผู้ลงคะแนนเสียง สามารถที่จะตอบโต้ข้อสงสัย หรือข้อขัดแย้งต่าง ๆ ได้ทันที จึงสามารถที่จะเข้าใจข่าวสารเหล่านั้นได้เต็มที่ อีกอย่างหนึ่งก็คือ แหล่งข่าวสารนี้ผู้นำข่าวสารมักจะ เป็นบุคคลที่ชาวบ้านเคารพนับถือ หรือชอบพอกันอยู่แล้ว จึงมีโอกาที่จะโน้มน้าวผู้ลงคะ

แนบเสียงให้ยอมรับข่าวสารนั้นได้ง่ายขึ้น ดังนั้นผู้สมัครที่หาเสียงโดยการปรากฏตัวตาม
 แหล่งต่าง ๆ ย่อมมีแนวโน้มที่ประชาชนจะพอใจและลงคะแนนเสียงให้มากขึ้น รายละเอียด
 ปรากฏตามตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 แหล่งที่มาของข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง
 จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษา และรายได้ (1 = การหาเสียง
 โดยการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งต่อผู้ลงคะแนนเสียง, 2 = หัว
 คะแนน 3 = กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, 4 = โบสถ์เดอร์ แผ่นโฆษณา ใบปลิว,
 5 = การใช้ยานพาหนะชั้นตระเวนหาเสียง, 6 = การพูดคุยกับพรรคพวก
 เพื่อนฝูง ผู้อาวุโสของหมู่บ้าน)

จำแนกตาม	แหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลัก เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง							จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6			
เพศ									
ชาย	33.3	10.8	3.6	14.4	18.9	18.9	111	61.0	
หญิง	25.4	18.3	9.9	11.3	14.1	21.1	71	39.0	
อาชีพ									
รับราชการ	54.2	4.2	4.2	12.5	20.8	4.2	24	13.2	
ค้าขาย	16.7	30.0	-	16.7	20.0	16.7	30	16.5	
เกษตรกร	28.9	11.5	6.7	12.5	17.3	23.1	104	57.1	
รับจ้าง	29.2	12.5	12.5	12.5	8.3	25.0	24	13.2	

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

จำแนกตาม	แหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง						จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6		
อายุ								
20-30 ปี	27.8	13.9	13.9	5.6	22.2	16.7	36	19.8
31-50 ปี	31.9	15.4	5.5	15.4	17.6	14.3	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	29.1	10.9	1.8	14.6	12.7	30.9	55	30.2
การศึกษา								
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	29.4	15.4	7.0	11.9	16.8	19.6	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	20.0	12.0	4.0	24.0	12.0	28.0	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	57.1	-	-	7.1	28.6	7.1	14	7.7
รายได้/เดือน								
ต่ำกว่า 2,000 บาท	26.2	16.2	6.9	11.5	16.9	22.3	130	71.4
2,000-4,000 บาท	34.4	12.5	3.1	18.8	12.5	18.8	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	50.0	-	5.0	15.0	25.0	5.0	20	11.0
จำนวน	55	25	11	24	31	36	182	100.0
ร้อยละ	30.2	13.7	6.0	13.2	17.0	19.8		100.0

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ในด้านเพศ ปรากฏว่าเพศชายให้คำตอบว่าแหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมาจากการหาเสียงโดยการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 33.3 และ 25.4 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิงให้คำตอบว่าหวั่นจะเป็นแหล่งข่าวสารมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 18.3, 10.8 ตามลำดับ) ในด้านอาชีพ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการให้คำตอบว่าแหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์

ในการคัดเลือกผู้สมัครมาจากการหาเสียง โดยการปรากฏตัวของผู้สมัครมากกว่า ผู้ลงคะแนนที่ประกอบอาชีพ ค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง (ร้อยละ 54.2, 16.7, 28.9 และ 29.2 ตามลำดับ) ส่วนในด้านอายุ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) วัยกลางคน (31-50 ปี) และวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) ให้คำตอบว่า การหาเสียงโดยการปรากฏตัว เป็นแหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัคร ที่ไม่แตกต่างกันมากนัก (ร้อยละ 27.8, 31.9 และ 29.1 ตามลำดับ) แต่น่าสังเกตว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยสูงอายุ ให้คำตอบว่า การพูดคุยกับพรรคพวกเพื่อนฝูง ผู้อาวุโสของหมู่บ้าน เป็นแหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัคร มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคนและวัยหนุ่มสาว (ร้อยละ 30.9, 14.3 และ 16.7 ตามลำดับ) ในด้านการศึกษา ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) ให้คำตอบว่า การหาเสียงโดยการปรากฏตัว เป็นแหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัคร มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) (ร้อยละ 57.1, 20.0 และ 29.4 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับต่ำให้คำตอบว่า หัวคะแนนเป็นแหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครมากกว่าผู้ลงคะแนนที่มีการศึกษาปานกลาง และมีการศึกษาสูง (ร้อยละ 15.4, 12.0 และ 0 ตามลำดับ)

สำหรับในด้านรายได้ต่อเดือน ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้สูง (สูงกว่า 4,000 บาท) ให้คำตอบว่าการหาเสียงโดยการปรากฏตัว เป็นแหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ปานกลาง (2,000- 4,000 บาท) และรายได้ต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 50.0, 34.4 และ 26.2 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ที่มีรายได้ต่ำให้คำตอบว่า หัวคะแนน เป็นแหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัคร มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ปานกลาง และรายได้สูง (ร้อยละ 16.2, 12.5 และ 0 ตามลำดับ)

โดยสรุป ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งในด้านคุณสมบัติส่วนตัวหรือนโยบายของพรรคการเมือง ที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจากการหาเสียง โดยการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งต่อผู้ลงคะแนน

เสียงตามรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว มากที่สุด ถัดมาคือจากการพูดคุยกับชาวบ้าน เพื่อนฝูง ผู้อาวุโสของหมู่บ้าน และจากการใช้ยานพาหนะขับเคลื่อนความเร็วสูง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง กล่าวคือผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ การศึกษาและรายได้สูง ให้คำตอบว่าแหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จากการหาเสียงโดยการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในด้านตรงกันข้าม ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิงให้คำตอบว่าหัวหน้าคะแนน เป็นแหล่งของข่าวสารมากกว่าเพศชาย ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยสูงอายุ ให้คำตอบว่าการพูดคุยกับพรรคพวก เพื่อนฝูง ผู้อาวุโสของหมู่บ้าน เป็นแหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยอื่น ๆ และผู้ที่มีการศึกษาค่าและรายได้ต่ำ ให้คำตอบว่าหัวหน้าคะแนน เป็นแหล่งข่าวสารที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ และมีการศึกษาในระดับอื่น ที่เป็น เช่นนี้อาจจะกล่าวได้ว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่ามีแนวโน้มจะให้ความสำคัญกับการหาเสียง โดยการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพตรงกันข้าม เพราะการหาเสียงในลักษณะนี้ผู้ลงคะแนนเสียงมีโอกาสที่จะสังเกตหรือพิจารณาลักษณะการพูดจาของผู้สมัครรับเลือกตั้งได้อย่างใกล้ชิดมากกว่า และสามารถจะสรุปได้ว่าผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งที่มีความจริงจังเพียงใดที่ได้พูดออกมา

ประเด็นต่อไปที่จะกล่าวถึง คือ จากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ ที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวมาแล้ว สิ่งที่จะพิจารณาต่อไปคือแหล่งข่าวสารดังกล่าวผู้ลงคะแนนเสียงได้รับข่าวสาร หรืออิทธิพลเชิงข่าวสารที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกตั้งจากแหล่งข่าวที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นข่าวสาร หรืออิทธิพลเชิงข่าวสารลักษณะใดบ้าง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอข่าวสารในลักษณะใดบ้างที่ผู้ลงคะแนนเสียงได้รับมากที่สุด ข่าวสารที่เป็นการอธิบายนโยบายทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งและคุณสมบัติต่าง ๆ, เป็นการอธิบายนโยบายทางการเมืองของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หรืออิทธิพลเชิงข่าวสาร เช่น ให้เงิน ให้สิ่งของ, ช่วยสร้างซ่อมแซมหรือให้เงินสร้างซ่อมแซมสิ่งสาธารณะในหมู่บ้าน, หรือใช้คำพูดขอร้องให้

สงสารแต่ไม่ได้ให้เงินหรือสิ่งของ ลักษณะของข่าวสารต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วผู้ลงคะแนนเสียงได้รับ ข่าวสารในลักษณะใดบ้าง มากน้อยกว่ากันอย่างไร

จากการศึกษาในครั้งนี้ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงให้คำตอบว่า ข่าวสารหรืออิทธิพลเชิงข่าวสารที่ได้รับมากที่สุดคือ การอธิบายนโยบายทางการเมืองของผู้สมัคร และคุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้สมัคร ร้อยละ 45.1 ถัดมาคือช่วยสร้างซ่อมแซมหรือให้เงินสร้างซ่อมแซม สิ่งสาธารณะในหมู่บ้าน ร้อยละ 23.1 ต่อมาคือ การใช้คำพูดขอร้องให้สงสาร แต่ไม่ได้ให้เงินหรือสิ่งของ และการอธิบายนโยบายทางการเมืองของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือก ตั้งสังกัดอยู่ ร้อยละ 12.1 เท่ากัน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 7.7 ระบุว่าเป็นการให้เงินหรือสิ่งของ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ลักษณะของข่าวสารหรืออิทธิพลเชิงข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ
จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้ (1 = อธิบาย
นโยบายทางการเมืองและคุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้สมัคร, 2 = อธิบาย
นโยบายทางการเมืองของพรรคการเมือง, 3 = ให้เงิน สิ่งของ,
4 = ช่วยสร้าง ซ่อมแซม หรือให้เงินสร้างซ่อมแซมสิ่งสาธารณะในหมู่บ้าน,
5 = ใช้คำพูดขอร้องให้ส่งสาร แต่ไม่ได้ให้เงินหรือสิ่งของ)

จำแนกตาม	ลักษณะของข่าวสารหรืออิทธิพลเชิงข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ							
	ข่าวสาร		อิทธิพลเชิงข่าวสาร			จำนวน	ร้อยละ	
	1	2	3	4	5			
เพศ								
ชาย	44.1	17.1	4.5	23.4	10.8	111	61.0	
หญิง	46.5	4.2	12.7	22.5	14.1	71	39.0	
อาชีพ								
รับราชการ ฯ	25.0	33.3	4.2	25.0	12.5	24	13.2	
ค้าขาย	43.3	3.3	13.3	30.0	10.0	30	16.5	
เกษตรกร	51.9	10.6	6.7	19.2	11.5	104	57.1	
รับจ้าง	37.5	8.3	8.3	29.2	16.7	24	13.2	
อายุ								
20-30 ปี	50.0	11.1	8.3	13.9	16.7	36	19.8	
31-50 ปี	38.5	15.4	8.8	23.1	14.3	91	50.0	
51 ปีขึ้นไป	52.7	7.3	5.5	29.1	5.5	55	30.2	
การศึกษา								
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	48.3	10.5	9.1	20.3	11.9	143	78.6	
ป.5-ม.ศ.3	36.0	12.0	-	44.0	8.0	25	13.7	
ม.ศ.4 ขึ้นไป	28.6	28.6	7.1	14.3	21.4	14	7.7	

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

จำแนกตาม ลักษณะของข่าวสารหรืออิทธิพลเชิงข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ								
ข่าวสาร		อิทธิพลเชิงข่าวสาร					จำนวน	ร้อยละ
1	2	3	4	5				
รายได้								
ต่ำกว่า 2,000 บาท	50.0	8.5	10.0	20.0	11.5	130	71.4	
2,000-4,000 บาท	28.1	21.9	-	37.5	12.5	32	17.6	
สูงกว่า 4,000 บาท	40.0	20.0	5.0	20.0	15.0	20	11.0	
จำนวน	82	22	14	42	22	182	100.0	
ร้อยละ	45.1	12.1	7.7	23.1	12.1		100.0	

จะเห็นว่า วิธีการที่แหล่งข่าวสารใช้ในการหาเสียง เพื่อให้ผู้ลงคะแนนเสียงได้รับรู้ข่าวสารหรืออิทธิพลเชิงข่าวสารของตนเอง เพื่อจะได้ เห็นชอบด้วยและใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัคร รับเลือกตั้ง วิธีการที่ผู้ลงคะแนนเสียงให้คำตอบว่าได้รับรู้มากที่สุด คือ การอธิบายนโยบายทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ เป็นวิธีการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้มากที่สุด ร้อยละ 45.1 ส่วนการ อธิบายนโยบายทางการเมืองของพรรคการเมือง ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ เป็นวิธีการ ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้น้อยเกือบจะที่สุด เพราะผู้ลงคะแนนเสียงให้คำตอบว่าได้รับข่าวสารทางด้านนี้ เพียงร้อยละ 12.1 เมื่อพิจารณาจากผลการเลือกตั้งของตำบลคูลาด อำเภอบึงสามพัน จังหวัดยโสธร ก็ยืนยันว่าประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงไม่ได้สนใจที่พรรคการเมือง แต่สนใจที่คุณสมบัติส่วนตัวด้านต่าง ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในช่วงต่อ ๆ ไปจะแสดงให้เห็นว่าประชาชนชาวตำบลคูลาด ไม่ได้คำนึงถึงพรรคการเมืองมากนัก แต่คำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้สังเกตได้จากคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ละคนได้รับจากการลงคะแนนเสียงในครั้งนี้นี้ดังปรากฏตามตารางที่ 3.4 ดังได้กล่าวมาแล้ว

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ความการจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ปรากฏว่า ในด้านเพศ เพศชายให้คำตอบว่าได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 17.1 และ 4.2 ตามลำดับ) ในด้านอาชีพผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ ให้คำตอบว่าได้รับข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองของพรรคการเมือง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง (ร้อยละ 33.3, 3.3, 10.6 และ 8.3 ตามลำดับ) ส่วนในด้านอายุ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันมากนักในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับพรรคการเมือง ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) วัยกลางคน (31-50 ปี) และวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) ให้คำตอบว่าได้รับข่าวสารเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ไม่ต่างกันมากนัก (ร้อยละ 11.1, 15.4 และ 7.3 ตามลำดับ) ส่วนในด้านการศึกษาปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) ให้คำตอบว่าได้รับข่าวสารเกี่ยวกับพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) (ร้อยละ 28.6, 12.0 และ 10.5 ตามลำดับ) ในด้านรายได้ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับสูง (สูงกว่า 4,000 บาท) และระดับปานกลาง (2,000-4,000 บาท) ให้คำตอบว่าได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 20.0, 21.9 และ 8.5 ตามลำดับ)

ในการเสนอข่าวสาร หรืออิทธิพลเชิงข่าวสารที่เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้ลงคะแนนเสียงคงจะเสนอข่าวสาร หรืออิทธิพลเชิงข่าวสารในลักษณะที่ผสมผสานกันไป เพื่อจะให้ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเห็นด้วยมากที่สุด คือใช้หลาย ๆ วิธี หรือทุกวิธีในการหาเสียงเลือกตั้ง แต่ผู้ลงคะแนนเสียงให้คำตอบว่าได้รับข่าวสาร หรืออิทธิพลเชิงข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งในลักษณะที่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะลักษณะของการสนใจที่จะรับฟังข่าวสารของแต่ละคน หรือการได้รับข่าวสาร และอิทธิพลเชิงข่าวสารในลักษณะที่ซ้ำ ๆ กันของผู้ลงคะแนนเสียงไม่เหมือนกัน ใครได้รับข่าวสาร หรืออิทธิพลเชิงข่าวสารที่เกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองสนใจที่จะรับฟังซ้ำกันหลาย ๆ ครั้งก็มีความโน้มที่จะจดจำข่าวสาร หรืออิทธิพลเชิงข่าวสารนั้นได้ ในการศึกษาคั้งนี้ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่

เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ การศึกษาและรายได้ค่อนข้างสูง ให้คำตอบว่าได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองของพรรคการเมือง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม ส่วนการรับฟังข่าวสารในลักษณะอื่น เช่น ข่าวสารที่เกี่ยวกับคุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง, อิทธิพลเชิงข่าวสารเกี่ยวกับการให้เงินหรือสิ่งของ, การสร้างซ่อมแซมสิ่งสาธารณะในหมู่บ้าน, หรือการใช้คำพูดขอร้องให้ส่งสาร ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน ให้คำตอบที่ไม่ต่างกันมากนัก

การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หรือการได้รับอิทธิพลเชิงข่าวสารของผู้สมัครรับเลือกตั้งในลักษณะต่าง ๆ มีผลทำให้ประชาชนนำเอาข่าวสาร หรืออิทธิพลเชิงข่าวสารเหล่านั้นมาเป็นหลักเกณฑ์ ในการคิด เลือกลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งมากขึ้น ยิ่งประชาชนได้รับข่าวสาร หรืออิทธิพลเชิงข่าวสารมากขึ้น เพียงใด โอกาสที่ประชาชนจะไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งโดยมีหลัก เกณฑ์ที่จะเกิดได้มากยิ่งขึ้นเพราะประชาชน มีข่าวสาร หรืออิทธิพลเชิงข่าวสารเพียงพอในการที่จะสร้างหลัก เกณฑ์ของตนเองในการตัดสินใจ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นต่อไปที่จะพิจารณาคือ ลักษณะการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนจะมีวิธีการหาเสียงที่แตกต่างกันไป ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะทำทุกอย่าง เพื่อให้ตนเองได้รับการลงคะแนนเสียงให้มากที่สุด วิธีการบางอย่างอาจจะไม่เหมาะสม หรือไม่น่าที่จะกระทำมากที่สุด ประเด็นต่อไปที่จะศึกษาคือ ลักษณะการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีอยู่หลายวิธีการ วิธีการใดบ้างที่ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความเห็นว่าจะไม่เหมาะสมมากที่สุด

จากการศึกษาในครั้งนี้ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงชาวตำบลคู์ลาด ให้ความเห็นว่าจะลักษณะการหาเสียงที่ไม่เหมาะสมมากที่สุด คือ ลักษณะของการหาเสียงที่คำฝ่ายตรงข้าม ออกไปปลิวเกือบนยกยอตนเอง ไม่แถลงนโยบายของตนเองให้ชัดเจน ร้อยละ 59.3 รองลงมาคือผู้สมัครไม่ออกไปหาเสียง มีแต่หัวคะแนนหาเสียงให้ ร้อยละ 19.2 ส่วนลักษณะอื่น ๆ มีผู้ตอบจำนวนไม่มากนัก คือ การให้หัวคะแนนจูงมือผู้มีสิทธิ จดหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ร้อยละ 6.0 การแจกเงิน สิ่งของ ชื่อเสียง ให้สินบน ร้อยละ 5.5 การให้คนช่วยหาเสียงจำนวนมากเกินไป และการใช้เงินในการจ้างหัวคะแนนมากเกินไป ร้อยละ

4.4 เท่ากัน และทำลายป้ายโฆษณาของฝ่ายตรงข้าม ร้อยละ 1.1 รายละเอียดของการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่เหมาะสมมากที่สุด ปรากฏตามตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ลักษณะการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่เหมาะสมมากที่สุด จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้ (1 = ค่าฝ่ายตรงข้าม ออกใบปลิวเถื่อน ยกยอตนเอง ไม่แถลงนโยบายตนเองให้ชัดแจ้ง, 2 = ให้คนช่วยหาเสียงจำนวนมากเกินไป, 3 = ให้หวัะแวนจตชื่อผู้มีสิทธิจดหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน, 4 = ใช้เงินในการจ้างหวัะแวนจำนวนมากเกินไป, 5 = แจกเงิน สิ่งของ ชื่อเสียง ให้สินบน, 6 = ผู้สมัครไม่ออกไปหาเสียงมีแต่หวัะแวน, 7 = ทำลายป้ายโฆษณาของฝ่ายตรงข้าม)

จำแนกตาม	ลักษณะการหาเสียงของผู้สมัครที่ไม่เหมาะสมมากที่สุด							จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7		
เพศ									
ชาย	64.0	2.7	6.3	1.8	7.2	18.0	-	111	61.0
หญิง	52.1	7.0	5.6	8.5	2.8	21.1	2.8	71	39.0
อาชีพ									
รับราชการ ฯ	70.8	-	12.5	-	12.5	4.2	-	24	13.2
ค้าขาย	53.3	3.3	3.3	6.7	3.3	30.0	-	30	16.5
เกษตรกร	57.7	3.9	3.9	4.8	5.8	22.1	1.9	104	57.1
รับจ้าง	62.5	12.5	12.5	4.2	-	8.3	-	24	13.2
อายุ									
20-30 ปี	50.0	3.3	11.1	5.6	5.6	19.4	-	36	19.8
31-50 ปี	62.6	4.4	5.5	4.4	5.5	16.5	1.1	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	60.0	1.8	3.6	3.6	5.5	23.6	1.8	55	30.2

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

จำแนกตาม	ลักษณะการหาเสียงของผู้สมัครที่ไม่เหมาะสมมากที่สุด							จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7		
การศึกษา									
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	61.5	5.6	4.9	4.9	3.5	18.2	1.4	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	48.0	-	12.0	4.0	4.0	32.0	-	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	57.1	-	7.1	-	28.6	7.1	-	14	7.7
รายได้/เดือน									
ต่ำกว่า 2,000 บาท	58.5	6.2	5.4	4.6	3.9	20.0	1.5	130	71.4
2,000-4,000 บาท	65.5	-	6.3	3.1	3.1	25.0	-	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	60.0	-	10.0	5.0	20.0	5.0	-	20	11.0
จำนวน	108	8	11	8	10	35	2	182	100.0
ร้อยละ	59.3	4.4	6.0	4.4	5.5	19.2	1.1		100.0

จากลักษณะการหาเสียงที่ไม่เหมาะสมดังกล่าวมาแล้ว ประชาชนชาวตำบลคูลาดคองจะได้มีโอกาสประสบมาแล้วในหลาย ๆ วิธี แล้วแต่ว่าผู้ลงคะแนนเสียงจะประสบกับตนเองที่อาจจะไม่เหมือนกันและความไม่ชอบอาจจะไม่เหมือนกัน แต่วิธีการหาเสียงที่ประชาชนเห็นว่าไม่เหมาะสมตรงกันมากที่สุด คือ การค้าฝ่ายตรงข้าม ออกใบปลิวเดือน ยกยอตนเอง ไม่แถลงนโยบายตนเองให้ชัดแจ้ง เป็นวิธีการที่ผู้ลงคะแนนเสียงเห็นว่าไม่เหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามตัวแปรต่าง ๆ ในด้านเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้ จะเห็นว่าไม่มีความแตกต่างกันมากนัก เช่น ในด้านเพศ เพศชายเห็นว่าวิธีการหาเสียงดังกล่าวไม่เหมาะสมมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย (ร้อยละ 64.0 และ 52.1 ตามลำดับ) ในด้านอาชีพปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการให้คำตอบว่า วิธีการหาเสียงดังกล่าวไม่เหมาะสมมีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตร

กร และรับจ้าง (ร้อยละ 70.8, 53.3, 57.7 และ 62.5 ตามลำดับ) ในด้านอายุ ผู้ลงคะแนนวัยกลางคน (31-50 ปี) เห็นว่าวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการหาเสียงที่ไม่เหมาะสมมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) และวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) (ร้อยละ 62.6, 50.0 และ 60.0 ตามลำดับ) ในด้านการศึกษาปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาค่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) เห็นว่าวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการหาเสียงที่ไม่เหมาะสมมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และการศึกษาสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) (ร้อยละ 61.5, 48.0 และ 57.1 ตามลำดับ) ในด้านรายได้ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ปานกลาง (2,000-4,000 บาท) ให้ความเห็นว่าวิธีการดังกล่าวไม่เหมาะสมมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้สูง (สูงกว่า 4,000 บาท) และรายได้น้อย (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 65.5, 60.0 และ 58.5 ตามลำดับ)

จากวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้ลงคะแนนเสียงเห็นว่าเป็นวิธีการหาเสียงที่ไม่เหมาะสมมากที่สุด คือการหาเสียงโดยการคำฝ่ายตรงข้าม ออกใบปลิวเถื่อน ยกยอตนเอง ไม่แถลงนโยบายตนเองให้ชัดเจน เป็นวิธีการหาเสียงที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงไม่ว่าจะจำแนกตามปัจจัยใดก็เห็นว่าการดังกล่าวเป็นวิธีการหาเสียงที่ไม่เหมาะสมด้วยกันทั้งสิ้น และไม่แตกต่างกันมากนัก

ประเด็นต่อไปที่จะพิจารณาคือ สาเหตุของการยุบสภา ที่ทำให้เกิดการเลือกตั้งในครั้งนี้ว่าชาวบ้านจะทราบถึงสาเหตุของการยุบสภามากน้อยเพียงใด (สาเหตุของการยุบสภาได้กล่าวมาแล้วอย่างละเอียด ในบทที่ 3) ถ้าผู้ลงคะแนนเสียงคนใดสามารถระบุสาเหตุของการยุบสภาได้ถูกต้องแสดงว่า เป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่มีความสนใจข่าวการเมืองเป็นอย่างดี แต่ถ้าไม่สามารถระบุได้แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงคนนั้น ยังไม่สนใจข่าวสารบ้านเมืองมากนัก จากการศึกษาในเรื่องนี้ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงจะทราบถึงสาเหตุของการยุบสภาผู้แทนราษฎรค่อนข้างไม่มากนัก มีผู้ลงคะแนนเสียงเพียงร้อยละ 30.8 ที่สามารถจะอธิบายถึงสาเหตุของการยุบสภาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งแสดงว่ามีข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องสาเหตุของการยุบสภาเป็นอย่างดี ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.2 ไม่สามารถที่จะระบุถึงสาเหตุของการยุบสภาได้ แสดงว่ายังมีข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไม่มากนัก รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 สาเหตุของการยุบสภา จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้

จำแนกตาม	สาเหตุของการยุบสภา		จำนวน	ร้อยละ
	ทราบ	ไม่ทราบ		
เพศ				
ชาย	39.6	60.4	111	61.0
หญิง	16.9	83.1	71	39.0
อาชีพ				
รับราชการ ฯ	79.2	20.8	24	13.2
ค้าขาย	16.7	83.3	30	16.5
เกษตรกร	28.9	71.2	104	57.1
รับจ้าง	8.3	91.7	24	13.2
อายุ				
20-30 ปี	22.2	77.8	36	19.8
31-50 ปี	36.3	63.7	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	27.3	72.7	55	30.2
การศึกษา				
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	23.8	76.2	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	40.0	60.0	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	85.7	14.3	14	7.7

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

จำแนกตาม	สาเหตุของการยุบสภา		จำนวน	ร้อยละ
	ทราบ	ไม่ทราบ		
<u>รายได้/เดือน</u>				
ต่ำกว่า 2,000 บาท	22.3	77.7	130	71.4
2,000-4,000 บาท	40.6	59.4	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	70.0	30.0	20	11.0
จำนวน	56	126	182	100.0
ร้อยละ	30.8	69.2		100.0

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดตามตัวแปรต่าง ๆ ในด้านเพศ ปรากฏว่า เพศชาย ทราบถึงสาเหตุของการยุบสภามากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 39.6 และ 16.9 ตามลำดับ) ในด้านอาชีพ ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ ทราบสาเหตุของการยุบสภามากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกรและรับจ้าง (ร้อยละ 79.2, 16.7, 28.9 และ 8.3 ตามลำดับ) สำหรับในด้านอายุ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคน (31-50 ปี) ทราบสาเหตุของการยุบสภามากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) และในวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) (ร้อยละ 36.3, 22.2 และ 27.3 ตามลำดับ) ในด้านการศึกษา ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) ทราบสาเหตุของการยุบสภามากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) (ร้อยละ 85.7, 40.0 และ 23.8 ตามลำดับ) ในด้านรายได้ก็เช่นเดียวกันกับในด้านการศึกษา กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้อ่อน (สูงกว่า 4,000 บาท) จะทราบสาเหตุของการยุบสภามากกว่าผู้ลงคะแนน

เสียงที่มีรายได้ระดับปานกลาง (2,000-4,000 บาท) และรายได้ระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 70.0, 40.6, และ 22.3 ตามลำดับ)

ดังนั้นในช่วงนี้จึงพอสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ วัยกลางคน การศึกษาและรายได้สูง ทราบและอธิบายสาเหตุของการยุบสภาได้ถูกต้องมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม ซึ่งแสดงว่า เป็นผู้ลงคะแนนเสียง ที่มีความสนใจในข่าวสารการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ แต่อย่างไรก็ตามผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ยังทราบสาเหตุของการยุบสภาค่อนข้างน้อย แสดงว่าประชาชนยังไม่สนใจที่จะติดตามข่าวสารทางการเมืองมากนัก

สรุป

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น เป็นการกล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชั้นตอนที่ 1 คือ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งชั้นตอนนี้เริ่มตั้งแต่การได้รับข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้งในวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 ว่าผู้ลงคะแนนเสียงทราบว่าจะมีการเลือกตั้งจากแหล่งข่าวสารใด ตั้งแต่เมื่อไร ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมอย่างไร จะทราบข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้งด้วยกันทั้งสิ้น แต่อาจจะแตกต่างกันบ้างในแหล่งข่าวสารที่ได้รับมา และช่วงระยะเวลาที่ทราบข่าวสารนั้น ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะทราบข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้งจากวิทยุ กาน้ำ ผู้ใหญ่บ้าน และจากโทรทัศน์ เป็นสำคัญ ส่วนใหญ่จะได้รับข่าวสารตั้งแต่ประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2529 ต่อมาเป็นการกล่าวถึงการได้รับข่าวสารว่าใคร เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ทราบจากแหล่งข่าวสารใด ตั้งแต่เมื่อไร ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงทุกคนทราบว่าใคร เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ถึงแม้จะไม่ทราบผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคน แต่ก็ทราบเป็นบางส่วน โดยเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผู้ลงคะแนนเสียงสนใจที่จะลงคะแนนเสียงให้ ส่วนใหญ่จะทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง จากใบสแตนด์ติดประกาศหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะทราบข่าวสารนี้ก่อนการเลือกตั้งประมาณ 1 สัปดาห์ขึ้นไป ข่าวสารต่อมาคือ ข่าวสารเกี่ยวกับ

จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดยโสธร มีทั้งหมดกี่คนและจังหวัดยโสธรสามารถมีผู้แทนราษฎรได้กี่คน ผู้ลงคะแนนเสียงทุกคนทราบว่าจะต้องมีผู้แทนฯ ได้ 3 คน ส่วนจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นมีบางส่วนตอบได้ถูกต้องว่า มีผู้สมัครทั้งหมด 36 คน บางส่วนตอบจำนวนที่แน่นอนไม่ได้ว่าเท่าไร แต่ก็สามารถที่จะบอกได้ว่ามีผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้งาน 3 คนขึ้นไป แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงทุกคนทราบว่าจะต้องมีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจากหลาย ๆ คน ให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ หรือเท่าที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ ข่าวสารต่อไปที่ได้ศึกษามาแล้วคือข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งว่าผู้ลงคะแนนเสียงรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารใดที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้ลงคะแนนเสียงรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารดังกล่าวในลักษณะใดบ้าง จากผลการศึกษา ปรากฏว่าแหล่งข่าวสารที่ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารดังกล่าวในลักษณะใดบ้าง จากผลของการศึกษา ปรากฏว่าแหล่งข่าวสารที่ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง มาจากการหาเสียง โดยการปรากฏตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นส่วนใหญ่ และข่าวสารจากการพูดคุยกับพรรคพวกเพื่อนฝูง และผู้อาวุโสของหมู่บ้าน โดยแหล่งข่าวสารดังกล่าวมักจะกล่าวถึงนโยบายทางการเมืองและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นส่วนใหญ่ และอิทธิพลเชิงข่าวสารเกี่ยวกับการซ่อมแซมสาธารณประโยชน์

ดังนั้นในขั้นตอนที่ 1 ของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสรุปได้ว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกคน ไม่ว่าจะมีส่วนสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ในลักษณะใดยอมรับว่าจะต้องมีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจาก 36 คน ให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จังหวัดยโสธร พึงมีได้ คือ 3 คน หรือเท่าที่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ ส่วนการคัดเลือกที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคนย่อมจะมีวิธีการของตนเอง บางคนอาจจะลงคะแนนเสียงโดยมีหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร หรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง บางคนอาจจะไม่มีหลักเกณฑ์เหล่านี้เลย ซึ่งจะได้กล่าวในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ตามหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแล้ว น่าจะให้ความสำคัญกับพรรคการเมือง เพราะการเลือกตั้งนั้น เป็นโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงผู้บริหารประเทศ หรือนโยบายในการปกครองประเทศ ตามแนวความคิดของ Anthony Downs ก็ให้ความสำคัญกับพรรคการเมือง โดยผู้ลงคะแนนเสียงจะลงคะแนนเสียงให้กับพรรคการเมืองที่มีนโยบายสอดคล้องกับผลประโยชน์ และค่านิยมของตนเองมากที่สุด การตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองใด ก็โดยคาดหวังว่าตนจะได้ประโยชน์หากพรรคการเมืองนั้นได้เป็นรัฐบาล

โดยทั่วไปแล้ว การเลือกตั้งในครั้งนี้ (วันที่ 27 กรกฎาคม 2529) เป็นการเลือกตั้งที่มีขึ้นหลังจากที่ได้มีพรรคการเมืองจัดตั้งขึ้นแล้ว และในทางปฏิบัติได้มีพรรคการเมืองเข้าร่วมจัดตั้งรัฐบาลแล้ว ดังนั้นพรรคการเมืองน่าจะเป็นสถาบันที่ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีความคุ้นเคย และเห็นความสำคัญมากขึ้นในการลงคะแนนเสียง ผู้ที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งควรคำนึงถึงพรรคการเมืองมากขึ้น ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และในการเลือกตั้งครั้งนี้ทางรัฐบาลก็ให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองมากขึ้น โดยกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนต้องสังกัดพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง และพรรคการเมืองนั้น ๆ ต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ครบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ในเขตการเลือกตั้งนั้น ๆ และต้องส่งจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศรวมกันแล้วให้มีจำนวน เกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งประเทศที่พึงมีได้ คือต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ 174 คนขึ้นไป ทั้งนี้ก็หวังให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งมากขึ้น ดังนั้นจึงน่าสนใจว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองมากขึ้นเพียงใด ให้ความสำคัญกับผู้สมัครรับเลือกตั้งมากขึ้นเพียงใด และให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมากขึ้นเพียงใด

การศึกษาในช่วงแรกนี้จะ เป็นการสอบถามว่าในการ เลือกตั้งครั้งนี้ ท่านมีหลัก
เกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับ เลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับ เลือก
ตั้งสังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ในการคัดเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้งบ้างหรือ
ไม่ ถ้าไม่มีเลยท่านลงคะแนน เสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ
หลัก เกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ท่านคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับ เลือกตั้ง หรือพรรค
การเมืองที่ผู้สมัครรับ เลือกตั้งสังกัดอยู่ หรือทั้งสองอย่างมากนักน้อยเพียงใด และน้ำหนัก
ของหลัก เกณฑ์ เหล่านั้นอย่างไรบ้าง

จากการสอบถามกลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้ทั้งหมด 182 คนว่า ท่านยอม
รับหรือไม่ว่า ท่านมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สมัครรับ เลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัคร
สังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างในการคัดเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้ง ให้เหลือ
เท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ หรือต้องการลงคะแนน เสียงให้ ปรากฏว่า
จากผู้ตอบทั้งหมด 182 คน มีผู้ลงคะแนน เสียงตอบว่า ยอมรับว่ามีหลัก เกณฑ์อย่างใดอย่าง
หนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง จำนวน 145 คน หรือร้อยละ 79.7 ส่วนอีก 37 คน หรือร้อยละ
20.3 ยอมรับว่าไม่มีหลัก เกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างในการลงคะแนน เสียง
ให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ดังรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 การยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะลงคะแนนเสียงให้ จำนวนตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษา รายได้/เดือน

จำนวนตาม	การยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียง			จำนวน	ร้อยละ
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ			
<u>เพศ</u>					
ชาย	91.0	9.0	100	61.0	
หญิง	62.0	38.0	71	39.0	
<u>อาชีพ</u>					
รับราชการ ฯ	100.0	-	24	13.2	
ค้าขาย	86.7	13.3	30	16.5	
เกษตรกร	79.8	20.2	104	57.1	
รับจ้าง	50.0	50.0	24	13.2	
<u>อายุ</u>					
20-30 ปี	66.7	33.3	36	19.8	
31-50 ปี	83.5	16.5	91	50.0	
51 ปีขึ้นไป	81.8	18.2	55	30.2	
<u>การศึกษา</u>					
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	75.5	24.5	143	78.6	
ป.5-ม.ศ.3	92.0	8.0	25	13.7	
ม.ศ.4 ขึ้นไป	100.0	-	14	7.7	

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

จำแนกตาม	การยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียง			
	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ	จำนวน	ร้อยละ
<u>รายได้/เดือน</u>				
ต่ำกว่า 2,000 บาท	71.5	28.5	130	71.4
2,000-4,000 บาท	100.0	-	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	100.0	-	20	11.0
จำนวน	145	37	182	100.0
ร้อยละ	79.7	20.3		100.0

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด โดยจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ในด้านเพศ ปรากฏว่าเพศชายยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 91.0 และ 62.0 ตามลำดับ) ในด้านอาชีพปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่รับราชการยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียง อาชีพ ค้าขาย เกษตรกรและรับจ้าง (ร้อยละ 100, 86.7, 79.8 และ 50.0 ตามลำดับ) ในด้านอายุ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคน (31-50 ปี) ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) และวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) (ร้อยละ 83.5, 81.8 และ 66.7 ตามลำดับ) ในด้านการศึกษา ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และในระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) (ร้อยละ 100, 92.0 และ 75.5 ตามลำดับ) ในด้านรายได้ก็เช่นเดียวกัน ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนที่มีรายได้ระดับสูง (สูงกว่า 4,000 บาท) และรายได้ปานกลาง (2,000-4,000 บาท) ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ในระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 100, 100 และ 71.5 ตามลำดับ)

ในช่วงนี้จึงสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ จะยอมรับว่ามีลักษณะที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้ ร้อยละ 79.7 ส่วนที่เหลือร้อยละ 20.3 ไม่ยอมรับว่ามีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ การศึกษาและรายได้สูง ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในด้านตรงกันข้าม เมื่อพิจารณาในด้านผู้ลงคะแนนเสียงที่ไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในรายละเอียด จะเห็นว่า เป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ กล่าวคือผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง อาชีพรับจ้าง การศึกษาและรายได้ต่ำ อยู่ในวัยหนุ่มสาว ให้คำตอบว่า ไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในด้านตรงกันข้าม

ประเด็นต่อไป จะได้สอบถามถึงผู้ลงคะแนนเสียงที่ไม่ยอมรับว่ามีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง แล้วผู้ลงคะแนนเสียงเหล่านี้ลงคะแนนเสียงในลักษณะใดบ้าง

จากการสอบถามผู้ลงคะแนนเสียงจำนวน 37 คน ที่ไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งว่า ลงคะแนนเสียงในลักษณะใดบ้าง ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงจำนวน 13 คน (ร้อยละ 35.1) ให้คำตอบว่าลงคะแนนเสียงให้แล้วเสร็จไป เพื่อให้รู้ว่าคนใดมาลงคะแนนเสียงแล้ว ถัดมาให้คำตอบว่าลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทองหรือสิ่งของ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 27) ต่อมาตอบว่าลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของพรรคพวก เพื่อนฝูงและผู้อาวุโสของหมู่บ้าน จำนวน 8 คน (ร้อยละ 21.6) และสุดท้ายให้คำตอบว่า ลงคะแนนเสียงตามความสะดวก ตามความพอใจ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 16.2) รายละเอียดของการลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ ปรากฏตามตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 การลงคะแนนเสียงในกรณีที่ไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง จำนวนตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้ (1 = 1 ครั้งก็ได้ ภาภษาตามความพอใจ, 2 = ลงคะแนนเสียงเพื่อให้แล้วเสร็จไป, 3 = ลงคะแนนตามที่ถูกข่มขู่หรือถูกบังคับ, 4 = ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทองหรือสิ่งของ, 5 = ลงคะแนนตามคำบอกเล่าของพรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้อาวุโส)

จำแนกตาม	การลงคะแนนเสียงในกรณีที่ไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์					จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
<u>เพศ</u>							
ชาย	-	30.0	-	30.0	40.0	10	27.0
หญิง	22.2	37.0	-	25.9	14.8	27	73.0
<u>อาชีพ</u>							
รับราชการ ฯ	-	-	-	-	-	-	-
ค้าขาย	-	75.0	-	25.0	-	4	10.8
เกษตรกร	23.8	33.3	-	28.6	14.3	21	56.8
รับจ้าง	8.3	25.0	-	25.0	41.7	12	32.4
<u>อายุ</u>							
20-30 ปี	25.0	25.0	-	16.7	33.3	12	32.4
31-50 ปี	13.3	40.0	-	40.0	6.7	15	40.5
51 ปีขึ้นไป	10.0	40.0	-	20.0	30.0	10	27.0
<u>การศึกษา</u>							
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	17.1	37.1	-	28.6	17.1	35	94.6
ป.5-ม.ศ.3	-	-	-	-	100.0	2	5.4
ม.ศ.4 ขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

จำแนกตาม	การลงคะแนนเสียงในกรณีที่ไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์					จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
<u>รายได้/เดือน</u>							
ต่ำกว่า 2,000 บาท	16.2	35.1	-	27.0	21.6	37	100.0
2,000-4,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-
สูงกว่า 4,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-
จำนวน	6	13	-	10	8	37	100.0
ร้อยละ	16.2	35.1	-	27.0	21.6		100.0

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ตามการจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ในด้านเพศ ปรากฏว่าเพศหญิง ไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์มากกว่าเพศชาย จากจำนวน 37 คน เป็นเพศหญิงเสีย 27 คน (ร้อยละ 73.0) เป็นเพศชาย 10 คน (ร้อยละ 27.0) เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของการลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ มีคำตอบที่แตกต่างกันบ้าง กล่าวคือ เพศชายตอบว่าลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของพรรคพวก เพื่อนฝูงและผู้อาวุโสร้อยละ 40.0 และลงคะแนนให้แล้วเสร็จไปกับลงคะแนนให้กับผู้สมัครที่แจกเงินทองหรือสิ่งของร้อยละ 30.0 เท่ากัน ส่วนเพศหญิงตอบว่าลงคะแนนเสียงให้แล้วเสร็จไปมากที่สุด ร้อยละ 37.0 ถัดมาตอบว่าลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่แจกเงินทองหรือสิ่งของ ร้อยละ 25.9 ต่อมาตอบว่าลงคะแนนเสียงตามความสะดวกและตามความพอใจ ร้อยละ 22.2 และลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของพรรคพวก เพื่อนฝูง ผู้อาวุโส ร้อยละ 14.8

ในด้านอาชีพ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ ไม่มีผู้ลงคะแนนเสียงที่ไม่มีหลักเกณฑ์ ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพค้าขาย ไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียง จำนวน 4 คน (ร้อยละ 10.8) เกษตรกร จำนวน 21

คน (ร้อยละ 56.8) และอาชีพรับจ้างจำนวน 12 คน (ร้อยละ 32.4) ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพค้าขายและเกษตรกร ตอบว่าลงคะแนนเสียงให้แล้วเสร็จไปมากที่สุด (ร้อยละ 75.0 และ 33.3 ตามลำดับ) ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ตอบว่าลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของพรรคพวกเพื่อนฝูงมากที่สุด ร้อยละ 41.7

เมื่อจำแนกตามอายุ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) ตอบว่าไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 32.4) วัยกลางคน (31-50 ปี) จำนวน 15 คน (ร้อยละ 40.5) และวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) จำนวน 10 คน (ร้อยละ 27.0) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงวัยหนุ่มสาว ให้คำตอบว่าลงคะแนนตามคำบอกเล่าของพรรคพวกเพื่อนฝูงมากที่สุด ร้อยละ 33.3 ส่วนบุคคลวัยกลางคนและวัยสูงอายุ ตอบว่าลงคะแนนเสียงให้แล้วเสร็จไปมากที่สุด ร้อยละ 40.0 เช่นเดียวกัน และผู้ลงคะแนนเสียงวัยกลางคนร้อยละ 40.0 ตอบว่าลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทองและสิ่งของ

เมื่อพิจารณาตามด้านการศึกษา ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) ให้คำตอบว่าไม่มีหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำนวน 35 คน (ร้อยละ 94.6) และผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 5.4) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของผู้ลงคะแนนเสียงที่ไม่มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในด้านนี้ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับต่ำให้คำตอบว่าลงคะแนนเสียงเพื่อให้แล้วเสร็จไปมากที่สุด ร้อยละ 37.1 ถัดมา คือ ตอบว่าลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกสิ่งของและเงินทอง ร้อยละ 28.6 ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลาง ให้คำตอบว่าลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของพรรคพวกเพื่อนฝูงมากที่สุด ร้อยละ 100 เต็ม

ส่วนในด้านรายได้ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ไม่มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) ทั้งสิ้นทั้งหมด 37 คน (ร้อยละ 100) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า เป็นการลง

คะแนนเสียงให้แล้วเสร็จไปมากที่สุด ร้อยละ 35.1 ถัดมาตอบว่าเป็นการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทองหรือสิ่งของร้อยละ 27.0

ในช่วงนี้สรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ไม่มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ กล่าวคือ เป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง อาชีพรับจ้าง และเกษตรกร การศึกษาและรายได้ในระดับต่ำ มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในด้านตรงกันข้าม เมื่อพิจารณาในลักษณะของการลงคะแนนเสียงที่ไม่มีหลักเกณฑ์ปรากฏว่า เป็นการลงคะแนนเสียงเพื่อให้แล้วเสร็จไปมากที่สุด ถัดมาเป็นการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทองหรือสิ่งของ และลงคะแนนตามคำบอกเล่าของพรรคพวก เพื่อนฝูงตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ในการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ไม่มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้

ผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ไม่มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง จะถือว่าเป็นการลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "ไม่เป็นกระบวนการ" เพราะผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะดังกล่าวจะไม่มีการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ตามกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในขั้นตอนที่ 2 คือการสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขั้นตอนที่ 3 คือการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้จะไม่มีขั้นตอนที่ 2, 3 ของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง แต่จะผ่านเลยไปยังขั้นตอนที่ 4 คือการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ในลักษณะต่าง ๆ กันดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ไม่มีหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาแล้ว จึงเป็นการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" เพราะมีขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจที่ไม่ครบทุกขั้นตอน ในการศึกษาคั้งนี้มีทั้งสิ้น 37 คน (ร้อยละ 20.3 ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ทั้งหมด 182 คน)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ก็คือ การลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ไม่มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ อย่างไรก็ตามอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง เป็นการลงคะแนนเสียงในลักษณะต่าง ๆ ที่เคยได้กล่าวมาแล้ว เช่น การลงคะแนนเสียง โดยกาบาทตามความสะดวก หรือตามความพอใจ หรือการลงคะแนนเสียงเพื่อให้แล้วเสร็จไป เมื่อสอบถามว่าที่ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งบุคคลดังกล่าวนั้นได้คำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดบ้างหรือไม่ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงตอบไม่ได้เลย ไม่รู้จักกับอะไรทั้งสิ้น บางคนถึงกับบอกว่า เมื่อรู้ว่าลงคะแนนเสียงได้ 3 คน ก็กาบาทเรียงเบอร์ผู้สมัครรับเลือกตั้งทันที 3 คน โดยเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่อยู่เบอร์ต้น ๆ คือ เบอร์ 1, 2 และ 3 จะได้รับคะแนนเสียงในลักษณะนี้อยู่บ้าง การลงคะแนนเสียงในลักษณะดังกล่าว เป็นการลงคะแนนเสียงที่ผู้ลงคะแนนเสียงแทบจะไม่มีความรู้ หรือสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งเลย และอาจจะไม่รู้ด้วยว่าเลือกตั้งผู้แทนราษฎรไปทำไม เพื่อประโยชน์อะไร เมื่อรู้ว่าตนเองมีชื่ออยู่ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีบัตรประจำตัวประชาชน และตนเองก็พอจะมีเวลาว่างที่จะไปลงคะแนนเสียงได้ การไปลงคะแนนเสียงก็ไม่ได้ทำให้ตนเองเสียประโยชน์แต่อย่างใด ไปลงคะแนนเสียงตามสิทธิที่ตนเองมีอยู่ ให้แล้วเสร็จไป เมื่อสอบถามว่าชอบผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้นในด้านใดบ้าง ผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะดังกล่าวไม่สามารถจะตอบได้เลย เลือกแล้วก็แล้วกันไป บางคนถึงกับกล่าวว่า "มาลงคะแนนให้เสร็จ ๆ ไปจะได้ไม่ถูกถามตัวให้มาลงคะแนนเสียงอีก ถึงอย่างไรก็ต้องมาลงคะแนนเสียงอยู่แล้ว"

การลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "ไม่เป็นกระบวนการ" อีกลักษณะหนึ่ง คือ การลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของพรรคพวก เพื่อนฝูง อาวุโส หรือญาติพี่น้อง เป็นการลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของบุคคลอื่น เมื่อถามว่าชอบผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นการส่วนตัวหรือไม่ และมีหลักเกณฑ์อย่างไร ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็ไม่สามารถที่จะตอบได้ คำตอบที่ได้รับส่วนใหญ่คือ เลือกตามคำบอกเล่าของพรรคพวกเพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง หรือผู้อาวุโส เมื่อบุคคลเหล่านั้นบอกให้เลือกผู้สมัครคนใด โดยบอกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้นเป็นคนดี ก็เลือกตามคำบอกเล่าของบุคคลนั้น การลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้อาจจะเป็น

การลงคะแนนเสียงที่คิดว่า การลงคะแนนเสียงในแบบแรก เพราะการลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ ยังเป็นการลงคะแนนเสียงที่ผู้ลงคะแนนเสียงคิดว่าผู้สมัครที่ตนเองเลือกไปนั้นยังเป็นคนดีในด้านใดด้านหนึ่ง ตามความคิดเห็นของบุคคลที่ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญ เชื่อกันแต่เมื่อถามว่ามีหลักเกณฑ์อย่างไรหรือไม่ในการลงคะแนนเสียงของตนเอง ผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ก็ไม่สามารถที่จะให้คำตอบได้ ส่วนใหญ่จะบอกว่า เขาว่าดีก็เลยคิดว่าคงจะติดตามที่เขาเล่าว่า

การลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "ไม่เป็นกระบวนการ" อีกอย่างหนึ่ง คือการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทองหรือสิ่งของ เมื่อถามว่ามีหลักเกณฑ์อย่างไรบ้าง ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าว ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้บางส่วนจะให้คำตอบไม่ได้เลย คำตอบที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ถึงเหตุผลของการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทอง สิ่งของ เพราะว่า เมื่อรับสิ่งของเงินทองมาแล้วก็ไม่อยากจะผิดสัญญา กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง กลัวจะผิด กลัวจะบาป บางคนก็บอกว่าไม่รู้จักผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นเลย รู้จักแต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนที่ให้เงินหรือสิ่งของ เพราะเอาเงินมาให้ จึงลงคะแนนเสียงให้ แต่ก็ไม่ได้มีหลักเกณฑ์อะไรพิเศษในการลงคะแนนเสียงให้ จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ลงคะแนนเสียงที่ลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้มีทั้งหมด 10 คน หรือร้อยละ 5.5 ของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แต่ไม่ได้หมายความว่าจากการศึกษาครั้งนี้มีผู้ลงคะแนนเสียงที่รับสิ่งของเงินทองจากผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงเท่านั้น แต่หมายความว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่รับสิ่งของและเงินทองจากผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้วลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนั้น โดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ในการคัดเลือกที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัคร แต่เป็นการลงคะแนนเพื่อเป็นการตอบแทนกับการที่ได้รับเงินทอง หรือสิ่งของ เพื่อจะได้เป็นการทดแทนบุญคุณให้หมดไป ยังมีผู้ลงคะแนนเสียงที่รับเงิน หรือสิ่งของจากผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือหัวหน้าคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ไม่ได้ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าว เพราะมีหลักเกณฑ์ของตนเองที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง หรือรับเงินและสิ่งของมาแล้วและก็ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้น แต่ก็มีหลักเกณฑ์อย่างไรอย่างหนึ่งที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าว การลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทอง สิ่งของ และมีลักษณะ "ไม่เป็น

กระบวนการ" เป็นการลงคะแนนเสียงที่ไม่มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างในการคัดเลือกผู้สมัครที่จะลงคะแนนเสียงให้ เป็นการลงคะแนนเสียงเพื่อตอบแทนการได้รับสิ่งของหรือเงินทองนั้น

จากการศึกษาในครั้งนี้ โดยการสอบถามผู้ลงคะแนนเสียงในเขตตำบลคูลาด ว่า ในการเลือกตั้งครั้งนี้ได้รับเงินทอง สิ่งของจากผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดบ้าง และได้รับอะไร จำนวนเท่าใด ได้รับคำตอบที่น่าสนใจ ดังจะกล่าวรวม ๆ ดังต่อไปนี้

1. ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกจ่ายเงินทอง สิ่งของมีอยู่ประมาณ 5 คน ซึ่งสังกัดพรรคการเมืองที่แตกต่างกันไป

2. เงินทอง เป็นสิ่งที่ผู้ลงคะแนนเสียงแจกจ่ายกันมากที่สุด ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนแจกเงินทอง ในอัตราส่วนที่แตกต่างกันไป บางคนแจกเงินให้จำนวน 10 บาท หรือ 20 บาทต่อครัวเรือน หรือผู้สมัครบางคนให้มากกว่านี้คือ 10 บาทหรือ 20 บาท ต่อผู้ลงคะแนนเสียง 1 คน ลักษณะของการแจกจ่ายเงินจะมีแตกต่างกันไป ผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนจะให้ญาติพี่น้องของตนเองมารับเงินมาแจกแก่ผู้ลงคะแนนเสียงในหมู่บ้านด้วยตนเอง พบใครก็แจกเงินให้พร้อมกับบอกหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไว้ด้วย เพื่อจะได้จดจำไปลงคะแนนเสียงได้ถูกต้อง การแจกเงินในลักษณะนี้มักจะไม่ทั่วถึง บางคนได้ บางคนไม่ได้ ลักษณะการแจกจ่ายเงินทองอีกอย่างหนึ่งคือ ให้หัวหน้าคะแนนคัดบัญชีรายชื่อบุคคลที่สามารถจะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้นได้ แล้วนำบัญชีรายชื่อนั้นมาเสนอให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งพิจารณาให้เงินตามบัญชีรายชื่อนั้นแก่หัวหน้าคะแนน แล้วนำไปแจกจ่ายให้กับชาวบ้านอีกคนหนึ่ง วิธีการนี้อาจจะทำให้หัวหน้าคะแนนได้รับผลประโยชน์โดยเก็บเงินไว้ที่ตนเองหรือแจกจ่ายเงินให้กับชาวบ้านเพียงเล็กน้อย แต่ตนเองรับเงินส่วนใหญ่ออกไป

3. สิ่งของที่มีการแจกจ่ายในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แจก พระเครื่องสำหรับคล้องคอผู้สมัครรับเลือกตั้งคนหนึ่งแจกพระแก่ผู้ลงคะแนนเสียง เพื่อให้ผู้ลงคะแนนเสียงได้มีจิตสำนึกว่ารับพระไปแล้ว จะนิศพริ้วไม่ลงคะแนนเสียงให้ไม่ได้ เพราะมีพระเครื่อง เป็นพยานอยู่แล้วสิ่งของที่แจกจ่ายกันอีกอย่างหนึ่งในการศึกษาครั้งนี้ คือ การแจกยา เช่น ยาแก้ปวด หรือยาแก้โรคกระเพาะอาหาร เป็นสิ่งของที่แจกจ่ายกันค่อนข้างจะกว้างขวางในตำบลคูลาดที่ใช้ เป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

การแจกจ่ายเงินทอง สิ่งของ ดังที่กล่าวมานี้ เป็นเพียงส่วนที่ผู้ศึกษาประสพมา จากการสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ ในความลุ่มลึกลงนี้เท่านั้น การแจกจ่ายสิ่งของ เงินทอง ของผู้สมัครรับ เลือกตั้ง ให้กับผู้ลงคะแนนเสียงนี้ ยังคงใช้กันอย่างกว้างขวาง ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนก็ลงคะแนนให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่แจกจ่ายสิ่งของ เงินทอง เพื่อ เป็นการตอบแทนการที่ตนเองได้รับสิ่งของ เงินทองดังกล่าว การลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้มี ลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนรับเงิน สิ่งของมาแล้ว แต่ก็มี หลักเกณฑ์ของตนเองที่จะลงคะแนน เสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง อาจจะเป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ให้ เงินทองหรือสิ่งของก็ได้ การลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ถือว่าเป็น การลงคะแนนเสียงที่ "เป็นกระบวนการ" ผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ก็นับว่ายังมีอยู่เป็น จำนวนมาก ดังนั้นการใช้เงินในการจูงใจให้ผู้ลงคะแนนเสียงลงคะแนน เสียงให้ นั้น มีผลให้ ผู้ลงคะแนนเสียงลงคะแนนให้ แต่ผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนนั้นจะต้องมีคุณสมบัติบางอย่างที่เป็นที่ ยอมรับของผู้ลงคะแนนเสียงด้วย อย่างน้อยการแจกเงินทอง สิ่งของก็เป็นสื่อ ให้ผู้ลง คะแนนเสียงบางคนรู้จักผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนนั้นมากขึ้น

ดังนั้นในช่วงนี้ สรุปได้ว่าการลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "เป็นกระบวนการ" คือ การลงคะแนนเสียงที่ผู้ลงคะแนนเสียง มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับ เลือกตั้งหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับ เลือกตั้งสังกัดอยู่ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสอง อย่างในการคัดเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้ การลงคะแนนเสียงใน ลักษณะนี้ ผู้ลงคะแนนเสียงจะมีขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งครบทุกขั้นตอน ซึ่งจะ ได้กล่าวถึงในช่วงต่อไป ส่วนการลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "ไม่เป็นกระบวนการ" เป็น การลงคะแนนเสียง ที่ผู้ลงคะแนนเสียงไม่มีหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง ในการคัดเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้ง เช่น การลงคะแนนเสียงที่ผู้ลงคะแนนเสียงลงคะแนน เสียงตามความพอใจ ตามสะดวกสบาย, การลงคะแนนเสียงเพื่อให้แล้วเสร็จไป, การลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่แจกเงินทอง สิ่งของ และการลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของพรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้อาวุโส โดยการลงคะแนนเสียงดังกล่าวไม่มีหลัก เกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ในการลงคะแนนเสียงดังได้กล่าวมาแล้ว

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "ไม่ เป็น กระบวนการ" มีทั้งหมด 37 คน หรือร้อยละ 20.3 ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงอีกลักษณะหนึ่ง คือการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" ซึ่งหมายถึง การลงคะแนนเสียงที่ผู้ลงคะแนนเสียง มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ในการคัดเลือกที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 145 คน หรือร้อยละ 79.7 ก่อนที่จะศึกษาถึงหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ในช่วงนี้จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กับกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะการลงคะแนนเสียงที่ "เป็นกระบวนการ" และ "ไม่ เป็นกระบวนการ" มีเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างไรบ้าง

ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกับกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อได้ศึกษาย้อนกลับไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกับกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกับการลงคะแนนเสียง ในลักษณะที่ "ไม่ เป็นกระบวนการ" เสียก่อนว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "ไม่ เป็นกระบวนการ" มีเหตุผลในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างไรบ้าง

จากผู้ลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "ไม่ เป็นกระบวนการ" จำนวน 37 คน เมื่อศึกษาย้อนกลับไปถึง เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในกรณีที่ผู้ลงคะแนนเสียง "ไม่ เป็นกระบวนการ" จากการศึกษาปรากฏว่า เป็นการลงคะแนนเสียง ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ จำนวน 22 คน (ร้อยละ 59.5) เป็นการไปเลือกตั้ง เพราะมีคนชักชวนให้ไป จำนวน 10 คน (ร้อยละ 27.0) เป็นการไปลงคะแนนเสียงเพื่อ

เป็นการตอบแทนการได้รับสิ่งของและเงินทอง จำนวน 3 คน (ร้อยละ 8.1) และเป็นการไปลงคะแนนเสียงเพราะเห็นคนอื่นไป เลยไปด้วยอีก 2 คน (ร้อยละ 5.4) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" กับ เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ"	จำนวน	ร้อยละ
1. ถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ	22	59.5
2. มีคนชักชวนให้ไป	10	27.0
3. ไปเพื่อตอบแทนการได้รับสิ่งของและเงินทอง	3	8.1
4. เห็นคนอื่นไป เลยไปด้วย	2	5.4
รวม	37	100.0

เมื่อเปรียบเทียบเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงทั้งหมดในแต่ละเหตุผลกับการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ปรากฏว่า จากผู้ให้เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเพราะถือว่า เป็นหน้าที่พลเมืองดีที่พึงกระทำจำนวน 52 คน เป็นการตัดสินใจในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" จำนวน 22 คน (ร้อยละ 42.3) ที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้ลงคะแนนเสียงส่วนหนึ่งให้เหตุผลว่า เมื่อตนเองมีสิทธิที่จะลงคะแนนเสียงได้ มีรายชื่ออยู่ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีบัตรประจำตัวประชาชน เมื่อตนเองมีสิทธิลงคะแนนเสียงได้โดยสมบูรณ์จึงไปลงคะแนนเสียง โดยไม่ได้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ใดทั้งสิ้น ลงคะแนนเพื่อให้รู้ว่าตนเองได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองแล้ว

สำหรับผู้ลงคะแนนเสียงที่ระบุว่า ไปลงคะแนนเสียงเพราะมีคนชักชวนให้ไป จำนวน 20 คน เป็นการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" จำนวน 10 คน (ร้อยละ 50.0)

ส่วนผู้ที่ให้เหตุผลว่าไปลงคะแนนเสียง เพื่อตอบแทนการได้รับสิ่งของ เงินทอง จำนวน 3 คน เป็นการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ทั้งสิ้น เช่นเดียวกับผู้ลงคะแนนเสียงที่ให้เหตุผลว่า เห็นคนอื่นไป เลยไปด้วย จำนวน 2 คน ตัดสินใจ ลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ทั้งหมดเช่นกัน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงกับการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ"

เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง	จำนวน	"ไม่เป็นกระบวนการ"	ร้อยละ
1. ถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ	52	22	42.3
2. มีคนชักชวนให้ไป	20	10	50.0
3. ไป เพราะเพื่อตอบแทนการได้รับสิ่งของเงิน	3	3	100.0
4. เห็นคนอื่นไป เลยไปด้วย	2	2	100.0

ดังนั้นในช่วงนี้จึงสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" มีเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงที่แตกต่างกันบ้าง กล่าวคือ ผู้ที่ไปลงคะแนนเสียงเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ และผู้ลงคะแนนเสียงที่ไป เพราะมีคนชักชวนให้ไป มีบางส่วนที่จะไปลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" คือ การลงคะแนนเสียงที่ไม่ มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร และพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ ในการคัดเลือกที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ส่วนผู้ที่มีเหตุผลนอกเหนือจากที่กล่าวนี้ลงคะแนนเสียงที่เรียกว่า "เป็นกระบวนการ"

ประเด็นต่อไปที่จะกล่าวถึงคือ เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กับ กระบวนการตัดสินใจ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีเหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงที่แตกต่างกันลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" หรือ "ไม่เป็นกระบวนการ" แตกต่างกันอย่างไรม่าง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่าง เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกับกระบวนการตัดสินใจ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (1 = จำนวนทั้งหมด 2 = "เป็นกระบวนการ", 3 = ร้อยละ, 4 = "ไม่เป็นกระบวนการ", 5 = ร้อยละ)

เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	1	2	3	4	5
1. ต้องการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลในการบริหารประเทศ	6	6	100.0	0	0
2. ต้องการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการบริหารประเทศ	11	11	100.0	0	0
3. ถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่พึงกระทำ	52	30	57.7	22	42.3
4. สร้างและสนับสนุนประชาธิปไตย	14	14	100.0	0	0
5. ทางราชการชักชวน	2	2	100.0	0	0
6. มีคนชักชวนให้ไป (ไม่ใช่ทางราชการ)	20	10	50.0	10	50.0
7. คอบแทนการได้รับสิ่งของ เงินทอง	3	0	0	3	100.0
8. เห็นคนอื่นไป เลยไปด้วย	2	0	0	2	100.0
9. ต้องการได้คนที่พอใจไป เป็นปากเสียงแทน	72	72	100.0	0	0
รวม	182	145	79.7	37	20.3

จากตารางที่ 4.18 จะเห็นว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" มีเหตุผลในการลงคะแนนเสียงที่แตกต่างกันบ้าง ที่น่าสนใจก็คือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่ไปลงคะแนนเสียงโดยถูกชักชวนจากคนอื่น ก็ยังลงคะแนนเสียงในลักษณะที่เป็น "กระบวนการ" ในบางส่วน ผู้ลงคะแนนเสียงที่ถือว่าเป็นหน้าหนึ่งของพลเมืองดีที่พึงกระทำ มีบางส่วนลงคะแนนโดย "เป็นการบวนการ" (ร้อยละ 57.7) บางส่วนลงคะแนนเสียงในลักษณะ "ไม่เป็นกระบวนการ" (ร้อยละ 42.3) ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงที่มีเหตุผลในการลงคะแนนเสียง "เป็นการเมือง" คือ ไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลและนโยบายในการบริหารประเทศ และผู้ลงคะแนนเสียงที่ต้องการได้คนที่พอใจไปเป็นปากเสียงแทน ลงคะแนนเสียงในลักษณะ "เป็นกระบวนการ" ทั้งสิ้นรวมแล้วจากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ลงคะแนนเสียงที่ลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" มีทั้งสิ้นจำนวน 145 คน หรือร้อยละ 79.7

ในช่วงต่อไปนี้จะเป็นการศึกษาว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" กล่าวคือ เป็นการลงคะแนนเสียงที่มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือ พรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ อย่างไรก็ดี อย่างไรก็ดี หนึ่งหรือทั้งสองอย่าง เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างไรบ้าง ลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือ พรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่หรือคำนึงถึงทั้งสองอย่างผสมผสานกันไป

หาก เปรียบเทียบหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงคำนึงถึงในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งกับการศึกษากรณีอื่น ๆ พบว่าหลักเกณฑ์ที่คำนึงถึงในการเลือกตั้งนี้ แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากระดับของความนิยมพรรคที่แตกต่างกันของแต่ละเขตเลือกตั้ง จากการศึกษาของ สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว โดยการวิจัยแบบสำรวจที่กรุงเทพมหานคร สุพรรณบุรี และปัตตานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างในแต่ละ จังหวัดคำนึงถึงพรรคหรือตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียง ในอัตราที่แตกต่างกันมาก ข้อมูลดังกล่าวยืนยันความเชื่อที่ว่าผู้ลงคะแนนเสียงในแต่ละเขต ต่างมีอัตราความนิยมพรรคที่แตกต่างกัน และมีอัตราการแข่งขันของผู้สมัครที่แตกต่างกัน ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงในจังหวัดปัตตานี คำนึงถึงตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นเกณฑ์

ถึงร้อยละ 60.8 และผู้ลงคะแนนเสียงในจังหวัดสุพรรณบุรี คำนึงถึงตัวผู้สมัครรับ เลือกตั้ง เป็นเกณฑ์ถึงร้อยละ 62.1 ในขณะที่ในกรุงเทพมหานครมีอัตราคำนึงถึงตัวผู้สมัครรับ เลือก ตั้งเป็นเกณฑ์เพียง 17.8 เท่านั้น^๑

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบเกณฑ์การคำนึงถึงพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งในการ ตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียง

เกณฑ์ในการเลือก	ขอนแก่น	บุรีรัมย์	มุกดาหาร (สุจิต/พรรคกิจ)	กรมการปกครอง
1. คำนึงด้านพรรค	23.3	25.4	33.1	23.2
2. คำนึงผู้สมัคร	48.6	35.8	22.4	44.6
3. คำนึงคะแนน	28.1	38.8	44.5	17.5
จำนวนผู้ตอบ	1,053	1,271	1,101	1,700

ที่มา : พรรคกิจ มุ่งง้าว, พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 3 จังหวัดขอนแก่น 18 เมษายน 2526 (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยา การพิมพ์, 2527), หน้า 132.

^๑สุจิต บุญบงการ และพรรคกิจ มุ่งง้าว, พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ของคนไทย, ผนวก 2, ข้อ 10.

จากการศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏว่า สอดคล้องกับผลการศึกษาที่เคยศึกษามาแล้ว เพราะผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ยังกำหนดถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าจะกำหนดถึงพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ (ร้อยละ 75.9 และ 9.0 ตามลำดับ) ส่วนที่เหลือร้อยละ 15.2 กำหนดถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สังกัดอยู่ผสมผสานกันไป รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 หลักเกณฑ์การเลือกลงคะแนนเสียง โดยการคำนึงถึงพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้

จำแนกตาม	หลักเกณฑ์การเลือกลงคะแนนเสียง				
	ผู้สมัคร	พรรค	คละกัน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ					
ชาย	69.3	11.9	18.8	101	69.7
หญิง	90.9	2.3	6.8	44	30.3
อาชีพ					
รับราชการ ฯ	58.3	29.2	12.5	24	16.6
ค้าขาย	80.8	-	19.2	26	17.9
เกษตรกร	78.3	6.0	15.7	83	57.2
รับจ้าง	83.3	8.3	8.3	12	8.3
อายุ					
20-30 ปี	87.5	8.3	4.2	24	16.6
31-50 ปี	72.4	10.5	17.1	76	52.4
51 ปีขึ้นไป	75.6	6.7	17.8	45	31.0
การศึกษา					
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	80.6	4.6	14.8	108	74.5
ป.5-ม.ศ.3	69.6	13.0	17.4	23	15.9
ม.ศ.4 ขึ้นไป	50.0	35.7	14.3	14	9.7

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

จำแนกตาม	หลักเกณฑ์การเลือกลงคะแนนเสียง				
	ผู้สมัคร	พรรค	คณะกัน	จำนวน	ร้อยละ
รายได้/เดือน					
ต่ำกว่า 2,000 บาท	79.6	6.5	14.0	93	64.1
2,000-4,000 บาท	71.9	6.3	21.9	32	22.1
สูงกว่า 4,000 บาท	65.0	25.0	10.0	20	13.8
จำนวน	110	13	22	145	100.0
ร้อยละ	75.9	9.0	15.2		100.0

เมื่อจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ปรากฏว่า เพศชายมีแนวโน้มเลือกโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 11.9 และ 2.3 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิง มีแนวโน้มเลือกโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 90.9 และ 69.3 ตามลำดับ)

ในด้านอาชีพ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพ รับราชการ มีแนวโน้มเลือกโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองมากกว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพ ค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง (ร้อยละ 29.2, 0, 6.0 และ 8.3 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีแนวโน้มที่จะเลือกโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าอาชีพ เกษตรกร, ค้าขาย และรับราชการ (ร้อยละ 83.3, 78.3, 80.8 และ 58.3 ตามลำดับ)

ระดับการศึกษาควรมีผลไม่น้อยต่อการตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ว่าลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือคำนึงถึง

พรรคการเมือง เป็นเกณฑ์ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง ควรจะมองเห็นความสำคัญของพรรคการเมือง ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงควรจะเลือกโดยคำนึงถึงพรรคการเมือง มากกว่าคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง จากการศึกษาปรากฏว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) จะเลือกโดยคำนึงถึงพรรคการเมือง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และการศึกษาระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) (ร้อยละ 35.7, 13.0 และ 4.6 ตามลำดับ) ในทางตรงกันข้ามผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับต่ำ มีแนวโน้มที่จะเลือกโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลาง และระดับสูง (ร้อยละ 80.6, 69.6 และ 50.0 ตามลำดับ) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงยังมีการศึกษาสูง มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาที่ต่ำกว่า แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาสูง เห็นความสำคัญของพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า

เมื่อพิจารณาในด้านรายได้ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้สูง (สูงกว่า 4,000 บาท) มีแนวโน้มที่จะเลือกโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับปานกลาง (2,000-4,000 บาท) และผู้ที่มีรายได้ต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 25.0, 6.3 และ 6.5 ตามลำดับ) และในทางตรงกันข้ามผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ต่ำ มีแนวโน้มที่จะเลือกโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับปานกลางและระดับสูง (ร้อยละ 79.6, 71.9 และ 65.0 ตามลำดับ)

ในด้านอายุ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคน (31-50 ปี) มีแนวโน้มที่จะเลือกโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) และวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) (ร้อยละ 10.5, 8.3 และ 6.7 ตามลำดับ) ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว มีแนวโน้มที่จะเลือกโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงในวัยกลางคน และวัยสูงอายุ (ร้อยละ 87.5, 72.4 และ 75.6 ตามลำดับ)

ดังนั้นในช่วงนี้จึงสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียง ที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมที่สูง กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ การศึกษาและ รายได้สูง มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียง โดยคำนึงถึงพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม และผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคน มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงในวัยหนุ่มสาวและในวัยสูงอายุ ในทางตรงข้ามผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง อาชีพรับจ้าง การศึกษาและรายได้ต่ำมีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียง โดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม และผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคนและวัยสูงอายุ

เมื่อเปรียบเทียบการศึกษาคั้งนี้กับการศึกษาของสุจิต บุญขงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ซึ่งศึกษาจากการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อปี พ.ศ. 2522 และ 2526 แล้วพบว่าผลการศึกษาสอดคล้องกัน กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่คำนึงถึงผู้สมัคร มากกว่าพรรคการเมือง เพศชาย อาชีพรับราชการ การศึกษาและรายได้สูง มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียง โดยคำนึงถึงพรรคการเมือง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม⁶

ปัญหาต่อไปที่น่าสนใจในเรื่องของแบบแผนการเลือกตั้ง คือในการไปลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมือง อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันได้ใช้หลักเกณฑ์ต่างกันมากน้อยเพียงใดในการเลือกโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หรือคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้ลงคะแนนเสียงได้คำนึงถึงความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ชื่อเสียง ความรู้ ความซื่อสัตย์ การพูดเก่ง ของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือในด้านพรรคการเมือง ผู้ลงคะแนนเสียงคำนึงถึงชื่อเสียง

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 151-152.

ของพรรค เชื่อมั่นในความสามารถของพรรค ขอบหัวหน้าพรรคการเมือง หรือพอใจนโยบายของพรรคการเมือง หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคนยึดถือแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับหลัก เกณฑ์ เหล่านี้ด้วยน้ำหนักมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

ในกรณีของผู้ลงคะแนนเสียงที่ให้คำตอบว่าลงคะแนนโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว และผู้ลงคะแนนเสียงที่ระบุว่าให้ความสำคัญกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง และพรรคการเมืองคลงกันไป ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับหลัก เกณฑ์ ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวในด้านใดบ้าง โดยให้ผู้ลงคะแนนเสียงระบุได้เท่าที่ใช้ เป็นหลัก เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่ามีหลัก เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 145 คน ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับผู้สมัครที่มีความรู้สูงมากที่สุด ร้อยละ 67.6 ถัดมาคือการเชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ร้อยละ 50.3 ต่อมาคือให้ความสำคัญกับการพูดเก่ง ร้อยละ 29.7 ความคุ้นเคย ร้อยละ 27.6 การช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นได้อีก ร้อยละ 22.8 ส่วนหลัก เกณฑ์อื่น ๆ เช่น ความมีชื่อเสียง, การเป็นคนท้องถิ่น, ความซื่อสัตย์, อธิษาศัยดี และบุคลิกภาพดี ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นหลัก เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง (ร้อยละ 16.6, 11.7, 3.5, 1.4 และ 0.7 ตามลำดับ) ผลการศึกษาครั้งนี้ แตกต่างกับผลการศึกษาของ สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว บ้าง เพราะจากการศึกษาของบุคคลทั้งสอง ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับการที่ผู้สมัครให้ความช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้กับท้องถิ่นของตนเอง ส่วนเหตุผลที่เกี่ยวกับความ เชื่อมั่นในความสามารถเป็นผู้มีความรู้สูง ความซื่อสัตย์ ได้รับความสนใจจากผู้ลงคะแนนเสียงน้อยมาก⁷

แต่จากการศึกษาครั้งนี้ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้สูง และความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด ดังได้กล่าวมาแล้ว รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.21

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 155.

ตารางที่ 4.21 หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้
(1 = คู่เงิน, 2 = มีความรู้, 3 = ชื่อเสียง, 4 = ช่วยเหลือทำประโยชน์แก่ท้องถิ่น, 5 = เชื่อมั่นในความสามารถ, 6 = มีชื่อเสียง, 7 = บุคลิกภาพดี, 8 = พุดเก่ง, 9 = เป็นคนท้องถิ่น, 10 = อัจฉริยะ
ดี)

จำแนกตาม	หลักเกณฑ์ที่คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้ง										จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
เพศ												
ชาย	27.7	73.3	1.0	20.8	52.5	10.9	1.0	30.7	9.9	2.0	101	69.7
หญิง	27.3	54.6	9.1	27.3	45.5	29.6	-	27.3	15.9	-	44	30.3
อาชีพ												
รับราชการ	8.3	58.3	4.2	33.3	50.0	-	-	12.5	8.3	8.3	24	16.6
ค้าขาย	30.8	76.9	3.9	34.6	46.2	11.5	3.9	34.6	15.4	-	26	17.9
เกษตรกร	34.9	67.5	3.6	15.7	49.9	22.9	-	31.3	12.1	-	83	57.2
รับจ้าง	8.3	66.7	-	25.0	66.7	16.7	-	41.7	8.3	-	12	8.3
อายุ												
20-30 ปี	20.8	66.7	4.2	25.0	58.3	16.7	-	33.3	12.5	-	24	16.6
31-50 ปี	22.4	68.4	2.6	23.7	42.1	14.5	-	32.9	13.2	2.6	76	52.4
51 ปีขึ้นไป	40.0	66.7	4.4	20.0	60.0	20.0	2.2	22.2	8.9	-	45	31.0
การศึกษา												
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	26.9	72.2	3.7	18.5	52.8	20.4	-	34.3	10.2	0.9	108	74.5
ป.5-ม.ศ.3	34.8	56.5	6.4	34.8	47.8	8.7	4.4	21.7	17.4	-	23	15.9
ม.ศ.4 ขึ้นไป	21.4	50.0	-	35.7	35.7	-	-	7.1	14.3	7.1	14	9.7

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

จำแนกตาม	หลักเกณฑ์ที่คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้ง										จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
รายได้/เดือน												
ต่ำกว่า 2,000 บาท	30.1	66.7	3.2	20.4	50.5	20.4	-	34.4	14.0	-	93	64.1
2,000-4,000 บาท	25.0	71.9	3.1	21.9	53.1	12.5	3.1	28.1	6.3	6.3	32	22.1
สูงกว่า 4,000 บาท	20.0	65.0	5.0	35.0	45.0	5.0	-	10.0	10.0	-	20	13.8
จำนวน	40	98	5	33	73	24	1	43	17	2	145	
ร้อยละ	27.6	67.6	3.5	22.8	50.3	16.6	0.7	29.7	11.7	1.4		100.0

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างในด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแล้วในด้านเพศ ปรากฏว่า เพศชาย ให้ความสำคัญกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้สูง มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 73.3 และ 54.6 ตามลำดับ) ในทำนองเดียวกัน เพศชายให้ความสำคัญกับความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 52.5 และ 45.5 ตามลำดับ)

ในด้านอาชีพ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพ ค้าขาย ให้ความสำคัญกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้สูง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ เกษตรกรและรับจ้าง (ร้อยละ 76.9, 58.3, 67.5 และ 66.7 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ให้ความสำคัญกับความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพ รับราชการ ค้าขาย และเกษตรกร (ร้อยละ 66.7, 50.0, 46.2 และ 49.9 ตามลำดับ)

ในด้านอายุ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้สูง ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) ให้ความสำคัญกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้สูง ร้อยละ 66.7, วัยกลางคน (31.50 ปี) ร้อยละ 68.4 และวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 66.7 ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยสูงอายุให้ความสำคัญกับความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงวัยกลางคนและวัยหนุ่มสาว (ร้อยละ 60.0, 42.1 และ 58.3 ตามลำดับ)

ในด้านการศึกษา ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาค่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) ให้ความสำคัญกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้สูง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษา ระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และการศึกษาระดับสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) (ร้อยละ 72.2, 56.5 และ 50.0 ตามลำดับ) ในทำนองเดียวกันผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาค่ำ ให้ความสำคัญกับความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลางและการศึกษาระดับสูง (ร้อยละ 52.8, 47.8 และ 35.7 ตามลำดับ)

ในด้านรายได้ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับปานกลาง (2,000-4,000 บาท) ให้ความสำคัญกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้สูงมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับสูง (สูงกว่า 4,000 บาท) และระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 71.9, 65.0 และ 66.7 ตามลำดับ) ในทำนองเดียวกันผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับปานกลาง ให้ความสำคัญกับความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับสูง และระดับต่ำ (ร้อยละ 53.1, 45.0 และ 50.5 ตามลำดับ)

ดังนั้นในช่วงนี้จึงสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่คำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ความสำคัญกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้สูงมากที่สุด เพราะผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้มากที่สุด ถัดมาคือความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพราะหลักเกณฑ์นี้เป็นหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นอันดับต่อมา

ประเด็นต่อไปที่จะพิจารณา คือ จากหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้ลงคะแนนเสียงให้น้ำหนักกับความสำคัญของหลักเกณฑ์ที่ใช้ เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเหล่านั้นมาน้อยเพียงใด โดยให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ มากที่สุด (5), มาก (4), ปานกลาง (3), น้อย (2) และน้อยมาก (1) รายละเอียดของการให้น้ำหนักกับความสำคัญของหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปรากฏตามตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 การให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัคร เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง

หลักเกณฑ์ (ผู้สมัครรับเลือกตั้ง)	น้ำหนักของหลักเกณฑ์					ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	ผลคูณ
	1	2	3	4	5				
1. คุ้นเคย	-	-	4	19	17	4.325	40	27.6	173
			(10.0)	(47.5)	(42.5)				
2. มีความรู้	-	-	2	23	73	4.724	98	67.6	462.9
			(2.0)	(23.5)	(74.5)				
3. ชื่อสัตย์	-	-	-	4	1	4.200	5	3.5	21
				(80.0)	(20.0)				
4. ช่วยเหลือทำประโยชน์แก่ท้องถิ่น	-	-	-	14	19	4.576	33	22.8	151.0
				(42.4)	(57.6)				
5. เชื่อมมั่นในความสามารรถ	-	-	2	24	47	4.616	73	50.3	336.9
			(2.7)	(32.9)	(64.4)				

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

หลักเกณฑ์ (ผู้สมัครรับเลือกตั้ง)	น้ำหนักของหลักเกณฑ์					ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	ผลคูณ
	1	2	3	4	5				
6. มีชื่อเสียง	-	-	3	12	9	4.250	24	16.6	102
			(12.5)	(50.0)	(37.5)				
7. บุคลิกภาพดี	-	-	1	-	-	3.000	1	0.7	3
			(100.0)						
8. พูดเก่ง	-	-	2	20	21	4.442	43	29.7	191.0
			(4.7)	(46.5)	(48.8)				
9. เป็นคนท้องถิ่น	-	-	1	14	2	4.059	17	11.7	69
			(5.9)	(82.4)	(11.8)				
10. อัจฉริยะดี	-	-	-	1	1	4.500	2	1.4	9
				(50.0)	(50.0)				
จำนวนเต็ม						5.000	145	100.0	

- หมายเหตุ 1. ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนร้อยละคิดจากจำนวนหลักเกณฑ์ทั้งหมดในแต่ละหลักเกณฑ์
2. ค่าเฉลี่ย หมายถึง ผลรวมของผลคูณของน้ำหนักของหลักเกณฑ์กับจำนวนความถี่ของแต่ละน้ำหนักของหลักเกณฑ์หารด้วยจำนวนของผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นั้นทั้งหมด เช่น ค่าเฉลี่ยของ "คุ้นเคย" เท่ากับ $\frac{(3 \times 4) + (4 \times 19) + (5 \times 17)}{43}$ เท่ากับ 4.325 เป็นต้น

3. ผลคูณฯ หมายถึง ผลคูณของค่าเฉลี่ยแต่ละหลักเกณฑ์กับจำนวนความถี่ของแต่ละหลักเกณฑ์ เช่น ผลคูณฯ ของ "คืบเคย" เท่ากับ 4.325×40 เท่ากับ 173 เป็นต้น
- ค่าผลคูณฯ จะทำให้ทราบถึงว่า หลักเกณฑ์นั้น ผู้ลงคะแนนเสียงให้น้ำหนักความสำคัญมากน้อยเพียงใด และผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครมากน้อยเพียงใด

จากที่ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมาแล้ว ในช่วงนี้จะเป็นการกล่าวถึงการให้น้ำหนักกับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ความสำคัญกับแต่ละหลักเกณฑ์ คำนวณน้ำหนักมากน้อยต่างกันเพียงใด ซึ่งจะได้อธิบายในลักษณะเปรียบเทียบระหว่างหลักเกณฑ์ต่าง ๆ

หลักเกณฑ์แรกที่จะกล่าวถึง คือ หลักเกณฑ์ "มีความรู้" เป็นหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุดจากผู้ลงคะแนนเสียงทั้งหมด 145 คน ที่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปรากฏว่ามีผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับหลักเกณฑ์นี้ โดยใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 98 คน หรือร้อยละ 67.6 โดยมีผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับน้ำหนักของหลักเกณฑ์นี้ในระดับปานกลาง (3) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.0), ระดับมาก (4) จำนวน 23 คน (ร้อยละ 23.5), และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 73 คน (ร้อยละ 74.5) เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วหลักเกณฑ์ "มีความรู้" มีน้ำหนักของหลักเกณฑ์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.724 จากน้ำหนักของหลักเกณฑ์เต็ม 5 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของหลักเกณฑ์กับจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยพิจารณาจากค่าผลคูณของค่าเฉลี่ยแต่ละหลักเกณฑ์ และจำนวนความถี่ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะเห็นว่ามีค่าที่สูงที่สุดคือ 462.9 แสดงว่าเป็นหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับน้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูง และผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุดด้วย

หลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญมากเป็นอันดับต่อมา คือ หลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง" เมื่อพิจารณาจากค่าของผลคูณฯ ปรากฏว่าสูงเป็นอันดับที่ 2 คือ 336.97 พิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า หลักเกณฑ์นี้ผู้ลงคะแนนเสียงได้ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 73 คน (ร้อยละ 50.3) เป็นการให้หน้าหนักในระดับปานกลาง (3) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.7), ระดับมาก (4) จำนวน 24 คน (ร้อยละ 32.9) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 47 คน (ร้อยละ 64.4) เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วหลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง" มีน้ำหนักของหลักเกณฑ์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.616 จากน้ำหนักของหลักเกณฑ์เต็ม 5

ถัดมาคือหลักเกณฑ์ "พูดเก่ง" เป็นหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สำคัญเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาค่าผลคูณฯ แล้วปรากฏว่ามีค่าสูงเป็นอันดับที่ 3 คือ 191.01 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าหลักเกณฑ์นี้ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 43 คน (ร้อยละ 29.7) เป็นการให้หน้าหนักของหลักเกณฑ์ระดับปานกลาง (3) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 4.7), ระดับมาก (4) จำนวน 20 คน (ร้อยละ 46.5) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 21 คน (ร้อยละ 48.8) เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วหลักเกณฑ์ "พูดเก่ง" มีน้ำหนักของหลักเกณฑ์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.442 จากน้ำหนักของหลักเกณฑ์เต็ม 5

หลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นอันดับต่อมาก็คือ "ความคุ้นเคย" เมื่อพิจารณาจากผลคูณฯ ปรากฏว่ามีค่าสูงเป็นอันดับที่ 4 คือ 173 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า หลักเกณฑ์นี้ มีผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 40 คน (ร้อยละ 27.6) โดยเป็นการให้หน้าหนักความสำคัญของหลักเกณฑ์ระดับปานกลาง (3) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 10.0), ระดับมาก (4) จำนวน 19 คน (ร้อยละ 47.5) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 17 คน (ร้อยละ 42.5) เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วหลักเกณฑ์ "ความคุ้นเคย" มีน้ำหนักของหลักเกณฑ์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.325 จากน้ำหนักของหลักเกณฑ์เต็ม 5

หลักเกณฑ์ที่มีความสำคัญเป็นอันดับต่อมาคือ "การช่วยเหลือทำประโยชน์ให้กับท้องถิ่น" มีค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 151.01 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด เป็นหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 33 คน (ร้อยละ 22.8) เป็นการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในระดับมาก (4) จำนวน 14 คน (ร้อยละ 42.4) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 19 คน (ร้อยละ 57.6) เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วหลักเกณฑ์นี้มีน้ำหนักของหลักเกณฑ์โดยเฉลี่ย 4.576 จากน้ำหนักของหลักเกณฑ์เต็ม 5

หลักเกณฑ์ "มีชื่อเสียง" เป็นหลักเกณฑ์ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญบ้างมีผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 24 คน (ร้อยละ 16.6) เป็นการให้น้ำหนักในระดับปานกลาง (3) จำนวน 3 คน (ร้อยละ 12.5), ระดับมาก (4) จำนวน 12 คน (ร้อยละ 50.0) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 9 คน (ร้อยละ 37.5) เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วหลักเกณฑ์นี้มีน้ำหนักของหลักเกณฑ์โดยเฉลี่ย 4.25 และมีค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 102

อีกหลักเกณฑ์หนึ่งผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญบ้าง คือ "เป็นคนท้องถิ่น" มีผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 17 คน (ร้อยละ 11.7) เป็นการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในระดับปานกลาง (3) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 5.9), ระดับมาก (4) จำนวน 14 คน (ร้อยละ 82.4) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 11.8) เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วหลักเกณฑ์นี้มีน้ำหนักของหลักเกณฑ์โดยเฉลี่ย 4.095 และมีค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 69

ส่วนหลักเกณฑ์อื่น ๆ ซึ่งมีผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งค่อนข้างน้อยคือ "ความซื่อสัตย์", "อัธยาศัยดี" และ "บุคลิกภาพดี" โดยมีผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครจำนวน 5 คน, 2 คน และ 1 คน ตามลำดับ (ร้อยละ 3.6, 1.4, และ 0.7 ตามลำดับ) โดยมีค่าเฉลี่ยน้ำหนักของหลักเกณฑ์เท่ากับ 4.2, 4.5 และ 3 ตามลำดับ และมีค่าผลคูณฯ เท่ากับ 21, 9 และ 3 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าผลคูณฯ ที่ค่อนข้างต่ำมาก แสดงว่าหลักเกณฑ์เหล่านี้ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งน้อยมาก

ดังนั้นในช่วงนี้สรุปได้ว่า หลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่ถูกใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด และได้รับการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในระดับที่สูง คือ หลักเกณฑ์ "มีความรู้", "เชื่อมั่นในความสามารถ", "พูดเก่ง" และ "ความคุ้นเคย" ตามลำดับ เพราะเป็นหลักเกณฑ์ที่มีค่าผลคูณจากน้ำหนักของหลักเกณฑ์โดยเฉลี่ยกับจำนวนของผู้ใช้หลักเกณฑ์นั้น ๆ ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีค่าสูงสุด ซึ่งแสดงว่ามีจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นั้น ๆ ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมาก และมีน้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่สูง เช่น เดียวกัน

เมื่อได้พิจารณา หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผู้ลงคะแนนเสียงได้คำนึงถึงในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ซึ่งได้กล่าวมาแล้วทั้งหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครและการให้น้ำหนักหลักเกณฑ์เหล่านั้น จะเห็นว่ามีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ หลักเกณฑ์ใดที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครมาก ก็จะได้รับ การให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่สูงตามไปด้วย

ประเด็นต่อไปที่จะพิจารณาคือ ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ตอบว่าลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หรือผู้ลงคะแนนเสียงที่ให้คำตอบว่าลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผสมผสานกันไป ในส่วนที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองได้สอบถามต่อไปว่าที่ลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองนั้น ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับหลักเกณฑ์ใดที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของพรรค, ความสามารถของพรรค, เชื่อว่าพรรคจะทำประโยชน์ได้, นิยมหัวหน้าพรรคการเมือง หรือพอใจนโยบายของพรรคการเมือง เป็นต้น โดยให้ตอบได้เท่าที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยจะศึกษาเปรียบเทียบกับผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 145 คน และจะได้ทำการเปรียบเทียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ผลจากการศึกษา ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของพรรคการเมือง, การ

เชื่อมั่นในความสามารถของพรรคการเมือง และนิยมในหัวหน้าพรรคการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 9.7 เท่ากัน ส่วนการพอใจนโยบายของพรรคการเมืองและพรรคการเมือง สามารถช่วยทำประโยชน์ได้ ผู้ลงคะแนนเสียงยังให้ความสำคัญน้อยมาก (ร้อยละ 2.8 และ 2.1 ตามลำดับ) ส่วนการพอใจผลงานที่พรรคได้ทำในขณะที่เป็นรัฐบาล การพอใจผลงานที่พรรคได้ทำในขณะที่เป็นฝ่ายค้าน ไม่มีผู้ลงคะแนนเสียงคนใดใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการ ลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง เลย แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงไม่มีความสนใจบทบาทของพรรค การเมืองขณะที่เป็นรัฐบาลหรือขณะที่เป็นฝ่ายค้านแต่อย่างใด ดังรายละเอียดปรากฏตาม ตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษา และรายได้

1. ชื่อเสียงของพรรคการเมือง
2. เชื่อมั่นในความสามารถของพรรคการเมือง
3. พรรคการเมืองสามารถช่วยทำประโยชน์
4. นโยบายพรรคการเมือง
5. นิยมหัวหน้าพรรคการเมือง
6. พิจารณาผลงานที่พรรคได้ทำในขณะที่เป็นรัฐบาล
7. พิจารณาผลงานที่พรรคได้ทำในขณะที่เป็นฝ่ายค้าน

จำแนกตาม	หลัก เกณฑ์ที่ เกี่ยวกับพรรคการเมือง							จำนวน	ร้อยละ
	ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่								
	1	2	3	4	5	6	7		
<u>เพศ</u>									
ชาย	10.9	10.9	2.0	4.0	13.9	-	-	101	69.7
หญิง	6.8	6.8	2.3	-	-	-	-	44	30.3

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

จำแนกตาม	หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่							จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7		
อาชีพ									
บรรณาธิการ	16.7	25.0	8.3	-	16.7	-	-	24	16.6
ค้าขาย	15.4	7.7	-	-	7.7	-	-	26	17.9
เกษตรกร	6.0	6.0	1.2	3.6	9.6	-	-	83	57.2
รับจ้าง	8.3	8.3	-	8.3	-	-	-	12	8.3
อายุ									
20-30 ปี	-	4.2	8.3	-	4.2	-	-	24	16.6
31-50 ปี	10.5	11.8	1.3	4.0	9.2	-	-	76	52.4
51 ปีขึ้นไป	13.3	8.9	-	2.2	13.3	-	-	45	31.0
การศึกษา									
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	7.4	8.3	0.9	2.8	7.4	-	-	108	74.5
ป.5-ม.ศ.3	13.0	4.4	-	4.4	17.4	-	-	23	15.9
ม.ศ.4 ขึ้นไป	21.4	28.6	14.3	-	14.3	-	-	14	9.7
รายได้/เดือน									
ต่ำกว่า 2,000 บาท	8.6	7.5	1.1	4.3	7.5	-	-	93	64.1
2,000-4,000 บาท	9.4	9.4	-	-	15.6	-	-	32	22.1
สูงกว่า 4,000 บาท	15.0	20.0	10.0	-	10.0	-	-	20	13.8
จำนวน	14	14	3	4	14	-	-	145	-
ร้อยละ	9.7	9.7	2.1	2.8	9.7	-	-		100.0

เมื่อพิจารณาตามการจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ในด้านเพศ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย ให้ความสำคัญกับการนิยมนิยามหัวหน้าพรรคการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 13.9 ในขณะที่เพศหญิงไม่ให้ความสำคัญกับหัวหน้าพรรคการเมืองเลย ในทำนองเดียวกัน เพศชาย ให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของพรรคการเมืองมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 10.9 และ 6.8 ตามลำดับ) เช่นเดียวกัน เพศชายให้ความสำคัญกับความเชื่อมั่นในความสามารถของพรรคการเมืองมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 10.9 และ 6.8 ตามลำดับ)

ในด้านอาชีพปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ ให้ความสำคัญกับหัวหน้าพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง (ร้อยละ 16.7, 7.7, 9.6 และ 0 ตามลำดับ) ในทำนองเดียวกันผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ ให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของพรรค และความสามารถของพรรคการเมืองมากที่สุด ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับจ้าง และเกษตรกร ให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพค้าขาย และรับราชการ (ร้อยละ 8.3, 3.6, 0 และ 0 ตามลำดับ)

ในด้านอายุ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยสูงอายุ ให้ความสำคัญกับการนิยมนิยามหัวหน้าพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคน และในวัยหนุ่มสาว (ร้อยละ 13.3, 9.2 และ 4.2 ตามลำดับ) เช่นเดียวกัน ผู้ลงคะแนนเสียงในวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) ให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคน (31-50 ปี) และวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) (ร้อยละ 13.3, 10.5 และ 0 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงในวัยกลางคนให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงในวัยสูงอายุ และวัยหนุ่มสาว (ร้อยละ 4.0, 2.2 และ 0 ตามลำดับ)

ในด้านการศึกษาปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) ให้ความสำคัญกับหัวหน้าพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาสูง (สูงกว่า ม.ศ.4 ขึ้นไป) และผู้ที่มีการศึกษาค่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) (ร้อยละ 17.4, 14.3 และ 7.4 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาสูง ให้ความสำคัญกับชื่อเสียง ของ

พรรคการเมืองและความสามารถของพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับอื่น ๆ ในด้านนโยบายของพรรคการเมือง ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับกลาง และค่ายังคำนึงถึงนโยบายของพรรคการเมืองในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งบ้าง (ร้อยละ 4.4 และ 2.8 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาสูง ไม่ได้คำนึงถึงนโยบายของพรรคการเมืองเลย

ในด้านรายได้ต่อเดือนปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ปานกลาง (2,000-4,000 บาท) ให้ความสำคัญกับหัวหน้าพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้สูง (สูงกว่า 4,000 บาท) และผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ในระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 15.6, 10.0 และ 7.5 ตามลำดับ) ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้สูง ให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของพรรคการเมือง และความสามารถของพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ต่ำกว่า ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ต่ำให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองมากที่สุด (ร้อยละ 4.3) ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับอื่นไม่ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายพรรคการเมืองเลย

ดังนั้นในช่วงนี้จึงสรุปได้ว่า ในหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ซึ่งผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของพรรคการเมือง, ความเชื่อมั่นในความสามารถของพรรคการเมือง และนิยมในหัวหน้าพรรคการเมืองมากที่สุด ส่วนนโยบายของพรรคการเมืองผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งยังให้ความสำคัญน้อยมาก จากการศึกษาครั้งนี้ ปรากฏว่ามีผู้ลงคะแนนเสียงที่ให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองเพียง 4 คน หรือร้อยละ 2.8 ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ และยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง (145) ซึ่งนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้ลงคะแนนเสียงพอใจและระบุออกมาในการศึกษาครั้งนี้ คือ นโยบายของพรรคก้าวหน้า ซึ่งระบุว่าให้มีการกระจาย อำนาจการบริหาร และการปกครองตนเองไปสู่ท้องถิ่น โดยให้มีการเลือกตั้งแทนการแต่งตั้ง จะจัดให้มีการ

เลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทุก 4 ปี^๘ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับจะให้มีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุก 4 ปี เป็นแนวนโยบายที่ผู้ลงคะแนนเสียงชาวตำบลคูลาด ระบุได้ว่าเป็นนโยบายของพรรคการเมืองที่พอใจมากที่สุด ส่วนนโยบายของพรรคการเมืองอื่น ๆ ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่อาจจะระบุที่ชัดเจนได้ ซึ่งอาจจะ เป็นเพราะว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่ได้สนใจข่าวสารการเมืองอย่างแท้จริง หรือ เป็นเพราะนโยบายของพรรคการเมืองในประเทศไทย ในความเป็นจริงแล้วถึงจะประกอบไปด้วยพรรคการเมืองหลายพรรค แต่พรรคการเมืองเหล่านั้นก็ไม่ได้มีนโยบายที่แตกต่างกันมากมายนัก ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมืองฉบับปัจจุบันก็ได้กำหนดลักษณะของนโยบาย พรรคการเมืองต่าง ๆ เอาไว้คือ ต้องมีลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกแตกแยกในเรื่อง เชื้อชาติ หรือศาสนา ระหว่างชนในชาติ ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ การเปลี่ยนแปลงนโยบายใด ๆ กฎหมายกำหนดให้ต้องกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง^๙ เมื่อ เป็น เช่นนี้จึงทำให้นโยบายพรรคการเมืองต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันมากนัก และในทางปฏิบัติแล้ว พรรคการเมืองต่าง ๆ จะมีแนวนโยบายที่เป็นกลางให้มากที่สุด เพื่อที่จะดึงดูดให้ประชาชนสนใจในพรรคการเมืองของตนเองให้มากที่สุด เมื่อ เป็น เช่นนี้จึงทำให้แนวนโยบายพื้นฐานของพรรคการเมืองต่าง ๆ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน หรือมีลักษณะร่วมกัน อาจสรุปได้ในประเด็นที่สำคัญ คือ^{๑๐}

1. ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. ส่งเสริมสิทธิและ เสรีภาพของประชาชน
3. ดำเนินนโยบายต่างประเทศโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ เป็นสำคัญ
4. ปฏิรูประบบการบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมการปกครองตนเองของท้องถิ่น

^๘ กองบรรณาธิการสยามจดหมายเหตุ, คู่มือเลือกตั้ง'29 27 กรกฎาคม 2529, (กรุงเทพมหานคร : สยามบรรณาการพิมพ์, 2529), หน้า 18.

^๙ เรื่องเดียวกัน, หน้า 8.

^{๑๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า 8-9.

6. ส่งเสริมและพัฒนาชนบทให้มีความเจริญยิ่งขึ้น
7. รักษาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
8. ส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษาและสาธารณสุข
9. ส่งเสริมและขยายการให้บริการและสวัสดิการแก่ประชาชน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่านโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ จะมีลักษณะที่ร่วมกันในบางส่วนแต่นโยบายในทางปฏิบัติของพรรคการเมืองแต่ละพรรคจะ เน้นใน เรื่องต่าง ๆ แยกต่างกันอย่างออกจากพรรคอื่น เช่น ในกรณีของพรรคกิจสังคม ซึ่งมีชื่อเสียงมากในการสนับสนุนการพัฒนาชนบท โดยเป็นผู้ริเริ่มนโยบายการผันเงินสู่ชนบทตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 ส่วนพรรคประชาธิปัตย์นั้น เป็นพรรคที่มีชื่อเสียงมาในการต่อสู้การปกครองแบบเผด็จการทหาร และในช่วงต้นปี พ.ศ.2526 ได้เป็นผู้นำในการคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญของฝ่ายทหาร และต่อสู้เพื่อคัดค้านการกลับมาของรัฐบาลทหาร สำหรับพรรคประชากรไทยนั้น เป็นพรรคที่มีนโยบายอนุรักษ์นิยม ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของฝ่ายทหาร¹¹

ดังนั้นสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงในการศึกษาคั้งนี้ยังให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองน้อยมาก อาจจะเป็นเพราะมองไม่เห็นความแตกต่างของนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ หรือไม่ได้สนใจในข่าวสารการเมืองมากนัก จึงไม่สามารถที่จะแยกความแตกต่างของนโยบายของพรรคการเมืองได้ นโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้ลงคะแนนเสียงในการศึกษาคั้งนี้พอใจและสามารถระบุออกมาได้ คือ นโยบายของพรรคก้าวหน้า ที่จะให้มีการเลือกตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ทุก 4 ปี เป็นนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้ลงคะแนนเสียงคั้งนี้พอใจมากที่สุด

สำหรับในด้านชื่อเสียงพรรค และเชื่อมั่นในความสามารถของพรรคการเมือง พรรคการเมืองที่ประชาชนเชื่อถือในชื่อเสียงของพรรค และเชื่อมั่นในความสามารถของพรรคมากที่สุดในการศึกษาคั้งนี้ คือ พรรคประชาธิปัตย์ เพราะเป็นพรรคที่มีมานานแล้ว เป็น

¹¹ สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ม่วงแก้ว, พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, หน้า 210-211.

พรรคการเมืองที่เข้มแข็ง และใหญ่โตมากกว่าพรรคการเมืองอื่น ๆ จึงทำให้ประชาชนเชื่อถือในชื่อเสียง และความสามารถของพรรคประชาธิปไตยมากกว่าพรรคการเมืองอื่น ๆ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับพรรคการเมือง ในด้านชื่อเสียงของพรรค และเชื่อมั่นในความสามารถของพรรคการเมือง เป็นหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้มากที่สุด

หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ นิยมในหัวหน้าพรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมืองที่ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญนิยมชมชอบมากที่สุด คือ พล.ต. ระวี วัฒนา หัวหน้าพรรคปวงชนชาวไทย เพราะเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองเพียงคนเดียวที่มาลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตจังหวัดยโสธร ถ้าได้รับเลือกตั้งคงจะสามารถที่จะพัฒนาจังหวัดยโสธรได้ ในด้านส่วนตัวก็เป็นอดีตนายทหารระดับชั้นนายพล จึงน่าจะมีความสามารถที่จะสร้างความเจริญให้กับจังหวัดยโสธรได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า พรรคการเมือง ที่ประชาชนชาวตำบลคูลาด ให้ความสำคัญในการเลือกตั้งครั้งนี้มี 3 พรรคการเมือง คือ พรรคประชาธิปไตย เพราะประชาชนพอใจในชื่อเสียงและเชื่อมั่นในความสามารถของพรรคการเมืองดังกล่าวนี้ ต่อมาคือพรรคก้าวหน้า เพราะประชาชนชอบนโยบายของพรรคการเมืองนี้ที่ระบุจะให้มีการเลือกตั้งภายในหมู่บ้าน ทุก 4 ปี และพรรคปวงชนชาวไทย เป็นพรรคซึ่งประชาชนพอใจในหัวหน้าพรรคการเมืองมากที่สุด คือ พล.ต. ระวี วัฒนา เพราะเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองพรรคเดียวที่สมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดยโสธร และโดยส่วนตัวก็เป็นอดีตนายทหารชั้นผู้ใหญ่

ประเด็นต่อไปที่จะพิจารณา คือ จากหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้กล่าวในรายละเอียด ในด้านต่าง ๆ มาแล้ว ต่อไปจะเป็นการกล่าวถึง การให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ดังกล่าว ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยกำหนดให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์มีดังนี้ คือ มากที่สุด (5), มาก(4), ปานกลาง (3), น้อย (2), และน้อยมาก (1) รายละเอียดของการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งปรากฏตามตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 การให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ที่ใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้

หลักเกณฑ์ (พรรคการเมือง)	น้ำหนักของหลักเกณฑ์					ค่า จำ			
	1	2	3	4	5	เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	ผลคูณ
1. ชื่อเสียง ของพรรค	-	-	-	-	14	5	14	9.7	70
					(100)				
2. เชื่อมั่นในความสามารถของพรรค	-	-	-	2	12	4.857	14	9.7	68
				(14.3)	(85.7)				
3. พรรคสามารถช่วย ทำประโยชน์ได้	-	-	1	1	1	4	3	2.1	12
			(33.3)	(33.3)	(33.3)				
4. พอใจนโยบาย พรรค	-	-	-	-	4	5	4	2.8	20
					(100)				
5. นิยมหัวหน้าพรรค	-	-	-	1	13	4.929	14	9.7	69
				(7.1)	(92.9)				
จำนวนเต็ม						5	145	100.0	

- หมายเหตุ 1. ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนร้อยละคิดจากจำนวนหลักเกณฑ์ทั้งหมดในแต่ละหลักเกณฑ์
2. ค่าเฉลี่ย หมายถึง ผลรวมของผลคูณของน้ำหนักของหลักเกณฑ์กับจำนวนความดีของแต่ละน้ำหนักของหลักเกณฑ์หารด้วยจำนวนของผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นั้นทั้งหมด เช่น ค่าเฉลี่ยของ "เชื่อมั่นในความสามารถของพรรค" เท่ากับ $(4 \times 2) + (5 \times 12)$ เท่ากับ 4.857 เป็นต้น

3. ผลคูณฯ หมายถึง ผลคูณของค่าเฉลี่ยแต่ละหลัก เกณฑ์กับจำนวนความถี่ของแต่ละหลักเกณฑ์ เช่น ผลคูณฯ ของ "คูนเคย" เท่ากับ 4.857×14 เท่ากับ 68 เป็นต้น ค่าผลคูณฯ จะทำให้ทราบถึงว่า หลักเกณฑ์นั้น ผู้ลงคะแนนเสียงให้น้ำหนักความสำคัญมากน้อยเพียงใด และผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลักเกณฑ์นั้นในการคิด เลือกผู้สมัครมากน้อยเพียงใด

จากที่ได้กล่าวมาแล้วถึงหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นหลัก เกณฑ์ในการคิด เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้ ในช่วงนี้จะ เป็นการกล่าวถึงการให้น้ำหนักกับหลัก เกณฑ์ดังกล่าวว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้น้ำหนักของหลัก เกณฑ์ที่ ใช้ในการคิด เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเหล่านั้น ด้วยน้ำหนักที่มากน้อยแตกต่างกันเพียงใด ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป

หลัก เกณฑ์แรกที่จะกล่าวถึงคือ "ชื่อเสียงของพรรค" เป็นหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็น เกณฑ์ในการคิด เลือกมากที่สุด และให้น้ำหนักของหลัก เกณฑ์ที่มากที่สุดด้วย กล่าวคือ จากผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่ามีหลัก เกณฑ์ในการคิด เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 145 คน มีผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการคิด เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 14 คน (ร้อยละ 9.7) โดยที่ผู้ลงคะแนนเสียงทั้งหมดให้ความสำคัญกับน้ำหนักของหลัก เกณฑ์นี้ในระดับมากที่สุด (5) ทั้ง 14 คน (ร้อยละ 100) ดังนั้นน้ำหนักของหลัก เกณฑ์นี้ โดยเฉลี่ย คือ 5 เพราะผู้ลงคะแนนเสียงทุกคนที่ใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการคิด เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนให้น้ำหนักของหลัก เกณฑ์นี้มากที่สุด (5) ทุกคน ค่าผลคูณของค่าเฉลี่ยแต่ละหลัก เกณฑ์และจำนวนความถี่ที่ผู้ลงคะแนนเสียง ใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการคิด เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีค่าสูงที่สุดคือ 70 แสดงว่า ผู้ลงคะแนนเสียงให้น้ำหนักของหลัก เกณฑ์นี้สูง และเป็นหลัก เกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็น เกณฑ์ในการคิด เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด

หลัก เกณฑ์ต่อไปที่ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ให้ความสำคัญเป็นอันดับต่อมา คือ "นิยมหัวหน้าพรรคการเมือง" เมื่อพิจารณาจากผลคูณฯ ปรากฏว่าสูงเป็นอันดับที่ 2 คือ 69 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าหลัก เกณฑ์นี้มีผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใช้ เป็นหลัก-

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 14 คน (ร้อยละ 9.7) เป็นการให้น้ำหนักในระดับมาก (4) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 7.1) และ ระดับมากที่สุด (5) จำนวน 13 คน (ร้อยละ 92.9) เมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วน้ำหนักของหลักเกณฑ์นี้ เท่ากับ 4.929 จากน้ำหนักของหลักเกณฑ์เต็ม 5

หลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถของพรรค" ก็เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ความสำคัญมาก เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาจากผลคะแนน ก็สูงอยู่ในอันดับที่ 3 คือ เท่ากับ 68 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า หลักเกณฑ์นี้มีผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 14 คน (ร้อยละ 9.7) เป็นการให้น้ำหนักในระดับมาก (4) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 14.3), ระดับมากที่สุด (5) จำนวน 12 คน (ร้อยละ 85.7) น้ำหนักของหลักเกณฑ์นี้ โดยเฉลี่ย เท่ากับ 4.857 จากน้ำหนักของหลักเกณฑ์เต็ม 5

ส่วนหลักเกณฑ์ "พอใจในนโยบายพรรคการเมือง" และ "พรรคการเมืองสามารถที่จะช่วยทำประโยชน์ได้" ผู้ลงคะแนนเสียงยังให้ความสำคัญน้อยมาก โดยมีค่าจากผลคะแนน เท่ากับ 20 และ 12 ตามลำดับ มีจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 4, 3 คน ตามลำดับ (ร้อยละ 2.8 และ 2.1 ตามลำดับ) โดยมีน้ำหนักของหลักเกณฑ์เฉลี่ย 5 และ 4 ตามลำดับ)

ดังนั้นในช่วงนี้จึงสรุปได้ว่า หลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ที่ถูกใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด และได้รับการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในระดับที่สูง คือ หลักเกณฑ์ "ชื่อเสียงของพรรคการเมือง", "นิยมหัวหน้าพรรคการเมือง" และ "เชื่อมั่นในความสามารถของพรรคการเมือง" ตามลำดับ ส่วนหลักเกณฑ์ "พอใจนโยบายของพรรคการเมือง" และ "พรรคการเมืองสามารถที่จะช่วยทำประโยชน์ได้" ผู้ลงคะแนนเสียงยังให้ความสำคัญน้อยมาก

สรุป

ในขั้นตอนที่ 2 ของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นขั้นตอนของการสร้างหลักเกณฑ์ และการทำหน้าที่หนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้เหลือ เท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ หรือ เท่าที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ โดยมีผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ จำนวน 145 คน (ร้อยละ 79.7)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ดังกล่าว เป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูง กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ ว่างกลางคน การศึกษาและรายได้สูง มีแนวโน้มว่ามีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงอีก 37 คน (ร้อยละ 20.3) ไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ปรากฏว่า เป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสังคมต่ำ กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิงอาชีพรับจ้าง ว่างหนุ่มสาว การศึกษาและรายได้ต่ำ มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงโดยไม่มียหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมตรงกันข้าม ผู้ลงคะแนนเสียงที่ไม่มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวนี้ ถือว่าเป็นผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" เพราะการลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ ขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ปรากฏทุกขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์ และการทำหน้าที่หนักของหลักเกณฑ์ ในการตัดสินใจเลือกตั้ง และขั้นตอนที่ 3 การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสองขั้นตอนนี้จะถูกข้ามไป จะปรากฏขั้นตอนที่ 4 คือ การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ผู้ลงคะแนน

เสียงในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" นี้จะเป็นการลงคะแนนเสียงในลักษณะดังนี้ คือ ลงคะแนนเสียงเพื่อให้แล้วเสร็จไป, ใครก็ได้กาบาทตามความสะดวก ตามความพอใจ ลงคะแนนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกสิ่งของและเงินทอง และลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของพรรคพวก เพื่อนฝูง ผู้อาวุโส การลงคะแนนเสียงในลักษณะดังกล่าวนี้ เป็นการลงคะแนนเสียงที่ไม่มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ จึงถือว่าเป็นการลงคะแนนเสียงที่มีลักษณะ "ไม่เป็นกระบวนการ"

ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงอีกกลุ่มหนึ่งจำนวน 145 คน (ร้อยละ 79.7) ถือว่า เป็นกลุ่มประชากรที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะเป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง ซึ่งจากผลของการศึกษาครั้งนี้ ได้ผลสอดคล้องกับผลการศึกษาที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งครั้งที่ผ่าน ๆ มา กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ซึ่งผลของการศึกษาครั้งนี้ ยังไม่เป็นไปตามแนวความคิดของ Anthony Downs ซึ่งกล่าวว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละคนจะปฏิบัติอย่างสมเหตุสมผล โดยจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สังกัดพรรคการเมือง ที่มีนโยบายสอดคล้องกับผลประโยชน์และค่านิยมของตนเองมากที่สุด การตัดสินใจเลือพรรคการเมืองใดก็โดยคาดหวังว่าตนจะได้ประโยชน์ หากพรรคการเมืองนั้นได้เป็นรัฐบาล เมื่อพิจารณาในการเลือกตั้งที่ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับพรรคการเมือง ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของพรรคการเมือง ความสามารถของพรรคการเมือง และความนิยมในหัวหน้าพรรคการเมือง เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะลงคะแนนเสียงให้ มากกว่าที่จะคำนึงถึงนโยบายของพรรคการเมือง ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงที่คำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้สูง, เชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พูดเก่ง เป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการคัดเลือกที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมที่สูง มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคการเมือง กล่าว คือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ วัยกลางคน มีการศึกษา และรายได้สูง มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม ในทางตรงกันข้าม ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็น เพศหญิงอาชีพรับจ้าง วัยหนุ่มสาว มีการศึกษาและรายได้ต่ำ มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียง โดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับ เลือกตั้งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีสถานภาพ ทาง เศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ ส่วนตัวของผู้สมัครรับ เลือกตั้งหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับ เลือกตั้งสังกัดอยู่อย่างใดอย่าง หนึ่งหรือทั้งสองอย่าง เป็นหลัก เกณฑ์ในการคัดเลือกที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือก ตั้งคนใดคนหนึ่ง ซึ่งถือว่าการลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ เป็นการลงคะแนนเสียงที่ " เป็น กระบวนการ" ซึ่งจะต้องมีขั้นตอนต่อไปในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนใด คนหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับ เลือกตั้ง

เมื่อผู้ลงคะแนนเสียง มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้ง และให้หน้า หนักความสำคัญของหลัก เกณฑ์ ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้ง ขั้นตอนนี้จะ เป็นการ ประเมินผู้สมัครรับ เลือกตั้ง เข้ากับหลัก เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้ง ว่าตาม หลัก เกณฑ์และน้ำหนักของหลัก เกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียง เลือกตั้งได้ใช้ เป็นหลัก เกณฑ์ในการคัด เลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้งนั้น ผู้สมัครรับ เลือกตั้งแต่ละคนควรจะได้รับ การ ประเมิน มากน้อย เพียงใด ตามระดับดังต่อไปนี้คือ มากที่สุด (5), มาก (4), ปานกลาง (3), น้อย (2) และน้อยมาก (1) เช่น ผู้ลงคะแนนเสียงคนหนึ่งให้ความสำคัญกับหลัก เกณฑ์ "มีความรู้" และ "พูดเก่ง" และให้น้ำหนักกับหลัก เกณฑ์นี้แล้ว ขั้นตอนนี้จะ เป็นการ ประเมินผู้สมัครรับ เลือกตั้งแต่ละคนว่าจากสองหลัก เกณฑ์ดังกล่าว ผู้สมัครรับ เลือกตั้งแต่ละคน ควรจะ ได้รับ การ ประเมินตามหลัก เกณฑ์ดังกล่าวมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัคร

ที่ได้รับการประเมินแล้วได้ผลรวมของคะแนนจากการคณาน้ำหนักของหลักเกณฑ์กับน้ำหนักของการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้ง เข้ากับหลักเกณฑ์นั้น ๆ แล้วได้ผลรวมของคะแนนสูงสุด ซึ่งแสดงว่าเป็นผู้สมัครที่ถูกต้องมากที่สุด ในการศึกษาคั้งนี้จะแสดงถึงการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพียงเท่าที่ผู้ลงคะแนนเสียงได้กากบาทลงคะแนนเสียงให้เท่านั้น เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ถูกต้องลงคะแนนเสียงให้ นั้น ย่อม เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผู้ลงคะแนนเสียงได้ประเมินแล้วตามหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งและ เป็นผู้สมัครที่ได้รับการประเมินค่าสูงสุดตามหลักเกณฑ์นั้น ๆ ที่ได้ใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้มาแล้ว

การศึกษาในขั้นตอนนี้จะศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ลงคะแนนเสียงโดยตรง การสังเกตการณ์จากการสัมภาษณ์ผู้ลงคะแนนเสียง และ เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง¹² ศึกษาประกอบกันไป โดยจะศึกษาจากผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้โดยได้รับการประเมินกับหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่ง ที่ผู้ลงคะแนนเสียงได้ใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จากการศึกษาครั้งนี้ปรากฏว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ มีด้วยกัน 12 คน ดังต่อไปนี้ คือ

1. พลตรี ระวี วัฒนา	พรรคพลังประชาชนไทย	หมายเลข 1
2. นายสำราญ จันทน	พรรคพลังประชาชนไทย	หมายเลข 2
3. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร	พรรคพลังประชาชนไทย	หมายเลข 3
4. นายสุทิน ใจจิต	พรรคสหประชาธิปไตย	หมายเลข 4
5. นายพิรพันธ์ พาลุสุข	พรรคประชาธิปัตย์	หมายเลข 7
6. นายประยงค์ มูลสาร	พรรคประชาธิปัตย์	หมายเลข 8
7. นางพิสมัย ภัทธรนิกร	พรรคประชาธิปัตย์	หมายเลข 9
8. พ.ต.ต.นพ.สุชุม พันธุ์เพ็ง	พรรคชาติไทย	หมายเลข 10
9. นายอุคร ทองน้อย	พรรคก้าวหน้า	หมายเลข 13

¹² สำหรับประวัติผู้สมัครรับเลือกตั้งของจังหวัดยโสธรทุกคน ได้มาจากที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร.

10. นายอุทัย นามวงศ์	พรรคก้าวหน้า	หมายเลข 14
11. นายวิสันต์ เศษเสน	พรรคก้าวหน้า	หมายเลข 15
12. นายวิศิษฐ์ วิเศษรัตน์	พรรคชาติประชาธิปไตย	หมายเลข 22

ต่อไปจะกล่าวถึงการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตามลำดับของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่กล่าวมาแล้ว

ตารางที่ 4.25 แสดงการประเมิน พลตรี ระวี วันเพ็ญ พรรคปวงชนชาวไทย(หมายเลข 1)

หลัก เกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก ของ หลัก เกณฑ์	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลัก เกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
(ผู้สมัคร)										
1. คับ เคย	4.325	40	-	-	7	5	-	12	3.417	177.3
					(17.5)	(12.5)		(30.0)		
2. มีความ รู้	4.724	98	-	-	-	2	41	43	4.953	1006.1
						(2.0)	(41.8)	(43.9)		
3. ชื่อสัตย์	4.200	5	-	-	1	2	1	4	4.000	67.2
					(20.0)	(40.0)	(20.0)	(80.0)		
4. ช่วย เหลือทำ ประโยชน์ แก่ท้องถิ่น	4.576	33	-	-	1	8	8	17	4.412	343.2
					(3.0)	(24.2)	(24.2)	(51.5)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนักเฉลี่ย	จำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์	น้ำหนักการประเมินผู้สมัครตามหลักเกณฑ์					จำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์ประเมินผู้สมัครคนนี้	ค่าเฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
5. เชื้อมัน	4.616	73	-	-	-	8	24	32	4.750	701.6
ความ						(11.0)	(32.9)	(43.8)		
สามารถ										
6. มีชื่อเสียง	4.250	24	-	-	-	3	6	9	4.667	178.5
						(12.5)	(25.0)	(37.5)		
7. บุคลิกภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	1	1	5.000	15.0
							(100)	(100)		
8. พูดเก่ง	4.442	43	-	-	1	8	5	14	4.286	266.5
					(2.3)	(18.6)	(11.6)	(32.6)		
9. เป็นคน	4.059	17	-	1	-	1	-	2	3.000	24.4
ท้องถิ่น				(5.9)		(5.9)		(11.8)		
10. อัจฉริยะ	4.500	2	-	-	-	-	-	-	-	-
ศักยภาพ										
										2779.8

(พรรค)										
1. ชื่อเสียง	5.000	14	-	-	2	-	-	2	3.000	30.0
ของพรรค					(14.3)			(14.3)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของ หลัก เกณฑ์	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
2.ความ สามารถ ของ พรรค	4.857	14	-	-	1	-	1	2	4.000	38.9
					(7.1)		(7.1)	(14.3)		
3.พรรค สามารถ ทำประ โยชน์	4.000	3	-	-	-	-	1	1	5.000	20.0
							(33.3)	(33.3)		
4.พอใจ นโยบาย พรรค	5.000	4	-	-	1	-	-	1	3.000	15.0
					(25.0)			(25.0)		
5.นิยม หัวหน้า พรรค	4.929	14	-	-	-	-	11	11	5.000	271.1
							(78.6)	(78.6)		
รวม										375.0
										3154.8

(มีต่อ)

- หมายเหตุ 1. หัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนร้อยละคิดจากจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นั้น ๆ ทั้งหมด
2. ค่าเฉลี่ย หมายถึง การประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละหลักเกณฑ์ หาได้จาก การนำเอาผลรวมของผลคูณของน้ำหนักของการประเมินผู้สมัครกับจำนวนความถี่ของแต่ละน้ำหนักของการประเมินผู้สมัคร ทหารด้วยจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นั้น ในการประเมินให้คะแนนผู้สมัครดังกล่าว เช่น ค่าเฉลี่ยหลักเกณฑ์ "คุณสมบัติ" ของพลตรี ระวี วันเพ็ญ เท่ากับ $(3 \times 7) + (4 \times 5) / 12$ เท่ากับ 3.417 เป็นต้น ค่านี้จะแสดงว่าผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยเฉลี่ยแล้วมีความเห็นว่าผู้สมัครแต่ละคนควรจะได้รับ การประเมินค่าเข้ากับหลักเกณฑ์นั้นโดยเฉลี่ยมากน้อยเพียงใด
3. ผลคูณฯ หมายถึง ผลคูณฯ ของค่าเฉลี่ยของน้ำหนักของหลัก เกณฑ์กับค่าประเมินโดยเฉลี่ยของผู้สมัครรับเลือกตั้งกับหลักเกณฑ์นั้น ๆ และจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นั้น ๆ ประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าว เช่น ผลคูณฯ ของการประเมินพลตรี ระวี วันเพ็ญ ที่เกี่ยวกับหลัก เกณฑ์ "คุณสมบัติ" เท่ากับ $4.325 \times 3.417 \times 12$ เท่ากับ 177.3 เป็นต้น ค่านี้จะแสดงว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับการประเมินกับหลัก เกณฑ์ดังกล่าวมากน้อยเพียงใด และมีผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้นมากน้อยเพียงใด

จากตารางซึ่งแสดงถึงการประเมินพลตรี ระวี วันเพ็ญ เมื่อเปรียบเทียบกับหลัก เกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง อธิบายได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ ลงคะแนนเสียงให้กับ พลตรี ระวี วันเพ็ญ เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครโดยเฉพาะ เป็นบุคคลที่มีความรู้สูง เชี่ยวชาญในความสามารถ และช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น เมื่อพิจารณาในรายละเอียด หลักเกณฑ์ "มีความรู้" มีผู้ใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครครั้งนี้ถึง 43 คน (ร้อยละ 43.9 ของจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ให้ความสำคัญกับหลัก เกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 98 คน) โดยมีผู้ประเมินว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ในระดับมาก (4) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.0) และมีผู้ประเมินว่าเป็นผู้สมัครมีความรู้ระดับมากที่สุด (5) จำนวน 41 คน (ร้อยละ 41.8)

โดยมีค่าประเมินพลตรี ระวี วันเพ็ญ ตามหลักเกณฑ์ "มีความรู้" อยู่ในระดับ 4.953 จากระดับการประเมินเต็ม 5 ซึ่งนับว่าเป็นระดับของการประเมินที่สูงมาก แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงให้ เพราะ เห็นว่าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีระดับความรู้สูงมาก เมื่อพิจารณาจากค่าผลคูณของน้ำหนักของหลัก เกณฑ์ น้ำหนักการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์นั้น ๆ และจำนวนผู้ใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการลงคะแนน เสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะเห็นว่ามีค่าสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับค่าผลคูณฯ ของหลักเกณฑ์ต่าง ๆ คือ 1006.1 ซึ่งแสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ เพราะ เห็นว่า เป็นผู้ที่มีความรู้มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ

เหตุผลที่ผู้ลงคะแนนเสียงลงคะแนนเสียงให้กับพลตรี ระวี วันเพ็ญ ที่สำคัญรองลงมาจาก เป็นผู้ที่มีความรู้ คือ "เชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง" เพราะ เมื่อพิจารณาในด้านผลคูณฯ จะเห็นว่ามีค่าสูงเป็นอันดับที่ 2 คือ 701.6 แสดงว่า มีผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการลงคะแนน เสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ รองลงมาจากเหตุผลเป็นผู้ที่มีความรู้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า มีผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการลงคะแนน เสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ จำนวน 32 คน (ร้อยละ 43.8 ของจำนวนผู้ลงคะแนน เสียงที่ใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 73 คน เป็นการประเมินให้น้ำหนักตามหลัก เกณฑ์นี้ในระดับมาก (4) จำนวน 8 คน (ร้อยละ 11.0) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 24 คน (ร้อยละ 32.9) โดยมีค่าเฉลี่ยกับการประเมินพลตรีระวี วันเพ็ญ ตามหลัก เกณฑ์ "เชื่อมั่นความสามารถ" เท่ากับ 4.75 จากระดับการประเมินเต็ม 5

อีกเหตุผลหนึ่งที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้กับ พลตรี ระวี วันเพ็ญ คือ "การช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น" มีค่าผลคูณฯ สูงเป็นอันดับที่ 3 เท่ากับ 343.2 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่ามีผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการลงคะแนน เสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าว จำนวน 17 คน (ร้อยละ 51.5 ของจำนวนผู้ลงคะแนน เสียงที่ใช้หลัก เกณฑ์นี้ ในการลงคะแนน เสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 33 คน) โดยเป็นการประเมินผู้สมัครคนนี้ กับหลัก เกณฑ์นี้ในระดับน้ำหนักปานกลาง (3) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.0) ระดับมาก (4) จำนวน 8 คน (ร้อยละ 24.2)

และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 8 คน (ร้อยละ 24.2) โดยมีค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว 4.412

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงลงคะแนนเสียงให้กับพลตรีระวี วันเพ็ญ เพราะเห็นว่า เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองมากที่สุด เพราะมีค่าผลคูณฯ สูงที่สุด คือ 271.1 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า มีผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับหลักเกณฑ์นี้ โดยใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนไปถึง 11 คน (ร้อยละ 78.6 ของจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 14 คน) โดยเป็นการประเมินในระดับมากที่สุด (5) ทั้ง 11 คน ดังนั้นค่าเฉลี่ยจากการประเมินดังกล่าวเท่ากับ 5 เต็ม แสดงว่ามีผู้ลงคะแนนเสียงจำนวนมากที่สุดที่ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวตามหลักเกณฑ์นี้ และให้ความสำคัญกับหลักเกณฑ์ดังกล่าวมากที่สุดด้วย จึงทำให้ค่าของผลคูณฯ มีค่าสูงที่สุด เมื่อ เปรียบ เทียบกับค่าผลคูณฯ ของหลักเกณฑ์อื่น ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของพรรคการเมือง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียง ลงคะแนนเสียงให้กับพลตรี ระวี วันเพ็ญ เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครมากกว่าพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับ "มีความรู้", "เชื่อมั่นความสามารถ" และ "ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น" ตามลำดับ ส่วนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองผู้ลงคะแนนเสียงให้ความสำคัญกับการที่ผู้สมัคร เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองและมาลงสมัครที่จังหวัดยโสธร

เมื่อ เปรียบ เทียบกับประวัติส่วนตัวของพลตรี ระวี วันเพ็ญ จะเห็นว่าสอดคล้องกับการประเมินผลของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ ท่าน เป็นนายทหารระดับชั้นผู้ใหญ่วุฒิบดลตรี จบจากโรงเรียนนายร้อย จปร. ในอดีตเคยเป็นผู้ช่วยทูตทหารบกประจำกรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ และ เป็นหัวหน้าพรรคปวงชนชาวไทย จึงสอดคล้องกับผลการศึกษา เพราะการเป็นหัวหน้าพรรค มีความรู้สูง และเป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ผู้ลงคะแนนเสียงจึงคิดว่า คงจะมีความสามารถและคงจะช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นจังหวัดยโสธรได้

ตารางที่ 4.26 แสดงการประเมิน นายสำรวจ จันทพล พรศปวงชนชาวไทย
(หมายเลข 2)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของ หลัก เกณฑ์	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประเมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
(ผู้สมัคร)										
1. คับเคย	4.325	40	-	-	-	-	21	21	5.000	454.1
							(52.5)	(52.5)		
2. มีความ รู้	4.724	98	-	-	-	11	-	11	4.000	207.9
						(11.2)		(11.2)		
3. ชื่อสัตย์	4.200	5	-	-	-	-	-	-	-	-
4. ช่วย เหลือทำ ประ โยชน์ แก่ท้องถิ่น	4.576	33	-	-	-	6	2	8	4.250	155.6
						(18.2)	(6.1)	(24.2)		
5. เชื่อม ความ สามาร ด	4.616	73	-	-	-	5	6	11	4.550	231.0
						(6.9)	(8.2)	(15.1)		
6. มีชื่อ เสียง	4.250	24	-	-	-	3	1	4	4.250	72.3
						(12.5)	(4.2)	(16.7)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
7. บุคลิก ภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8. พูดเก่ง	4.442	43	-	-	-	4	-	4	4.000	71.1
						(9.3)		(9.3)		
9. เป็นคน ท้องถิ่น	4.059	17	-	-	-	4	1	5	4.200	85.2
						(23.5)	(5.9)	(29.4)		
10. อธิยา าศัยดี	4.500	2	-	-	-	-	-	-	-	-
										1277.2

(พรรค)										
1. ชื่อเสียง ของ พรรค	5.000	14	-	-	-	-	-	-	-	-
2. ความ สามารถ ของ พรรค	4.857	14	-	-	-	-	-	-	-	-

(มีต่อ)

จากตาราง ซึ่งแสดงถึงการประเมินนายสำรวจ จันทนป จะเห็นว่าหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง คนนี้มากที่สุด คือ "ความคุ้นเคย" เพราะผลของการค้ำน้ำหนักเฉลี่ยของหลักเกณฑ์กับค่าเฉลี่ยการประเมินผู้สมัคร และจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมีค่าสูงสุด คือ 454.1 ซึ่งแสดงว่า ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะเห็นว่าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่คุ้นเคยกับชาวบ้านมากที่สุด จากจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 40 คน ปรากฏว่าเป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับนายสำรวจ จันทนป จำนวน 21 คน (ร้อยละ 52.5) และเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์นี้ในระดับมากที่สุด (5) ทั้งสิ้น แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงให้กับนายสำรวจ จันทนป เพราะเห็นว่ามี ความคุ้นเคยกับชาวบ้านมากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ

ส่วนหลักเกณฑ์อื่นที่มีความสำคัญในอันดับรองลงมา ในการเป็นเหตุผลลงคะแนนให้กับนายสำรวจ จันทนป คือ "เชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง" เมื่อพิจารณาในรายละเอียด จะเห็นว่าผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับนายสำรวจ จันทนป จำนวน 11 คน (ร้อยละ 15.1 ของจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัคร จำนวน 73 คน) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 5 คน (ร้อยละ 6.9) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 6 คน (ร้อยละ 8.2) ระดับของการประเมินโดยเฉลี่ย เท่ากับ 4.55 จากระดับน้ำหนักการประเมินเต็ม 5 และค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 231.0 ซึ่งมีค่าสูงเป็นอันดับที่ 2 รองจากค่าผลคูณฯ ของ "ความคุ้นเคย"

หลักเกณฑ์ "มีความรู้" ก็เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้กับนายสำรวจ จันทนป เมื่อพิจารณาในรายละเอียดมีผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นหลักเกณฑ์ลงคะแนนเสียงให้จำนวน 11 คน (ร้อยละ 11.2 ของจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียง จำนวน 98 คน) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) ทั้งหมด จึงทำให้ค่าของผลคูณฯ ตามหลักเกณฑ์นี้น้อยกว่าค่าของผลคูณฯ เชื่อมั่นในความสามารถคือมีค่าของผลคูณฯ เท่ากับ 207.9

เมื่อพิจารณาในด้านพรรคการเมือง จะเห็นว่า ผู้ลงคะแนนเสียงลงคะแนนเสียง เพราะนิยมหัวหน้าพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่มากที่สุด คือ พลตรี ระวี วันเพ็ญ นั้นเอง โดยมีผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 57.1 ของจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำนวน 14 คน) เป็นการประ เหมินในระดับมากที่สุด (5) ทั้งสิ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายสำราญ จันทนป เพราะให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าพรรคการเมือง โดยเฉพาะ "ความคุ้นเคย", "เชื่อมั่นในความสามารถ" และ "มีความรู้" ตามลำดับ ส่วนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะนิยมหัวหน้าพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ คือ พลตรี ระวี วันเพ็ญ นั้นเอง

สำหรับประวัติของนายสำราญ จันทนป โดยสังเขป คือ เคยสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดยโสธร มาแล้ว 2 ครั้ง (พ.ศ.2522, 2526) และ เคยได้รับการเลือกตั้งมาแล้ว 1 ครั้ง (พ.ศ.2522) จากการสอบถามประชาชนปรากฏว่า นายสำราญ จันทนป เป็นผู้สมัครที่ออกเยี่ยม เยียนชาวบ้านเป็นประจำ สนับสนุนกับ ชาวบ้าน ได้ดี งานบุญ กุศล หรืองานพิธีต่าง ๆ มักจะมาร่วมด้วยกับชาวบ้านเสมอ จึงทำให้ ประชาชนรู้สึกจะมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับผู้สมัครคนนี้ เป็นอย่างดีและ เชื่อมั่นในความสามารถ ของผู้สมัครคนนี้ เพราะเคยได้รับเลือกตั้งมาครั้งหนึ่งแล้ว

ตารางที่ 4.27 แสดงการประเมินนายวิทยุย์ วงษ์ไกร พรรคปวงชนชาวไทย
(หมายเลข 3)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
(ผู้สมัคร)										
1. คำนเคย	4.325	40	-	-	-	5	6	11	4.550	216.5
						(12.5)	(15.0)	(27.5)		
2. มีความ รู้	4.724	98	-	15	1	-	-	16	2.060	155.7
				(15.3)	(1.0)			(16.3)		
3. ชื่อสัตย์	4.200	5	-	-	-	2	-	2	4.000	33.6
						(40.0)		(40.0)		
4. ช่วย เหลือทำ ประโยชน์ แก่ท้องถิ่น	4.576	33	-	-	2	3	-	5	3.600	82.4
					(6.1)	(9.1)		(15.2)		
5. เชื่อมมัน ความ สามารถ	4.616	73	-	-	4	9	3	16	3.940	290.9
					(5.5)	(12.3)	(4.1)	(21.9)		
6. มีชื่อ เสียง	4.250	24	-	-	-	1	18	19	4.950	399.7
						(4.2)	(75.0)	(79.2)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก	จำนวน	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร					จำนวน	ค่า	ผลคูณฯ
			ตามหลักเกณฑ์							
ของ	เฉลี่ย	ผู้ใช้หลัก	1	2	3	4	5	เกณฑ์ประ	เมินผู้สมัคร	
หลัก	นั้น	๗						เกณฑ์ประ		
เกณฑ์	ทั้งหมด							คนนี้		
7.บุคลิกภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8.พูดเก่ง	4.442	43	-	-	-	3	3	6	4.500	199.9
						(7.0)	(7.0)	(14.0)		
9.เป็นคน ท้องถิ่น	4.059	17	-	-	-	-	6	6	5.000	121.8
							(35.3)	(35.3)		
10.อัยยาศัยดี	4.500	2	-	-	-	-	1	1	5.000	22.5
							(50.0)	(50.0)		
										1443.1

(พรรค)

1.ชื่อเสียง	5.000	14	-	-	-	-	-	-	-	-
ของพรรค										
2.ความสามารถ	4.857	14	-	-	1	-	1	2	4.000	38.9
ของพรรค					(7.1)		(7.1)	(14.3)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของ หลัก เกณฑ์	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
3.พรรค สามารถ ทำประ โยชน์	4.000	3	-	-	-	-	1	1	5.000	20.0
							(33.3)	(33.3)		
4.พอใจ นโยบาย พรรค	5.000	4	-	-	-	-	-	-	-	-
5.นิยม หัวหน้า พรรค	4.929	14	-	-	-	-	6	6	5.000	147.9
							(42.9)	(42.9)		
รวม										206.8
										1649.8

จากตารางที่แสดงถึงการประเมินนายวิฑูรย์ วงษ์ไกร จะเห็นว่าประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ เพราะ เป็นผู้สมัครที่ "มีชื่อเสียง" มากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 24 คน ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับนายวิฑูรย์ วงษ์ไกร จำนวน 19 คน (ร้อยละ 79.2) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 4.2) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 18 คน (ร้อยละ 75.0) ค่าเฉลี่ย

จากการประเมินนายวิฑูรย์ วงษ์ไกร กับหลักเกณฑ์ "มีชื่อเสียง" เท่ากับ 4.95 จากระดับน้ำหนักการประเมินเต็ม 5 และมีค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 399.7 ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุด แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ เพราะ เป็นผู้สมัครที่มีชื่อเสียงมากกว่าคุณสมบัติอื่น ๆ

หลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถ" เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่ง ซึ่งผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า จากผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงจำนวน 73 คน มีผู้ลงคะแนนเสียงใช้เหตุผลนี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 21.9) เป็นการประเมินในระดับปานกลาง (3) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 5.5) ระดับมาก (4) จำนวน 9 คน (ร้อยละ 12.3) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 3 คน (ร้อยละ 4.1) ค่าเฉลี่ยของการประเมินตามหลักเกณฑ์นี้ เท่ากับ 3.94 ผลคูณฯ เท่ากับ 290.9 ซึ่งมีค่าสูงเป็นอันดับที่ 2

ส่วนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองนั้น จะเห็นว่าประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายวิฑูรย์ วงษ์ไกร เพราะมีความนิยมในหัวหน้าพรรคการเมือง คือ พลตรี ระวี วันเพ็ญ นั้นเอง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 14 คน มีผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้จำนวน 6 คน (ร้อยละ 42.9) โดยเป็นการประเมินในระดับมากที่สุด (5) ทั้งสิ้น ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 147.9 | ซึ่งสูงที่สุดในหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง

ดังนั้นสรุปได้ว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายวิฑูรย์ วงษ์ไกร เพราะหลักเกณฑ์ความมีชื่อเสียง, เชื่อมั่นในความสามารถ และนิยมหัวหน้าพรรคมากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ

สำหรับประวัติของนายวิฑูรย์ วงษ์ไกร คือ สังกัดพรรคปวงชนชาวไทย ของพลตรี ระวี วันเพ็ญ จบการศึกษาประถมปีที่ 4 เคยเป็นโฆษกผู้ประกาศสถานีวิทยุ จ.ส.4

อำเภอเมืองยโสธร มีผลให้มีชื่อเสียงเป็นที่คึกคักของประชาชนอย่างดี และได้รับการเลือกตั้งครั้งนี้ด้วย ซึ่งจะเห็นว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาค้างนี้

ตารางที่ 4.28 แสดงการประเมินนายสุทิน ใจจิต พรรคสหประชาชาติไทย
(หมายเลข 4)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
(ผู้สมัคร)										
1. คึกคัก	4.325	40	-	-	-	7	5	12	4.417	229.2
						(17.5)	(12.5)	(30.0)		
2. มีความ รู้	4.724	98	-	-	4	29	3	36	3.970	675.2
					(4.1)	(29.6)	(3.1)	(36.7)		
3. ชื่อเสียง	4.200	5	-	-	1	1	2	4	4.250	71.4
					(20.0)	(20.0)	(40.0)	(80.0)		
4. ช่วย เหลือทำ ประโยชน์ แก่ท้องถิ่น	4.576	33	-	-	-	4	18	22	4.820	485.2
						(12.1)	(54.6)	(66.7)		
5. เชื่อม สัมพันธ์ สามารถ	4.616	73	-	-	-	8	19	27	4.700	585.8
						(11.0)	(26.0)	(37.0)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของ หลัก เกณฑ์	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
6. มีชื่อ เสียง	4.250	24	-	-	-	5	5	10	4.500	191.3
						(20.8)	(20.8)	(41.7)		
7. บุคลิก ภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	1	1	5.000	15.0
							(100)	(100)		
8. พูดเก่ง	4.442	43	-	-	1	4	7	12	4.500	239.9
					(2.3)	(9.3)	(16.3)	(27.9)		
9. เป็นคน ท้องถิ่น	4.059	17	-	-	-	4	1	5	4.200	85.2
						(23.5)	(5.9)	(29.4)		
10. อธิยา าศัยดี	4.500	2	-	-	-	-	-	-	-	-
										2578.2

(พรรค)

1. ชื่อเสียง ของ พรรค	5.000	14	-	-	1	-	-	1	3.000	15.0
					(7.1)			(7.1)		
2. ความ สามารถ ของพรรค	4.857	14	-	-	-	1	-	1	4.000	19.4
						(7.1)		(7.1)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของ หลัก เกณฑ์	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
3.พรรค สามารถ ทำประ โยชน์	4.000	3	-	-	-	1	-	1	4.000	16.0
						(33.3)		(33.3)		
4.พอใจ นโยบาย พรรค	5.000	4	-	-	1	-	-	1	3.000	15.0
					(25.0)			(25.0)		
5.นิยม หัวหน้า พรรค	4.929	14	-	-	1	1	-	2	3.500	34.5
					(7.1)	(7.1)		(14.3)		
										99.9
รวม										2678.1

จากตารางที่แสดงถึงการประเมินนายสุทิน ใจจิต จะเห็นว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครมากกว่าที่จะคำนึงถึงพรรคการเมือง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีความรู้สูง" เป็นหลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้มากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่าจากจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 98 คน มีผู้ลงคะแนนเสียงใช้เหตุผลนี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับ

ผู้สมัครคนนี้จำนวน 36 คน (ร้อยละ 36.7) โดยเป็นการประเมินในระดับปานกลาง (3) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 4.1) ระดับมาก (4) จำนวน 29 คน (ร้อยละ 29.6) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 3 คน (ร้อยละ 3.1) โดยมีค่าเฉลี่ยของการประเมินผู้สมัครคนนี้จากหลักเกณฑ์นี้เท่ากับ 3.97 จากระดับน้ำหนักการประเมินเต็ม 5 และมีค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 675.2 ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุด

หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนให้กับนายสุทิน ใจจิต ในหลักเกณฑ์ต่อมาคือ "เชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง" เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า จากจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 73 คน มีผู้ลงคะแนนเสียงใช้เหตุผลนี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ จำนวน 27 คน (ร้อยละ 37.0) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 8 คน (ร้อยละ 11.0) ระดับมากที่สุด (5) จำนวน 19 คน (ร้อยละ 26.0) โดยมีค่าเฉลี่ยของการประเมินเท่ากับ 4.7 และมีค่าของผลคูณฯ เท่ากับ 585.8 ซึ่งเป็นค่าที่สูงอยู่ในอันดับที่ 2 รองลงมาจากค่าของหลักเกณฑ์ "มีความรู้"

หลักเกณฑ์ "ช่วยเหลือทำประโยชน์แก่ท้องถิ่น" ก็เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 33 คน มีผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ จำนวน 22 คน (ร้อยละ 66.7) โดยเป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 12.1) ระดับมากที่สุด (5) จำนวน 18 คน (ร้อยละ 54.6) โดยมีค่าเฉลี่ยของการประเมินตามหลักเกณฑ์นี้เท่ากับ 4.82 จากระดับน้ำหนักของการประเมินเต็ม 5 และค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 485.24

ส่วนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพรรคการเมือง ในการใช้ เป็นเหตุผลลงคะแนนเสียงให้กับนายสุทิน ใจจิต ยังไม่มีประเด็นที่น่าสนใจพิจารณาเป็นพิเศษ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายสุทิน ใจจิต เพราะคำนึงถึงหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าคำนึงถึงหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีความรู้" "เชื่อมั่นความสามารถ" และ "ช่วยเหลือทำประโยชน์แก่ท้องถิ่น" เป็นเหตุผลที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายสุทิน ใจจิต มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ

สำหรับประวัติของนายสุทิน ใจจิต ในการสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้ สมัครในนามของพรรคสหประชาธิปไตย เคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดยโสธรมาแล้ว 4 ครั้ง (พ.ศ.2518, 2519, 2522 และ 2526) โดยเคยได้รับเลือกตั้งมาแล้วจำนวน 3 ครั้ง (พ.ศ.2518, 2519 และ 2526) ในระหว่างดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สามารถทำประโยชน์ให้กับชาวบ้านได้มาก เช่น จัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนให้กับโรงเรียนในเขตตำบลคู์ลาด ช่วยสร้างซ่อมแซมวัดวาอารามในเขตตำบลคู์ลาด ดังนั้นชาวบ้านจึงลงคะแนนเสียงให้เพราะเชื่อว่า คงจะสามารถช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น เหมือนกับที่เคยช่วยเหลือมาแล้ว และเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ชาวบ้านเชื่อมั่นในความสามารถ เพราะเคยได้รับเลือกตั้งมาแล้ว 3 ครั้ง ในด้านการศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (กศ.บ.) และประกาศนียบัตรชั้นสูงทางสถิติประสานมิตร, จุฬาฯ จึงเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งอีกคนหนึ่งที่บ้านยอมรับว่า มีความรู้และมีความสามารถมาก แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้

ตารางที่ 4.29 แสดงการประเมินนายทรัพย์สิน พาลุสุข พรรคประชาธิปัตย์
(หมายเลข 7)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณฯ
			1	2	3	4	5			
(ผู้สมัคร)										
1. คับเคย	4.325	40	-	-	2	8	4	14	4.143	250.9
					(5.0)	(20.0)	(10.0)	(35.0)		
2. มีความ รู้	4.724	98	-	-	-	-	50	50	5.000	1181.0
							(51.0)	(51.0)		
3. ซื่อสัตย์	4.200	5	-	-	1	-	-	1	3.000	12.6
					(20.0)			(20.0)		
4. ช่วย เหลือทำ ประ โยชน์ แก่ท้องถิ่น	4.576	33	-	-	-	4	2	6	4.333	118.9
						(12.1)	(6.0)	(18.2)		
5. เชื่อมมัน ความ สามารถ	4.616	73	-	-	2	6	18	26	4.615	553.9
					(2.7)	(8.2)	(24.7)	(35.6)		
6. มีชื่อ เสียง	4.250	24	-	-	1	3	4	8	4.375	148.8
					(4.2)	(12.5)	(16.7)	(33.3)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนักเฉลี่ย	จำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์	น้ำหนักการประเมินผู้สมัครตามหลักเกณฑ์					จำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์ประเมินผู้สมัครคนนี้	ค่าเฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
7. บุคลิกภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	1	1	5.000	15.0
							(100)	(100)		
8. พูดเก่ง	4.442	43	-	-	-	11	10	21	4.476	417.5
						(25.6)	(23.3)	(48.8)		
9. เป็นคนท้องถิ่น	4.059	17	-	-	-	-	3	3	5.000	60.9
							(17.7)	(17.7)		
10. ศึกษาศีดี	4.500	2	-	-	-	1	1	2	4.500	40.5
						(50.0)	(50.0)	(100)		
										2800.0

(พรรค)										
1. ชื่อเสียงของพรรค	5.000	14	-	-	-	1	13	14	4.929	345.0
						(7.1)	(92.9)	(100)		
2. ความสามารถของพรรค	4.857	14	-	-	-	2	11	13	4.846	306.0
						(14.3)	(78.6)	(92.9)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

หลัก เกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก ของ หลัก เกณฑ์ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลัก เกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
3.พรรค สามารถ ทำประ โยชน์	4.000	3	-	-	-	1	1	2	4.500	36.0
						(33.3)	(33.3)	(66.7)		
4.พอใจ นโยบาย พรรค	5.000	4	-	-	-	-	-	-	-	-
5.นิยม หัวหน้า พรรค	4.929	14	-	-	-	6	1	7	4.143	142.9
						(42.9)	(7.1)	(50.0)		
รวม										830.0
										3630.0

จากตารางซึ่งแสดงถึงการประเมินนายพิรพันธ์ พาลุสุข จะเห็นว่าประชาชนลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ โดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าคำนึงถึงพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ แต่หลัก เกณฑ์ด้านพรรคการเมืองก็มีผู้ลงคะแนนเสียงไว้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ด้วย คือหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับ "ชื่อเสียงของพรรค" และ "ความสามารถของพรรค" ส่วนหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนใช้เป็น

เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ คือ "มีความรู้" "เชื่อมั่นในความสามารถ" และ "พูดเก่ง"

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับนายพิรพันธุ์ พาลุสุข มากที่สุดคือ "มีความรู้" จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้จำนวน 98 คน มีผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ จำนวน 50 คน (ร้อยละ 51.0) เป็นการประเมินในระดับมากที่สุด (5) จำนวน 50 คน ดังนั้นระดับน้ำหนักการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 5 เต็ม แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ มีความเห็นตรงกันว่า เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้สูงมากที่สุด เช่นเดียวกัน และค่าของผลคูณฯ เท่ากับ 1181 ซึ่งเป็นค่าสูงที่สุด แสดงให้เห็นถึงประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ เพราะใช้หลักเกณฑ์ "มีความรู้" เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงมากที่สุดด้วย

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถ" ปรากฏว่า จากจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้เหตุผลนี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 73 คน มีผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับนายพิรพันธุ์ พาลุสุข จำนวน 26 คน (ร้อยละ 35.6) โดยเป็นการประเมินในระดับปานกลาง (3) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.7) ระดับมาก (4) จำนวน 6 คน (ร้อยละ 8.2) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 18 คน (ร้อยละ 24.7) และระดับน้ำหนักการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.615 ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 553.9

ส่วนหลักเกณฑ์ "พูดเก่ง" ที่เป็นหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ที่มีความสำคัญมากเป็นอันดับที่ 3 รองลงมาจากหลักเกณฑ์มีความรู้ และเชื่อมั่นในความสามารถ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 43 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลง

คะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ จำนวน 21 คน (ร้อยละ 48.8) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 11 คน (ร้อยละ 25.6) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 10 คน (ร้อยละ 23.3) ค่าเฉลี่ยของการประเมินเท่ากับ 4.476 จากระดับน้ำหนักเต็ม 5 ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 417.5

ในด้านพรรคการเมือง หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับนายพิรพันธุ์ พาลุสุข คือ "ชื่อเสียงของพรรค" ที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ คือพรรคประชาธิปัตย์ นั่นเอง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวนทั้งหมด 14 คน มีผู้ลงคะแนนเสียงใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ จำนวน 14 คน (ร้อยละ 100) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 7.1) เป็นการประเมินในระดับมากที่สุด (5) จำนวน 13 คน (ร้อยละ 92.9) ระดับน้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.929 จากระดับน้ำหนักเต็ม 5 ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 345.0 ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุดของหลักเกณฑ์พรรคการเมือง

"ความสามารถของพรรคการเมือง" ก็เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญในการเป็นเหตุผลลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 14 คน มีประชาชนใช้เหตุผลนี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง คนนี้จำนวน 13 คน (ร้อยละ 92.9) โดยเป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 14.3) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 11 คน (ร้อยละ 78.6) ค่าระดับน้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.846 จากระดับน้ำหนักเต็ม 5 ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 306.0)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายพิรพันธุ์ พาลุสุข โดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีความรู้" "เชื่อมั่นในความสามารถ" และ "พูดเก่ง" เป็นหลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้มากที่สุดตาม

ลำดับ ส่วนหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่เป็นเหตุผลให้ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้คือ "ชื่อเสียงของพรรค" และ "ความสามารถของพรรคการเมือง" ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ คือ พรรคประชาธิปัตย์ นั้นเอง

ประวัติ นายพิรพันธุ์ พาลุสุข สมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ในนามของพรรคประชาธิปัตย์ เคยลงสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดยโสธรมาแล้ว 2 ครั้ง (พ.ศ. 2526 และ เลือกตั้งซ่อม เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2528) เคยได้รับเลือกตั้งมาแล้วเมื่อคราวเลือกตั้งซ่อม 21 เมษายน 2528 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ได้รับการเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่ 2 สำหรับในด้านการศึกษาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกาศนียบัตรทางการทูตจากสถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ระหว่างประเทศ กรุงปารีส ปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยปารีส ประเทศฝรั่งเศส จากนั้นจึงเป็นอาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตั้งแต่แรกก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2514 จนเป็นรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และ เป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตด้วย

จากประวัติของนายพิรพันธุ์ พาลุสุข จะเห็นว่าสอดคล้องกับการประเมินของประชาชนชาวตำบลคูลาด เพราะ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีการศึกษาสูง และ เคยได้รับเลือกตั้งมาแล้ว ประชาชนจึงเชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้

ตารางที่ 4.30 แสดงการประเมินนายประยงค์ มูลสาร พรรคประชาธิปัตย์
(หมายเลข 8)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของ หลัก เกณฑ์	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
(ผู้สมัคร)										
1. คำนึง	4.325	40	-	-	-	2	-	2	4.000	34.6
						(5.0)		(5.0)		
2. มีความ รู้	4.724	98	-	-	-	16	2	18	4.111	349.6
						(16.3)	(2.0)	(18.4)		
3. ชื่อสัตย์	4.200	5	-	-	-	-	-	-	-	-
4. ช่วย เหลือทำ ประ โยชน์ แก่ท้องถิ่น	4.576	33	-	-	-	1	-	1	4.000	18.3
						(3.0)		(3.0)		
5. เชื่อมมั่น ความ สามารถ	4.616	73	-	-	-	1	3	4	4.750	87.7
						(1.4)	(4.1)	(5.5)		
6. มีชื่อ เสียง	4.250	24	-	-	-	-	-	-	-	-

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
7.บุคลิก ภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8.พูดเก่ง	4.442	43	-	-	3	6	4	13	4.077	235.4
					(7.0)	(14.0)	(9.3)	(30.2)		
9.เป็นคน ท้องถิ่น	4.059	17	-	-	-	1	2	3	4.667	56.8
						(5.9)	(11.8)	(17.7)		
10.อภัย เสียดี	4.500	2	-	-	-	1	-	1	4.000	18.0
						(50.0)		(50.0)		
										800.4

(พรรค)										
1.ชื่อเสียง ของ พรรค	5.000	14	-	-	-	1	12	13	4.923	320.0
						(7.1)	(85.7)	(92.9)		
2.ความ สามารถ ของ พรรค	4.857	14	-	-	-	2	11	13	4.846	306.0
						(14.3)	(78.6)	(92.9)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก	จำนวน	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร					จำนวน	ค่า	ผลคูณ
			ตามหลักเกณฑ์							
	เฉลี่ย	ผู้ใช้หลัก	1	2	3	4	5	ผู้ใช้หลัก	เฉลี่ย	
	ของ	เกณฑ์						เกณฑ์ประ		
	หลัก	นั้น						เมินผู้สมัคร		
	เกณฑ์	ทั้งหมด						คนนี้		
3.พรรค	4.000	3	-	-	-	1	1	2	4.500	36.0
สามารถ						(33.3)	(33.3)	(66.7)		
ทำประ										
โยชน์										
4.พอใจ	5.000	4	-	-	-	-	-	-	-	-
นโยบาย										
พรรค										
5.นิยม	4.929	14	-	-	-	1	1	2	4.500	44.4
หัวหน้า						(7.1)	(7.1)	(14.3)		
พรรค										
										706.3
รวม										1506.8

จากตารางซึ่งแสดงถึงการประเมินนายประยงค์ มูลสาร เมื่อพิจารณาจากผลรวมของผลคูณ ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง กับพรรคการเมือง จะเห็นว่ามีความใกล้เคียงกันมาก คือ 800.4 และ 706.3 ตามลำดับ แสดงว่าประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือก

ตั้ง หลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้มากที่สุด คือ "มีความรู้" และ "พูดเก่ง" ส่วนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่เป็น เหตุผล ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้มากที่สุด คือ "ชื่อเสียงของพรรค" และ "ความสามารถของพรรค"

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด หลักเกณฑ์แรกที่ประชาชนใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับนายประยงค์ มุลสาร คือ "มีความรู้" ปรากฏว่า จากประชาชนที่ใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 98 คน มีประชาชนที่ใช้หลัก เกณฑ์นี้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 18.4) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 16 คน (ร้อยละ 16.3) ระดับมากที่สุด (5) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.0) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.111 ค่าจาก ผลคูณฯ เท่ากับ 349.6 ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุดมากกว่าค่าผลคูณฯ จากหลักเกณฑ์อื่น ๆ

หลักเกณฑ์ "พูดเก่ง" ก็เป็นอีกหลัก เกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญ ในการลงคะแนน เสียงให้กับนายประยงค์ มุลสาร เมื่อพิจารณาในรายละเอียด จากจำนวนประชาชนที่ใช้ หลัก เกณฑ์นี้ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 43 คน มีผู้ใช้ หลัก เกณฑ์นี้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 30.2) เป็นการประเมินในระดับปานกลาง (3) จำนวน 3 คน (ร้อยละ 7.0) ระดับมาก (4) จำนวน 6 คน (ร้อยละ 14.0) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 9.3) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.077 ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 235.4 ซึ่งมีค่าสูงรองเป็นอันดับที่ 2

ส่วนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ประชาชนใช้ เป็นหลัก เกณฑ์ในการลง คะแนนเสียงให้กับนายประยงค์ มุลสาร ที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ "ชื่อเสียงของพรรค" เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าจากจำนวนประชาชนที่ใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการคัดเลือก ผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 14 คน มีผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียง ให้กับผู้สมัครคนนี้จำนวน 13 คน (ร้อยละ 92.9) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 7.1) ระดับมากที่สุด (5) จำนวน 12 คน (ร้อยละ 85.7)

น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.923 โดยมีค่าผลคูณฯ เท่ากับ 320.0 ซึ่ง เป็นค่าที่สูงที่สุด

ส่วนหลักเกณฑ์ "ความสามารถของพรรค" ก็มีลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ จาก จำนวนประชาชนที่ใช้หลัก เกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 14 คน มีผู้ลงคะแนนเสียงที่ใช้หลัก เกณฑ์นี้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้จำนวน 13 คน (ร้อยละ 92.9) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 14.3) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 11 คน (ร้อยละ 78.6) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.846 จากระดับน้ำหนักของการประเมินเต็ม 5 ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 306.0

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายประยงค์ มุลสาร โดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัด อยู่ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือหลัก เกณฑ์ในด้านคุณสมบัติส่วนตัว ผู้สมัครที่ประชาชน ใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ คือ "มีความรู้" และ "พูดเก่ง" ตามลำดับ ส่วนหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง คือ "ชื่อเสียงของพรรค" และ "ความสามารถของพรรค" ตามลำดับ

โดยนายประยงค์ มุลสาร เคยสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดยโสธรมาแล้ว 1 ครั้ง (พ.ศ.2518) และได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในครั้งนั้นด้วย แต่ใน ครั้งนี้ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ในด้านการศึกษา จบการศึกษาระดับประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) กระทรวงศึกษาธิการ (สอบเทียบ) ในการเลือกตั้งครั้งนี้สังกัดพรรคประชาธิปัตย์

ตารางที่ 4.31 แสดงการประเมินนางพิสมัย ภักดรนิกร พรรคประชาธิปัตย์
(หมายเลข 9)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
(ผู้สมัคร)										
1. คำนึง	4.325	40	-	-	1	1	-	2	3.500	30.3
					(2.5)	(2.5)		(5.0)		
2. มีความ	4.724	98	-	-	-	2	2	4	4.500	85.0
รู้						(2.0)	(2.0)	(4.1)		
3. ชื่อสัตย์	4.200	5	-	-	-	1	-	1	4.000	16.8
						(20.0)		(20.0)		
4. ช่วย	4.576	33	-	-	-	1	-	1	4.000	18.3
เหลือทำ						(3.0)		(3.0)		
ประ										
โยชน์										
แก่ท้องถิ่น										
5. เชื่อมมั่น	4.616	73	-	-	-	1	-	1	4.000	18.5
ความ						(1.4)		(1.4)		
สามารถ										
6. มีชื่อ	4.250	24	-	-	-	1	-	1	4.000	17.0
เสียง						(4.2)		(4.2)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
7.บุคลิก ภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8.พูดเก่ง	4.442	43	-	-	-	-	-	-	-	-
9.เป็นคน ท้องถิ่น	4.059	17	-	-	-	-	-	-	-	-
10.อริยา สัยดี	4.500	2	-	-	-	-	-	-	-	-
										185.9

(พรรค)										
1.ชื่อเสียง ของ พรรค	5.000	14	-	-	-	-	5	5	5.000	125.0
							(35.7)	(35.7)		
2.ความ สามารถ ของ พรรค	4.857	14	-	-	-	2	4	6	4.667	136.0
						(14.3)	(28.6)	(42.9)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของ หลัก เกณฑ์	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
3.พรรค สามารถ ทำประ โยชน์	4.000	3	-	-	-	1	1	2	4.500	36.0
						(33.3)	(33.3)	(66.7)		
4.พอใจ นโยบาย พรรค	5.000	4	-	-	-	-	-	-	-	-
5.นิยม หัวหน้า พรรค	4.929	14	-	-	-	1	1	2	4.500	44.4
						(7.1)	(7.1)	(14.3)		
รวม										341.4
										527.2

จากตารางซึ่งแสดงถึงการประเมินนางพิสมัย ภักตรนิกร จะเห็นว่าผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ที่ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ เพราะคำนึงถึงพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ มากกว่าคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพราะผลรวมของค่าผลคูณของหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง มากกว่าผลรวมของค่าผลคูณของหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (341.4 และ 185.9 ตามลำดับ)

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนใช้ เป็น เหตุ-
 ผลในการลงคะแนนเสียงให้กับนางพิสมัย ภักตรนิกร คือ "มีความรู้" แต่ก็มีผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้
 ลงคะแนนเสียงให้้น้อยมาก คือ เพียง 4 คน (ร้อยละ 4.1) จากจำนวนประชาชนที่ใช้
 หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 98 คน เป็นการประ เหมินในระดับมาก
 (4) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.0) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 2 คน (ร้อยละ
 2.0) น้ำหนักของการประ เหมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 จากระดับน้ำหนักเต็ม 5 ค่าของผล
 คูณฯ เท่ากับ 85.0

ส่วนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ประชาชนใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะ-
 นามเสียงเลือกตั้งให้นางพิสมัย ภักตรนิกร คือ "ชื่อเสียงของพรรค" เมื่อพิจารณาในราย
 ละเอียด ปรากฏว่ามีผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็น เหตุผลลงคะแนนเสียงให้จำนวน 5 คน (ร้อยละ
 35.7) จากจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัคร 14 คน เป็นการประ เหมินใน
 ระดับมากที่สุด (5) ทั้งสิ้น ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 125 ส่วนอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญ
 เช่นกันคือ "ความสามารถของพรรค" เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวน
 ผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 14 คน
 มีประชาชนใช้เหตุผลนี้ในการลงคะแนนเสียง ให้นางพิสมัย ภักตรนิกร จำนวน 6 คน
 (ร้อยละ 42.9) เป็นการประ เหมินในระดับมาก (4) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 14.3)
 และเป็นการประ เหมินในระดับมากที่สุด (5) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 28.6) น้ำหนักของ
 การประ เหมินโดยเฉลี่ย เท่ากับ 4.667 จากระดับน้ำหนักของการ ประ เหมินเต็ม 5 ค่าของ
 ผลคูณฯ เท่ากับ 136 ซึ่งมีค่าสูงที่สุด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนที่ลงคะแนนเสียงให้กับนางพิสมัย ภักตรนิกร
 เพราะคำนึงถึงพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่มากกว่าคุณสมบัติส่วนตัวของผู้
 สมัครรับเลือกตั้ง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "ชื่อเสียงของพรรค" และ "ความสามารถของ
 พรรค" ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ คือ พรรคประชาธิปัตย์นั่นเอง

สำหรับประวัตินางพิสมัย ภักตรนิกร สมัครรับเลือกตั้งจังหวัดยศธรเป็นครั้งแรก
 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จบการศึกษากาการศึกษาบัณฑิต อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ปัจจุบันเป็น
 แม่บ้าน

ตารางที่ 4.32 แสดงการประเมิน พ.ศ.ค.บพ.สุขุม พันธุ์เพ็ง พรรคชาติไทย
(หมายเลข 10)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก	จำนวน	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร					จำนวน	ค่า	ผลคูณ
			ตามหลักเกณฑ์							
เฉลี่ย	ผู้ใช้หลัก	เกณฑ์	1	2	3	4	5	เกณฑ์ประ	เมินผู้สมัคร	คนนี้
ของ	หลัก	นั้น						เมนผู้สมัคร		
หลัก	เกณฑ์	ทั้งหมด								
(ผู้สมัคร)										
1. คำนึง	4.325	40	-	-	1	1	-	2	3.500	30.3
					(2.5)	(2.5)		(5.0)		
2. มีความ	4.724	98	-	-	-	-	15	15	5.000	354.3
รู้							(15.3)	(15.3)		
3. ชื่อสัตย์	4.200	5	-	-	-	-	-	-	-	-
4. ช่วย	4.576	33	-	-	-	5	-	5	4.000	91.5
เหลือ						(15.2)		(15.2)		
ทำประ										
โยชน์										
แก้ท้องถื่น										
5. เชื่อมมัน	4.616	73	-	-	1	6	2	9	4.111	170.8
ความ					(1.4)	(8.2)	(2.7)	(12.3)		
สามารถ										
6. มีชื่อ	4.250	24	-	-	-	1	1	2	4.500	38.3
เสียง						(4.2)	(4.2)	(8.3)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
7.บุคลิก ภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8.พูดเก่ง	4.442	43	-	-	1 (2.3)	2 (4.7)	-	3 (7.0)	3.667	48.9
9.เป็นคน ท้องถิ่น	4.059	17	-	-	-	2 (11.8)	1 (5.9)	3 (17.7)	4.333	52.8
10.อภัย ภัยดี	4.500	2	-	-	-	1 (50.0)	-	1 (50.0)	4.000	18.0
										804.8

(พรรค)										
1.ชื่อเสียง ของ พรรค	5.000	14	-	-	-	-	-	-	-	-
2.ความ สามารถ ของ พรรค	4.857	14	-	-	-	-	-	-	-	-

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประเมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
3.พรรค สามารถ ทำประ โยชน์	4.000	3	-	-	-	-	-	-	-	-
4.พอใจ นโยบาย พรรค	5.000	4	-	-	-	-	-	-	-	-
5.นิยม หัวหน้า พรรค	4.929	14	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม										804.8

จากตารางซึ่งแสดงถึงการประเมิน พ.ค.ค.นพ.สุชุม พันธุ์เพ็ง จะเห็นว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ เพราะใช้หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวนี้ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีความรู้" กับ "เชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง" เมื่อพิจารณาในรายละเอียดหลักเกณฑ์ "มีความรู้" เป็นหลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้มากที่สุด จากจำนวนประชาชนที่ใช้

หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการคัดเลือกผู้สมัครจำนวน 98 คน มีประชาชนใช้เหตุผลนี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้จำนวน 15 คน (ร้อยละ 15.3) เป็นการประเมินในระดับมากที่สุด (5) ทั้งสิ้น ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 354.3 ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุด แสดงว่าประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้มากที่สุด และมีความเห็นตรงกันว่า เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้สูงมากที่สุด เช่นเดียวกัน

อีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้คือ "เชื่อมั่นในความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง" เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการคัดเลือกผู้สมัครจำนวน 73 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 9 คน (ร้อยละ 12.3) เป็นการประเมินในระดับปานกลาง (3) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.4) ระดับมาก (4) จำนวน 6 คน (ร้อยละ 8.2) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.7) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.111 ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 170.8 เป็นค่าสูงมากเป็นอันดับที่ 2

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ โดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีความรู้" และ "เชื่อมั่นในความสามารถ" เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับ พ.ศ.ค.นพ.สุขุม พันธุ์เพ็ง มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ

สำหรับประวัติของ พ.ศ.ค.นพ.สุขุม พันธุ์เพ็ง เคยสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดยโสธรมาครั้งหนึ่งแล้ว (เมื่อการเลือกตั้งซ่อมในวันที่ 21 เมษายน 2528) แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง สมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 สังกัดพรรคชาติไทย ในด้านการศึกษา จบแพทยศาสตรบัณฑิต เกษีษศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จากสหรัฐอเมริกา

ตารางที่ 4.33 แสดงการประเมินนายอุตร ทองน้อย พรรคก้าวหน้า
(หมายเลข 13)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
(ผู้สมัคร)										
1. คุณเคย	4.325	40	-	-	2	2	1	5	3.800	82.2
					(5.0)	(5.0)	(2.5)	(12.5)		
2. มีความ รู้	4.724	98	-	-	1	15	11	27	4.370	557.4
					(1.0)	(15.3)	(11.2)	(27.6)		
3. ชื่อสัตย์	4.200	5	-	-	-	-	-	-	-	-
4. ช่วย เหลือทำ ประโยชน์ แก่ท้องถิ่น	4.576	33	-	-	-	1	1	2	4.500	41.2
						(3.0)	(3.0)	(6.1)		
5. เชื่อม สัมพันธ์ สามารถ	4.616	73	-	-	-	4	12	16	4.750	350.8
						(5.5)	(16.4)	(21.9)		
6. มีชื่อ เสียง	4.250	24	-	-	-	-	-	-	-	-

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของ หลัก เกณฑ์	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประเมินผู้สมัคร คนนี้	ค่า เฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
7.บุคลิก ภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8.พูดเก่ง	4.442	43	-	-	-	-	24	24	5.000	533.0
							(55.8)	(55.8)		
9.เป็นคน ท้องถิ่น	4.059	17	-	-	-	4	-	4	4.000	64.9
						(23.5)		(23.5)		
10.อัธยาศัยดี	4.500	2	-	-	-	1	-	1	4.000	18.0
						(50.0)		(50.0)		
										1647.5

(พรรค)										
1.ชื่อเสียง	5.000	14	-	3	3	-	-	6	2.500	75.0
ของพรรค				(21.4)	(21.4)			(42.9)		
2.ความสามารถ	4.857	14	-	-	2	2	-	4	3.500	68.0
ของพรรค					(14.3)	(14.3)		(28.6)		

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก	จำนวน	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร					จำนวน	ค่า	ผลคูณ
			ตามหลักเกณฑ์							
เฉลี่ย	ผู้ใช้หลัก	ของ	1	2	3	4	5	เกณฑ์ประ	เมินผู้สมัคร	
หลัก	นั้น ๆ	หลัก						เกณฑ์ประ	เมินผู้สมัคร	
เกณฑ์	ทั้งหมด	เกณฑ์						เกณฑ์ประ	เมินผู้สมัคร	
								คนนี้		
3.พรรค	4.000	3	-	-	-	-	-	-	-	-
สามารถ										
ทำประ										
โยชน์										
4.พอใจ	5.000	4	-	-	-	-	4	4	5.000	100.0
นโยบาย							(100)	(100)		
พรรค										
5.นิยม	4.929	14	-	-	-	-	3	3	5.000	73.9
หัวหน้า							(21.4)	(21.4)		
พรรค										
										316.9
รวม										1964.5

จากตารางซึ่งแสดงถึงการประเมินนายอัคร ทองน้อย จะเห็นว่าประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายอัคร ทองน้อย เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าคำนึงถึงพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดคือ "มีความรู้" "พูดเก่ง" และ "เชื่อมั่นในความสามารถ" ส่วนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ประชาชนใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้คือ "พอใจนโยบายพรรคการเมือง" และ "ชื่อเสียงของพรรค" เป็นสำคัญ

หลักเกณฑ์ "มีความรู้" ซึ่งประชาชนใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ ที่มีความสำคัญที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 98 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนดังกล่าว จำนวน 27 คน (ร้อยละ 27.6) เป็นการประเมินในระดับปานกลาง (3) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.0) ระดับมาก (4) จำนวน 15 คน (ร้อยละ 15.3) และระดับมากที่สุด จำนวน 11 คน (ร้อยละ 11.2) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 557.4 ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุด แสดงว่ามีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวจำนวนมากที่สุด และในระดับน้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่สูงด้วย

หลักเกณฑ์ "พูดเก่ง" ก็เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่ประชาชนใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 43 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้จำนวน 24 คน (ร้อยละ 55.8) โดยเป็นการประเมินในระดับมากที่สุด (5) ทั้งหมดค่าของผลคูณฯ เท่ากับ 533.0 ซึ่งเป็นค่าที่สูงเป็นอันดับที่ 2

หลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นความสามารถ" ก็เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญที่ประชาชนใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงทั้งหมด 73 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนนี้จำนวน 16 คน (ร้อยละ 21.9) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 5.5) ระดับมากที่สุด (5) จำนวน 12 คน (ร้อยละ 16.4) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 จากระดับน้ำหนักของการประเมินเต็ม 5 โดยมีค่าของผลคูณฯ เท่ากับ 350.8

ส่วนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง ที่ประชาชนใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับ นายอุคร ทองน้อย ที่มีความสำคัญมาก คือ หลักเกณฑ์ "พอใจนโยบาย

พรรคการเมือง" เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 4 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 100) โดยเป็นการประเมินในระดับมากที่สุด (5) ทั้งหมด ค่าจากผลคูณฯ มีค่ามากที่สุด คือ 100

ส่วนหลักเกณฑ์อื่น ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ นายอุคร ทองน้อย บ้าง คือ "ชื่อเสียงของพรรค" เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 14 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 42.9) เป็นการประเมินในระดับน้อย (2) จำนวน 3 คน (ร้อยละ 21.4) และระดับปานกลาง (3) จำนวน 3 คน (ร้อยละ 21.4) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 2.5 จากระดับน้ำหนักของการประเมินเต็ม 5 ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 75

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายอุคร ทองน้อย เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีความรู้" "พูดเก่ง" และ "เชื่อมั่นในความสามารถ" เป็นหลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้มากกว่าเหตุผลอื่น ๆ ส่วนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ คือ "พอใจนโยบายของพรรคการเมือง" และ "ชื่อเสียงของพรรคการเมือง" มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ พรรคที่นายอุคร ทองน้อย สังกัดอยู่ คือ พรรคก้าวหน้า นโยบายที่ประชาชนพอใจมากที่สุด คือ การที่จะให้มีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทุก 4 ปี นั้นเอง

สำหรับประวัติของนายอุคร ทองน้อย เคยสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดยโสธรมาแล้ว 2 ครั้ง (พ.ศ.2518 และ 2526) และเคยได้รับการเลือกตั้งมาแล้ว 1 ครั้ง เมื่อปี พ.ศ. 2518 การสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้สังกัดพรรคก้าวหน้า แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้ ในด้านการศึกษาจบนิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีอาชีพเป็นทนาย

ความ ดังนั้นประวัติจึงสอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้ เพราะนายอุคร ทองน้อย เคย เป็นนายความและ เคยได้รับ เลือกตั้งมาครั้งหนึ่งแล้ว ชาวบ้านจึงเชื่อมั่นในความสามารถว่าจะ เป็นผู้แทนที่ดีได้ ส่วนลักษณะการพูดจา ชาวบ้านให้คำตอบว่าเป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่พูดจาเอาจริงเอาจัง แสดงถึงความตั้งใจจริงที่จะทำงานในด้านนี้ได้ดี

ตารางที่ 4.34 แสดงการประเมินนายอุทัย นามวงศ์ พรรคก้าวหน้า

(หมายเลข 14)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก	จำนวน	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร					จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ผลคูณ
			ตามหลักเกณฑ์							
ของหลัก	เฉลี่ย	ผู้ใช้หลัก	1	2	3	4	5	ผู้ใช้หลัก	เกณฑ์ประ	เมินผู้สมัคร
เกณฑ์	นั้น ๆ	ทั้งหมด						เกณฑ์ประ	เมินผู้สมัคร	
								คนนี้		
(ผู้สมัคร)										
1. คู่คน	4.325	40	-	-	-	-	-	-	-	-
2. มีความ	4.724	98	-	-	-	-	8	8	5.000	188.9
รู้							(8.2)	(8.2)		
3. ชื่อสัตย์	4.200	5	-	-	-	-	-	-	-	-
4. ช่วย	4.576	33	-	-	1	1	-	2	3.500	32.0
เหลือทำ					(3.0)	(3.0)		(6.1)		
ประ										
โยชน์										
แก่ท้องถิ่น										

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของหลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่าเฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
5. เชื้อมัน ความ สามารภ	4.616	73	-	-	-	4	-	4	4.000	73.9
						(5.5)		(5.5)		
6. มีชื่อ เสียง	4.250	24	-	-	-	-	-	-	-	-
7. บุคลิก ภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8. พูดเก่ง	4.442	43	-	-	1	5	-	6	3.833	102.2
					(2.3)	(11.6)		(14.0)		
9. เป็นคน ท้องถิ่น	4.059	17	-	-	-	2	-	2	4.000	32.5
						(11.8)		(11.8)		
10. ัธยาศัย ดี	4.500	2	-	-	-	-	-	-	-	-
										429.5

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่าเฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
(พรรค)										
1. ชื่อเสียง ของ พรรค	5.000	14	-	-	-	-	-	-	-	-
2. ความ สามารถ ของพรรค	4.857	14	-	-	-	-	-	-	-	-
3. พรรค สามารถ ทำประ โยชน์	4.000	3	-	-	-	-	-	-	-	-
4. พอใจ นโยบาย พรรค	5.000	4	-	-	-	-	3	3	5.000	75.0
							(75.0)	(75.0)		
5. นิยม หัวหน้า พรรค	4.929	14	-	-	-	-	-	-	-	-
										75.0
									รวม	504.5

จากตารางซึ่งแสดงถึงการประเมินอายุขัย นามวงศ์ จะเห็นว่าประชาชนลงคะแนนเสียงให้เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสำคัญ หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ที่สำคัญคือ "มีความรู้" และ "พูดเก่ง" เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ "มีความรู้" ในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัคร เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้ จำนวน 98 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนนี้จำนวน 8 คน (ร้อยละ 8.2) เป็นการประเมินในระดับน้ำหนักมากที่สุด (5) ทั้งสิ้น ค่าของผลคูณฯ เท่ากับ 188.9 ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุด

สำหรับหลักเกณฑ์ "พูดเก่ง" ก็เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญ ในการเป็นเหตุผลลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้มา เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 43 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 14.0) เป็นการประเมินระดับปานกลาง (3) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 2.3) ระดับมาก (4) จำนวน 5 คน (ร้อยละ 11.6) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ย เท่ากับ 3.833 จากระดับน้ำหนักเต็ม 5 ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 102.2 ซึ่งมีค่าสูงเป็นอันดับที่ 2

ในด้านหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง ประชาชนให้ความสำคัญกับหลักเกณฑ์ "พอใจนโยบายของพรรคการเมือง" เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลในการคัดเลือกผู้สมัคร เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้ จำนวน 4 คน มีประชาชนที่ใช้เหตุผลนี้ในการลงคะแนนเสียงให้จำนวน 3 คน (ร้อยละ 75.0) เป็นการประเมินในระดับมากที่สุด (5) ทั้งหมด ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 75

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับนายอุทัย นามวงศ์ คือ "มีความรู้" และ "พูดเก่ง" มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส่วนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรค

การเมือง ประชาชนให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ คือ พรรคก้าวหน้า นั่นเอง

สำหรับประวัติ นายอุทัย นามวงศ์ สมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดยโสธร เป็นครั้งแรก สังกัดพรรคก้าวหน้า จบการศึกษาระดับปริญญาเอกทางเศรษฐศาสตร์การเมือง จากสหรัฐอเมริกา

ตารางที่ 4.35 แสดงการประเมินนายวิสันต์ เดชเสน พรรคก้าวหน้า
(หมายเลข 15)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก	จำนวน	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร					จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ผลคูณ
			ผู้ใช้หลัก	ตามหลักเกณฑ์			ผู้ใช้หลัก			
ของหลัก	เกณฑ์	1	2	3	4	5	เกณฑ์ประ	เมินผู้สมัคร	คนนี้	
เกณฑ์	นั้น ๆ						เมินผู้สมัคร			
		ทั้งหมด								
(ผู้สมัคร)										
1. คู่ันเคย	4.325	40	-	-	-	9	8	17	4.471	328.7
						(22.5)	(20.0)	(42.5)		
2. มีความ	4.724	98	-	-	-	31	2	33	4.061	633.1
รู้						(31.6)	(2.0)	(33.7)		
3. ชื่อลึศย์	4.200	5	-	-	-	2	-	2	4.000	33.6
						(40.0)		(40.0)		
4. ช่วย	4.576	33	-	-	1	5	8	14	4.500	288.3
เหลือทำ						(3.0)	(15.2)	(24.2)	(42.4)	
ประโยชน์										
แก่ท้องถิ่น										

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่าเฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
5. เชื้อมัน ความ สามารถ	4.616	73	-	-	1	19	16	36	4.417	734.0
						(1.4)	(26.0)	(21.9)	(49.3)	
6. มีชื่อ เสียง	4.250	24	-	-	1	5	2	8	4.125	140.3
						(4.2)	(20.8)	(8.3)	(33.3)	
7. บุคลิก ภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8. พูดเก่ง	4.442	43	-	-	1	9	2	12	4.083	217.6
						(2.3)	(20.9)	(4.7)	(27.9)	
9. เป็นคน ท้องถิ่น	4.059	17	-	-	-	4	3	7	4.429	125.8
						(23.5)	(17.7)	(41.2)		
10. อัจฉริยะ ดี	4.500	2	-	-	-	-	-	-	-	-
										2,501.4

(พรรค)

1. ชื่อเสียง ของ พรรค	5.000	14	-	-	-	-	-	-	-	-
-----------------------------	-------	----	---	---	---	---	---	---	---	---

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของหลัก เกณฑ์	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่าเฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
2. ความ สามารถ ของ พรรค	4.857	14	-	-	-	-	-	-	-	-
3. พรรค สามารถ ทำประ โยชน์	4.000	3	-	-	-	-	-	-	-	-
4. พอใจ นโยบาย พรรค	5.000	4	-	-	-	-	2	2	5.000	50.0
							(50.0)	(50.0)		
5. นิยม หัวหน้า พรรค	4.929	14	-	-	-	-	1	1	5.000	24.7
							(7.1)	(7.1)		
									74.7	
									รวม	2576.1

จากตารางซึ่งแสดงถึงการประเมินนายวิสันต์ เฉชเสน จะเห็นว่าประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสำคัญ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถ" "มีความรู้" และ "คุ้นเคย" เป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด หลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถ" ปรากฏว่า จากประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจำนวน 73 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครดังกล่าว จำนวน 36 คน (ร้อยละ 49.3) เป็นการประเมินในระดับปานกลาง (3) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.4) ระดับมาก (4) จำนวน 19 คน (ร้อยละ 26.0) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 16 คน (ร้อยละ 21.9) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ย เท่ากับ 4.417 จากระดับน้ำหนักของการประเมินเต็ม 5 ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 734 ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุด แสดงว่าประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้นายวิสันต์ เฉชเสน มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ และให้ระดับน้ำหนักการประเมินที่สูงอีกด้วย

หลักเกณฑ์ "มีความรู้" ก็เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการคัดเลือกผู้สมัคร ทั้งหมด 98 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ จำนวน 33 คน (ร้อยละ 33.7) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 31 คน (ร้อยละ 31.6) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.0) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.061 จากระดับน้ำหนักของการประเมินเต็ม 5 ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 633.1 ซึ่งเป็นค่าที่สูงอยู่ในอันดับที่ 2

อีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งประชาชนใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับนายวิสันต์ เฉชเสน คือ "คุ้นเคย" เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัคร จำนวน 40 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครดังกล่าว 17 คน (ร้อยละ 42.5) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 9 คน (ร้อยละ

22.5) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 8 คน (ร้อยละ 20.0) นำหนักของการประเมิน โดยเฉลี่ย 4.471 ค่าผลคูณเท่ากับ 328.7

ส่วนหลักเกณฑ์ทางด้านพรรคการเมือง ก็มีประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับนายวิสันต์ เดชเสน บ้างเหมือนกัน คือ "พอใจนโยบายพรรคการเมือง" เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจำนวน 4 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนนี้ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 50.0) เป็นการประเมินในระดับมากที่สุด (5) ทั้งหมด ค่าผลคูณเท่ากับ 50

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายวิสันต์ เดชเสน เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถ" "มีความรู้" และ "คุ้นเคย" เป็นหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับนายวิสันต์ เดชเสน มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ

สำหรับประวัติของนายวิสันต์ เดชเสน เคยสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดยโสธรมาแล้ว 1 ครั้ง (เมื่อเลือกตั้งซ่อม 21 เมษายน 2528) แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนั้น เป็นบุตรชายของ ส.ค.ท.ผอง เดชเสน อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดยโสธร 2 สมัย (พ.ศ.2519, 2526) การสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 และได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรกด้วยคะแนนที่นำผู้สมัครคนอื่นอย่างมาก เกิดเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2502 อายุ 28 ปี จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง อาชีพทนายความ

ตารางที่ 4.36 แสดงการประเมินนายวิศิษฐ์ วิเศษรัตน์ พรรคชาติประชาธิปไตย
(หมายเลข 22)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของหลัก เกณฑ์	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่าเฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
(ผู้สมัคร)										
1. คับเคย	4.325	40	-	-	2	11	1	14	3.929	237.9
					(5.0)	(27.5)	(2.5)	(35.0)		
2. มีความ รู้	4.724	98	-	-	-	16	4	20	4.200	396.8
						(16.3)	(4.1)	(20.4)		
3. ชื่อสัตย์	4.200	5	-	-	-	-	-	-	-	-
4. ช่วย เหลือ ทำประ โยชน์ แก่ทอง ถิ่น	4.576	33	-	-	-	6	3	9	4.333	178.5
						(18.2)	(9.1)	(27.3)		
5. เชื่อมมั่น ความ สามารถ	4.616	73	-	-	4	18	2	24	3.917	433.9
					(5.5)	(24.7)	(2.7)	(32.9)		
6. มีชื่อ เสียง	4.250	24	-	-	1	3	-	4	3.750	63.8
					(4.2)	(12.5)		(16.7)		
					(มีต่อ)					

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของหลัก เกณฑ์ นั้น ๆ ทั้งหมด	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ 1	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร คนนี้	ค่าเฉลี่ย	ผลคูณ
			2	3	4	5				
7. บุคลิก ภาพดี	3.000	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8. ทุดแก่ง	4.442	43	-	-	-	6	3	9	4.333	173.2
						(14.0)	(7.0)	(20.9)		
9. เป็นคน ท้องถิ่น	4.059	17	-	-	-	2	9	11	4.818	215.1
						(11.8)	(52.9)	(64.7)		
10. ภัยอาศัย ดี	4.500	2	-	-	-	-	-	-	-	-
										1,699.2

(พรรค)										
1. ชื่อเสียง ของ พรรค	5.000	14	-	-	-	-	-	-	-	-
2. ความ สามารถ ของ พรรค	4.857	14	-	-	-	-	-	-	-	-

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	น้ำหนัก เฉลี่ย ของหลัก เกณฑ์ นั้น ทั้งหมด	จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ นั้น ทั้งหมด	น้ำหนักการประเมินผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์					จำนวน ผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประ เมินผู้สมัคร ท่านี	ค่าเฉลี่ย	ผลคูณ
			1	2	3	4	5			
3. พรรค สามารถ ทำประ โยชน์	4.000	3	-	-	-	-	-	-	-	-
4. พोज นโยบาย พรรค	5.000	4	-	-	1	-	-	1	3.000	15.0
					(25.0)			(25.0)		
5. นิยม หัวหน้า พรรค	4.929	14	-	-	-	-	-	-	-	-
									15.0	
									รวม	1,714.2

จากตารางซึ่งแสดงถึงการประเมินนายวิศิษฐ์ วิเศษรัตน์ จะเห็นว่าประชาชนลงคะแนนเสียงให้เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสำคัญ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถ" "มีความรู้" และ "คู่บารมี" เป็นหลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับ นายวิศิษฐ์ วิเศษรัตน์ มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สำหรับหลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถ" ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนนเสียง ใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้นมากที่สุด ปรากฏว่าจากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด จำนวน 73 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้ จำนวน 24 คน (ร้อยละ 32.9) เป็นการประเมินในระดับปานกลาง (3) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 5.5) ระดับมาก (4) จำนวน 18 คน (ร้อยละ 24.7) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.7) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ย เท่ากับ 3.917 จากระดับน้ำหนักของการประเมินเต็ม 5 ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 433.9 ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุด

หลักเกณฑ์ "มีความรู้" ก็เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญในการใช้เป็นเหตุผลลงคะแนนเสียงให้กับนายวิศิษฐ์ วิเศษรัตน์ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าจากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจำนวน 98 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ 20 คน (ร้อยละ 20.4) เป็นการประเมินในระดับมาก (4) จำนวน 16 คน (ร้อยละ 16.3) ระดับมากที่สุด (5) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 4.1) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ย เท่ากับ 4.2 จากระดับน้ำหนักของการประเมินเต็ม 5 ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 396.8

สำหรับหลักเกณฑ์ "คุ้นเคย" เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 40 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวจำนวน 14 คน (ร้อยละ 35.0) เป็นการประเมินในระดับปานกลาง (3) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 5.0) ระดับมาก (4) จำนวน 11 คน (ร้อยละ 27.5) และระดับมากที่สุด (5) จำนวน 1 คน (ร้อยละ 2.5) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ย เท่ากับ 3.929 จากระดับน้ำหนักเต็ม 5 ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 237.9 เป็นค่าสูงมากเป็นอันดับที่ 3

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายวิศิษฐ์ วิเศษรัตน์ เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสำคัญ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นใน

ความสามารถ" "มีความรู้" และ "คุ้นเคย" เป็นหลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งบุคคลดังกล่าวนี้

สำหรับประวัติของนายวิศิษฎ์ วิเศษรัตน์ เคยสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดยโสธรมาแล้ว 4 ครั้ง (พ.ศ.2518, 2519, 2522 และ 2526) แต่ยังไม่เคยได้รับการเลือกตั้ง สมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ สังกัดพรรคชาติประชาธิปไตย เกิดเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2478 อายุ 52 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษามัธยมศึกษา จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน เคยรับราชการครู ในเขตตำบลลงมะไฟ อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร

จากการที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น เป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวนี้ ย่อมเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนพอใจมากที่สุดตามหลักเกณฑ์ของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน การประเมินในลักษณะนี้ก็เพื่อจะศึกษาว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้แต่ละคนประชาชนใช้หลักเกณฑ์ใด เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้บ้าง มากน้อยกว่ากันอย่างไร ผลของการศึกษา ปรากฏ โดยสรุปดังต่อไปนี้

1. พลตรี ระวี วันเพ็ญ หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีความรู้" "เชื่อมั่นในความสามารถ" และ "ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้ท้องถิ่น" เป็นหลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับพลตรี ระวี วันเพ็ญ มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ ส่วนหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง ประชาชนให้ความสำคัญกับการที่ท่านเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองมากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ

2. นายสำราญ จันทนป ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ โดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "ความคุ้นเคย", "เชื่อมั่นในความสามารถ" และ "มีความรู้" มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ ส่วนทางด้านพรรคการเมือง ประชาชนลงคะแนนเสียงให้เพราะนิยมในหัวหน้าพรรคการเมือง คือ พลตรี ระวี วันเพ็ญ นั่นเอง

3. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวมากกว่าพรรคการเมือง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีชื่อเสียง" และ "เชื่อมั่นในความสามารถ" เป็นหลัก เกณฑ์ที่ประชาชนใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ ในด้านพรรคการเมือง ประชาชนให้ความสำคัญหัวหน้าพรรคการเมือง คือ พลตรี ระวี วันเพ็ญ เช่นเดียวกัน

4. นายสุทิน ใจจิต หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ คือ "มีความรู้", "เชื่อมั่นในความสามารถ" และ "ช่วยเหลือทำประโยชน์แก่ท้องถิ่น"

5. นายพิรพันธ์ พาลุสุข ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ โดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ด้วย หลักเกณฑ์ทางด้านคุณสมบัติส่วนตัวที่ประชาชนใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนนี้ มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ คือ "มีความรู้", "เชื่อมั่นในความสามารถ" และ "พูดเก่ง" ตามลำดับ ส่วนทางด้านพรรคการเมือง ประชาชนให้ความสำคัญกับ "ชื่อเสียงของพรรค" และ "ความสามารถของพรรค" ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ คือ พรรคประชาธิปัตย์ นั้นเอง

6. นายประยงค์ มูลสาร หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ เป็นหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีความรู้" และ "พูดเก่ง" มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ ส่วนทางด้านพรรคการเมือง ประชาชนให้ความสำคัญกับ "ชื่อเสียงของพรรค" และ "ความสามารถของพรรค" มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ

7. นางพิสมัย ภักครนิกร ประชาชนลงคะแนนเสียงให้โดยคำนึงถึงพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับ "ชื่อเสียงของพรรค" และ "ความสามารถของพรรค" ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ คือ พรรคประชาธิปัตย์ นั้นเอง ส่วนหลัก เกณฑ์ทางด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครประชาชนให้ความสำคัญกับ "มีความรู้" เป็นหลัก เกณฑ์ในการลงคะแนน เสียงให้มากกว่าหลัก เกณฑ์อื่น ๆ

8. พ.ศ.ค.นพ.สุขุม พันธุ์เพ็ง หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ส่วนใหญ่แล้ว เป็นหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีความรู้" และ "เชื่อมั่นในความสามารถ" เป็นหลัก เกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น

9. นายอุคร ทองน้อย ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าพรรคการเมือง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีความรู้" "พูดเก่ง" และ "เชื่อมั่นในความสามารถ" เป็นหลัก เกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ ส่วนทางด้านพรรคการเมือง ประชาชนให้ความสำคัญกับนโยบายพรรคการเมือง" ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ คือ พรรคก้าวหน้า ส่วนนโยบายที่ประชาชนพอใจคือ การให้มีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทุก 4 ปี

10. นายอุทัย นามวงศ์ ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "มีความรู้" และ "พูดเก่ง" เป็นหลัก เกณฑ์ที่ประชาชนใช้ในการลงคะแนนเสียงให้ ผู้สมัครคนนี้มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ ส่วนทางด้านพรรคการเมือง ประชาชนให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ คือ พรรคก้าวหน้า นั้นเอง

11. นายวิสันต์ เศษเสน ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าพรรคการเมือง โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถ" "มีความรู้" และ "คุ้นเคย" เป็นหลัก เกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ

12. นายวิศิษฎ์ วิเศษรัตน์ หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ คือ "เชื่อมั่นในความสามารถ" "มีความรู้" และ "คุ้นเคย" ตามลำดับ

จากที่กล่าวมาแล้ว เป็นการศึกษาดังว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ นั้น ประชาชนใช้หลักเกณฑ์ใด เป็นเหตุผลการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวบ้าง ซึ่งได้กล่าวมาในรายละเอียดแล้วว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ประชาชนใช้หลักเกณฑ์ใด เป็นเหตุผลการลงคะแนนเสียงให้บ้าง

ประเด็นต่อไปที่น่าศึกษาคือ การเปรียบเทียบระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน กับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะเป็นการเปรียบเทียบกันเองว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ได้รับการลงคะแนนเสียงให้เพราะหลักเกณฑ์ใดแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ในแต่ละหลักเกณฑ์ เช่น หลักเกณฑ์ "คุณสมบัติ" จะทำการศึกษาว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดบ้างที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะผู้สมัครคนนั้นมีความคุ้นเคยกับประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงมากที่สุด หรือมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยจะศึกษาในด้านหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งเสียก่อน โดยจะศึกษาเปรียบเทียบจากค่าของการคูณน้ำหนักโดยเฉลี่ยของหลักเกณฑ์ กับน้ำหนักการประเมินผู้สมัครโดยเฉลี่ย และจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์ประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ถ้าค่านี้สูง แสดงว่ามีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นั้นในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครดังกล่าว มากกว่าผู้สมัครคนอื่น เพราะน้ำหนักโดยเฉลี่ยของหลักเกณฑ์ต้องเท่ากันอยู่แล้ว ส่วนค่าน้ำหนักจากการประเมินผู้สมัครในแต่ละหลักเกณฑ์ จะไม่แตกต่างกันมากนัก สิ่งที่จะทำให้ค่านี้ต่างกันคือ จำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นั้น เป็นเหตุผลการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนมากน้อยเพียงใด รายละเอียดที่แสดงการเปรียบเทียบการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งปรากฏตามตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 แสดงการ เปรียบ เทียบการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ (คุณสมบัติส่วนตัวผู้สมัคร) (1 = จำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์ประเมินผู้สมัครแต่ละคน, 2 = ร้อยละของผู้ใช้หลัก เกณฑ์นั้นคิดจากจำนวนผู้ใช้หลัก เกณฑ์นั้นทั้งหมด, 3 = น้ำหนักของการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยเฉลี่ย, 4 = ผลคูณของน้ำหนักโดยเฉลี่ยของหลัก เกณฑ์กับน้ำหนักของการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยเฉลี่ยและจำนวนผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประเมินผู้สมัครแต่ละคน)

หลัก เกณฑ์	คุณสมบัติ	มีความรู้	ชื่อเสียง	ช่วยเหลือ	ความ	มีชื่อ	บุคลิก	พูด เก่ง	ท้องถิ่น	อธยาศัย	
	คะแนน			ทำประโยชน์	สามารถ	เสียง	ภาพดี			ดี	
จำนวนผู้ใช้หลัก เกณฑ์ทั้งหมด	40	98	5	33	73	24	1	43	17	2	
น.น. ของหลัก เกณฑ์โดยเฉลี่ย	4.325	4.724	4.200	4.576	4.616	4.250	3.000	4.442	4.059	4.500	
เบอร์											
1	1	12	43	4	17	72	9	1	14	2	-
	2	30.0	43.9	80.0	51.5	43.8	37.5	100.0	32.6	11.8	-
	3	3.417	4.953	4.000	4.412	4.750	4.667	5.000	4.286	3.000	-
	4	177.3	1006.1	67.2	343.2	701.6	178.5	15.0	266.5	24.4	-

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	คั่นเคย	มีความรู้	ข้อสัคย	ช่วยเหลือ	ความ	มีชื่อ	บุคลิก	พูดเก่ง	ท้องถิ่น	อัยยาศัย
				ทำประ	สามารถ	เสียง	ภาพดี			ดี
				โยชน						
จำนวนผู้ใช้	40	98	5	33	73	24	1	43	17	2
หลักเกณฑ์										
ทั้งหมด										
น.น.ของ	4.325	4.724	4.200	4.576	4.616	4.250	3.000	4.442	4.059	4.500
หลักเกณฑ์										
โดยเฉลี่ย										
เบอร์										
2 1	21	11	-	8	11	4	-	4	5	-
2	52.5	11.2	-	24.2	15.1	16.7	-	9.3	29.4	-
3	5.000	4.000	-	4.250	4.550	4.250	-	4.000	4.200	-
4	454.1	207.9	-	155.6	231.0	72.3	-	71.1	85.2	-
3 1	11	16	2	5	16	19	-	6	6	1
2	27.5	16.3	40.0	15.2	21.9	79.2	-	14.0	35.3	50.0
3	4.550	2.060	4.000	3.600	3.940	4.950	-	4.500	5.000	5.000
4	216.5	155.7	33.6	82.4	290.9	399.7	-	119.9	121.8	22.5
4 1	12	36	4	22	27	10	1	12	5	-
2	30.0	36.7	80.0	66.7	37.0	41.7	100.0	27.9	29.4	-
3	4.417	3.970	4.250	4.820	4.700	4.500	5.000	4.500	4.200	-
4	299.2	675.2	71.4	485.2	585.8	191.3	15.0	239.9	85.2	-

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	คุ้นเคย	มีความรู้	ซื่อสัตย์	ช่วยเหลือ	ความ	มีชื่อ	บุคลิก	พูดเก่ง	ท้องถิ่น	อธยาศัย
				ทำประ	สามารถ	เสียง	ภาพดี			ดี
				โยชน์						
จำนวนผู้ใช้	40	98	5	33	73	24	1	43	17	2
หลักเกณฑ์										
ทั้งหมด										
น.น.ของ	4.325	4.724	4.200	4.576	4.616	4.250	3.000	4.442	4.059	4.500
หลักเกณฑ์										
โดยเฉลี่ย										
เบอร์										
7 1	14	50	1	6	26	8	1	21	3	2
2	35.0	51.0	20.0	18.2	35.6	33.3	100.0	48.8	17.7	100.0
3	4.143	5.000	3.000	4.333	4.615	4.375	5.000	4.476	5.000	4.500
4	250.9	1181.0	12.6	118.9	553.9	148.8	15.0	417.5	60.9	40.5
8 1	2	18	-	1	4	-	-	13	3	1
2	5.0	18.4	-	3.0	5.5	-	-	30.2	17.7	50.0
3	4.000	4.111	-	4.000	4.750	-	-	4.077	4.667	4.000
4	34.6	349.6	-	18.3	87.7	-	-	235.4	56.8	18.0
9 1	2	4	1	1	1	1	-	-	-	-
2	5.0	4.1	20.0	3.0	1.4	4.2	-	-	-	-
3	3.500	4.500	4.000	4.000	4.000	4.000	-	-	-	-
4	30.3	85.0	16.8	18.3	18.5	17.0	-	-	-	-

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	คุ้นเคย	มีความรู้	ข้อสัคัญ	ช่วยเหลือ	ความ	มีชื่อ	บุคลิก	พูดเก่ง	ท้องถิ่น	อัธยาศัย
					ทำประ	สามารถ	เสียง	ภาพดี		ดี
					โยชน์					
จำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์ทั้งหมด	40	98	5	33	73	24	1	43	17	2
น.บ. ของหลักเกณฑ์โดยเฉลี่ย	4.325	4.724	4.200	4.576	4.616	4.250	3.000	4.442	4.059	4.500
เบอร์										
10 1	2	15	-	5	9	2	-	3	3	1
2	5.0	15.3	-	15.2	12.3	8.3	-	7.0	17.7	50.0
3	3.500	5.000	-	4.000	4.111	4.500	-	3.667	4.333	4.000
4	30.3	354.3	-	91.5	170.8	38.3	-	48.9	52.8	18.0
13 1	5	27	-	2	16	-	-	24	4	1
2	12.5	27.6	-	6.1	21.9	-	-	55.8	23.5	50.0
3	3.800	4.370	-	4.500	4.750	-	-	5.000	4.000	4.000
4	82.2	557.4	-	41.2	350.8	-	-	533.0	64.9	18.0
14 1	-	8	-	2	4	-	-	6	2	-
2	-	8.2	-	6.1	5.5	-	-	14.0	11.8	-
3	-	5.000	-	3.500	4.000	-	-	3.833	4.000	-
4	-	188.9	-	32.0	73.9	-	-	102.2	32.5	-

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	คุ้นเคย	มีความรู้	ซื่อสัตย์	ช่วยเหลือ	ความ	มีชื่อ	บุคลิก	พูดเก่ง	ท้องถิ่น	อัธยาศัย
					ทำประ	สามารถ	เสียง	ภาพดี		ดี
					โยชน์					
จำนวนผู้ใช้	40	98	5	33	73	24	1	43	17	2
หลักเกณฑ์										
ทั้งหมด										
น.น.ของ	4.325	4.724	4.200	4.576	4.616	4.250	3.000	4.442	4.059	4.500
หลักเกณฑ์										
โดยเฉลี่ย										
เบอร์										
15 1	17	33	2	14	36	8	-	12	7	-
2	42.5	33.7	40.0	42.4	49.3	33.3	-	27.9	41.2	-
3	4.471	4.061	4.000	4.500	4.417	4.125	-	4.083	4.429	-
4	328.7	633.1	33.6	288.3	734.0	140.3	-	217.6	125.8	-
22 1	14	20	-	9	24	4	-	9	11	-
2	35.0	20.4	-	27.3	32.9	16.7	-	20.9	64.7	-
3	3.929	4.200	-	4.333	3.917	3.750	-	4.333	4.818	-
4	237.9	396.8	-	178.5	433.9	63.8	-	173.2	215.1	-

จากตารางที่ 4.37 แสดงถึงการเปรียบเทียบการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ (ในด้านคุณสมบัติส่วนตัว) เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยกันเองว่า ในแต่ละหลักเกณฑ์ผู้สมัครคนใดได้รับการลงคะแนนเสียงให้ เพราะประชาชนใช้หลักเกณฑ์นั้น ๆ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ โดยจะพิจารณาเปรียบเทียบผู้สมัครรับเลือกตั้งในด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครเสียก่อน

หลักเกณฑ์ "คุ้นเคย" ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ เพราะประชาชนเห็นว่ามี ความคุ้นเคยกับประชาชนมากที่สุดจึงลงคะแนนเสียงให้ คือ นายสำราญ จันทนป พรรวงชนชาวไทย (หมายเลขประจำตัว 2) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่าจากจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 40 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้นายสำราญ จันทนป จำนวน 21 คน (ร้อยละ 52.5) โดยมีระดับการประเมินเฉลี่ยเท่ากับ 5 ซึ่งเป็นจำนวนที่ประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีจำนวนมากที่สุด และมีระดับการประเมินที่สูงที่สุด จึงทำให้ค่าจากผลคูณระหว่างน้ำหนักโดยเฉลี่ยของหลักเกณฑ์ กับน้ำหนักของการประเมินผู้สมัครโดยเฉลี่ย และจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการเป็นเหตุผลลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนนี้มีค่าที่สูงที่สุดคือ 454.1 แสดงว่านายสำราญ จันทนป เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะเห็นว่ามี ความคุ้นเคยกับประชาชนมากที่สุด ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะความคุ้นเคย เป็นอันดับรองลงมาที่สำคัญคือ นายวิสันต์ เดชเสน และนายสุทิน ใจจิต เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่ามีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้จำนวน 17, 12 คนตามลำดับ (ร้อยละ 42.5, 30.0 ตามลำดับ) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.471 และ 4.417 ตามลำดับ ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 328.7 และ 299.2 ตามลำดับ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ เพราะประชาชนเห็นว่ามี ความคุ้นเคยกับประชาชนมากที่สุด คือ นายสำราญ จันทนป, นายวิสันต์ เดชเสน และนายสุทิน ใจจิต ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ "มีความรู้" ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้เพราะประชาชนใช้หลักเกณฑ์ "มีความรู้" เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากที่สุด คือ นายพิรพันธุ์ พาลุสุข พลตรี ระวี วันเพ็ญ นายสุทิน ใจจิต และนายวิสันต์ เดชเสน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าจากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงจำนวน 98 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวข้างต้น จำนวน 50, 43, 36 และ 33 คน ตามลำดับ (ร้อยละ 51.0, 43.9, 36.7 และ 33.7 ตามลำดับ) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ย เท่ากับ 5, 4.953, 3.97 และ 4.061 ตามลำดับ โดยมีค่าผลคูณฯ เท่ากับ 1,181, 1,006.1, 675.2 และ 633.1 ตามลำดับ แสดงว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้เพราะมีความคิดเห็นว่าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้ มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น

หลักเกณฑ์ "ซื่อสัตย์" ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ตามหลักเกณฑ์นี้มากที่สุด คือ นายสุทิน ใจจิต และพลตรี ระวี วันเพ็ญ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 5 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าว จำนวน 4 คน เท่ากัน (ร้อยละ 80.0) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และ 4 ตามลำดับ ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 71.4 และ 67.2 ตามลำดับ แสดงว่านายสุทิน ใจจิต และพลตรี ระวี วันเพ็ญ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้เพราะเห็นว่าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความซื่อสัตย์มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น

หลักเกณฑ์ "ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น" ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ คือ นายสุทิน ใจจิต พลตรี ระวี วันเพ็ญ และนายวิสันต์ เดชเสน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 33 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวข้างต้นจำนวน 22, 17 และ 14

คนตามลำดับ (ร้อยละ 66.7, 51.5 และ 42.4 ตามลำดับ) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ย 4.82, 4.412 และ 4.5 ตามลำดับ ค่าผลคูณเท่ากับ 485.2, 343.2 และ 288.3 ตามลำดับ แสดงว่าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีประชาชนใช้เหตุผลนี้ในการลงคะแนนเสียงให้มีย่านมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น และมีน้ำหนักของการประเมินที่สูงด้วย

หลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถ" ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ คือ นายวิสันต์ เดชเสน พลตรี ระวี วันเพ็ญ นายสุทิน ใจจิต และนายพีรพันธ์ พาลุสุข ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เห็นเหตุผลในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 73 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครเหล่านี้ จำนวน 36, 32, 27 และ 26 คน ตามลำดับ (ร้อยละ 49.3, 43.8, 37.0 และ 35.6 ตามลำดับ) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.417, 4.75, 4.7 และ 4.615 ตามลำดับ ค่าผลคูณเท่ากับ 734, 701.6, 585.8 และ 553.9 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ "มีชื่อเสียง" ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าผู้สมัครคนอื่น ๆ คือ นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร, นายสุทิน ใจจิต และพลตรี ระวี วันเพ็ญ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า จากจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 24 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวจำนวน 19, 10 และ 9 คน ตามลำดับ (ร้อยละ 79.2, 41.7 และ 37.5 ตามลำดับ) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.95, 4.5 และ 4.667 ตามลำดับ ค่าผลคูณ 399.7, 191.3 และ 178.5 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ "พูดเก่ง" เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ คือ

นายอุคร ทองน้อย นายพิรพันธ์ พาลุสุข และพลตรี ระวี วันเพ็ญ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า จากจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งหมด 43 คน มีประชาชนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครดังกล่าว จำนวน 24, 21, และ 14 คน ตามลำดับ (ร้อยละ 55.8, 48.8 และ 32.6 ตามลำดับ) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 5, 4.476 และ 4.286 ตามลำดับ ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 533.0, 417.5 และ 266.5 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ "เป็นคนท้องถิ่น" ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ คือ นายวิศิษฐ์ วิเศษรัตน์ นายวิสันต์ เดชเสน และนายวิฑูรย์ วงษ์ไกร ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่าจากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 17 คน มีประชาชนผู้ใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้เป็นเหตุผลการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเหล่านี้ จำนวน 11, 7 และ 6 คน ตามลำดับ (ร้อยละ 64.7, 41.2 และ 35.3 ตามลำดับ) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.818, 4.429 และ 4 ตามลำดับ และค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 215.1, 125.8 และ 121.8 ตามลำดับ

ดังนั้นในช่วงนี้จึงสรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาโดยเปรียบเทียบระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยตนเอง ตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ จะเห็นว่า หลักเกณฑ์ "มีความรู้" ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่สุด ที่ถูกใช้เห็นเหตุผลการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งในการศึกษาครั้งนี้ ปรากฏว่า ผู้สมัครที่ประชาชนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลการลงคะแนนเสียงให้มากที่สุด คือ นายพิรพันธ์ พาลุสุข, พลตรี ระวี วันเพ็ญ และนายสุทิน ใจจิต ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประวัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้ เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งเหล่านี้มีการศึกษาระดับที่สูงทั้งสิ้น ส่วนหลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถ" ซึ่งเป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ ปรากฏว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลการลงคะแนนเสียงให้มากที่สุดคือ นายวิสันต์ เดชเสน พลตรี ระวี วันเพ็ญ นาย

สุทิน ใจจิต และนายพิรพันธ์ พาลุสุข ตามลำดับ สำหรับหลักเกณฑ์ "พูดเก่ง" ก็เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่ง ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนน เสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สำคัญ อีกหลักเกณฑ์หนึ่ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนน เสียงให้มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น คือ นายอุดร ทองน้อย นายพิรพันธ์ พาลุสุข และ พลตรี ระวี วันเพ็ญ อีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการคิด เลือกลงคะแนน เสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคือ หลักเกณฑ์ "คุ้นเคย" ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ ประชาชนลงคะแนน เสียงให้โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์นี้ ที่สำคัญมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคน อื่น ๆ คือ นายสารวย จันทนป นายวิสันต์ เดชเสน และนายสุทิน ใจจิต เป็นต้น

เมื่อได้กล่าวถึงการ เปรียบ เทียบการประ เเมินผู้สมัครรับ เลือกตั้งแต่ละคน ตาม หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับ เลือกตั้ง ดังได้ กล่าวในรายละเอียดมาแล้ว ต่อไปจะเป็นการ เปรียบ เทียบการประ เเมินผู้สมัครรับ เลือกตั้ง แต่ละคนตามหลัก เกณฑ์ของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับ เลือกตั้งสังกัดอยู่ รายละเอียดของ การ เปรียบ เทียบปรากฏตามตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 แสดงการเปรียบเทียบการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ (พรรคการเมือง) (1 = จำนวนผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประเมินผู้สมัครแต่ละคน, 2 = ร้อยละของผู้ใช้หลัก เกณฑ์นั้น คิดจากจำนวนผู้ใช้หลัก เกณฑ์นั้นทั้งหมด, 3 = น้ำหนักของการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยเฉลี่ย, 4 = ผลคูณของน้ำหนักโดยเฉลี่ยของหลัก เกณฑ์กับน้ำหนักของการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยเฉลี่ย และจำนวนผู้ใช้หลัก เกณฑ์ประเมินผู้สมัครแต่ละคน)

หลัก เกณฑ์	ชื่อ เสียง ของพรรค	ความสามารถ ของพรรค	พรรคช่วยทำ ประโยชน์ได้	พอใจนโยบาย พรรค	นิยมหัวหน้า พรรค
จำนวนผู้ใช้ หลัก เกณฑ์ ทั้งหมด	14	14	3	4	14
น.น. ของ หลัก เกณฑ์ โดยเฉลี่ย	5.000	4.857	4.000	5.000	4.929
เบอร์					
1 1	2	2	1	1	11
2	14.3	14.3	33.3	25.0	78.6
3	3.000	4.000	5.000	3.000	5.000
4	30.0	38.9	20.0	15.0	271.1
2 1					8
2					57.1
3					5.000
4					197.2

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	ชื่อเสียง ของพรรค	ความสามารถ ของพรรค	พรรคช่วยทำ ประโยชน์ได้	พอใจนโยบาย พรรค	นิยมหัวหน้า พรรค
จำนวนผู้ใช้ หลักเกณฑ์ ทั้งหมด	14	14	3	4	14
น.น. ของ หลักเกณฑ์ โดยเฉลี่ย	5.000	4.857	4.000	5.000	4.929
เบอร์					
3 1		2	1		6
2		14.3	33.3		42.9
3		4.000	5.000		5.000
4		38.9	20.0		147.9
4 1	1	1	1	1	2
2	7.1	7.1	33.3	25.0	14.3
3	3.000	4.000	4.000	3.000	3.500
4	15.0	19.4	16.0	15.0	34.5
7 1	14	13	2		7
2	100	92.9	66.7		50.0
3	4.929	4.846	4.500		4.143
4	345.0	306.0	36.0		142.9

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	ชื่อเสียง ของพรรค	ความสามารถ ของพรรค	พรรคช่วยทำ ประโยชน์ได้	พอใจนโยบาย พรรค	นิยมหัวหน้า พรรค
จำนวนผู้ใช้ หลักเกณฑ์ ทั้งหมด	14	14	3	4	14
น.น. ของ หลักเกณฑ์ โดยเฉลี่ย	5.000	4.857	4.000	5.000	4.929
เบอร์					
8 1	13	13	2		2
2	92.9	92.9	66.7		14.3
3	4.923	4.846	4.500		4.500
4	320.0	306.0	36.0		44.4
9 1	5	6	2		2
2	35.7	42.9	66.7		14.3
3	5.000	4.667	4.500		4.500
4	125.0	136.0	36.0		44.4
10 1					
2					
3					
4					

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	ชื่อเสียง ของพรรค	ความสามารถ ของพรรค	พรรคช่วยทำ ประโยชน์ได้	พอใจนโยบาย พรรค	นิยมหัวหน้า พรรค
จำนวนผู้ใช้ หลักเกณฑ์ ทั้งหมด	14	14	3	4	14
น.บ.ของ หลักเกณฑ์ โดยเฉลี่ย	5.000	4.857	4.000	5.000	4.929
เบอร์					
13 1	6	4		4	3
2	42.9	28.6		100.0	21.4
3	2.500	3.500		5.000	5.000
4	75.0	68.0		100.0	72.9
14 1				3	
2				75.0	
3				5.000	
4				75.0	
15 1				2	1
2				50.0	7.1
3				5.000	5.000
4				50.0	24.7

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	ชื่อเสียง ของพรรค	ความสามารถ ของพรรค	พรรคช่วยทำ ประโยชน์ได้	พอใจนโยบาย พรรค	นิยมหัวหน้า พรรค
จำนวนผู้ใช้ หลักเกณฑ์ ทั้งหมด	14	14	3	4	14
น.น. ของ หลักเกณฑ์ โดยเฉลี่ย	5.000	4.857	4.000	5.000	4.929
เบอร์					
22 1				1	
2				25.0	
3				3.000	
4				15.0	

จากตารางซึ่งแสดงถึงการเปรียบเทียบการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพรรคการเมือง จะเห็นว่าหลักเกณฑ์ "ชื่อเสียงของพรรคการเมือง" "เชื่อมั่นในความสามารถของพรรคการเมือง" และ "พรรคการเมืองช่วยทำประโยชน์ได้" ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น คือ ผู้สมัครหมายเลข 7, 8, 9 (สังกัดพรรคประชาธิปัตย์) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่าหลักเกณฑ์ "ชื่อเสียงของพรรค" จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 14 คน โดยมีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์

(หมายเลข 7 นายพิรพันธ์ พาลุสุข, หมายเลข 8 นายประยงค์ มูลสาร, หมายเลข 9 นางพิสมัย ภักศนิกร) จำนวน 14, 13, 5 คน ตามลำดับ (ร้อยละ 100, 92.9 และ 35.7 ตามลำดับ) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ย เท่ากับ 4.929, 4.923 และ 5 ตามลำดับ ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 345.0, 320.0 และ 125.0 ตามลำดับ หลักเกณฑ์ "เชื่อมั่นในความสามารถของพรรคการเมือง" เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการคัดเลือกเพื่อลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 14 คน มีประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 13, 13 และ 6 คน ตามลำดับ (ร้อยละ 92.9, 92.9 และ 42.9 ตามลำดับ) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.846, 4.846 และ 4.667 ตามลำดับ ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 306.0, 306.0 และ 136.0 ตามลำดับ สำหรับจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ที่มีค่าไม่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะนางพิสมัย ภักศนิกร จะเห็นว่ามีค่าน้อยกว่าค่าของผู้สมัครคนอื่น ทั้งที่สังกัดพรรคการเมืองเดียวกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะประชาชนลงคะแนนเสียงโดยการคำนึงถึงพรรคการเมืองและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบผสมกันไป ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครสังกัดพรรคนี้เพียง 2 คน ส่วนนางพิสมัย ภักศนิกร ไม่ลงคะแนนเสียงให้ โดยให้เหตุผลว่าที่ไม่ลงคะแนนเสียงให้พรรคประชาธิปัตย์ทั้งหมด เพราะไม่เชื่อความสามารถของผู้หญิงว่าจะมีความสามารถเทียบเท่าผู้ชาย จึงไปลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนอื่น ส่วนหลักเกณฑ์ "พรรคการเมืองช่วยทำประโยชน์ได้" เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า จากจำนวนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงจำนวน 3 คน มีประชาชนผู้ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์เท่ากับ 2 คน (ร้อยละ 66.7) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 36

ในด้านหลักเกณฑ์ "พอใจนโยบายของพรรคการเมือง" เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า พรรคการเมืองที่ประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากที่สุด คือ พรรคก้าวหน้า (หมายเลข 13 นายอุตร ทองน้อย, หมายเลข 14 นายอุทัย นามวงศ์ และหมายเลข 15 นายวิสันต์ เดชเสน) จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 4 คน มีประชาชนที่ใช้

หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครพรรคก้าวหน้าจำนวน 4, 3 และ 2 คน ตามลำดับ (ร้อยละ 100, 75.0 และ 50.0 ตามลำดับ) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 5 เท่ากัน ค่าผลคูณฯ เท่ากับ 100, 75 และ 50 ตามลำดับ ที่ค่าเหล่านี้ไม่เท่าเทียมกันทั้งที่สังกัดพรรคการเมืองเดียวกัน ก็อธิบายได้เช่นเดียวกัน คือประชาชนบางคนลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคการเมือง และคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบผสมผสานกันไป ส่วนนโยบายของพรรคก้าวหน้าที่ประชาชนพอใจ คือ นโยบายที่จะให้มีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุก 4 ปี นั้นเอง

หลักเกณฑ์ "นิยมหัวหน้าพรรคการเมือง" ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ตามหลักเกณฑ์นี้ คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สังกัดพรรคปวงชนชาวไทย (หมายเลข 1 พลตรี ระวี วันเพ็ญ, หมายเลข 2 นายสำราญ จันทนป, หมายเลข 3 นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร) หัวหน้าพรรคที่ประชาชนนิยมมากที่สุด คือ พลตรี ระวี วันเพ็ญ ผู้สมัครหมายเลข 1 ของจังหวัดยโสธร นั้นเอง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า จากจำนวนประชาชนที่ใช้หลักเกณฑ์นี้มาเป็นเหตุผลในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 14 คน มีประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคปวงชนชาวไทย จำนวน 11, 8 และ 6 คน ตามลำดับ (ร้อยละ 78.6, 57.1 และ 42.9 ตามลำดับ) น้ำหนักของการประเมินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 5 เท่ากัน ค่าจากผลคูณฯ เท่ากับ 271.1, 197.2 และ 147.9 ตามลำดับ ค่าเหล่านี้ที่ไม่เท่าเทียมกันก็เพราะประชาชนบางคนลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ให้ความสำคัญกับพรรคการเมือง และคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบผสมผสานกันไป นอกจากหัวหน้าพรรคปวงชนชาวไทย ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองที่ประชาชนชื่นชอบมากที่สุด แต่ก็มีหัวหน้าพรรคบางคน que ประชาชน ให้ความสำคัญด้วย แต่ก็มีจำนวนไม่มากนัก คือ นายพิชัย รัตตกุล หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และนายอุทัย พิมพ์ ภิจรน หัวหน้าพรรคก้าวหน้า เป็นต้น

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หลักเกณฑ์ "ชื่อเสียงของพรรค", "เชื่อมั่นในความสามารถของพรรคการเมือง" และ "พรรคการเมืองช่วยทำประโยชน์ได้" พรรคการเมืองที่ประชาชนใช้หลักเกณฑ์เหล่านี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าพรรคการเมืองอื่น ๆ คือ พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่ง

เป็นพรรคการเมืองที่ก่อตั้งมานานแล้ว จึงเป็นพรรคการเมืองที่ประชาชนได้ยื่นชื่อเสียงคุ้นหูมานานมากกว่าพรรคการเมืองอื่น ส่วนพรรคกิจสังคมที่มีชื่อเสียงในการผันเงินสู่ชนบทไม่ได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนี้ ส่วนหลักเกณฑ์ "พอใจนโยบายพรรคการเมือง" พรรคการเมืองที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ตามหลักเกณฑ์นี้ มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคการเมืองอื่น ๆ คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคก้าวหน้า ในนโยบายที่เกี่ยวกับจะให้มีการเลือกตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านทุก 4 ปี ส่วนหลักเกณฑ์ "นิยมหัวหน้าพรรคการเมือง" หัวหน้าพรรคการเมืองที่ประชาชนพอใจ และใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าหัวหน้าพรรคการเมืองอื่น ๆ คือ พลตรี ระวี วันเพ็ญ หัวหน้าพรรคปวงชนชาวไทย ผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข 1 ของจังหวัดยโสธร นั่นเอง

จากที่กล่าวมาแล้วที่เกี่ยวกับขั้นตอนที่ 3 คือ การประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ นั้นประชาชนใช้หลักเกณฑ์ใด เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน กล่าวคือผู้สมัคร ~~แต่ละคน~~ ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งในหลักเกณฑ์ใดบ้าง ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในด้านผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะคำนึงถึงหลักเกณฑ์ใดบ้าง และการเปรียบเทียบผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ว่าในแต่ละหลักเกณฑ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดบ้าง ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ตามหลักเกณฑ์นั้น ๆ มากน้อยแตกต่างกันอย่างไร

การประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งในลักษณะนี้ เป็นการประเมินเพื่อที่จะให้ทราบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ นั้น ประชาชนลงคะแนนเสียงให้เพราะเหตุผลใดบ้าง ในหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองหรือคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีประชาชนลงคะแนนเสียงให้ตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ มากมายไม่ได้ เป็นสิ่งที่จะบอกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้นจะได้คะแนนมากกว่าผู้สมัครคนอื่นอย่างไร เพราะประชาชนมีหลักเกณฑ์ที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่เหมือนกัน บางคนมีหลายหลักเกณฑ์ ทั้งหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง และคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะเป็นหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองพอใจมากที่สุด ตามลำดับ เท่าที่ตนเองต้องการจะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนน

เสียงให้ ย่อม เป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ผ่านการประ เหมินของผู้ลงคะแนน เสียงตามหลัก เกณฑ์ ที่ผู้ลงคะแนน เสียงใช้ เป็น เหตุผลในการคัด เลือกที่จะลงคะแนน เสียงให้ผู้สมัครรับ เลือกตั้งคน ใดคนหนึ่ง ผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ได้รับค่าผลรวมจากผลคูณฯ ของน้ำหนักของหลัก เกณฑ์ที่ใช้ใน การคัด เลือกลงคะแนน เสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งทุกหลัก เกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนน เสียง กับน้ำหนักของการประ เหมินผู้สมัครรับ เลือกตั้งตามหลัก เกณฑ์ เหล่านั้น แล้วมีค่าสูงที่สุดย่อม จะ เป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ประชาชนผู้ลงคะแนน เสียงคนนั้นพอใจมากที่สุดตามหลัก เกณฑ์ของ ผู้ลงคะแนน เสียงแต่ละคน ผลคูณฯ จากการประ เหมินในลักษณะดังกล่าว ถ้ามีค่ารองลงมา ก็ เป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ประชาชนชอบ เป็นอันดับที่ 2, 3, ตามลำดับ ผู้สมัครรับ เลือกตั้ง จากการประ เหมินในครั้งนี้ เป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนน เสียงให้ ดังนั้นจึง เป็น ผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ได้รับการประ เหมินให้ตามหลัก เกณฑ์ที่ผู้ลงคะแนน เสียงใช้ เป็น เหตุผลใน การลงคะแนน เสียงให้ผู้สมัครรับ เลือกตั้ง แล้วมีค่ารวมจากผลคูณฯ ดังกล่าวสูง เป็นอันดับ 1, 2, 3 ตามลำดับ ดังนั้นในช่วงนี้ก็จะ เป็นการกล่าวถึงการจัดลำดับให้กับผู้สมัครรับ เลือก ตั้งที่ประชาชนได้ลงคะแนน เสียงให้ว่า ผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ประชาชนได้ลงคะแนน เสียง ให้ นั้น ได้ถูกประ เหมินตามหลัก เกณฑ์ที่ใช้ เป็น เหตุผลในการลงคะแนน เสียงให้ ให้อยู่ในลำดับ เท่าไร เป็นจำนวนเท่าไร ในแต่ละลำดับรายละเอียดของการจัดลำดับให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้ง ปรากฏตามตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 แสดงการจัดลำดับให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ได้รับการประ เหมิน แล้วลงคะแนน เสียงให้

		จำนวนผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่จัดให้อยู่ในลำดับต่าง ๆ												
หมายเลข	1	2	3	4	7	8	9	10	13	14	15	22	รวม	
ลำดับที่ 1	37	13	4	24	43	-	-	2	13	-	8	1	145	
ลำดับที่ 2	12	15	13	19	12	19	1	8	6	6	22	9	142	
ลำดับที่ 3	7	1	19	8	4	6	10	6	12	5	19	25	122	
รวม	56	29	36	51	59	25	11	16	31	11	49	35	409	

จากตารางที่ 4.39 ซึ่งแสดงถึงการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผ่านขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3 ของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ เพราะมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง เป็นหลักเกณฑ์ที่จะคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้สมัครรับเลือกตั้งเหล่านี้ได้ผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งตามขั้นตอนที่ 3 แล้ว และเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการประเมินให้อยู่ในอันดับ 1, 2, 3 ตามลำดับ ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดที่ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในอันดับที่ 1 มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งอื่น ๆ ย่อมหมายความว่า เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนพอใจมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ เช่น หมายเลข 7 นายพิรพันธุ์ พาลุสุข ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในอันดับที่ 1 มากที่สุด คือ จำนวน 43 คน แสดงว่าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนต้องการให้ได้รับการเลือกตั้งมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ ผู้สมัครหมายเลข 1 ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในลำดับที่ 1 จำนวน 37 คน คือ พลตรี ระวี วัฒนาเพ็ญ แสดงว่าประชาชนพอใจต้องการให้ได้รับการเลือกตั้งมากเป็นอันดับที่ 2 รองจาก นายพิรพันธุ์ พาลุสุข ผู้สมัครรับเลือกตั้งอีกคนหนึ่งที่ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในลำดับที่ 1 มากเป็นอันดับที่ 3 รองจากผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสองที่กล่าวมาแล้ว คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หมายเลข 4 นายสุทิน ใจจิต ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในลำดับที่ 1 จำนวน 24 คน เมื่อรวมจำนวนคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในอันดับที่ 1 ทั้งหมดเท่ากับ 145 คะแนน ซึ่งเท่ากับจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงทุกคนที่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้ลงคะแนนเสียงทุกคนอย่างน้อยก็ลงไปหนึ่งคะแนนเสียง เมื่อพิจารณาถึงจำนวนรวมของคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในลำดับที่ 2 ปรากฏว่าเท่ากับ 142 คะแนน แสดงว่ามีประชาชนบางคนที่ยังลงคะแนนเสียงเพียงคะแนนเดียว ส่วนผลรวมของคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในอันดับที่ 3 เท่ากับ 122 คะแนน การที่คะแนนเสียงรวมของลำดับที่ 3 ลดต่ำเช่นนี้ เนื่องมาจากประชาชนบางคนลงคะแนนเสียงไปเพียง 2 คน เท่านั้น เพราะพอใจผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียง 2 คน เท่านั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ทั้ง 2 คนนี้จะ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียง

ให้ในลักษณะที่ " เป็นกระบวนการ" คือผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ลงคะแนนเสียงในอีกลักษณะหนึ่งคือ ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองพอใจตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพียง 2 คน แต่ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มไปอีกคนหนึ่งตามสิทธิ์ที่พึงจะลงคะแนนเสียงได้ เป็นลักษณะของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ครบ 3 คน โดยที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนที่ 3 ที่ลงคะแนนเสียงให้นี้ ผู้ลงคะแนนเสียงไม่ได้มีหลัก เกณฑ์อย่างใดเลยที่จะลงคะแนนเสียงให้ เป็นการลงคะแนนเสียงให้ครบตามสิทธิ์ที่จะลงคะแนนเสียงได้เท่านั้น จำนวนคะแนนเสียงในลักษณะนี้ จะนำไปรวมกันกับจำนวนการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ซึ่งมีอยู่ไม่มากนัก จะได้กล่าวถึงในรายละเอียดในตอนต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดลำดับให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งนี้ ก็เพื่อจะแสดงให้เห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ นั้น มีผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการประเมินและได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในลำดับที่ 1, 2, และ 3 มีจำนวนมากน้อยแตกต่างกันอย่างไร ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในลำดับที่ 1 มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ย่อมแสดงว่าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนพอใจที่จะให้ได้รับการเลือกตั้งมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ ซึ่งผลจากการศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในลำดับที่ 1 มากที่สุดคือ นายพิรพันธ์ พาลุสุข พลตรี ระวี วันเพ็ญ และนายสุทิน ใจจิต ตามลำดับ ผลรวมของการจัดลำดับทั้ง 3 ลำดับ ก็จะเป็นคะแนนเสียงที่ได้จากการลงคะแนนเสียง ในลักษณะที่ " เป็นกระบวนการ" เมื่อรวมคะแนนส่วนนี้กับคะแนนที่ผู้ลงคะแนนเสียง ในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ก็จะเป็นผลรวมของคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งจะได้กล่าวถึงในตอนต่อไป

สรุป

ในขั้นตอนที่ 3 การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวถึงในรายละเอียดมาแล้ว เป็นขั้นตอนของการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ และคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่

จะลงคะแนนเสียงให้ การประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งในขั้นตอนนี้จะทำการประเมิน เฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ในลักษณะที่ " เป็นกระบวนการ " เท่านั้น คือ ประเมิน เฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ทั้งสองอย่าง เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้เท่านั้น และจากผลการศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏว่า มีผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ในลักษณะที่ " เป็นกระบวนการ " อยู่ 12 คน ดังได้กล่าวมาแล้วในรายละเอียด การประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งในลักษณะนี้ต้องการจะทราบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ นั้น ประชาชนใช้หลักเกณฑ์ใดบ้าง เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน โดยได้เปรียบเทียบกับประวัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนด้วย เพื่อจะได้เปรียบเทียบกับกันไปในตัวว่าผลการประเมินของประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงนั้น สอดคล้องกับประวัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ เช่น ผลการประเมินผู้สมัครหมายเลข 1 พลตรี ระวี วันเพ็ญ ปรากฏว่า ประชาชนลงคะแนนเสียงให้เพราะใช้หลักเกณฑ์ " มีความรู้ " , " เชื่อมั่นความสามารถ " และ " ช่วยเหลือทำประโยชน์แก่ท้องถิ่น " เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าหลักเกณฑ์อื่น ๆ ผลของการศึกษาได้กล่าวถึงในรายละเอียดมาแล้ว ต่อมาได้แสดงการเปรียบเทียบผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนกับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ว่าตามหลักเกณฑ์นั้น ๆ ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดบ้างที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ตามหลักเกณฑ์นั้น ๆ มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นมากนักน้อยเพียงใด ตัวอย่างผลของการศึกษาในช่วงนี้ เช่น หลักเกณฑ์ " มีความรู้ " ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้โดยที่ประชาชนใช้หลักเกณฑ์นี้เป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ คือ นายพิรพันธุ์ พาลุสุข, พลตรี ระวี วันเพ็ญ และนายสุทิน ใจจิต ตามลำดับ ซึ่งผลของการศึกษาในช่วงนี้อย่างละเอียดได้กล่าวมาแล้ว ต่อมาได้กล่าวถึงการจัดลำดับของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับ การลงคะแนนเสียงให้ เพื่อจะได้ทราบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ นั้น เมื่อได้ประเมินกับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว มีผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดบ้างที่ได้รับการประเมินค่าสูงสุด และได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับที่ 1, 2 และ 3 มากน้อย แตกต่างกันอย่างไรร ผลของการศึกษาปรากฏว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในลำดับ 1 มากที่สุด คือ นายพิรพันธุ์ พาลุสุข พลตรี ระวี วันเพ็ญ และนายสุทิน ใจจิต ตามลำดับ แสดงว่าเป็นผู้สมัคร

รับเลือกตั้งที่ประชาชนต้องการให้ได้รับการเลือกตั้ง มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ เมื่อรวมผลรวมของคะแนนที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับ ในลำดับที่ 1, 2, 3 ของผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ก็จะเป็นคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนที่ได้รับจากการลงคะแนนเสียงให้ในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" เมื่อรวมกับการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว ก็จะเป็นคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไปในขั้นตอนที่ 4 คือ การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง

จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ประชาชนจะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองพอใจมากที่สุด ตามหลักเกณฑ์ของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน กล่าวคือ เมื่อประชาชนมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง ในการคัดเลือกเพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ประชาชนก็จะประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ตามหลักเกณฑ์ที่ตนเองใช้คัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดที่ได้รับผลรวมของการประเมิน จากหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งและการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งกับหลักเกณฑ์เหล่านั้น แล้วได้รับค่าของการประเมินสูงที่สุด ประชาชนก็จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการประเมินค่าสูงที่สุดเท่าที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ แต่ในการศึกษาคั้งนี้ได้แสดงการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้ง เฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้เท่านั้นว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ นั้น ประชาชนใช้หลักเกณฑ์ใดเป็นเหตุผลในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง เหล่านั้นบ้าง มากน้อยกว่ากันอย่างไร แล้วจึงนำผลจากการประเมินดังกล่าวมาแสดงการจัดลำดับว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการลงคะแนนเสียงให้ นั้น ได้รับการประเมิน และจัดลำดับให้อยู่ในลำดับใดบ้าง แตกต่างกันอย่างใด ผลรวมของการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ตั้งแต่ลำดับที่ 1, 2 และ 3 ก็คือคะแนนเสียงที่ได้จากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" คือ เป็นการลงคะแนนเสียงที่ผู้ลงคะแนนเสียงมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองหรือคุณสมบัติส่วนตัวของ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง และผู้ลงคะแนนเสียงได้ประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งกับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้วและลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีค่าของการประเมินสูงที่สุดเท่าที่จำนวนผู้สมัครที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ " เป็นกระบวนการ " นี้ปรากฏตามตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 แสดงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในลักษณะที่ " เป็นกระบวนการ "

รายชื่อผู้สมัคร	หมายเลข	คะแนนเสียงที่ " เป็นกระบวนการ "
1. พลตรี ระวี วันเพ็ญ	1	56
2. นายสารวย จันทนป	2	29
3. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร	3	36
4. นายสุทิน ใจจิต	4	51
5. นายพีรพันธ์ พาลุสุข	7	59
6. นายประยงค์ มูลสาร	8	25
7. นางพิสมัย ภักครนิกร	9	11
8. พ.ต.ต.บพ. สุขุม พันธุ์เพ็ง	10	16
9. นายอุคร ทองน้อย	13	31
10. นายอุทัย นามวงศ์	14	11
11. นายวิสันต์ เดชเสน	15	49
12. นายวิศิษฐ์ วิเศษรัตน์	22	35

คะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ได้รับในขณะนี้ เป็นคะแนนเสียงที่ได้รับจากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" คือ การลงคะแนนเสียงที่มีหลักเกณฑ์ และมีการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์นั้น คะแนนเสียงที่ได้รับในขณะนี้ จึงเป็นคะแนนเสียงจากกลุ่มประชากรที่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง จำนวน 145 คน

คะแนนเสียงอีกลักษณะหนึ่งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้คือ การลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" คือการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นการลงคะแนนเสียงในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วตั้งแต่ตอนต้น เช่น ใครก็ได้กาบาทตามสะดวก ความความพอใจ ได้แก่ เป็นผู้สมัครที่อยู่เบอร์ต้น ๆ เพราะกาบาทได้สะดวก, ลงคะแนนเสียงให้แล้วเสร็จไป, ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทองหรือสิ่งของ และการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตามคำบอกเล่าของพรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้อาวุโส เป็นต้น การลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ เมื่อสอบถามว่าได้คำนึงถึงพรรคการเมืองหรือคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้างหรือไม่ ผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ไม่สามารถให้คำตอบได้เลย เพราะมีการลงคะแนนเสียงในบางลักษณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงยังมีหลักเกณฑ์ของตนเอง เช่น การลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับสิ่งของเงินทองมา แต่ผู้ลงคะแนนเสียงก็มีหลักเกณฑ์ของตนเองถึงแม้จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่แจกเงินทองก็ตาม การลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้จึงยังเป็นการลงคะแนนเสียงที่ "เป็นกระบวนการ" ส่วนการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ผู้ลงคะแนนเสียงจะไม่ได้คำนึงถึงพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งเลย ดังนั้นคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับในขณะนี้ จึงเป็นคะแนนเสียงที่ได้จากกลุ่มประชากรที่ไม่ยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง จำนวน 37 คน และบางส่วนจากผู้ลงคะแนนเสียงที่ลงคะแนนเสียงตามลัทธิที่ตนเองจะลงได้ โดยมีผู้สมัครรับเลือกตั้งคนหนึ่งถูกลงคะแนนเสียงให้โดยไม่ได้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ใดเลย เป็นการลงคะแนนเสียงเพื่อให้ครบ 3 คน คือพอใจผู้สมัครรับเลือกตั้งอยู่ 2 คน แต่อีกคนหนึ่งเป็นการลงให้ครบ 3 คน ซึ่งมีลักษณะของการลงคะแนนเสียงแบบให้แล้วเสร็จไปนั้น

เอง แต่มีอีกส่วนหนึ่งที่มีหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียง การลงคะแนนเสียงในลักษณะให้
ครบ 3 คน โดยที่ชอบผู้สมัครอยู่ 2 คน แต่อีกคนเลือกให้แล้วเสร็จไป เพื่อให้ครบ 3 คน
ตามสิทธิที่จะลงคะแนนเสียงได้ จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่ามีอยู่บ้าง แต่ก็ไม่มากนัก การ
ลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้จะนำคะแนนเสียงมารวมไว้กับการลงคะแนนเสียงแบบ "ไม่เป็น
กระบวนการ" ในลักษณะของการลงคะแนนเสียงให้แล้วเสร็จไป รายละเอียดของคะแนน
เสียงที่ได้รับจากการลงคะแนนเสียงของประชาชนในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ"
ปรากฏตามตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 แสดงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับจากการลงคะแนนเสียงที่
"ไม่เป็นกระบวนการ"

1. กากบาทตามสะดวกสบาย เพราะ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นหมาย
เลขอยู่ต้น ๆ
2. ลงคะแนนเสียงให้แล้วเสร็จไป
3. ลงคะแนนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกจ่าย เงินทอง และสิ่งของ
4. ลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของพรรคพวก เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง
หรือผู้อาวุโส

รายชื่อผู้สมัคร	หมายเลข	คะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ"				รวม
		1	2	3	4	
1. พลตรี ระวี วันเพ็ญ	1	4	1	3	2	10
2. นายสำราญ จันทนป	2	4	1	-	-	5
3. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร	3	4	8	-	3	15
4. นายสุทิน ใจจิต	4	-	2	-	5	7
5. นายสวาท ไชยสัง	5	-	3	-	-	3
6. นายโกวิท สมพรชัย	6	-	6	-	-	6
7. นายพิรพันธ์ พาลุสุข	7	-	2	-	3	5

(มีต่อ)

รายชื่อผู้สมัคร	หมายเลข	คะแนนเสียงที่ "ไม่" เป็นกระบวนการ				รวม
		1	2	3	4	
8. นายประยงค์ มูลสาร	8	-	1	-	4	5
9. นางพิสมัย ภักดรนิกร	9	-	1	-	-	1
10. พ.ต.ต.นพ.สุภูมิ พันธุ์เพ็ง	10	-	1	-	3	4
11. ส.อ.สำรอง แก้วผล	11	-	4	-	-	4
12. นายตรีพร พันธุ์เพ็ง	12	-	2	-	-	2
13. นายอุคร ทองน้อย	13	-	2	-	2	4
14. นายอุทัย นามวงศ์	14	-	2	-	1	3
15. นายวิสันต์ เฉลิมเสน	15	-	4	11	2	17
16. นายทวี วรณโร	16	-	1	-	-	1
17. นายเรือง ไชยชนะ	21	-	-	-	1	1
18. นายวิศิษฐ์ วิเศษรัตน์	22	-	1	9	4	14
19. นายสงวน ศรีวิเศษ	31	-	1	-	-	-
รวม		12	43	23	30	108

จากตารางที่ 4.41 ซึ่งแสดงถึงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่ได้จากการลงคะแนนเสียงของประชาชนในลักษณะที่ "ไม่" เป็นกระบวนการ คะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งส่วนใหญ่ได้รับนั้น เป็นคะแนนเสียงในลักษณะที่เรียกว่า ลงคะแนนเสียงให้แล้วเสร็จไป จำนวนรวมทั้งสิ้น 43 คะแนน ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนระบุว่าลงคะแนนเสียงให้ในลักษณะนี้มากที่สุด คือ นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร และนายโกวิท สมพรชัย จำนวน 8 และ 6 คะแนน ตามลำดับ ลำดับต่อมาคือ ส.อ.สำรอง แก้วผล และนายวิสันต์ เฉลิมเสน จำนวน 4 คะแนนเสียงเท่ากัน คะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับอีกลักษณะหนึ่ง คือ การลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของพรรคพวกเพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง หรือผู้อาวุโส จำนวน

คะแนนเสียงรวมทั้งสิ้น 30 คะแนน ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนเสียงในลักษณะนี้มากที่สุดคือ นายสุทิน ใจจิต จำนวน 5 คะแนน อันดับรองลงมาคือ นายประยงค์ มูลสาร และนายวิศิษฎ์ วิเศษรัตน์ จำนวน 4 คะแนน เท่ากัน คะแนนเสียงอีกลักษณะหนึ่งซึ่งผู้ลงคะแนนเสียงได้รับคือ การลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกจ่าย เงินทอง หรือสิ่งของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเสียงในลักษณะนี้ จากการศึกษาในครั้งนี้ปรากฏว่ามีอยู่ด้วยกัน 3 คน แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงเท่านี้ที่แจกจ่ายสิ่งของและเงินทอง และไม่ได้อธิบายความว่ามีประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้รับสิ่งของ หรือ เงินทองจากผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงเท่านี้ การลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ หมายถึง การลงคะแนนเสียงเพื่อต้องการตอบแทนการได้รับสิ่งของหรือเงินทองจากผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองได้รับแจกจ่ายสิ่งของ เงินทอง เพื่อเป็นการทดแทนบุญคุณที่มีต่อกัน การลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ จึงไม่ได้คำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง ในการลงคะแนนเสียง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเสียงในลักษณะนี้ คือ นายวิสันต์ เชนเสน, นายวิศิษฎ์ วิเศษรัตน์ และพลตรี ระวี วันเพ็ญ จำนวน 11, 9 และ 3 คะแนน ตามลำดับ การลงคะแนนเสียงอีกลักษณะหนึ่ง คือ การลงคะแนนเสียงตามสะดวกสบาย เพราะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีหมายเลขอยู่ต้น ๆ เพราะกากบาทได้ง่ายและก็สะดวกดี มีผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเสียงจากการลงคะแนนเสียงในลักษณะดังกล่าวจำนวน 3 คน เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข 1, 2 และ 3 ตามลำดับ คือ พลตรี ระวี วันเพ็ญ นายสำราญ จันทนป และนายวิฑูรย์ วงษ์ไกร โดยได้รับคะแนนเสียงในลักษณะนี้จำนวน 4 คะแนน เท่ากัน เมื่อรวมคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" รูปแบบต่าง ๆ แล้ว ปรากฏว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด คือ นายวิสันต์ เชนเสน ได้ 17 คะแนน, นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร ได้ 15 คะแนน, นายวิศิษฎ์ วิเศษรัตน์ ได้ 14 คะแนน และพลตรี ระวี วันเพ็ญ ได้ 10 คะแนน เป็นต้น

ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผ่านขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งในด้านต่าง ๆ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและ

การจัดลำดับของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการประเมิน กับหลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ เป็นเหตุผลการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง แล้วมีค่าของการประเมินสูงสุด จะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ ซึ่งเรียกการลงคะแนนเสียงลักษณะนี้ว่า "เป็นกระบวนการ" ซึ่งได้กล่าวในรายละเอียดมาแล้ว ประชาชนคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างกว้าง ๆ ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ในการศึกษาคั้งนี้มีกลุ่มประชากรที่รับว่ามีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง และคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 145 คน (ร้อยละ 79.7) ซึ่งได้กล่าวมาแล้วว่า กลุ่มประชากรนี้ ซึ่งยอมรับว่ามีหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดบ้าง และใช้หลักเกณฑ์ใด เป็นเหตุผลการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเหล่านี้ การลงคะแนนเสียงอีกลักษณะหนึ่งคือการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ซึ่งหมายถึง ลักษณะการลงคะแนนเสียงที่ผู้ลงคะแนนเสียงไม่มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ในการศึกษาคั้งนี้ ปรากฏว่า มีกลุ่มประชากร 37 คน (ร้อยละ 20.1) ซึ่งยอมรับว่า ไม่มีหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ซึ่งก็ได้กล่าวในรายละเอียดมาแล้วว่า กลุ่มประชากรกลุ่มนี้ลงคะแนนเสียงในลักษณะใด และลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดบ้าง ดังนั้น เมื่อรวมคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนได้รับจากลงคะแนนเสียงของประชาชนในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" และ "ไม่เป็นกระบวนการ" ก็จะเป็นผลรวมของคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้จากการศึกษาในคั้งนี้

คั้งนั้น ในช่วงต่อไปนี้จะเป็นการกล่าวถึงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 182 คน ทั้งคะแนนเสียงที่ได้รับในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" และ "ไม่เป็นกระบวนการ" ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนได้รับการลงคะแนนเสียงให้มากน้อยเพียงใด โดยจะทำการศึกษาเปรียบเทียบผลรวมของคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับจริง ๆ ในตำบลคูลาด ซึ่งเป็นตำบลที่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ว่าคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับจริง ๆ ในตำบลที่ใช้เป็น

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ กับคะแนนเสี่ยงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับในการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกันบ้างหรือไม่ โดยจะนำคะแนนเสี่ยงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับในระดับอำเภอ และระดับจังหวัดมาเปรียบเทียบด้วย รายละเอียดของคะแนนเสี่ยงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ระดับต่าง ๆ ปรากฏตามตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 คะแนนเสี่ยงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนได้รับ ในการศึกษาครั้งนี้ เปรียบเทียบกับคะแนนเสี่ยงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในระดับตำบล ตำบล, ระดับอำเภอทรายมูล และระดับจังหวัดยโสธร

รายชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสี่ยงที่ได้จาก		คะแนน ร้อยละ		คะแนน		คะแนน	
	การศึกษาคั้งนี้	รวม ค.	รวม อ.	รวม จ.	เป็น	ไม่	รวม	รวม
	เป็น	ไม่เป็น	รวม	ร้อยละ	ตำบล	ทราย	ยโสธร**	
	กระ	กระ	ละ		มูล*			
	บวน	บวน						
	การ	การ						
1. พลตรี ระวี วันเพ็ญ	56	11	67	36.81	529	33.89	1,957	30,919
2. นายสำราญ จันทนป	29	5	34	18.68	304	19.47	1,361	17,054
3. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร	36	15	51	28.02	418	26.78	2,696	45,622
4. นายสุทิน ใจจิต	51	7	58	31.87	511	32.74	2,413	30,743
5. นายสวาท ไชยสัง	-	3	3	1.65	106	6.79	526	18,770
6. นายโกวิท สมพรชัย	-	6	6	3.30	64	4.10	332	16,772
7. นายพีรพันธ์ พาลุสุข	59	5	64	35.16	426	27.29	3,384	41,397
8. นายประยงค์ มูลสาร	25	5	30	16.48	201	12.88	2,286	16,973
9. นางพิสมัย ภักตรนิกร	11	1	12	6.59	71	4.55	928	16,737
10. พ.ต.ต.นพ.สุยม พันธุ์เพ็ง	16	4	20	10.99	168	10.76	880	24,137
11. ส.อ.สำรอง แก้วผล	-	4	4	2.20	113	7.24	678	4,673
12. นายศรีพร พันธุ์เพ็ง	-	2	2	1.10	32	2.05	270	2,809
13. นายอุตร ทองน้อย	31	4	35	19.23	243	15.57	2,759	32,509

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

รายชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียงที่ได้จาก		คะแนน ร้อยละ		คะแนน		คะแนน	
	เป็น	ไม่เป็น	รวม	ร้อยละ	รวม	อ.	รวม	จ.
	กระ	กระ	รวม	ร้อยละ	รวม	มุล*	มุล*	มุล*
	บวน	บวน	การ	การ				
14. นายอุทัย นามวงศ์	11	3	14	7.69	100	6.41	790	11,633
15. นายวิสันต์ เดชเสน	49	17	66	36.26	500	32.03	3,515	73,044
16. นายทวี วรรณโร	-	1	1	0.55	19	1.22	112	9,825
17. นายชนะ นามศรีโคตร	-	-	-	-	10	0.64	98	2,058
18. นายจำเนียร อินนุพัฒน์	-	-	-	-	5	0.32	38	1,197
19. นายสุพรรณ พวงมะลิ	-	-	-	-	1	0.06	27	355
20. นายเหลา บุญโกฏี	-	-	-	-	4	0.26	26	323
21. นายเรือง ไชยชนะ	-	1	1	0.55	3	0.19	38	573
22. นายวิศิษฐ์ วิเศษรัตน์	35	14	49	26.92	461	29.53	2,321	22,730
23. นายวิชัย ประถม	-	-	-	-	11	0.70	86	1,126
24. นายมานพ อบรม	-	-	-	-	3	0.19	32	532
25. นายแสงไทย รูปดี	-	-	-	-	6	0.38	52	894
26. นายสุนทร โคตะวัน	-	-	-	-	5	0.32	28	401
27. นายสมใจ ทองบุราณ	-	-	-	-	4	0.26	19	376
28. นายวันรบ พรชัย	-	-	-	-	19	1.22	37	571
29. นายสำนวน งามสุข	-	-	-	-	-	-	14	525
30. นายมังกร ภาระเวช	-	-	-	-	3	0.19	19	899
31. นายสงวน ศรีวิเศษ	-	1	1	0.55	9	0.58	45	1,511

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

รายชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียงที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้				คะแนน ร้อยละ		คะแนน	คะแนน
	เป็น	ไม่	รวม	ร้อยละ	รวม	อ.	รวม	จ.
	กระ	กระ	รวม	ร้อยละ	รวม	อ.	รวม	จ.
	บวน	บวน	รวม	ร้อยละ	รวม	อ.	รวม	จ.
	การ	การ	รวม	ร้อยละ	รวม	อ.	รวม	จ.
32. จ.ส.ต.ช่วงชัย คานทอง	-	-	-	-	8	0.51	73	4,094
33. นายอาคม จวนสง	-	-	-	-	4	0.26	35	2,754
34. นายฉายนิตย์ เขื่อนพิทิต	-	-	-	-	5	0.32	16	329
35. พ.ต.มงคล วงศ์เกรียงไกร	-	-	-	-	2	0.13	36	653
36. นายอรภรณ์ สุทธิอาคาร	-	-	-	-	4	0.26	18	481
รวม	145	37	182	100.0	1,561	100.0	10,403	-

ที่มา * ที่ทำการปกครองอำเภอทรายมูล

** ที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร

จากตารางที่แสดงถึงผลรวมของคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งลักษณะที่ "เป็นกระบวนกร" และคะแนนเสียงที่ได้จากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนกร" คะแนนรวมที่ได้จากการลงคะแนนเสียงทั้งสองลักษณะนี้ เป็นคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้รับ ส่วนคะแนนในด้านใดจะมีมากกว่ากันก็ขึ้นอยู่กับความรู้และความเข้าใจของประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เมื่อรวมคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งสองลักษณะดังกล่าวแล้ว มีผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. พลตรี ระวี วันเพ็ญ ผู้สมัครหมายเลข 1 พรรคปวงชนชาวไทย ได้ 67 คะแนน (ร้อยละ 36.81) เป็นคะแนนเสียงที่ได้จากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนกร" 56 คะแนน และได้จากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนกร" อีก 11 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับจริงในเขตตำบลคู์ลาได้รับคะแนนรวมทั้งหมด 529 คะแนน (ร้อยละ 33.89) ซึ่งเป็นคะแนนเสียงที่สูงที่สุดในระดับตำบล เช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบในด้านร้อยละแล้ว จะเห็นว่าคะแนนเสียงที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ กับคะแนนเสียงที่ผู้สมัครได้รับในการลงคะแนนเสียงที่แท้จริง มีจำนวนร้อยละไม่แตกต่างกันมากนัก (ร้อยละ 36.81 และ 33.89 ตามลำดับ)

2. นายวิสันต์ เศษเสน ผู้สมัครหมายเลข 15 สังกัดพรรคก้าวหน้า ได้ 66 คะแนน (ร้อยละ 36.26) เป็นคะแนนเสียงที่ได้จากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนกร" จำนวน 49 คะแนน และคะแนนเสียงจากลักษณะการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนกร" อีก 17 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับอย่างแท้จริงในเขตตำบลนี้ คือได้ 500 คะแนน (ร้อยละ 32.03) ซึ่งจะเห็นว่ามียศตราส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

3. นายพิรพันธ์ พาลุสุข ผู้สมัครหมายเลข 7 สังกัดพรรคประชาธิปไตย ได้ 64 คะแนน (ร้อยละ 35.16) เป็นคะแนนเสียงที่ได้จากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนกร" จำนวน 59 คะแนน และที่ "ไม่เป็นกระบวนกร" อีก 5 คะแนน คะแนนเสียงที่ได้รับจริงในการเลือกตั้งครั้งนี้ และในเขตตำบลนี้ คือ 426 คะแนน (ร้อยละ 27.29)

4. นายสุทิน ใจจิต ผู้สมัครหมายเลข 4 พรรคสหประชาธิปไตย ได้ 58 คะแนน (ร้อยละ 31.87) เป็นคะแนนเสียงที่ได้จากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนกร" จำนวน 51 คะแนน และที่ "ไม่เป็นกระบวนกร" อีก 7 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเสียงที่ได้รับทั้งตำบล คือ ได้รับ 511 คะแนน (ร้อยละ 32.74)

5. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร ผู้สมัครหมายเลข 3 พรรคพลังชนชาวไทย ได้ 51 คะแนน (ร้อยละ 28.02) เป็นคะแนนเสียงที่ได้จากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนกร" จำนวน 36 คะแนน และที่ "ไม่เป็นกระบวนกร" อีก 15 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับจริงคือ ได้รับ 418 คะแนน (ร้อยละ 26.78) ซึ่งจะเห็นว่ามียัตรส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

6. นายวิศิษฎ์ วิเศษรัตน์ ผู้สมัครหมายเลข 22 พรรคชาติประชาธิปไตยได้ 49 คะแนน (ร้อยละ 26.92) เป็นคะแนนเสียงที่ได้จากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนกร" จำนวน 35 คะแนน และที่ "ไม่เป็นกระบวนกร" อีก 14 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเสียงที่ได้รับจริงในเขตตำบลนี้คือ ได้รับ 461 คะแนน (ร้อยละ 29.53) จะเห็นว่าก็ยังไม่แตกต่างกันมากนัก

7. นายอุคร ทองน้อย ผู้สมัครหมายเลข 13 พรรคก้าวหน้า ได้ 35 คะแนน (ร้อยละ 19.23) เป็นคะแนนเสียงที่ได้จากการลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนกร" จำนวน 31 คะแนน และที่ "ไม่เป็นกระบวนกร" อีก 4 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเสียงที่ได้รับจริงในเขตตำบลนี้คือได้รับ 243 คะแนน (ร้อยละ 15.57) จะเห็นว่ามียัตรส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ดังนั้น จะเห็นว่าคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ กับคะแนนเสียงที่ผู้สมัครได้รับอย่างแท้จริงในเขตตำบลคูลาด ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ มียัตรส่วนของคะแนนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งจะพิจารณาได้จากตัวอย่างที่ได้กล่าวถึงมาแล้ว และจากการเปรียบเทียบจากตารางที่ 4.42

เมื่อพิจารณาคะแนนรวมของผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตอำเภอทรายมูล จะปรากฏคะแนนเสียงเรียงตามลำดับได้ดังนี้

1. นายวิสันต์ เศษเสน	ได้คะแนนเสียง	3,515	คะแนน
2. นายพิรพันธ์ พาลุสุข	ได้คะแนนเสียง	3,384	คะแนน
3. นายอุคร ทองน้อย	ได้คะแนนเสียง	2,759	คะแนน

4. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร	ได้คะแนนเสียง	2,696	คะแนน
5. นายสุทิศ ใจจิต	ได้คะแนนเสียง	2,413	คะแนน
6. นายวิศิษฐ์ วิเศษรัตน์	ได้คะแนนเสียง	2,321	คะแนน

สำหรับคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อรวมทั้งหมดใน เขตจังหวัดยโสธร
ปรากฏดังนี้

1. นายวิสันต์ เดชเสน	ได้คะแนนเสียง	73,044	คะแนน
2. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร	ได้คะแนนเสียง	45,622	คะแนน
3. นายพิรพันธ์ พาลุสุข	ได้คะแนนเสียง	41,397	คะแนน
4. นายอุคร ทองน้อย	ได้คะแนนเสียง	32,509	คะแนน
5. พลตรี ระวี วันเพ็ญ	ได้คะแนนเสียง	30,919	คะแนน
6. นายสุทิน ใจจิต	ได้คะแนนเสียง	30,743	คะแนน
7. พ.ต.ต.นพ.สุขุม พันธุ์เพ็ง	ได้คะแนนเสียง	24,137	คะแนน

ดังนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน เขตจังหวัดยโสธร ในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 คือ

1. นายวิสันต์ เดชเสน	ผู้สมัครหมายเลข 15	สังกัดพรรคก้าวหน้า
2. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร	ผู้สมัครหมายเลข 3	สังกัดพรรคปวงชนชาวไทย
3. นายพิรพันธ์ พาลุสุข	ผู้สมัครหมายเลข 7	สังกัดพรรคประชาธิปไตย

คะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับในแต่ละคนนี้ เป็นคะแนนเสียงที่ได้จากการลงคะแนนเสียงของประชาชนในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" คือ ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งและการลงคะแนนเสียงของประชาชนในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" คือการลงคะแนนเสียงที่ไม่มีหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาแล้วในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง แต่ผลของการลงคะแนนเสียงก็มีผลเช่นเดียวกัน คือทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้รับคะแนนเสียงเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกัน

สรุป

ในขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง โดยทั่วไปแล้วการตัดสินใจที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนหนึ่งจะมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ การลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" และ "ไม่เป็นกระบวนการ" การตัดสินใจลงคะแนนเสียงทั้งสองลักษณะนี้มีความแตกต่างกันที่การลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงจะมีหลักเกณฑ์ในการคิดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่น ผู้ลงคะแนนเสียงอาจจะชอบผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้มากหรือมีระดับการศึกษาสูง และพูดเก่ง หรือบางคนอาจจะชอบผู้สมัครที่ตนเองเชื่อมั่นว่าจะมีความสามารถ หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น ซึ่งหลักเกณฑ์ในการคิดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคนก็จะไม่เหมือนกันด้วย ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนก็อาจจะคำนึงถึงพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ เช่น พยายามนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ หรืออาจจะพอใจชื่อเสียงของพรรคที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ก็ได้ หรือผู้ลงคะแนนเสียงบางคนก็อาจจะคำนึงถึงพรรคการเมือง และคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผสมผสานกันไป ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้เขียนได้กล่าวไว้อย่างละเอียดในขั้นตอนที่ 2 แล้ว รวมทั้งการให้น้ำหนักความสำคัญของหลักเกณฑ์เหล่านี้ในการคิดเลือกลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงมีหลักเกณฑ์และน้ำหนักความสำคัญของหลักเกณฑ์ว่า หลักเกณฑ์ที่ตนเองใช้ในการคิดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเหล่านี้ควรจะให้น้ำหนักความสำคัญที่มากน้อยเพียงใด ขึ้นต่อบทบาทของผู้ลงคะแนนเสียงก็จะประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน เข้ากับหลักเกณฑ์ของแต่ละคนที่ใช้ในการคิดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผลรวมของการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้ง เข้ากับหลักเกณฑ์ที่มีค่าสูงสุด ประชาชนก็จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้น ผลรวมดังกล่าวหาได้จากการนำเอาผลคูณของน้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคิดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้ (เท่าที่ใช่เป็นหลักเกณฑ์) กับการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งกับหลักเกณฑ์เหล่านั้นนำผลคูณทั้งหมดนี้มารวมกัน ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดที่มีค่าของผลรวมจากการประเมินสูงสุด ประชาชนก็จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้น

เรียงตามลำดับจนครบจำนวนผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ตนเองต้องการ จะลงคะแนนเสียงให้ ดังนั้นการตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนใดนั้น ประชาชนจะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่มีค่าผลรวมจากการประเมินผู้สมัครรับ เลือกตั้งกับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้ง แล้วมีค่าสูงที่สุด เรียงตามลำดับ

ส่วนการตัดสินใจสุดท้าย ที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนใดในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" นั้นยังหาข้อสรุปที่แน่นอนไม่ได้ว่าผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนใด เนื่องจาก เป็นการลงคะแนนเสียงที่ไม่มีหลักเกณฑ์ และไม่มีการประเมินผู้สมัครรับ เลือกตั้ง เข้ากับหลัก เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้ง เป็นการลงคะแนนเสียงในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น ลงคะแนนเสียงตามสะดวกสบาย, ลงคะแนนเสียงให้แล้วเสร็จไป, ลงคะแนนเสียงตามผู้สมัครที่แจกเงิน สิ่งของ หรือลงคะแนนเสียงตามคำบอกเล่าของพรรคพวกเพื่อนฝูง ผู้อาวุโส การลงคะแนนเสียงในลักษณะดังกล่าวนี้ ผู้ลงคะแนนเสียงจะไม่มีหลัก เกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับ เลือกตั้ง เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเลย จึงไม่สามารถหาข้อสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ตัดสินใจสุดท้ายลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนใด ในลักษณะใด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง สำหรับประชาชนที่ลงคะแนนเสียง "เป็นกระบวนการ" จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ได้รับการประเมินค่า เข้ากับหลัก เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้งแล้ว มีค่าของผลรวมจากการประเมินสูงที่สุด เรียงตามลำดับ จนกว่าจะครบตามจำนวนผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ ซึ่งในการศึกษาค้างนี้ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ลงคะแนนเสียงในลักษณะที่ "เป็นกระบวนการ" จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ได้รับการประเมินตามหลัก เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้ง แล้วมีผลรวมของการประเมินสูงที่สุด เรียงตามลำดับ โดยไม่มีอะไรมาเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจได้ ส่วนการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" ไม่สามารถสรุปหารูปแบบของการตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งได้ การตัดสินใจลงคะแนนเสียงทั้งสองลักษณะนี้ อาจจะมีน้ำหนักทางการ

เมืองที่ไม่เท่ากัน เพราะการลงคะแนนเสียงที่ "ไม่เป็นกระบวนการ" นั้นผู้ลงคะแนนเสียงลงคะแนนเสียงไปโดยแทบจะไม่มีความรู้ความเข้าใจเลย เป็นการลงคะแนนเสียงเพื่อทำให้รู้ว่าตนเองได้ลงคะแนนเสียงแล้ว แม้แต่หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ลงคะแนนเสียงให้ก็ยังระบุไม่ได้เลย แสดงว่ายังมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งน้อยมาก ส่วนการลงคะแนนเสียงที่ "เป็นกระบวนการ" ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงยังให้ความสนใจในการเลือกตั้งบ้าง อย่างน้อยก็มีหลักเกณฑ์ของตนเองในการที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง แต่หลักเกณฑ์เหล่านั้นก็อาจจะยังไม่สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็ได้ เพราะผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่คำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ซึ่งประชาชนน่าจะให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง ที่ตนเองพอใจมากที่สุด ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่คำนึงถึงนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่น้อยมาก ไม่ว่าจะการลงคะแนนเสียงจะเป็นลักษณะ เช่นใด มีหลักเกณฑ์ หรือ ไม่มีหลักเกณฑ์แต่ก็มีผล เช่นเดียวกัน คือทำให้คะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นนั่นเอง

ประเด็นต่อไปที่จะพิจารณาคือ ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งไม่ว่าจะมีลักษณะการลงคะแนนเสียงที่ "เป็นกระบวนการ" และ "ไม่เป็นกระบวนการ" ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งนั้น ใครบ้างซึ่งเป็นบุคคลที่แนะนำให้ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเหล่านั้น ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน จะตัดสินใจเอง หรือว่าตัดสินใจตามคำแนะนำของบุคคลอื่น ๆ จากการศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งด้วยตนเอง (ร้อยละ 75.8) ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงที่ไม่ได้ตัดสินใจเอง ยอมรับว่าตัดสินใจตามคำแนะนำของเพื่อนฝูงและผู้อาวุโสมากที่สุด (ร้อยละ 12.1) ถัดมาคือ ตัดสินใจตามคำแนะนำของหัวหน้า (ร้อยละ 6.0) ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งบางส่วนเชื่อตามคำแนะนำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (ร้อยละ 3.3) และตัดสินใจตามคำแนะนำของญาติพี่น้อง (ร้อยละ 2.8) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.43 แสดงถึงบุคคลที่มีส่วนในการแนะนำให้ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับ
ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษา
และรายได้ (1 = ชาติที่มอง, 2 = เพื่อนฝูงหรือผู้อาวุโส, 3 = กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน, 4 = หัวคะแนน, 5 = ตนเอง)

จำแนกตาม	ผู้แนะนำ					จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
เพศ							
ชาย	-	6.3	4.5	5.4	83.8	111	61.0
หญิง	7.0	21.1	1.4	7.0	63.4	71	39.0
อาชีพ							
รับราชการ ฯ	-	4.2	4.2	-	91.7	24	13.2
ค้าขาย	-	16.7	-	6.7	76.7	30	16.5
เกษตรกร	4.8	10.6	4.8	7.7	72.1	104	57.1
รับจ้าง	-	20.8	-	4.2	75.0	24	13.2
อายุ							
20-30 ปี	11.1	13.9	5.6	2.8	66.7	36	19.8
31-50 ปี	1.1	12.1	3.3	5.5	78.0	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	-	10.9	1.8	9.1	78.2	55	30.2
การศึกษา							
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	3.5	13.3	3.5	7.7	72.0	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	-	8.0	-	-	92.0	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	-	7.1	7.1	-	85.7	14	7.7

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.43 (ต่อ)

จำแนกตาม	ผู้แนะนำ					จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
รายได้/เดือน							
ต่ำกว่า 2,000 บาท	3.9	14.6	3.1	8.5	70.0	130	71.4
2,000-4,000 บาท	-	3.1	3.1	-	93.8	32	17.8
สูงกว่า 4,000 บาท	-	10.0	5.0	-	85.0	20	11.0
จำนวน	5	22	6	11	138	182	100.0
ร้อยละ	2.8	12.1	3.3	6.0	75.8	-	100.0

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งด้วยตนเอง มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 83.8 และ 63.4 ตามลำดับ) ในด้านอาชีพปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ จะตัดสินใจเอง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง (ร้อยละ 91.7, 76.7, 72.1 และ 75 ตามลำดับ) ในด้านอายุ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่วัย กลางคน (31-50 ปี) และวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเองมากกว่าผู้ ลงคะแนนเสียงที่อยู่วัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) (ร้อยละ 78.0, 78.2 และ 66.7 ตาม ลำดับ) เมื่อพิจารณาในด้านการศึกษา ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปาน กลาง (ป.5-ม.ศ.3) และระดับสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) มีแนวโน้มจะตัดสินใจเองมากกว่าผู้ ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) (ร้อยละ 92.0, 85.7 และ 72.0 ตามลำดับ) ส่วนในด้านรายได้ก็ปรากฏเช่นเดียวกับในด้านการศึกษา กล่าวคือ ผู้ลง คะแนนเสียงที่มีรายได้อายุปานกลาง (2,000-4,000 บาท) และผู้ลงคะแนนเสียงที่มีระดับ รายได้สูง (สูงกว่า 4,000 บาท/เดือน) มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเอง มากกว่าผู้ลงคะแนน

เสียงที่มีรายได้ในระดับต่ำ (ค่ากว่า 2,000 บาท/เดือน) (ร้อยละ 93.8, 85.0 และ 70.0 ตามลำดับ) ดังนั้น จึงสรุปในช่วงนี้ได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ อยู่ในวัยกลางคนขึ้นไป การศึกษาและรายได้อยู่ในระดับ ตั้งแต่ปานกลางขึ้นไป มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครว่าเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ด้วยตนเอง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมตรงกันข้าม

สำหรับผู้ลงคะแนนเสียงที่ลงคะแนนเสียงตามคำแนะนำของเพื่อนฝูง หรือผู้อาวุโส เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วปรากฏว่า เพศหญิงให้ความเชื่อถือในคำแนะนำของเพื่อนฝูง หรือผู้อาวุโสมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 21.1 และ 6.3 ตามลำดับ) ในด้านอาชีพ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพ รับจ้าง มีแนวโน้มที่จะ เชื่อตามคำแนะนำของเพื่อนฝูงหรือของผู้อาวุโส มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพเกษตรกร, ค้าขาย และรับจ้าง (ร้อยละ 20.8, 10.6, 16.7 และ 4.2 ตามลำดับ) สำหรับในด้านอายุปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว วัยกลางคน และวัยสูงอายุ มีแนวโน้มที่จะ เชื่อตามคำแนะนำของเพื่อนฝูง และผู้อาวุโส ที่ไม่แตกต่างกันมากนัก (ร้อยละ 13.9, 12.1 และ 10.9 ตามลำดับ) ในด้านการศึกษาปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาดำเนินแนวโน้มที่จะ เชื่อตามคำแนะนำของเพื่อนฝูงหรือผู้อาวุโส มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาเป็นระดับปานกลาง และการศึกษาระดับสูง (ร้อยละ 13.3, 8.0 และ 7.1 ตามลำดับ) เช่นเดียวกันถ้าพิจารณาในด้านรายได้ ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำ มีแนวโน้มที่จะ เชื่อตามคำแนะนำของเพื่อนฝูงหรือผู้อาวุโส มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ปานกลาง และในระดับสูง (ร้อยละ 14.6, 3.1 และ 10.0 ตามลำดับ)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง อาชีพรับจ้าง การศึกษาและรายได้ต่ำ มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงโดย เชื่อตามคำแนะนำของเพื่อนฝูงหรือผู้อาวุโส มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม

สำหรับผู้ลงคะแนนเสียงที่เชื่อตามคำแนะนำของหัวหน้าคณะ เมื่อพิจารณาในด้านเพศ อาชีพ อายุ ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ในการให้ความเชื่อถือคำแนะนำของหัวหน้าคณะในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง เมื่อพิจารณาในด้านการศึกษา ปรากฏว่า มีเพียงผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาค่าเท่านั้น ที่ลงคะแนนเสียงตามคำแนะนำของหัวหน้าคณะ (ร้อยละ 7.7) ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับอื่น ไม่ได้ระบุในคำตอบนี้ ในด้านรายได้ก็เช่นเดียวกัน ปรากฏว่ามีเพียงผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ค่าเท่านั้นที่ระบุว่าลงคะแนนเสียงตามคำแนะนำของหัวหน้าคณะ (ร้อยละ 8.5) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่าลงคะแนนเสียงตามคำแนะนำของหัวหน้าคณะ มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาและมีรายได้ในระดับค่า มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาและมีรายได้ในระดับอื่น ในด้านเพศ อาชีพ และอายุ ไม่พบความแตกต่างกันในการเชื่อคำแนะนำของหัวหน้าคณะ ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง

ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่าลงคะแนนเสียงตามคำแนะนำของภานัน ผู้ใหญ่บ้าน และลงคะแนนเสียงตามคำแนะนำของญาติพี่น้อง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ไม่ว่าในด้านเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้ ยังไม่มีสิ่งใดที่น่าจะพิจารณาเป็นพิเศษ เพราะไม่มีความแตกต่างกันมากนักของผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมต่างกัน ในการเชื่อคำแนะนำของบุคคลเหล่านี้ในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง และผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่าลงคะแนนเสียงตามคำแนะนำของภานัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือของญาติพี่น้อง มีผู้ลงคะแนนเสียงระบุน้อยมาก (ร้อยละ 3.3 และ 2.8 ตามลำดับ)

ในช่วงนี้จึงสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่มักตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งด้วยตนเอง มากกว่าที่จะเชื่อตามคำแนะนำของบุคคลอื่น สำหรับผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่าลงคะแนนเสียงตามคำแนะนำของบุคคลอื่น มีผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่าลงคะแนนเสียงตามคำแนะนำของเพื่อนฝูง หรือผู้อาวุโสมากที่สุด รองลงมาคือเชื่อตามคำแนะนำของหัวหน้าคณะ, ภานัน ผู้ใหญ่บ้าน และญาติพี่น้องตามลำดับ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี

กว่า กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ อยู่ในวัยกลางคนขึ้นไป การศึกษาและรายได้ตั้งแต่ปานกลางขึ้นไป มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยตนเอง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม ตรงกันข้าม ในทางกลับกันผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง อาชีพรับจ้าง การศึกษาและรายได้ต่ำ มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งตามคำแนะนำของบุคคลอื่น ๆ มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม ดังได้กล่าวในรายละเอียดมาแล้ว

ประเด็นต่อไปที่จะศึกษาคือ ระยะเวลาในการที่จะตัดสินใจ เลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละคนตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนหนึ่งในระยะเวลาที่รวดเร็วเพียงใด ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะตัดสินใจได้ตั้งแต่ประกาศรายชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือบางคนอาจจะตัดสินใจในวันเลือกตั้ง หรือในคูหาเลือกตั้งก็ได้ ซึ่งในช่วงนี้จะศึกษาว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมต่างกัน มีช่วงระยะเวลาที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งที่แตกต่างกันบ้างหรือไม่ แง่คิดที่น่าพิจารณา คือ โดยทั่วไปแล้ว ผู้ลงคะแนนเสียงตัดสินใจว่าจะเลือกใคร ช้า-เร็ว อย่างไร ผู้ที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมสูงมักจะเป็นผู้ที่มีข่าวสารข้อมูล มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการทางการเมือง "ดีกว่า" ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า จึงน่าจะตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เร็วกว่าพวกที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า ความรู้และความเข้าใจดังกล่าวน่าจะช่วยให้ผู้ที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมสูงมีท่าทีในการ เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดที่มั่นคงกว่า กล่าวคือ เมื่อตั้งใจตั้งแต่แรกว่าจะเลือกใครแล้ว ก็จะไม่เปลี่ยนแปลงความตั้งใจดังกล่าวนั้น

ข้อสรุปโดยทั่วไป จากการศึกษาพฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในนานาประเทศซึ่งชี้ว่า ฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะที่บ่งชี้ด้วยระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ เป็นตัวกำหนดที่สำคัญต่อการตัดสินใจ เลือกช้า-เร็ว กล่าวคือ กลุ่มที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมต่ำ มักจะไปตัดสินใจใกล้กับวันจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในขณะที่

ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จะตัดสินใจไว้วางหน้าเป็นเวลานาน กล่าวคือ หลังจากที่ทราบสถานการณ์เกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งว่ามีใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้างแล้ว ก็มักจะตัดสินใจเลือกได้โดยเร็ว

เมื่อพิจารณาโดยทั่วไปแล้ว ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของไทยมากกว่าครึ่ง มักจะจัดตัวเองว่าอยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ โดยเหตุผลทางทฤษฎีดังกล่าวมาแล้ว บุคคลเหล่านี้จึงน่าจะตัดสินใจว่าจะเลือกใครก่อนข้างช้า เช่น การตัดสินใจในวันเลือกตั้ง หรือในคูหาเลือกตั้ง

การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอีกลักษณะหนึ่ง คือ การตัดสินใจที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ตั้งแต่รู้ว่ามีการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง การลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ ผู้ลงคะแนนเสียงจะผูกพันอยู่กับตัวบุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่เป็นพิเศษ หรือรู้จักกับบุคคลที่ชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้นมานานแล้ว และที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่ง คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนเคยสมัครรับเลือกตั้งมาแล้วหลายครั้ง การรณรงค์หาเสียง หรือการทำประโยชน์ต่าง ๆ ให้กับท้องถิ่นนั้น ๆ ย่อมจะเคยเกิดขึ้นมานานแล้ว ถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เคยได้รับการเลือกตั้งให้เป็นผู้แทนราษฎรมาแล้ว และมีผลงานที่ประชาชนพอใจ หรือเลื่อมใสศรัทธา เมื่อมีการเลือกตั้งครั้งต่อไปและบุคคลนั้นกำลังสมัครรับเลือกตั้งอีก ประชาชนก็อาจจะตัดสินใจที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้นทันที ที่ได้ทราบข่าวว่าบุคคลนั้นสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง เพราะชอบผลงานที่ผู้สมัครคนนั้นเคยทำมาก่อนแล้ว หรือผู้ลงคะแนนเสียงที่ผูกพันอยู่กับพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง โดยอาจจะชอบการดำเนินงานของพรรคการเมืองนี้ หรือพอใจนโยบายของพรรคการเมืองนี้ เมื่อได้ทราบข่าวว่าพรรคการเมืองนั้นส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย ก็อาจจะตัดสินใจได้ทันที เพราะชอบพรรคการเมืองนั้นอยู่แล้ว การลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ เป็นการลงคะแนนเสียงที่ผูกพันอยู่กับพรรคการเมืองนั้น ๆ จึงลงคะแนนเสียงได้ทันทีที่รู้ว่าพรรคการเมืองนั้นได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย ดังนั้นในช่วงนี้ก็จะทำการตรวจสอบว่า ผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน จะตัดสินใจที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งในช่วงระยะเวลาช้า-เร็ว แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

จากการศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ ตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งในวันเลือกตั้ง และในคูหาเลือกตั้ง รวมกันถึงร้อยละ 39.6 (ร้อยละ 15.4 และ 24.2 ตามลำดับ) ถัดมาคือ ตัดสินใจได้ทันทีตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือก่อนหน้านั้น ร้อยละ 29.7 ต่อมาคือ ตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง 2-3 วัน ร้อยละ 15.4 และตัดสินใจก่อนการเลือกตั้งประมาณ 1 สัปดาห์ หรือก่อนหน้า 1 เดือน และตัดสินใจเมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคพวกผู้สมัครรับเลือกตั้งมาชวน อีก ร้อยละ 12.6 และ 2.8 ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.44

ตารางที่ 4.44 แสดงถึงช่วงระยะเวลาการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษา และรายได้
(1 = ตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือก่อนหน้านั้น, 2 = ตัดสินใจ เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคพวกผู้สมัครรับเลือกตั้งมาชวน, 3 = ก่อนการเลือกตั้งประมาณ 1 สัปดาห์ หรือนานกว่านั้น, 4 = ก่อนการเลือกตั้ง 2-3 วัน, 5 = วันเลือกตั้ง, 6 = ในคูหาเลือกตั้ง)

จำแนกตาม	ช่วงระยะเวลาการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง						จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6		
เพศ								
ชาย	40.5	1.8	16.2	18.9	10.8	11.7	111	61.0
หญิง	12.7	4.2	7.0	9.9	22.5	43.7	71	39.0
อาชีพ								
รับราชการ	58.3	4.2	8.3	16.7	12.5	-	24	13.2
ค้าขาย	33.3	-	23.3	10.0	23.3	10.0	30	16.5
เกษตรกร	23.1	3.9	12.5	18.3	14.4	27.9	104	57.1
รับจ้าง	25.0	-	4.2	8.3	12.5	50.0	24	13.2

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

จำแนกตาม	ช่วงระยะเวลาการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง						จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6		
อายุ								
20-30 ปี	19.4	-	8.3	13.9	19.4	38.9	36	19.8
31-50 ปี	34.1	5.5	8.8	17.6	13.2	20.9	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	29.1	-	21.8	12.7	16.4	20.0	55	30.2
การศึกษา								
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	24.5	2.8	12.6	16.8	15.4	28.0	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	44.0	-	12.0	8.0	20.0	16.0	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	57.1	7.1	14.3	14.3	7.1	-	14	7.7
รายได้/เดือน								
ต่ำกว่า 2,000 บาท	24.6	3.1	11.5	13.9	15.4	31.5	130	71.4
2,000-4,000 บาท	34.4	-	18.8	21.9	15.6	9.4	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	55.0	5.0	10.0	15.0	15.0	-	20	11.0
จำนวน	54	5	23	28	28	44	182	-
ร้อยละ	29.7	2.8	12.6	15.4	15.4	24.2	-	100.0

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว จะเห็นว่าผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ยังคงตัดสินใจที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งในช่วงระยะเวลาที่ช้า คือมีผู้ลงคะแนนเสียงที่ระบุว่าตัดสินใจก่อนการเลือกตั้ง 2-3 วัน ตัดสินใจในวันเลือกตั้ง และตัดสินใจในคูหาเลือกตั้งรวมกันแล้ว ร้อยละ 54.1 (ร้อยละ 15.4, 15.4 และ 24.2 ตามลำดับ) ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงอีกร้อยละ 42.3 ระบุว่าตัดสินใจก่อนการเลือกตั้งประมาณ 1 สัปดาห์ หรือนานกว่านั้น และตัดสินใจตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร้อยละ 12.6 และ 29.7 ตามลำดับ) ส่วนอีกร้อยละ 2.8 ตัดสินใจเมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคพวกผู้สมัครรับเลือกตั้งมาชวน จะเห็นว่าผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ตัดสินใจที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งในช่วงระยะเวลาที่ช้า เพราะส่วนใหญ่แล้วจะถ่วงเวลาตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งก่อนการเลือกตั้ง 2-3 วัน หรือในวันเลือกตั้งและในคูหาเลือกตั้ง มากกว่าที่จะตัดสินใจได้ตั้งแต่เนิ่น ๆ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะเห็นว่า ในด้านเพศ เพศชายให้คำตอบว่าตัดสินใจตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ลงคะแนนที่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 40.5 และ 12.7 ตามลำดับ) ในขณะที่เพศหญิงให้คำตอบว่าตัดสินใจในวันเลือกตั้ง และในคูหาเลือกตั้งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 66.2 และ 22.5 ตามลำดับ) แสดงว่าเพศชายมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงได้รวดเร็วมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง

ในคำสัมภาษณ์ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ ให้คำตอบว่าตัดสินใจได้ตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง (ร้อยละ 58.3, 33.3 23.1 และ 25.0 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ให้คำตอบว่าตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง และในคูหาเลือกตั้งรวมกันแล้วมีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ค้าขาย และรับราชการ (ร้อยละ 62.5, 42.3, 33.3 และ 12.5 ตามลำดับ) แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งอย่างรวดเร็ว มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ

ในด้านอายุ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงในวัยกลางคน (31-50 ปี) ให้คำตอบว่าตัดสินใจได้ทันทีตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยสูงอายุ (51 ปี ขึ้นไป) และวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) บ้างเล็กน้อย (ร้อยละ 34.1, 29.1 และ 19.4 ตามลำดับ) และในทางตรงกันข้ามผู้ลงคะแนนเสียงในวัยหนุ่มสาว ให้คำตอบว่าตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในวันเลือกตั้ง และในคูหาเลือกตั้ง รวมกันแล้วมีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคนและวัยสูงอายุ (ร้อยละ 58.3, 34.1 และ 36.4 ตามลำดับ) แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคน (31-50 ปี) มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งได้รวดเร็วกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยอื่นบ้างเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาในด้านการศึกษา ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีการศึกษาสูง (ม.ศ. 4 ขึ้นไป) ให้คำตอบว่าตัดสินใจได้ทันทีตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งมีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) (ร้อยละ 57.1, 44.0 และ 24.5 ตามลำดับ) ในทางกลับกันผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาดำให้คำตอบว่าตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในวันเลือกตั้งและในคูหาเลือกตั้ง รวมกันแล้วมีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลางและระดับสูง (ร้อยละ 43.4, 36.0 และ 7.1 ตามลำดับ) แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีการศึกษาระดับสูงมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งได้รวดเร็วกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับอื่น ๆ

ในด้านรายได้ก็ปรากฏ เช่นเดียวกับในด้านการศึกษา กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีระดับรายได้ต่อเดือนสูง (สูงกว่า 4,000 บาท) ให้คำตอบว่าตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีจำนวน มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ในระดับปานกลาง (2,000-4,000 บาท) และระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 55.0, 34.4 และ 24.6 ตามลำดับ) และในทางตรงกันข้ามผู้ลงคะแนนเสียงที่มีระดับรายได้ต่ำ ได้ให้คำตอบว่าตัดสินใจที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งในวันเลือกตั้ง และในคูหาเลือกตั้ง รวมกันแล้วมีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ในระดับปานกลางและในระดับสูง (ร้อยละ

46.9, 25.0 และ 15.0 ตามลำดับ) แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ในระดับสูง (สูงกว่า 4,000 บาท/เดือน) มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งอย่างรวดเร็วมากกว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ในระดับที่ต่ำกว่า

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่แล้ว จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ในช่วงระยะเวลาที่ช้า กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะตัดสินใจในช่วงระยะเวลาที่ใกล้จะมีการเลือกตั้งแล้ว เช่น ตัดสินใจ 2-3 วันก่อนการเลือกตั้ง, ตัดสินใจในวันเลือกตั้ง และตัดสินใจในคูหาเลือกตั้ง ส่วนผู้ลงคะแนนเสียงจำนวนหนึ่งก็ทักเผลอว่าตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ เร็วกว่านั้น กล่าวคือ ตัดสินใจได้ตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือก่อนการเลือกตั้งประมาณ 1 สัปดาห์ ขึ้นไป แต่ก็มีจำนวนน้อยกว่าการตัดสินใจแบบแรกเล็กน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูง กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ วิทยกลางคน การศึกษาและรายได้ในระดับที่สูง มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งได้ เร็วกว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม และในทางกลับกัน ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่เป็นเพศหญิง อาชีพรับจ้าง วิทยหนุ่มสาว ระดับการศึกษาและรายได้ต่ำ มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงช้ากว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้แสดงว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อระยะเวลาการตัดสินใจ เลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งอยู่บ้าง กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง โดยเฉพาะที่บ่งชี้โดยระดับการศึกษา) รายได้สูง อาชีพรับราชการ เพศชาย และวิทยกลางคนนั้น จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงได้รวดเร็วกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม

ประเด็นต่อไปที่จะศึกษา คือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่ให้คำตอบว่า สามารถตัดสินใจได้ทันทีตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง กล่าวคือ พอทราบข่าวว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งบ้าง ก็สามารถที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งได้ทันที การตัดสินใจลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือก

ตั้งครั้งใหม่นี้ แทนจะไม่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเลย เนื่องจากผู้ลงคะแนนเสียงนั้นได้ผ่านการเลือกตั้งหลายหนแล้ว ซึ่งอาจมีความผูกพันอยู่กับพรรคการเมือง พรรคใดพรรคหนึ่ง หรือผูกพันอยู่กับผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง หรือได้ยินชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในด้านต่าง ๆ มานานแล้ว และผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนก็เคยสมัครรับเลือกตั้งมาหลายครั้งแล้ว ชื่อเสียงหรือผลงานในด้านต่าง ๆ ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็ย่อมจะรู้จักได้ดี จึงมีความรู้สึกที่จะชอบผู้สมัครรับเลือกตั้งเหล่านั้น เมื่อรู้ว่าผู้สมัครคนนั้นสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้ด้วย ผู้ลงคะแนนเสียงมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ทันที ดังนั้นจะศึกษาว่า จากผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่าตัดสินใจได้ทันที ตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในการศึกษาค้างนี้มีอยู่ 54 คน (ร้อยละ 29.7) ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้มีเหตุผลใดบ้างจึงสามารถตัดสินใจได้ทันที อาจจะเป็นเพราะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้พรรคการเมืองนี้เป็นประจำอยู่แล้ว หรือเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้เป็นประจำอยู่แล้ว หรืออาจจะเพราะได้ยินชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งมาก่อนแล้ว

จากการศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏว่า เหตุผลที่ประชาชนสามารถตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งได้ทันที เหตุผลที่สำคัญที่สุดคือ เคยได้ยินชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเหล่านี้มาก่อนแล้ว มีผู้ตอบจำนวน 49 คน (ร้อยละ 90.7) และเลือกพรรคการเมืองนี้เป็นประจำอยู่แล้ว มีผู้ตอบจำนวน 5 คน (ร้อยละ 9.3) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.45

ตารางที่ 4.45 แสดงเหตุผลที่ตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ทันที ตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวนตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษา และรายได้ (1 = เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น เป็นประจำอยู่แล้ว, 2 = เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนี้ เป็นประจำอยู่แล้ว, 3 = ได้ยินชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เหล่านี้มาก่อนแล้ว)

จำแนกตาม	เหตุผลที่ตัดสินใจได้ทันทีตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร			จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3		
เพศ					
ชาย	11.9	-	88.1	42	77.8
หญิง	-	-	100.0	12	22.2
อาชีพ					
รับราชการ ฯ	30.8	-	69.2	13	24.1
ค้าขาย	-	-	100.0	11	20.4
เกษตรกร	3.9	-	96.2	26	48.2
รับจ้าง	-	-	100.0	4	7.4
อายุ					
20-30 ปี	10.0	-	90.0	10	18.5
31-50 ปี	6.9	-	93.1	29	53.7
51 ปีขึ้นไป	13.3	-	86.7	15	27.8
การศึกษา					
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	2.6	-	97.4	38	70.4
ป.5-ม.ศ.3	12.5	-	87.5	8	14.8
ม.ศ.4 ขึ้นไป	37.5	-	62.5	8	14.8

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.45 (ต่อ)

จำแนกตาม	เหตุผลที่ตัดสินใจได้ทันทีตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร				
	1	2	3	จำนวน ร้อยละ	
<u>รายได้/เดือน</u>					
ต่ำกว่า 2,000 บาท	3.2	-	96.8	31	57.4
2,000-4,000 บาท	8.3	-	91.7	12	22.2
สูงกว่า 4,000 บาท	27.3	-	72.7	11	20.4
จำนวน	5	-	49	54	100.0
ร้อยละ	9.3	-	90.7	-	100.0

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะเห็นว่า เพศชายให้คำตอบว่าเลือกพรรคการเมืองนั้น เป็นประจำอยู่แล้ว มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 11.9 และ 0 ตามลำดับ) ส่วนเพศหญิงให้คำตอบว่าได้ยินชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเหล่านั้นมาก่อนแล้วมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 100 และ 88.1 ตามลำดับ) แสดงว่า เพศชายมีแนวโน้มที่จะผูกพันกับพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง

ในด้านอาชีพ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการให้คำตอบว่าเลือกพรรคการเมืองนี้เป็นประจำอยู่แล้ว มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง (ร้อยละ 30.8, 0, 3.9 และ 0 ตามลำดับ) แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับราชการ มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงโดยผูกพันกับพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ

ในด้านอายุ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) วัยกลางคน (31-50 ปี) และวัยสูงอายุ (51 ปี ขึ้นไป) ให้คำตอบว่าลงคะแนนเสียงให้กับผู้

สมัครรับ เลือกตั้งที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น เป็นประจำอยู่แล้ว ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 10.0, 6.9 และ 13.3 ตามลำดับ)

ในด้านการศึกษา ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) ให้คำตอบว่าเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น เป็นประจำอยู่แล้ว มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และการศึกษาในระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) (ร้อยละ 37.5, 12.5 และ 2.6 ตามลำดับ) แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียง โดย ผูกพันกับพรรคการเมืองมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาในด้านรายได้ ก็จะเห็นว่ามีผล เช่นเดียวกับในแง่การศึกษา กล่าวคือผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ในระดับที่สูง (4,000 บาท/เดือน) ให้คำตอบว่าลงคะแนนเสียง เลือกตั้งให้ผู้สมัครที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น เป็นประจำอยู่แล้ว มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ในระดับปานกลาง (2,000-4,000 บาท) และรายได้ในระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) (ร้อยละ 27.3, 8.3 และ 3.2 ตามลำดับ) แสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงโดยผูกพันกับพรรคการเมือง มากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ในระดับที่ต่ำกว่า

ดังนั้นในช่วงนี้จึงสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่ยอมรับว่าตัดสินใจที่จะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนใดคนหนึ่งได้ทันที ตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับ เลือกตั้ง หรือพอทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งบ้าง ก็สามารถที่จะตัดสินใจได้ทันที เหตุผลที่ผู้ลงคะแนนเสียงตัดสินใจได้ทันทีนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการที่เคยได้ยินชื่อเสียงของผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ลงคะแนนเสียงให้มาก่อนแล้ว ลงคะแนนเสียงให้ เพราะที่บุคคลคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับ เลือกตั้ง เหล่านั้นมาก่อน ซึ่งอาจจะ เป็น เพราะว่าคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับ เลือกตั้ง มาหลายครั้งแล้ว หรือ เป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่ผู้ลงคะแนนเสียงชื่นชอบในบางสิ่งบางอย่างมาก่อนหน้าที่จะลงสมัครรับ เลือกตั้ง ผู้ลงคะแนนเสียงอีกส่วนหนึ่งให้เหตุผลว่าตัดสินใจได้ทันที ตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับ เลือกตั้ง โดยให้เหตุผลว่าเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น เป็นประจำอยู่แล้ว ซึ่งการลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้

เป็นการลงคะแนนเสียงที่ผูกพันอยู่กับพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้พบว่ายังมีอยู่น้อยมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมที่สูง กล่าวคือผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ การศึกษา และรายได้อยู่ในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยผูกพันกับพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม

ประเด็นสุดท้ายที่จะกล่าวถึงในการศึกษาคั้งนี้คือ สิ่งที่ท่านต้องการให้เพิ่มเติมในการเลือกตั้งครั้งนี้ ทั้งนี้เนื่องจากว่าในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง จะมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหลายฝ่ายด้วยกัน กล่าวคือ ทางราชการซึ่งจะต้องคอยอำนวยความสะดวกในการเลือกตั้ง จะต้องดำเนินการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์และยุติธรรม และให้มีประชาชนมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด ทางด้านฝ่ายผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ต้องพยายามรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และกระทำการทุกวิถีทาง เพื่อให้ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับตนเองมากที่สุด การดำเนินการบางอย่างอาจจะไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือสร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เมื่อการเลือกตั้งได้สิ้นสุดลงแล้ว จึงน่าจะสอบถามประชาชนว่า เกี่ยวกับการเลือกตั้งครั้งนี้ ท่านเห็นว่ามีเหมาะสมแล้วหรือยังสมควรจะเพิ่มเติมส่วนใดบ้าง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4.46

ตารางที่ 4.46 แสดงถึงสิ่งที่ต้องการให้เพิ่มเติมในการเลือกตั้งครั้งนี้มากที่สุด จำแนกตามเพศ อาชีพ อายุ การศึกษาและรายได้ (1 = ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งออกมาหาเสียงมากขึ้น จะได้มีโอกาสพบกับผู้สมัครมากขึ้น, 2 = ควรควบคุมการซื้อเสียงเล่นสกปรก, 3 = ให้พรรคแถลงนโยบายที่ชัดเจน, 4 = ควรมีรูปภาพและรายละเอียดของผู้สมัครรับเลือกตั้งในคูหา, 5 = ประชาสัมพันธ์อย่างเปิดเผยและให้ความรู้ด้วย, 6 = สํารวจผู้มีสิทธิให้รัดกุมมากกว่านี้, 7 = ควรให้มีหน่วยเลือกตั้งทุกหมู่บ้าน, 8 = ไม่ต้องเพิ่มเติม)

จำแนกตาม	สิ่งที่ต้องการให้เพิ่มเติมในการเลือกตั้งครั้งนี้มากที่สุด								จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8		
เพศ										
ชาย	35.1	5.4	25.2	2.7	6.3	1.8	9.0	14.4	111	61.0
หญิง	23.9	4.2	4.2	5.3	7.0	1.4	9.9	43.7	71	39.0
อาชีพ										
รับราชการ ฯ	50.0	12.5	20.8	-	8.3	-	4.2	4.2	24	13.2
ค้าขาย	23.3	3.3	23.3	6.7	6.7	3.3	-	33.3	30	16.5
เกษตรกร	28.9	4.8	16.4	4.8	7.7	1.9	15.4	20.2	104	57.1
รับจ้าง	29.2	-	8.3	-	-	-	-	62.5	24	13.2
อายุ										
20-30 ปี	16.7	11.1	5.6	2.8	22.2	-	8.3	33.3	36	19.8
31-50 ปี	35.2	2.2	19.8	3.4	1.1	-	12.1	26.4	91	50.0
51 ปีขึ้นไป	32.7	5.5	20.0	5.5	5.5	5.5	5.5	20.0	55	30.2

(มีต่อ)

ตารางที่ 4.46 (ต่อ)

จำแนกตาม	สิ่งที่ต้องการให้เพิ่มเติมในการเลือกตั้งครั้งนี้มากที่สุด								จำนวน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8		
การศึกษา										
ตั้งแต่ ป.4 ลงมา	25.9	4.2	15.4	4.9	7.0	0.7	11.2	30.8	143	78.6
ป.5-ม.ศ.3	40.0	4.0	24.0	-	8.0	8.0	4.0	12.0	25	13.7
ม.ศ.4 ขึ้นไป	64.3	14.3	21.4	-	-	-	-	-	14	7.7
รายได้/เดือน										
ต่ำกว่า 2,000 บาท	28.5	3.9	13.9	4.6	5.4	1.5	11.5	30.8	130	71.4
2,000-4,000 บาท	34.4	-	28.1	3.1	9.4	3.1	6.3	15.6	32	17.6
สูงกว่า 4,000 บาท	40.0	20.0	20.0	-	10.0	-	-	10.0	20	11.0
จำนวน	56	9	31	7	12	3	17	47	182	-
ร้อยละ	30.8	5.0	17.0	3.9	6.6	1.7	9.3	25.8	-	100.0

จากตารางที่ 4.46 ซึ่งแสดงถึงสิ่งที่ประชาชนต้องการให้เพิ่มเติมในการเลือกตั้งครั้งนี้มากที่สุด ปรากฏว่าสิ่งที่ประชาชนต้องการให้เพิ่มเติมมากที่สุด คือ ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งออกมหาเสียงให้มากขึ้น เพื่อจะได้มีโอกาสได้พบปะพูดคุยกับผู้สมัครรับเลือกตั้งมากขึ้น (ร้อยละ 30.8) จากการสัมภาษณ์ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งครั้งนี้มีโอกาสพบปะกับผู้สมัครรับเลือกตั้งค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการเลือกตั้งทั่วไป ผู้สมัครไม่สามารถที่จะออกไปหาเสียงได้อย่างทั่วถึง และตลอดเวลา อีกอย่างหนึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้ตรงกับฤดูฝน ซึ่งประชาชนจะต้องมีภารกิจงานการออกไปทำนา และในช่วงนั้นชาวบ้านก็ออกไปทำนาทั้งหมด บางครั้งก็ต้องไปนอนค้างคืนที่ทุ่งนาด้วย จึงทำให้โอกาสพบปะกับผู้สมัครรับเลือกตั้งมีน้อย หรือ เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งมาหาเสียงในหมู่บ้านแล้วปรากฏว่าไม่ค่อยมีใครอยู่บ้าน เพราะไปทำนาทั้งหมด จึงทำให้ไม่ยาก

ออกมาหาเสียงมากนัก ด้วยเหตุผลหลาย ๆ ประการดังกล่าวมาแล้ว จึงทำให้ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียง เลือกตั้งมีโอกาสพบปะกับผู้สมัครรับเลือกตั้งน้อยมาก หรือไม่ได้พบเลย ดังนั้น เมื่อสอบถามว่าต้องการให้เพิ่มเติมอะไรบ้างในการเลือกตั้งครั้งนี้ จึงได้คำตอบว่า ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งออกมาหาเสียงจะได้มีโอกาสพบปะพูดคุย กับผู้สมัครรับเลือกตั้งมากขึ้น เพราะการได้พูดคุยกับผู้สมัคร หรือได้ฟังลักษณะการพูดจาหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อจะได้สังเกตลักษณะการพูดจาหรือความตั้งใจของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ว่ามีความตั้งใจจริงมากน้อยเพียงใด น่าเลื่อมใสศรัทธาบ้างหรือไม่

ลำดับต่อมาที่ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งต้องการให้เพิ่มเติม คือ ให้พรรคการเมืองแถลงนโยบายที่ชัดเจน ร้อยละ 17.0 ในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งส่วนใหญ่แล้ว ประชาชนมักจะได้อินการหาเสียงในด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส่วนนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ผู้สมัครยังไม่ได้เน้นในด้านนี้มากนัก

ส่วนลักษณะอื่น ๆ ที่ผู้ลงคะแนนเสียงต้องการให้เพิ่มเติมอีก คือ ควรให้มีหน่วยเลือกตั้งทุกหมู่บ้าน (ร้อยละ 9.3) ประชาสัมพันธ์อย่าง เป็นกลางและให้ความรู้ด้วย (ร้อยละ 6.6) ควรควบคุมการซื้อเสียง เล่นสกปรก (ร้อยละ 5.0) ควรมีรูปภาพและรายละเอียดของผู้สมัครรับเลือกตั้งในคูหา (ร้อยละ 3.9) และสำรวจผู้มีสิทธิให้รัดกุมมากกว่านี้ (ร้อยละ 1.7) ยังมีผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอีกกลุ่มหนึ่ง จำนวน ร้อยละ 25.8 ซึ่งเห็นว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ไม่ต้องเพิ่มเติมอะไรอีกแล้ว ซึ่งอาจจะตีความได้ว่า การเลือกตั้งนั้นเหมาะสมดีแล้วจึงไม่ต้องเพิ่มเติมอะไรอีก หรืออาจจะตีความได้ว่าผู้ลงคะแนนเสียง ไม่ได้ให้ความสนใจกับการเลือกตั้งมากนัก จึงไม่รู้ว่า การเลือกตั้งนั้นควรจะเพิ่มเติมอะไรมากที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วในด้านเพศ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่เป็นเพศชาย ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งออกมาหาเสียงมากขึ้น มีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 35.1 และ 23.9 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ลง

คะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง เห็นว่าไม่ต้องมีการเพิ่มเติมอะไรอีก มีจำนวนมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 43.7 และ 14.4 ตามลำดับ)

ในด้านอาชีพ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ประกอบอาชีพรับราชการ ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งออกมาหาเสียงมากขึ้น มีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับจ้าง (ร้อยละ 50.0, 23.3, 28.9 และ 29.2 ตามลำดับ) ในทางกลับกัน ผู้ลงคะแนนเสียงที่ประกอบอาชีพรับจ้าง เห็นว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ไม่ต้องเพิ่มเติมอะไรอีก มีจำนวนมากกว่าผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย และรับราชการ (ร้อยละ 62.5, 20.2, 33.3 และ 4.2 ตามลำดับ)

ในด้านอายุ ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคน (31-50 ปี) ต้องการให้ผู้สมัครออกมาหาเสียง มีจำนวนมากกว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยสูงอายุ (51 ปีขึ้นไป) และวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) (ร้อยละ 35.2, 32.7 และ 16.7 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ให้คำตอบว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ไม่ต้องเพิ่มเติมอะไรอีก มีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในวัยกลางคนและวัยสูงอายุ (ร้อยละ 33.3, 26.4 และ 20.0 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาในด้านการศึกษา ปรากฏว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับสูง (ม.ศ.4 ขึ้นไป) ให้คำตอบว่า ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งออกมาหาเสียง มีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาระดับปานกลาง (ป.5-ม.ศ.3) และการศึกษาในระดับต่ำ (ตั้งแต่ ป.4 ลงมา) (ร้อยละ 64.3, 40.0 และ 25.9 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่ำ เห็นว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ ไม่ต้องมีการเพิ่มเติมอะไรอีก มีมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีการศึกษาในระดับปานกลางและการศึกษาสูง (ร้อยละ 30.8, 12.0 และ 0 ตามลำดับ)

ในด้านรายได้ ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีระดับรายได้สูง (สูงกว่า 4,000 บาท) ให้คำตอบว่าต้องการให้ผู้สมัครออกมาหาเสียงมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้อันดับปานกลาง (2,000-4,000 บาท/เดือน) และรายได้ระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2,000

บาท/เดือน) (ร้อยละ 40.0, 34.4, และ 28.5 ตามลำดับ) และในทางกลับกันผู้ลงคะแนนเสียงที่มีระดับรายได้ต่ำให้คำตอบว่า การเลือกตั้งครั้งนี้ไม่ต้องเพิ่มเติมอะไรอีก มีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีรายได้ระดับปานกลางและสูง (ร้อยละ 30.8, 15.6 และ 10.0 ตามลำดับ)

ดังนั้นในช่วงนี้สรุปได้ว่า ในการเลือกตั้งครั้งนี้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับทางราชการที่ดำเนินการเลือกตั้ง และผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ต้องดำเนินการเพื่อให้ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับตนเองมากที่สุด เมื่อการเลือกตั้งผ่านพ้นไปแล้ว และได้ทำการตรวจสอบว่าการเลือกตั้งครั้งนี้มีความครบถ้วนหรือไม่ หรือควรจะมีการเพิ่มเติมอะไรอีก ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ต้องการให้มีการเพิ่มเติมในด้านที่เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งออกมาหาเสียงให้มากขึ้น เพื่อจะได้มีโอกาสพบปะพูดคุย หรือฟังการหาเสียงมากขึ้น เป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการให้เพิ่มเติมมากที่สุด สิ่งที่ประชาชนต้องการให้เพิ่มเติมในอันดับต่อมา คือให้พรรคการเมืองแถลงนโยบายให้ชัดเจน ซึ่งก็ยังเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเช่นกัน ส่วนที่เกี่ยวกับทางราชการที่ประชาชนต้องการให้เพิ่มเติม คือ ควรให้มีหน่วยเลือกตั้งทุกหมู่บ้าน และให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นกลาง รวมทั้งให้ความรู้ด้วยตามลำดับ แต่ก็มีประชาชนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเห็นว่า การเลือกตั้งในครั้งนี้สมควรเพิ่มเติมอะไรอีกแล้ว ซึ่งมีจำนวนมากพอสมควร (ร้อยละ 25.8) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ปรากฏว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูง กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศชาย อาชีพรับราชการ อยู่ในวัยกลางคน การศึกษาและรายได้อยู่ในระดับสูง มีแนวโน้มที่ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งออกมาหาเสียงมากขึ้น เพื่อจะได้พบปะและฟังการหาเสียงจากผู้สมัคร มีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม และในทางกลับกันผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่เป็นเพศหญิง อาชีพรับจ้าง วัยสูงอายุ การศึกษาและรายได้อยู่ในระดับต่ำ มีแนวโน้มที่พอใจกับการเลือกตั้งครั้งนี้ โดยเห็นว่า การเลือกตั้งครั้งนี้ไม่ต้องเพิ่มเติมอะไรอีกแล้ว มีจำนวนมากกว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในทางตรงกันข้าม

ที่กล่าวมาทั้งหมดในบทที่ 4 ซึ่งเป็นบทที่ต้องวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้เขียนได้กล่าวถึงลักษณะของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา สาเหตุหรือเหตุผลที่ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากขั้นตอนที่ 1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ขั้นตอน 2 การสร้างหลักเกณฑ์และการทำหน้าที่ของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ ขั้นตอน 3 การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง และขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง รายละเอียดทั้งหมดนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงมาโดยละเอียดแล้ว.

